ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE LINGVISTICĂ
„IORGU IORDAN“

â/î „” :; ó
—
« » sunt ( )

ÎNDREPTAR ORTOGRAFIC, ORTOEPIC ȘI DE PUNCTUAȚIE

univers enciclopedic

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL DE LINGVISTICĂ „IORGU IORDAN”

ÎNDREPTAR ORTOGRAFIC, ORTOEPIC ȘI DE PUNCTUAȚIE

Ediția a V-a

Redactor: MARINA RĂDULESCU

Coperta: VENIAMIN & VENIAMIN

ISBN 973-96989-8-0

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL DE LINGVISTICĂ
„IORGU IORDAN"

ÎNDREPTAR ORTOGRAFIC, ORTOEPIC ȘI DE PUNCTUAȚIE

Ediția a V-a

univers enciclopedic
București,1995

Îndreptarul ortografic, ortoepic și de punctuație a apărut într-o primă ediție în anul 1960 (ediția a II-a, în 1965; ediția a III-a, în 1971), fiind realizat prin fuziunea a trei lucrări normative anterioare: *Mic dicționar ortografic* (ediția I, 1953), *Dicționar ortoepic* (1956) și *Îndreptar de punctuație* (1956). Ediția a IV-a, apărută în anul 1983, a fost pusă de acord cu *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române — DOOM* (1982).

Ediția de față, în care se aplică „Hotărârea Adunării generale a Academiei Române, din 17 februarie 1993, privind revenirea la „â" și „sunt" în grafia limbii române", a fost elaborată la Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan" din București. Lucrarea a fost aprobată de Consiliul Științific al institutului, în ședința sa din 16 ianuarie 1995, precum și de Secția de Filologie și Literatură a Academiei Române, în ședința sa din 31 ianuarie 1995.

ACADEMIA ROMÂNĂ

HOTĂRÂREA

Adunării generale a Academiei Române, din 17 februarie 1993, privind revenirea la „â" și „sunt" în grafia limbii române

Adunarea generală a Academiei Române, întrunită în ziua de 17 februarie 1993, în conformitate cu art. 4 din Statutul Academiei Române, hotărăște:

1. Se va reveni în grafia limbii române la utilizarea lui *â* în interiorul cuvintelor și a formei *sunt (suntem, sunteți)*, în conformitate cu hotărârile adoptate de Academia Română înainte de 1948, consecință a unui îndelungat proces istoric.
2. Modul de aplicare a hotărârii de la pct. 1 va fi stabilit de Prezidiul Academiei Române.
3. Pentru celelalte reguli ortografice se cere Comisiei de cultivare a limbii române, institutelor de lingvistică ale Academiei Române să facă acele propuneri pe care le consideră necesare ca urmare a dezbaterilor și propunerilor care au avut loc în Adunarea generală a Academiei, la întrunirile lingviștilor și în presă. Aceste propuneri vor fi supuse Secției de Filologie și Literatură a Academiei, care le va înainta, cu eventuale amendamente, Adunării generale a Academiei Române, spre dezbatere și aprobare.

Președintele Academiei Române,
academician Mihai Drăgănescu

(Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 51, 8 martie 1993)

REGULI DE ORTOGRAFIE ȘI DE ORTOEPIE

I. ALFABETUL

§. 1. Alfabetul limbii române este alcătuit din 31 de litere, a căror ordine este următoarea:

a,	A	(a)	i,	I	(i)	r,	R	(re)
ă,	Ă	(ă)	î,	Î	(î din i)	s,	S	(se)
â,	Â	(î din a)	j,	J	(je)	ș,	Ș	(șe)
b,	B	(be)	k,	K	(ca)	t,	T	(te)
c,	C	(ce)	l,	L	(le)	ț,	Ț	(țe)
d,	D	(de)	m,	M	(me)	u,	U	(u)
e,	E	(e)	n,	N	(ne)	v,	V	(ve)
f,	F	(fe)	o,	O	(o)	w,	W	(dublu ve)
g,	G	(ghe)	p,	P	(pe)	x,	X	(ics)
h,	H	(ha)	q,	Q	(kü sau chĭu)	y,	Y	(i grec)
						z,	Z	(ze)

Nota 1. Literele mari corespunzătoare lui *ă, â, î, ș, ț* se scriu și ele cu semnele caracteristice: *Ă, Â, Î, Ș, Ț*.

Nota 2. În abrevieri și simboluri, unele litere au variante de citire consacrate în uz, de obicei după model străin: *f (ef), g (ge), h (haș), l (el), m (em), n (en), r (er), s (es), z (zet).*

Nota 3. Scrierea noastră mai folosește, în redarea unor nume proprii străine și a unor cuvinte noi neadaptate, litere cu diverse semne diacritice: *ä, ć, ö, ř* ș.a. (vezi § 168).

În general, scrierea noastră notează fiecare sunet printr-o literă. Uneori însă același sunet este redat prin litere diferite, aceeași literă redă

sunete diferite, un grup de litere poate reda un singur sunet sau o singură literă poate reda un grup de sunete, de exemplu:

— literele *â* și *î* redau aceeași vocală, [î]: *blând, rând, coborî, înger, neînțeles* etc.;

— litera *k* și grupul de litere *ch*, când sunt urmate de *e* sau *i*, redau aceeași consoană, [ḱ]: *chel, chimie, kenyan, kilometru* etc.;

— litera *x* și grupul de litere *cs* redau același grup de sunete, [cs]: *expediție, ticsit* etc.;

— literele *c* și *g*, când sunt urmate de *e* sau *i*, redau consoanele africate [č] și [ğ]: *cer, cine, ger, gintă* etc., iar când sunt urmate de *a, ă, â, o, u* sau de o consoană, precum și la sfârșit de cuvânt, redau consoanele [k] și [g]: *cap, clasă, cuc, gând, greu, mag* etc.;

— grupurile de litere *ch* și *gh* (urmate de *e, i*) redau câte un singur sunet, [ḱ] și [ǵ]: *chem, chimir, ghem, ghindă* etc.;

— litera *x* redă un grup de sunete, fie [cs]: *exclus, explozie* etc., fie [gz]: *examen, exemplu* etc.

II. FONETICA ȘI PROBLEMELE DE ORTOGRAFIE ȘI DE ORTOEPIE

VOCALELE

A

§ 2. Se scrie și se pronunță *a*, nu *ea*, după literele *ș* și *j* în rădăcina cuvântului: *șa, șade, șapte, șase; deja, jalbă, jale, jar* (nu *șea, șeade, șeapte, șease; dejea, jealbă, jeale, jear*).

Notă: În mod obișnuit, *e* alternează cu *ea*: *deștept — deșteaptă, leg — leagă*; potrivit cu regula de mai sus se stabilește însă alternanța *e — a* după *ș*, în rădăcina cuvântului, în formele flexionare ale adjectivelor și verbelor: *deșert — deșartă* (nu *deșeartă*), *așez — așază* (nu *așează*), *înșel — înșală* (nu *înșeală*), *șed — șade* (nu *șeade*).

§ 3. Substantivele cu rădăcina terminată în *ș* și *j*, când sunt articulate, se scriu și se pronunță cu *a*, nu cu *ea*: *coaja, păpușa, ușa* (nu *coajea, păpușea, ușea*).

Ă

§ 4. Se scrie și se pronunță *ă*, nu *e*, după *ș*, *j*, la nominativ-acuzativul și vocativul singular al substantivelor și adjectivelor feminine de declinarea I: *fruntașă, tovarășă, uriașă, ușă; coajă, grijă, plajă, șarjă* (nu *fruntașe, tovarășe* etc.); de asemenea, la persoanele I plural și a III-a singular și plural ale indicativului prezent și la persoana a III-a singular a perfectului simplu: *angajăm, înfățișăm, îngroșăm; îngrașă, îngroașă; angajă, furișă, îngrășă, îngroșă* (nu *angajem, îngrășem etc.*).

Notă: Pluralul substantivelor și adjectivelor *fruntașă, tovarășă, uriașă* etc. se scrie și se pronunță cu *e*: *fruntașe, tovarășe, uriașe*.

§ 5. Se scrie și se pronunță *ă*, nu *e*, după *ș*, *j*, la pluralul substantivelor terminate în *-are*: *înfățișări, angajări* (nu *înfățișeri, angajeri*), terminația *-are* alternând cu *-ări*.

§ 6. În sufixele *-ător, -ământ* se păstrează *ă* și după *ș*: *înfricoșător, îngrășământ* (nu *înfricoșetor, îngrășemânt*) (vezi și § 134).

Â

§ 8. Se scrie *â*, nu *î*, în poziție medială, în toate cuvintele (*coborâsem, gând, mână, pâine, scânteie, ținând* etc.), cu excepția cuvintelor compuse sudate în care al doilea cuvânt începe cu *î* (*bineînțeles, oriîncotro, semiîntuneric* etc.) și a cuvintelor derivate cu prefixe de la un cuvânt care începe cu *î* (*neînvins, preîntâmpina, subînțeles* etc.).

§ 9. Se scrie și se pronunță *â*, nu *ă*, în cuvinte ca: *întâi, până* (nu *întăi, pănă*; vezi Indexul de cuvinte).

§ 10. Se scrie și se pronunță *â*, nu *ă*, în sufixul verbelor derivate din onomatopee care au *â* în rădăcină, de felul lui *cârâi, mârâi, scârțâi, vâjâi, zbârnâi* (nu *cărăi, mărăi, scârțăi, vâjăi, zbârnăi* etc.; dar: *mormăi*).

§ 11. Se scrie și se pronunță *-ând* (nu *-ind*) în gerunziile verbelor de conjugarea I după consoanele *ș* și *j*: *înfățișând, îngrășând, angajând* (nu *înfățișind, îngrășind, angajind*). De asemenea, gerunziul verbelor *a agrea, a crea* este *agreând, creând* (nu *agreind, creind*).

§ 12. Se scrie și se pronunță *-ind* (nu *-ând*) în gerunziile verbelor de conjugarea I a căror rădăcină se termină în *i*: *apropiind, muind, tăind*.

§ 13. Se scrie și se pronunță *e*, nu *ă*, după literele *ș, j* în rădăcina cuvântului: *înșela, șes, ședea, jecmăni, jelanie, jelui* (nu *înșăla, șăs, șădea, jăcmăni, jălanie, jălui*). Fac excepție unele cuvinte ca derivatele lui *jar (jăratic, jărăgai, jări, jărui)*, respectiv derivatele lui *șagă (șăgalnic), șal (șăluț), șanț (șănțișor, șănțuleț* etc.) și *șatră (șătrar, șătrăreasă, șătruță)*.

Notă. Trebuie evitată scrierea și pronunțarea *să* a pronumelui reflexiv *se: se duce, să se vadă* (nu *să duce, să să vadă*).

Trebuie evitată de asemenea scrierea și pronunțarea *dă, pă, cătră* a prepozițiilor *de, pe* și *către*.

§ 14. *E* inițial din cuvintele *eu, el, ea, ei, ele, ești, este, e, eram, erai, era, erați, erau*, deși se rostește *ie*, se scrie *e*, potrivit cu tradiția literară.

§ 15. În neologisme, *e* inițial se scrie și se pronunță *e*, nu *ie: ecran, ecuator, epocă, eră, eroism, evident, examen, explozie* (nu *iecran, iecuator* etc.).

De asemenea, *e* la început de silabă, precedat de vocală, în neologismele de tipul *aed, alee, coexistență, idee, poem, poet* se scrie și se pronunță *e*, nu *ie*.

Notă. De la această regulă fac excepție verbele a căror rădăcină se termină în *i (atribui, constitui)*, care se scriu și se pronunță la persoana a III-a cu *ie: atribuie, constituie*.

§ 16. În formele verbale *agreez, creez*, scrierea și pronunțarea cu *e* sunt justificate morfologic prin prezența terminației *-ez* adăugată la rădăcina verbală, terminată în *e (agre-ez, cre-ez)*.

§ 17. Se scrie și se pronunță *(al) meu, (ai) mei* (nu *mieu, miei)*.

§ 18. Se scrie și se pronunță *e* la sfârșitul cuvintelor formate cu sufixul *-ețe: finețe, frumusețe, justețe, tinerețe* (nu *finață, frumusață, justață, tinerață*, care sunt rostiri regionale).

§ 19. Este nerecomandabilă pronunțarea deschisă a lui *e* accentuat înaintea unei silabe conținând un *e: crède, fète, ièle, vède, vedère, vèrde* etc.

De asemenea, în cazurile în care există fluctuație regională în pronunțare între *e* și *ă* după consoanele *ț, s, z, ș, j* și uneori *r*, se scrie și se pronunță *e: fețe, țepi, mătase, mese, sete, tuse, să lucreze, zece, șed,*

ședință, jertfă, reușit (nu *fețǎ, țăpi, mătasă, mesă, săte, tusă, să lucreză, zăce, șăd, șădință, jărtfă, răușit* etc.).

I

§ 20. Se scrie și se pronunță *i*, nu *â*, după *ț, s, z, j* și după grupul *st* în rădăcina cuvintelor *subțire, singur, zic, mașină, șină, jir, stinge* (nu *subțâre, sângur, stânge* etc.).

Notă. Se scrie și se pronunță *i*, nu *â*, în prepozițiile: *din, prin, dintre, printre* (nu *dân, pân, dântre, pântre*).

§ 21. La sfârșitul unor pronume și adverbe: *aceeași, aceleași, același, aceiași, însăși, însuși, înșiși, iarăși, totuși*, se scrie *i* și se pronunță *i* scurt, nesilabic.

§ 22. Se scrie și se pronunță *i*, nu *e*, în sufixul *-atic: îndemânatic, tomnatic* (nu *îndemânatec, tomnatec*).

§ 23. La sfârșit de cuvânt, în pluralele de tipul *francezi, moși, soți, vreji* și în formele de persoana a II-a singular, indicativ prezent, de tipul *cutezi, îngheți, îngrași* etc., se scrie *i* și se pronunță *i* scurt, nesilabic.

Î

§ 24. Se scrie *î* (nu *â*) în poziție inițială sau finală (*înger, întâi; coborî, pârî* etc.) în toate cuvintele, precum și în poziție medială, în cazurile menționate la § 8. Scrierea cu *î* în poziție medială, în loc de *â*, este admisă și în numele proprii de familie, după dorința purtătorilor lor (vezi și § 168, *Nota 1*).

U

§ 25. Nu se scrie și nu se pronunță *u* la sfârșitul cuvintelor terminate în diftongii *ai, âi, ei, ii, oi, ui* și în consoanele *ḱ, ǵ și č* urmate de *i* nesilabic: *tai, luai, lămâi, mei, auzii, pietroi, cui; mănunchi, ochi, vechi, unghi, arici, bici, cârmaci* (nu *taiu, luaiu, lămâiu, meiu, auziiu, pietroiu, cuiu, mănunchiu, ochiu, vechiu, unghiu, ariciu, biciu, cârmaciu*).

VOCALE ÎN HIAT

A—E

§ 26. Se scrie și se pronunță *a-e*, nu *aie*, în cuvântul *aer* și în derivatele *aerian*, *aerisi*, *aerodrom*, *aeroport* etc.

E—A

§ 27. Cuvintele *boreal*, *cereale*, *ideal* conțin hiatul *e-a*, rostit deci în două silabe, nu diftongul *ea*.

§ 28. Se scrie și se pronunță *crea*, *creare*, *creație*, *agrea*, *impermeabil* (nu *creia*, *creiare*, *creiație*, *agreia*, *impermeiabil* sau *impermiabil*).

E—E

§ 29. Se scrie și se pronunță *e-e*, nu *eie*, în *alee*, *idee*, *licee*; *agreez*, *creez* (nu *aleie*, *ideie*, *liceie*; *agreiez*, *creiez*, vezi §§ 15, 16).

I—E

§ 30. Se scrie *familie*, *istorie*, *vie* (nu *familiie*, *istoriie*, *viie*).

I—A

§ 31. Forma articulată de nominativ-acuzativ a substantivelor feminine terminate în *i-e* se scrie cu *i-a*, nu cu *iia* sau cu *iea*: *familia*, *ia*, *istoria*, *rochia*, *via* (nu *familiia*, *iia*, *istoriia*, *rochiia*, *viia* sau *familiea*, *iea*, *istoriea*, *rochiea*, *viea*).

I—I

§ 32. Se scrie și se pronunță *i-i*, nu *i*, în: *ființă (fi* + suf. *-ință)*, *știință (ști* + suf. *-ință)*, *conștiință (con-* + *știință)*, *fiindcă (fi* + *-ind* + *că)*, *fiică* (nu *fință*, *ștință*, *conștință*, *findcă*, *fică*).

Notă. Se scrie însă și se pronunță *cunoștință*, nu *cunoștiință*, deoarece acest cuvânt este un derivat de la *a cunoaște* cu sufixul *-ință* (ca și *credință* din *crede* +*-ință*); de asemenea *încunoștința*, nu *încunoștiința*, fiind derivat de la *cunoștință*).

O—E

§ 33. Se scrie și se pronunță *o-e*, nu *oie*, în *poem*, *poet*, *poezie* (nu *poiem*, *poiet*, *poiezie*; vezi § 15).

O—O

§ 34. Se scrie și se pronunță *o-o*, nu *o*, în *(agro)zootehnie*, *alcool*, *cooperație*, *coopta*, *epizootie*, *zoologie* (nu *(agro)zotehnie*, *alcol*, *coperație*, *copta*, *epizotie*, *zologie)*.

U—E

§ 35. Se scrie și se pronunță *u-e*, nu *uie*, în *duel*, *duet*, *menuet*, *perpetuez* (vezi § 15).

DIFTONGII

ÂI

§ 36. Se scrie și se pronunță *âi*, nu *â*, în cuvintele *câine*, *mâine*, *pâine* (nu *câne*, *mâne*, *pâne*).

EA, IA

§ 37. Se scrie și se pronunță *ea*, nu *ia*, după consoană: *acea*, *aceasta*, *cea*, *ceai*, *ceartă*, *ceas*, *deal*, *geam*, *leac*, *meargă*, *țeapă*, *țeapăn*, *țeavă* (nu *ciai*, *dial*, *liac* etc.).

§ 38. După *b, p, m, f, v* se scrie și se pronunță *ia*, nu *ea*, atunci când diftongul alternează cu *ie: biată — biet, piatră —pietre, piardă — pierde, piață — piețe, amiază — amiezi, miazănoapte — miez, dezmiardă — dezmierd, fiare — fier, viață —vieți.*

§ 39. Se scrie *ea*, nu *ia*, după *ch, gh* când există forme alternante cu *e: blochează — blochez, cheag — închega, cheamă —chem, tinichea — tinichele; gheată — ghete, gheață — ghețuri, îngheață — îngheța, veghează — veghez* (nu *chiag, chiamă* etc.).

§ 40. Se scrie *ia*, nu *ea*, după *ch, gh* când nu există forme alternante: *chiar, ghiaur.*

§ 41. După consoane, când terminațiile *-ească, -ează* alternează cu *-esc, -ez*, se scrie și pronunță *ea*, nu *ia* sau *a: întinerească — întineresc, întâlnească — întâlnesc, sfârșească — sfârșesc, agreează — agreez, angajează — angajez, furișează — furișez* (nu *întineriască, angajiază, angajază* etc.).

§ 42. Se scrie și se pronunță *ea*, nu *a*, după *ș, j* în cuvintele formate cu sufixele *-eală, -ean, -eață: greșeală, oblojeală; mureșean, orășean, clujean; roșeață* (nu *greșală, oblojală; mureșan, orășan, clujan; roșață*) (vezi și § 133).

§ 43. Formele articulate de nominativ-acuzativ singular ale substantivelor și adjectivelor feminine terminate în e, precum și ale unor substantive masculine terminate tot în e, se scriu și se pronunță cu *ea: alee — aleea, mare — marea, tăcere — tăcerea, ureche — urechea, veghe — veghea, veche — vechea: bade — badea, nene — nenea.*

§ 44. Formele articulate ale următoarelor nume de zile se scriu și se pronunță cu *ea*, nu cu *ia: lunea, marțea, miercurea, vinerea* (nu *lunia, marția, miercuria, vineria*).

Notă. Se scrie și se pronunță însă *joia.*

§ 45. În numerale ordinale ca: *al treilea, al patrulea, al cincilea, a cincea, a șaptea* etc., se scrie și se pronunță *ea*, nu *ia*. Face excepție de la această regulă forma feminină *a treia.*

§ 46. Se scrie și se pronunță *ea* la pluralul pronumelor și adjectivelor demonstrative feminine *acelea, acestea*; de asemenea se scrie *ea* la singularul pronumelui și adjectivului feminin *aceea.*

§ 47. La imperfectul verbelor de conjugarea a II-a, a III-a și a IV-a se scrie și se pronunță *ea: tăceam, tăceau, puneai, punea, fugeați, fugeau.*

Notă. La verbele a căror rădăcină se termină în *i*, imperfectul se scrie și se pronunță cu *ia*, nu cu *ea*: *grăiam, trebuia.*

§ 48. Se scrie și se pronunță *ea*, nu *ia*, la sfârșitul adverbelor sau locuțiunilor adverbiale (chiar la cele care au variante în *-i*): *asemenea, așijderea, aiurea, de asemenea* etc.

§ 49. Se scriu și se pronunță cu *ea*, nu cu *a*, cuvintele *seamă, seară, searbăd, țeapă, țeapăn, zeamă* (nu *samă, sară, sarbăd, țapă, țapăn, zamă*).

§ 50. Se scrie și se pronunță cu *ea* pronumele și adjectivul posesiv *(a) mea.*

§ 51. Se scrie și se pronunță *ia*, nu *ea*, după vocale, când există forme alternante cu *ie*: *tăia, tăiat — tăiere, băiat — băieți.*

§ 52. După vocale, când terminațiile *-iască, -iază* alternează cu *-iesc, -iez*, se scrie și se pronunță *ia*, nu *ea*: *croiască — croiesc, alcătuiască — alcătuiesc, întemeiază — întemeiez.*

§ 53. După vocale, când sufixele *-ială, -ian* alternează cu *-ieli, -ieni*, se scrie și se pronunță *ia*, nu *ea*: *cheltuială — cheltuieli, îndoială — îndoieli, vasluian — vasluieni.*

§ 54. Se scrie și se pronunță *ia* la sfârșitul pluralului masculin al pronumelor și adjectivelor *aceia, aceștia, atâția.*

IE

§ 55. Se scrie și se pronunță *ie*, nu *e*, la început de cuvânt sau la începutul unei silabe care urmează după o vocală: *ied, ieftin, iepure, ieșire; baie, băieți, cheie, claie, cuie, femeie, ploaie, Ploiești, proiect, statuie, voie; atribuie, trebuie, treier.*

Nota 1. Fac excepție cuvintele de la §§ 14, 15 și 16.

Nota 2. Vezi și excepțiile de la §§ 29 și 30.

§ 56. După consoane, acolo unde în limba literară se pronunță *ie*, se scrie și se pronunță *ie*, nu *e*: *miei* (subst. pl.), *miercuri, fier, pier, piept, pierde, vieți.*

IO, EO

§ 57. Se scrie *io*, nu *eo*, în cuvinte ca: *chioșc, ciorchine, ghiol, ghiotură*; se scrie și se pronunță *eo*, nu *io*, în cuvintele *leorpăi, pleosc.*

OA

§ 58. Se scrie *oa*, nu *ua*, în cuvintele cu alternanța *o* - *oa* și *oa* - *o*: *cot — coate, moară — mori, poartă — porți*; de asemenea, se scriu și se pronunță cu *oa*, nu cu *ua*, cuvintele *doar(ă)* și *foarte*.

UA

§ 59. Se scrie și se pronunță *ua*, nu *oa*, când nu există forme cu alternanța *o* - *oa*: *piua, roua, sacaua, steaua, ziua; a doua, a noua*.

UĂ

§ 60. Se scrie și se pronunță *uă* în cuvintele: *piuă, rouă, ziuă; două, nouă; plouă*.

TRIFTONGII

EOA

§ 61. Se scrie și se pronunță *eoa*, nu *ioa*, în *leoarcă* (nu *lioarcă*).

EAU, IAU

§ 62. Se scrie și se pronunță *eau*, nu *iau*, în: *șleau, beau, vreau* (nu *șliau, biau, vriau*).

§ 63. Se scrie și se pronunță *iau*, nu *eau*, în: *iau, miau, suiau, tăiau*.

IAI

§ 64. Se scrie și se pronunță *iai*, nu *eai*, în: *îndoiai, suiai, tăiai* (nu *îndoeai, sueai, tăeai*).

CONSOANELE

B

§ 65. Se scrie și se pronunță *b*, nu *v*, în numele lunilor: *februarie, septembrie, octombrie, noiembrie, decembrie* (nu *fevruarie, septemvrie, octomvrie, noiemvrie, decemvrie*).

C

§ 66. Se scrie *c* și se pronunță *č* în cuvintele: *aprecia, cifră, cilindru, ciment, civil, lucernă, viciu* (nu *apreția, țifră, țilindru, țiment, țivil, luțernă, vițiu*).

H

§ 67. Se scrie și se pronunță *h*, nu *ch*, în cuvintele: *arheolog, arhitect, psiholog, tehnic* și în derivatele lor (nu *archeolog, architect, psicholog, technic*).

§ 68. Se scrie și se pronunță *h* în cuvintele: *hegemon, hexametru, hibrid, hidrogen, hipodrom, hotel* (nu *egemon, exametru, ibrid, idrogen, ipodrom, otel*).

Notă. Se scriu și se pronunță fără *h* cuvintele: *coerent, coeziune, ipocrit, ipotecă, umor* (vezi Indexul de cuvinte).

G

§ 69. Se scrie *g* și se pronunță *ğ* în cuvintele: *cortegiu, naufragiu, omagiu, ravagiu, solfegiu* etc. și în cuvintele derivate: *naufragiat, omagial* etc. (nu *cortej, naufraj* etc.).

J

§ 70. Se scrie și se pronunță *j* în cuvintele formate cu sufixul *-aj*: *abataj, afișaj, aliaj, foraj, instructaj, mesaj, pasaj, peisaj, personaj.*

Notă. În familia unor cuvinte coexistă formele cu *j* alături de cele cu *ge, gi: cartilaj — cartilaginos, mesaj — mesager, pasaj —pasager, dirija — dirigent, diriginte.*

S

§ 71. Înainte de *l, m, n* se scrie și se pronunță *s*, nu *z*, în cuvintele *căsnicie, deslusi, smântână, sminti, smuci, trăsni, trosni* (vezi însă § 80 și Indexul de cuvinte).

§ 72. Se scrie și se pronunță *s*, nu *z*, în neologismele terminate în *-asm(ă), -ismă* și în derivatele lor: *fantasmă, fantasmagoric, marasm, plasmă, pleonasm, prismă, prismatic, sarcasm* (nu *fantazmă, marazm, pleonazm, sarcazm* etc.).

§ 73. Se scrie și se pronunță *s*, nu *z*, în cuvintele formate cu sufixul *-ism: evoluționism, diletantism, sofism* (nu *evoluționizm, diletantizm, sofizm*).

§ 74. Se scrie și se pronunță *s*, nu *z*, în cuvintele *chermesă, chintesență, disident, disidență, grimasă, premisă, sesiune* (nu *chermeză, chintezență, dizident, dizidență, grimază, premiză, seziune*).

§ 75. Se scrie și se pronunță *s* în cuvintele *cens, sens* și în derivatul *sensibil*, dar se scrie și se pronunță *z* în *cenzitar, senzație, senzorial, senzitiv, senzual.*

§ 76. Se scrie și se pronunță *s*, nu *ș*, în cuvintele *deschis, scenă, schimba, stofă* (nu *deșchis, șcenă, șchimba, ștofă*).

Ș

§ 77. Se scrie și se pronunță *obișnuit, pașnic, veșnic* (nu *obicinuit, pacinic, vecinic*).

X

§ 78. Se scrie *x* și se pronunță *cs* în cuvinte ca: *exacerba, expediție, explozie, hexametru, oxid* etc. Se scrie *x* și se pronunță *gz* în cuvinte ca: *exact, examen, exantematic, exemplu, exil* etc.

Z

§ 79. Înainte de *b, d, g, v* se scrie și se pronunță *z*, nu *s: azvârli, brazdă, zbor, zgomot*. Fac excepție unele neologisme ca: *aisberg, glasbeton, glasvand, jurisdicție.*

§ 80. Înainte de *l, m, n* se scrie și se pronunță *z*, nu *s*, în cuvintele *caznă, gleznă, izlaz, izmă, zmeu, zmeură*, nu *casnă, glesnă, islaz, ismă, smeu, smeură* (vezi însă § 71 și Indexul de cuvinte).

§ 81. Prefixul *des-* înainte de *b, d, g, l, m, n, r, v* și înainte de vocale se scrie și se pronunță *dez-: dezbatere, dezdoi, dezgropa, dezlega, dezmierda, deznoda, dezrădăcina, dezveli, dezamăgi, dezarma, dezumfla* (nu *desbatere, desdoi, desgropa, deslega, desmierda, desnoda, desrădăcina, desveli, desamăgi, desarma, desumfla*) (vezi și § 142).

§ 82. Prefixul *trans-*, de dată mai recentă, își păstrează în scris și în pronunțare forma originară cu *s* și când e urmat de *b, d, l, m, v* sau de vocală: *transatlantic, transborda, transdanubian, translator, transmite, transversal* (nu *tranzborda, tranzdanubian* etc.) (vezi și § 145).

§ 83. Se scrie și se pronunță *bez, iz, răz*, înainte de *b, d, g, l, m, n și v: bezmetic, beznă, izbi, izgoni, răzbate, război, răzgândi, răzleț, răzvrăti* (nu *besmetic, besnă, isbi, isgoni, răsbate, răsboi, răsgândi, răsleț, răsvrăti*) (vezi și § 144).

§ 84. Se scrie și se pronunță *z* în cuvintele derivate cu sufixul *-nic* care au rădăcina terminată în *z: groaznic, obraznic, paznic* (nu *groasnic, obrasnic, pasnic*).

§ 85. Se scrie și se pronunță *z*, nu *s*, în următoarele cuvinte: *bazin, cenzitar, cenzură, dizolvare, furniza, furnizor, regiza, regizor, tranzitiv, viteză* (nu *basin, censitar, censură, disolvare, furnisa, furnisor, regisa, regisor, transitiv, vitesă*).

CV, CU, CH

§ 86. Se scrie și se pronunță *cv* în cuvintele: *acvariu, cvintet* (nu *aquarium, quintet)*; se scrie și se pronunță *cu* în cuvintele *acuarelă, ecuație, ecuator* (nu *aquarelă, equație, equator*, nici *acvarelă, ecvație, ecvator*); se scrie *ch* și se pronunță *ḱ* în cuvintele: *chintal, chintesență* (nu *quintal. quintesență*, nici *cvintal, cvintesență*); *chirurg, orchestră* și derivatele lor (nu *hirurg, orhestră*); de asemenea *chirilic* (nu *cirilic*).

GV, GU, GH

§ 87. În împrumuturi recente se scrie și se pronunță *gv* în *lingvistică*, *gu* în *lingual*, *gh* (pronunțat *ǵ)* în *drogherie*.

CONSOANELE DUBLE

§ 88. Consoanele duble se scriu numai acolo unde redau o realitate fonetică. Astfel, în *accelera, accent*, primul *c* notează sunetul *k*, iar al doilea sunetul *č*.

Notă. Se scrie și se pronunță *bacil, sugera, sugestie* (nu *baccil, suggera, suggestie*).

§ 89. Se scriu și se pronunță consoane duble în cuvintele formate cu prefixe când consoana finală a prefixului e aceeași cu consoana inițială a rădăcinii.

Se scrie și se pronunță *nn* în derivatele formate cu prefixul *în-* când cuvintele de bază încep cu *n: înnoda, înnopta, înnoi* (vezi § 138).

Notă. Se scrie un singur *n* în: *îneca, înota*, deoarece nu se mai simt elementele componente (nu *înneca, înnota*). De asemenea, se scrie *înainte* (compus din *în + ainte)* și *înalt* (nu *înnainte, înnalt*). Vezi și § 138.

Se scrie și se pronunță *rr* în cuvintele formate cu prefixul *inter-* când cuvintele de bază încep cu *r: interregn*.

Se scrie și se pronunță *ss* în derivate cu prefixul *trans-* ale căror cuvinte de bază încep cu *s: transsiberian* (vezi și § 145).

§ 90. Se scrie și se pronunță un singur *s* în cuvintele *casă, masă, rasă*, indiferent de sensul lor (nu se scrie *cassă, massă, rassă*).

§ 91. Se scrie și se pronunță *celălalt*, nu *cellalt*.

DISPARIȚIA UNOR SUNETE

§ 92. În vorbirea curentă nu se pronunță *l* al articolului masculin (*am văzut lupu*). Se recomandă însă pronunțarea acestui sunet în exprimarea solemnă, într-o conferință, într-un curs universitar etc.

Este necorectă pronunțarea prepozițiilor *prin*, *printre* cu omiterea lui *r* (*pin*, *pintre*).

ACCENTUL

§ 93. În limba română accentul nu are un loc fix, în sensul că locul lui nu este determinat cu necesitate de structura fonetică a cuvântului. De aceea nu se pot da, pentru limba română, reguli de accentuare. Se pot face însă unele observații privitoare la locul accentului, bazate pe cercetarea frecvenței diferitelor tipuri de accentuare.

Accentul stă în mod frecvent pe una dintre ultimele două silabe ale cuvântului. De obicei, cuvintele terminate în consoană sunt accentuate pe ultima silabă (*felinár*), iar cuvintele terminate în vocală sunt accentuate pe silaba penultimă *feméie*). Atunci când ultimul sunet al cuvântului este *a* (cu excepția cazurilor în care *a* este articol, ca în *casa)*, accentul cade pe ultima silabă *(musacá, tremurá*).

Cuvintele accentuate pe silaba antepenultimă sunt mult mai puțin frecvente, iar cele accentuate pe cea de-a patra silabă începând de la finală sunt extrem de rare: *férfeniță, gắrgăriță, gógoriță, lápoviță, lúbeniță, prépeliță, rắzmeriță, șlíboviță, véveriță.*

Sufixele limbii române sunt, în majoritatea cazurilor, accentuate; doar un număr mic de sufixe sunt neaccentuate. Câteva sufixe pot fi și accentuate și neaccentuate: *-ete* (*foámete*, dar *scumpéte*), *-iște (cânepíște*, dar *íniște*), *-iță (copilíță*, dar *bívoliță*).

Un sufix alcătuit dintr-un număr mai mare de silabe este de cele mai multe ori accentuat, în comparație cu un sufix alcătuit dintr-un număr mai mic de silabe. Astfel, sufixele formate din trei silabe sunt totdeauna accentuate. Sufixele monosilabice sunt de cele mai multe ori neaccentuate.

Atunci când există forme duble de accentuare, limba literară preferă, în general, forma în care accentul este mai apropiat de finala cuvântului.

Astfel, se va accentua: *bolnáv, caractér, dumínică, dușmán, fenomén, ianuárie, lozíncă, regizór, sectór, șervét* (nu *bólnav, carácter, dúminică, dúșman, fenómen, iánuarie, lózincă, regízor, séctor, șérvet*).

Notă. Se va accentua însă: *călúgăriță, dóctoriță* (nu *călugăríță, doctoríță*).

În morfologie, accentul are uneori rolul de a diferenția formele gramaticale: *cấntă — cântắ.* La prezentul indicativ, conjugarea a III-a diferă de conjugarea a II-a prin modul de accentuare: *mérgem — tăcém.* De aceea trebuie evitată accentuarea greșită, care duce la confuzia dintre cele două conjugări; deci se va rosti: *báteți, dúceți, fáceți, mérgeți; prevedéți, scădéți, tăcéți* (nu *bătéți, ducéți, făcéți, mergéți; prevédeți, scádeți, táceți).* În aceste cazuri trebuie considerată ca normă următoarea regulă: la persoanele I și a II-a plural ale indicativului și conjunctivului prezent, precum și la persoana a II-a plural a imperativului, la conjugarea a II-a accentul stă pe sufixul conjugării (*-e-*), iar la conjugarea a III-a pe temă.

Morfologia numelui nu pune, în general, probleme din punctul de vedere al accentuării, deoarece accentul rămâne, la marea majoritate a cuvintelor, invariabil în cursul flexiunii *(farmacíe, farmacíei, farmacíilor*).

În scris, accentul cuvintelor nu se notează, de regulă. Notarea accentului, sub forma accentului ascuțit (´), este permisă în situațiile în care se simte nevoia de evitare a confuziei între cuvinte, forme sau variante omografe ca *modéle — módele, încúie — încuié, íntim — intím.*

III. GRAMATICA ȘI PROBLEMELE DE ORTOGRAFIE ȘI DE ORTOEPIE

SUBSTANTIVUL ȘI ADJECTIVUL

§ 94. Unele substantive au mai multe forme de plural; forme literare sunt:

masculine: *umăr* (parte a corpului) — *umeri* (nu *umere*);

feminine: *coală—coli, școală—școli, pagină—pagini, regulă—reguli, republică—republici* (nu *coale, școale, pagine, regule, republice); biruință—biruințe, cunoștință—cunoștințe, știință—științe* (nu *biruinți, cunoștinți, științi*); *balama—balamale* (nu *bălămăli);*

neutre: *chibrit—chibrituri* (nu *chibrite*), *pârâu—pâraie* (nu *pârâuri*, nici *pârăuri*). *Zero* și *radio* au pluralul *zerouri, radiouri* (nu *zeruri, radiuri*; vezi Indexul de cuvinte).

Notă. La unele substantive se consideră literare câte două forme de plural; de exemplu: (feminine) *poieni* și *poiene, râpe* și *râpi, vremuri* și *vremi*; (neutre) *chipie* și *chipiuri, tuneluri* și *tunele, seminarii* și *seminare.*

Substantivele terminate în *-aj* (vezi § 70) fac pluralul în *-aje: masaj—masaje, pasaj—pasaje, peisaj—peisaje, personaj—personaje* (nu *masagii, pasagii, peisagii, personagii*).

§ 95. În unele graiuri există alternanța *d - j*, față de alternanța *d - z* din limba literară; ea trebuie evitată. Se va pronunța și se va scrie: *brad —brazi* (nu *braji*), *crud—cruzi* (nu *cruji*).

§ 96. Alternanța *z - j* din cuvintele mai vechi *(breaz — breji)* nu a cuprins și cuvintele noi. În limba literară se scrie și se pronunță: *chinez — chinezi, francez — francezi, irlandez —irlandezi* (nu *chineji, franceji, irlandeji*).

§ 97. Într-o serie de cuvinte mai noi nu se realizează alternanța *a - ă*. Se va scrie și se va pronunța: *fabrică — fabrici, stație — stații* (nu *făbrici, stății*).

Notă. Trebuie înlăturate și unele rostiri dialectale. Pluralul substantivelor *albie, arie, aripă, așchie* este *albii, arii, aripi, așchii* (nu *ălbii, ăripi* etc.).

§ 98. Adjectivul masculin *nou* are pluralul *noi* (nu *noui*), femininul *nouă* are pluralul *noi* (nu *nouă*).

§ 99. Pluralul substantivelor și adjectivelor masculine terminate în *x (cs)* se scrie și se pronunță cu *cș*: *fix — ficși, ortodox — ortodocși* (nu *fixi, ortodoxi*).

§ 100. Substantivele feminine terminate la nominativ singular în *-ee (coree, dispnee, logoree)* și *-e (justețe, tandrețe)* care nu se folosesc la plural fac genitivul în *-ee*, articulat *-eei*, respectiv *-e*, articulat *-ei: (unei) coree, coreei, (unei) dispnee, dispneei, (unei) logoree, logoreei; (unei) justețe, justeței, (unei) tandrețe, tandreței.*

§ 101. Alternanța *o* accentuat — *oa*, care diferențiază substantivele și adjectivele masculine de formele feminine, nu apare în unele cuvinte

mai noi. Deci se scrie și se pronunță: *baroc* — *barocă* (nu *baroacă*), *echivoc* — *echivocă* (nu *echivoacă*), *pedagog* — *pedagogă* (nu *pedagoagă*).

ARTICOLUL

§ 102. Substantivele masculine a căror formă nearticulată de plural se termină în *-ii* (de exemplu *copii*) se scriu la forma articulată a pluralului cu *iii* (trei *i*): *cafegiu* — *cafegii* —*cafegiii*, *copil* — *copii* — *copiii*, *fiu* — *fii* — *fiii*, *geamgiu* —*geamgii* — *geamgiii*. Aceeași regulă se aplică și în scrierea adjectivelor masculine terminate în *-iu*: *mijlociu* — *mijlocii* —*mijlociii*, *sașiu* — *sașii* — *sașiii*.

§ 103. Forma de genitiv-dativ articulat a substantivelor și adjectivelor feminine de tipul *casă*, *gramatică*, *grădină*, *scânteie*, *mare* se formează adăugându-se articolul *i* la forma de genitiv-dativ nearticulat: *casă*, *unei case* — *casei* (nu *casii*), *gramatică*, *unei gramatici* — *gramaticii* (nu *gramaticei*), *grădină*, *unei grădini* —*grădinii* (nu *grădinei*), *scânteie*, *unei scântei* — *scânteii* (nu *scânteiei*), *valurile albastrei mări* — *valurile mării albastre*, *unei mari părți a globului* — *marii părți a globului*.

§ 104. Fac excepție substantivele și adjectivele terminate în *-ie* în hiat: *vie*, *unei vii* — *viei*, *regiune pustie*, *unei regiuni pustii* — *pustiei regiuni* (nu *viii*, *pustiii*).

Substantivul *piele* (pielea omului) are forma articulată *pielii* (nu *pieii*), deși genitiv-dativul lui nearticulat este *unei piei*.

NUMERALUL

§ 105. Deoarece numeralele ordinale sunt formate cu ajutorul numeralelor cardinale precedate de articolul proclitic *al*, *a*, se scrie și se pronunță *clasa a doua*, *partea a treia* (nu *clasa doua*, *partea treia*).

§ 106. Numeralul *întâi* nu este format, ca celelalte numerale ordinale, cu ajutorul articolului proclitic *al*, *a*; el se comportă ca un adjectiv cu o singură terminație: *clasa întâi*, *întâia clasă*; *rândul întâi*, *întâiul rând*; deci nu *clasa întâia* sau *clasa a întâia*.

PRONUMELE

§ 107. În pronumele demonstrativ feminin singular *aceea, aceeași* se scrie *ea*, spre deosebire de formele de masculin plural *aceia, aceiași*, în care se scrie *ia*.

§ 108. Pronumele de întărire *însumi* se folosește potrivit cu persoana, cu genul și cu numărul cuvântului pe care îl determină:

pers. I singular: *eu, mie, pe mine însumi* (când vorbitorul este de sex masculin) sau *eu, pe mine însămi, mie însemi* (când vorbitorul este de sex feminin);

pers. I plural: *noi, nouă, pe noi înșine* (masculin) sau *însene* (feminin);

pers. a II-a singular: *tu, ție, pe tine însuți* (când i se vorbește unei persoane de sex masculin) sau *tu, pe tine însăți, ție înseți* (când i se vorbește unei persoane de sex feminin);

pers. a II-a plural: *voi, vouă, pe voi înșivă* (masculin) sau *însevă* (feminin);

pers. a III-a singular masculin: *el, al lui, lui, pe el însuși;*

pers. a III-a singular feminin: *ea, pe ea însăși, al ei, ei înseși;*

pers. a III-a plural masculin: *ei, al lor, lor, pe ei înșiși;*

pers. a III-a plural feminin: *ele, al lor, lor, pe ele înseși* sau *însele.*

VERBUL

§ 109. Verbele de conjugarea a IV-a ca *acoperi, suferi* se scriu și se pronunță la indicativ prezent: *(eu) acopăr, (eu) sufăr, (el, ei) acoperă, (el, ei) suferă* (nu *acoper, sufer, acopere, sufere*), iar la conjunctiv prezent: *(el, ei) să acopere, (el, ei) să sufere.*

§ 110. Unele verbe intrate recent în limbă se scriu și se pronunță fără alternanța *o - oa* în conjugare: *invoc — invocă, să invoce* (nu *invoacă, să invoace*), *abrog — abrogă, să abroge* (nu *abroagă, să abroage*). Se scrie și se pronunță însă: *convoc — convoacă, să convoace; provoc — provoacă, să provoace.*

§ 111. Se pronunță cu accentul pe prima silabă *bátem, báteți, fácem, fáceți, să bátem, să báteți, să fácem, să fáceți* (nu se pronunță și nici nu se scrie *bătém, bătéți, făcém, făcéți*).

§ 112. Verbul *a scrie*, fiind de conjugarea a III-a, se scrie și se pronunță la persoana I și a II-a plural a indicativului și conjunctivului prezent: *scriem, scrieți, să scriem, să scrieți*, iar la persoana a II-a plural a imperativului: *scrieți* (nu *scrim, scriți*); de asemenea la infinitiv: *a scrie* (nu *a scri*).

§ 113. Formele de indicativ prezent pers. I sg. și I, a II-a, a III-a pl. ale verbului *a fi* se scriu: *(eu, ei) sunt, (noi) suntem, (voi) sunteți.*

§ 114. Verbele de conjugarea a IV-a terminate la infinitiv în *-î*, ca *hotărî, posomorî*, se scriu și se pronunță la indicativ prezent: *(eu, ei) hotărăsc* (nu *hotăresc), (tu) hotărăști* (nu *hotărești), (el) hotărăște* (nu *hotărește*), iar la conjunctiv prezent: *(el, ei) să hotărască* (nu *să hotărească*).

§ 115. Unele verbe ca *aprinde, arde, auzi, cădea* etc. se scriu și se pronunță la persoana I sg. a indicativului prezent și la persoana a III-a sg. și pl. a conjunctivului prezent: *aprind, să aprindă; ard, să ardă; aud, să audă; cad, să cadă* etc. (nu *aprinz, să aprinză; arz, să arză; auz, să auză; caz, să cază* etc.).

§ 116. Unele verbe ca *rămâne, spune, ține* se scriu și se pronunță la persoana I sg. a indicativului prezent și la persoana a III-a sg. și pl. a conjunctivului prezent: *rămân, să rămână; spun, să spună; țin, să țină* (nu *rămâi, să rămâie; spui, să spuie; țiu, să ție*).

§ 117. Unele verbe ca *pieri, sări* se scriu și se pronunță la persoanele I și a II-a sg. ale indicativului prezent și la persoana a III-a sg. și pl. a conjunctivului prezent: *pier, pieri, să piară; sar, sari, să sară* (nu *piei, să pieie; sai* sau *sări, să saie*).

§ 118. Sunt la fel de corecte formele verbului *a vrea* ca și cele ale verbului *a voi* (vezi Indexul de cuvinte).

Sunt neliterare formele: *a vroi, eu vroi* sau *vroiesc, tu vroiești, am vroit* etc, ca și formele de imperfect *vroiam, vroiai* etc.

§ 119. Verbul *a trebui* se întrebuințează corect, ca impersonal, cu forme numai pentru persoana a III-a sg.: ind. prez. *trebuie* (nu *trebuiește)*, imperf. *trebuia*, viit. *va trebui*, conj. *să trebuiască* (nu *să trebuie*); când nu este impersonal, ci se construiește cu subiect, are forme și pentru pers. a III-a pl.: *cărțile acestea îmi trebuiau (trebuiră, trebuiseră, vor trebui), cărțile acestea ți-au trebuit.*

§ 120. Imperfectul verbelor de conjugarea a II-a, a III-a și a IV-a (în *-i*), cu excepția celor cu rădăcina în *-i*, v. § 121, se scrie și se pronunță: *tăceam, tăceai; duceam, duceai; primeam, primeai*, iar al verbelor de conjugarea a IV-a în *-î*, la fel cu al verbelor de conjugarea I: *hotăram, hotărai, hotărau* etc. (nu *hotăream* etc.).

§ 121. Imperfectul verbelor a căror rădăcină se termină în *-i* se scrie și se pronunță cu *i*: *scriam, suiam* etc.

§ 122. Imperfectul verbelor *a da, a sta* se scrie și se pronunță *dădeam, dădeai; stăteam, stăteai* (nu *dedeam, dedeai; steteam, steteai*).

§ 123. Verbele de conjugarea a IV-a terminate în *-i* se scriu și se pronunță la persoana I a perfectului simplu *(eu) sfârșii, venii*, iar la persoana a III-a *(el) sfârși, veni*.

§ 124. Conjunctivul prezent al verbului *a avea* se scrie și se pronunță la persoana a III-a singular și plural *să aibă* (nu *să aibe*).

§ 125. Auxiliarul persoanei I singular al modului condițional optativ se scrie *aș* (nu *ași*): *eu aș citi*.

§ 126. Imperativul negativ al verbelor *a duce, a face, a zice* se scrie și se pronunță *nu duce, nu face, nu zice* (nu: *nu du, nu fă, nu zi*), dar imperativul pozitiv: *du, fă, zi*.

§ 127. Imperativul negativ al verbului *a fi* se scrie cu un singur *i*: *nu fi supărat*; imperativul pozitiv se scrie cu doi *i*: *fii atent*.

§ 128. Se scrie și se pronunță la infinitiv: *a cădea, a părea, a plăcea, a prevedea* (nu *a cade, a pare, a place, a prevede*), iar la viitor și condițional: *va cădea, ar cădea* etc. (nu *va cade, ar cade* etc.).

§ 129. Formele tuturor verbelor de conjugarea a IV-a terminate la infinitiv în *î* se scriu:

—fie cu litera *î*, dacă sunetul respectiv apare la finala cuvântului, deci la infinitiv prezent: *a hotărî*, la viitor: *voi(vei, va, vom, veți, vor) hotărî*, la condițional—optativ prezent: *aș(ai, ar, am, ați, ar) hotărî*, la imperativ negativ, persoana a II-a singular: *nu hotărî!* și la perfect simplu, persoana a III-a singular: *(el, ea) hotărî*;

— fie cu litera *â*, dacă sunetul respectiv apare în interiorul cuvântului, deci la indicativ prezent, persoanele I și a II-a plural: *(noi) hotărâm, (voi) hotărâți*, la perfect compus: *am(ai, a, am, ați, au) hotărât*, la perfect simplu — cu excepția persoanei a III-a singular - : *(eu) hotărâi, (tu) hotărâși, (noi) hotărârăm, (voi) hotărârăți, (ei, ele) hotărâră*, la mai mult ca perfect: *(eu) hotărâsem, (tu) hotărâseși, (el, ea) hotărâse, (noi) hotărâserăm, (voi) hotărâserăți, (ei, ele) hotărâseră*, la viitor anterior: *voi*

fi (vei fi, va fi, vom fi, veți fi, vor fi) hotărât, la conjunctiv prezent, persoanele I și a II-a plural: *(noi) să hotărâm, (voi) să hotărâți*, la conjunctiv perfect: *(eu, tu, el, ea, noi, voi, ei, ele) să fi hotărât*, la condițional-optativ perfect: *aș fi (ai fi, ar fi, am fi, ați fi, ar fi) hotărât*, la imperativ persoana a II-a plural: *(nu) hotărâți!*, la infinitiv perfect: *a fi hotărât*, la gerunziu: *hotărând*, la participiu: *hotărât, hotărâtă, hotărâți, hotărâte* și la supin: *de hotărât*.

§ 130. Se scrie, de asemenea, cu *â* gerunziul format cu sufixul *-ând*: *cântând, având, făcând, coborând* etc.

PREPOZIȚIILE

§ 131. Se scric și se pronunță *de, pe, din, prin, dintre, printre, după, către, până* (nu *dă, pă, dân, pân, pin, dântre, pântre, pintre, dupe, cătră, pănă*; vezi și §§ 13, 20, 92).

IV. FORMAREA CUVINTELOR ȘI PROBLEMELE DE ORTOGRAFIE ȘI DE ORTOEPIE

SUFIXE ȘI PREFIXE

§ 132. Sufixele *-ărie, -erie*. Trebuie să se facă distincție între aceste sufixe, cel dintâi fiind legat de sufixul *-ar*: *bere — berar — berărie* (nu *bererie)*, iar celălalt legat de sufixul *-er* sau independent: *frizer — frizerie, loterie* (nu *frizărie, lotărie*).

§ 133. *-ean, -eală, -eață*. Sufixele *-ean* (fem. *-eană, -eancă), -eală, -eață* se scriu și se pronunță cu *ea* după consoane, chiar după *ș, j*: *ieșean, mureșean, blăjean, clujean* (nu *ieșan, mureșan, blăjan, clujan*), ca și *muscelean; greșeală, oblojeală* (nu *greșală, oblojală*); *roșeață* (nu *roșață*) (vezi și § 42).

După vocale, sufixele *-ean, -eală* se scriu și se pronunță *-ian, -ială*: *buzoian* (nu *buzoean*), *croială* (nu *croeală*) (vezi și §53).

§ 134. *-ământ.* Sunetul *ă* se păstrează și în derivatele de la cuvintele a căror rădăcină se termină cu *ș: îngrășământ* (nu *îngrășemânt*) (vezi și § 6).

Se scrie și se pronunță *simțământ* (nu *simțimânt*) și *despărțământ* (nu *despărțimânt*), dat fiind că aceste cuvinte s-au format după modelul derivatelor de la verbele de conjugarea I: *învățământ, legământ.*

§ 135. *-(ț)ie, -(ț)iune.* Pentru scrierea și pronunțarea cu *-(ț)ie* sau cu *-(ț)iune* se va avea în vedere criteriul istoric și tradiția literară.

Se va scrie și se va pronunța *achiziție, casație, discuție, explozie, iluzie, inflație,* dar *ficțiune, moțiune, națiune, pasiune.*

Nu sunt recomandate formele: *acție, ficție, nație.*

Numai când motive semantice au despărțit cele două tipuri de cuvinte se vor folosi scrierea și pronunțarea atât cu *-(ț)ie,* cât și cu *(-ț)iune: divizie* (unitate militară) și *diviziune* (împărțire), *reacție* (chimică) și *reacțiune* (politică), *porție* (de mâncare) și *porțiune* (de teren), *rație* (alimentară) și *rațiune* (judecată).

Notă. Se pronunță *-(ț)i-e* (2 sil.), *-(ț)i-u-ne* (3 sil.), nu *-(ț)ie* (1 sil.), *-(ț)iu-ne* (2 sil.).

§ 136. *ex-.* Prefixul *ex-* cu sensul „fost" este singurul prefix ale cărui derivate se scriu totdeauna cu cratimă între prefix și cuvântul de bază: *ex-director, ex-ministru.*

§ 137. *ne-, re-.* Derivatele cu prefixele *ne-, re-* urmate de o temă care începe cu *î-* se scriu cu cratimă când vocala *î* este elidată: *ne-nfricat* (față de *neînfricat), re-ntoarce* (față de *reîntoarce).*

§ 138. *în-.* Prezența prefixului *în-* impune scrierea cu *nn* când se alătură la cuvinte care încep cu *n: înnoda* (derivat de la *nod*), *înnoi* (derivat de la *nou), înnora* (derivat de la *nor*).

Când formează derivate de la cuvinte care încep cu *b* sau *p, în-* devine *îm-* prin asimilare: *îmboldi* (de la *bold*), *împărți* (de la *parte*).

Se scrie *înalt, înainte, înapoi* (nu *înnalt, înnainte, înnapoi*), aceste cuvinte fiind compuse din *în + alt, în + ainte, în + apoi.*

Se scriu și se pronunță cu un singur *n* cuvintele în care nu se simte prezența cuvântului primitiv începător cu *n: înăbuși, îneca, înota.*

§ 139. *în-* și *in- (i-).* Se scrie și se pronunță *încasa* (nu *incasa*), dat fiind că acest cuvânt s-a format în limba română cu ajutorul prefixului *în-.* Se scrie și se pronunță *incarna, intitula,* nu *încarna, întitula,* pentru că sunt cuvinte împrumutate.

Notă. Se scrie *imbold* (nu *îmbold*), deoarece avem a face cu un cuvânt format după modelul lui *impuls*.

În unele cuvinte recente se rostește și se scrie greșit prefixul *în-*: *înluminat* (sau *inluminat*). Potrivit cu rostirea originară, acest cuvânt trebuie scris *iluminat*.

§ 140. *între-*. Se scrie și se pronunță *întreprindere* (nu *intreprindere*).

§ 141. *con-* și *co-*. Prefixul *con-* apare în *concetățean, consătean* și, cu schimbarea lui *n* în *m* prin asimilare, în *compatriot, compătimi*. Se scrie și se pronunță însă *conațional, corupt* (nu *connațional, conrupt*); din cauze fonetice *con-* a devenit *co-*, prefix existent și în derivate de la cuvintele începătoare cu vocală: *coexista, coopera*.

§ 142. *des-*. Prefixul *des-* a devenit *dez-* în derivatele de la cuvintele începătoare cu *b, d, g, v, m, n, l, r* sau cu vocală (vezi § 81). Se scrie și se pronunță deci: *descoase, desface, deshăma, despărți, destroieni*, dar: *dezbrăca, dezdoi, dezgoli, dezveli, dezminți, deznoda, dezlega, dezrădăcina, dezamăgi, dezaproba, dezechilibra, dezuni*.

Nota 1. În derivatele de la cuvintele începătoare cu *s, ș, j*, prefixul *des-* s-a redus la *de-*: *desăra, desărcina, deșela, dejuga*. Se scrie și se pronunță *dezice*, dar *deszăpezi, deszăvorî*.

Nota 2. Se scrie și se pronunță *deschide, dezgheța*, nu *deschide, dejgheța*.

§ 143. *dis-*. Se scrie și se pronunță *dispreț* (nu *despreț*), *distructiv* (nu *destructiv*), paralel cu *disprețui, distruge*.

§ 144. *răs-*. Prefixul *răs-* a devenit *răz-* în derivatele de la cuvintele începătoare cu *b, d, g, j, n* (vezi și § 83). Se scrie și se pronunță deci: *răsalaltăieri, răscoace, răsfoi, răspăr, răsturna, răszice*, dar *răzbate, răzbuna, răzda, răzgândi, răzjudeca, răznepot*.

§ 145. *trans-*. Prefixul *trans-* rămâne neschimbat, indiferent de sunetul începător al cuvintelor la care se atașează: *transatlantic, transborda, transfigura* (vei § 82).

Notă. În *tranzitiv, tranziție*, cuvinte neanalizabile, s-a produs transformarea lui *s* în *z*, normală înaintea vocalei.

Alăturarea prefixului *trans-* la cuvinte care încep cu *s* impune scrierea cu *ss* în derivate ca *transsaharian, transsiberian, transsubstanțiere* (dar nu și în *transcrie*) (vezi și § 89).

§ 146. *ante-* și *anti-*. Trebuie să se facă distincție între aceste două prefixe, dintre care cel dintâi e legat de ideea de „înainte", iar celălat de „împotrivă". Se va scrie și se va pronunța deci: *antediluvian, antepenultim*, dar *antipoetic, antisocial, antitific*.

Notă. Se scrie și se pronunță însă *anticameră*, potrivit cu forma acestui cuvânt în limba de unde a fost împrumutat.

§ 147. Formele negative ale participiului și gerunziului care au adverbul *mai* intercalat între prefix și verb se scriu într-un cuvânt: *nemaiauzit, nemaipomenit, nemaivăzut; nemaiavând, nemaiștiind.*

§ 148. Derivatele de la cuvintele compuse din abrevieri literale se scriu cu cratimă înainea sufixului: *I.T.B.-ist.*

SCRIEREA CUVINTELOR COMPUSE

§ 149. Se scriu despărțite:

a. Prepozițiile compuse: *de la, de lângă, de peste, de după, de prin, de pe, de către, de sub; pe la, pe lângă, pe sub; de pe la, de pe lângă* etc.

b. Locuțiunile prepoziționale: *din cauza, față de, de față cu, din susul* etc.

c. Locuțiunile conjuncționale: *ca și cum, pentru ca să, cu toate că, din cauză că, pentru că, de când, de pe când, până unde, până pe unde, ori de câte ori, după cum* etc.

d. Locuțiunile adverbiale: *cu anevoie, de jur împrejur, până una alta, pe de o parte, pe de altă parte, pe ici pe colo, de dimineață, de afară etc.*

e. Numele proprii de localități compuse dintr-un substantiv urmat de un adjectiv, de alt substantiv în genitiv, de un substantiv sau adverb cu prepoziție: *Baia Mare; Gura Humorului; Bolintinul din Deal, Crăciunelul de Sus* etc.

§ 150. Se scriu cu cratimă (liniuță de unire):

a. Substantivele comune compuse din două substantive în nominativ: *câine-lup, zi-muncă, vagon-cisternă, mașină-unealtă, meș-ter-lăcătuș, redactor-șef* etc.

b. Substantivele comune compuse dintr-un substantiv și un adjectiv care precedă sau urmează substantivul: *bună-credință, bună-cuviință, argint-viu* etc.; dintr-un substantiv în nominativ și un substantiv în genitiv: *floarea-soarelui, gura-leului* etc.; din două substantive legate prin prepoziție: *buhai-de-baltă, drum-de-fier* etc., atunci când părțile componente își păstrează individualitatea morfologică (*bunei-cuviințe, bunei-credințe, drumul-de-fier* etc.).

c. Numele proprii de localități compuse din două substantive în nominativ: *Broșteni-Deal, Popești-Leordeni* etc.

d. Substantivele compuse din verb + substantiv sau din substantiv + verb: *târâie-brâu, pierde-vară, gură-cască; Sfarmă-Piatră, Strâmbă-Lemne* etc.

e. Adjectivele compuse din două adjective întregi, cu sau fără vocală de legătură: *literar-muzical, tehnico-științific* (inclusiv din două adjective-nume de culori sau dintr-un adjectiv-nume de culoare și unul care arată nuanța: *roșu-portocaliu, roșie-vânătă, galben-deschis, roșu-aprins*) etc.; dintr-un adverb și un adjectiv: *așa-zis, sus-numit* etc.; dintr-un substantiv și un adjectiv: *nord-american, sud-american, vest-german* etc.; din două adjective-nume de popoare sau numai dintr-o temă și un adjectiv de acest fel: *englez-francez, franco-elvețian* etc.

Notă. Adjectivele *dacoromân, istroromân, macedoromân, meglenoromân* se scriu într-un cuvânt.

f. Prepoziția compusă *de-a* din locuțiuni ca: *de-a berbeleacul, de-a binelea, de-a bușilea, de-a curmezișul, de-a dreapta, de-a dreptul, de-a dura, de-a gata, de-a latul, (cu) de-a sila, de-a pururi* și din numele de jocuri: *de-a puia-gaia, de-a uliul și porumbeii* etc.

Notă. Se scrie însă *(cu) de-amănuntul (de-amănuntul* fiind simțit ca format din *amănunt*).

g. Locuțiunile adverbiale formate din adjectivul demonstrativ *astă* cu sensul „imediat precedentă" + substantiv: *astă-vară, astă-primăvară, astă-noapte, astă-toamnă, astă-iarnă* etc.

h. Locuțiunile adverbiale formate din prepoziția „după" și un substantiv: *după-amiază, după-prânz* etc.

§ 151. Se scriu într-un cuvânt următoarele categorii de cuvinte:

a) Pronumele, adjectivele și adverbele nehotărâte formate cu *ori-, oare-, fie-: oricine, orice, oricare, oricând, oricum, oricât, oriunde* etc.; *oarecine, oarece, oarecare, oarecând, oarecum, oarecât, oareunde* etc.; *fiecare, fiecine, fiece* etc., ca și: *orișicine, orișicum, orișicât, orișiunde* etc.; *fieștecare* etc.; *oareșicare, oareșicum* etc.

Notă. Se scrie însă: *ori de câte ori, ori cu cine, ori de unde.*

b. Prepozițiile, conjuncțiile și adverbele compuse în care fuziunea părților componente e de mult desăvârșită: *înspre, dinspre, despre, împotriva, împrejurul, înăuntrul* etc.; *așadar, întrucât, fiindcă* etc.;

dincolo, astfel, deasupra, alaltăieri, alaltăseară, astăzi, bunăoară, dedesubt, dinainte, dinapoi, dincoace, dindărăt, încoace, încolo, încotro, înăuntru, pretutindeni, câteodată, demult (în locuțiunile *de demult, mai demult), deocamdată, deseară, deunăzi, niciodată, vreodată, totdeauna, uneori, alteori* („odată, odinioară", spre deosebire de *alte ori* „alte dăți"), *adeseori, deseori, arareori, rareori, totodată, altădată* („odinioară", spre deosebire de *altă dată* „în altă împrejurare"), *devreme, laolaltă, deopotrivă, înadins, dinadins* etc.

c. Substantivele compuse în care părțile componente nu-și mai păstrează individualitatea morfologică: *audiovizual, bunăvoință, bunăstare, Câmpulung, untdelemn* (gen.-dat. art. *bunăvoinței, bunăstării, Câmpulungului, untdelemnului*) etc.

d. Adjectivele compuse aparținând terminologiei tehnice, formate dintr-unul sau mai multe elemente care nu există independent în vorbire și unul care există și independent: *balneoclimateric, electromecanic, electromagnetic, electrotehnic, gastrointestinal, otorinolaringologic* etc.

V. SCRIEREA CU LITERE MAJUSCULE

§ 152. Se scrie cu inițială majusculă primul cuvânt al oricărui text; de asemenea, se scrie cu inițială majusculă primul cuvânt după semnele de punctuație care marchează sfârșitul unei comunicări:

a) după punct: *Săniile porniră iar încet. **F**rigul creștea o dată cu lumina.* SADOVEANU, D. Î. 238;

b) după semnul întrebării: *Ce să facă? **L**a mușteriu cu cioburi de sticlă nu putea merge. Să fugă? **U**nde să se ducă? **S**ă se-ntoarcă la prăvălie!...* CARAGIALE, O. I 133;

c) după semnul exclamării: *Patria mă cheamă! **N**u mai pot sta un moment!... **P**lec!!!* CARAGIALE, O. VII 114;

d) după două puncte:

— când începe vorbirea directă: *Dl.Goe este foarte impacient și, cu ton de comandă, zice încruntat: — **Mam-mare**, de ce nu mai vine?* CARAGIALE, O. I 267;

— când începe un citat: *Deschise cartea și citi: „Omul cu nevoile lui stă în centrul atenției noastre"*;

e) după punctele de suspensie: *Aici nu-i nevoie de baba Anița... **N**oroc să deie Dumnezeu!* SADOVEANU, O. I 49.

Nota 1. După semnul întrebării, după semnul exclamării, după punctele de suspensie și după două puncte, când acestea nu marchează sfârșitul propoziției, primul cuvânt se scrie cu inițială mică.

Nota 2. Se scrie de obicei cu inițială majusculă primul cuvânt al fiecărui vers, indiferent de punctuație.

§ 153. Se scriu cu inițială majusculă numele de persoane, pseudonimele și poreclele.

Notă. Articolul și particulele numelor proprii străine se scriu de obicei cu inițială mică: *bei, de, der, el, la, von* etc.; când acestea sunt însă incluse în nume, se scriu cu inițială majusculă: *La Fontaine, Mac Donald, O'Hara, Van Dyck.* De regulă, numele de persoană se reproduc așa cum sunt scrise de purtătorii lor (vezi și § 168).

La numele chinezești, numele individual de persoană format din două silabe se transcrie într-un singur cuvânt: *Li Daibo, Guo Morno.* Numele de persoane coreene, vietnameze, birmane și indoneziene se scriu cu inițială majusculă la toate particulele componente: *Aung Con, Kode Hmeng, U Nu Ko Tun, U Nu Mung.*

§ 154. Numele de personaje literare, când se folosesc pentru a denumi tipurile omenești corespunzătoare, se scriu cu inițială mică: *donjuan, gobseck, harpagon* etc. În aceeași situație sunt numele de ființe mitice, când se folosesc ca nume comune: *elfi, iele, nimfe, rusalce, satiri, troli* etc. De asemenea, se scriu cu inițială mică numele unor obiecte, mașini, invenții etc. care au fost denumite cu numele inventatorului sau al creatorului lor: *ford* (limuzină), *ohm* (unitate de măsură).

§ 155. Se scrie cu inițială majusculă primul cuvânt al formulelor de politețe de tipul: *Domnia sa, Excelența voastră, Măria ta* etc.

§156. Denumirile funcțiilor de stat, politice și militare se scriu cu inițială mică: *deputat, domn* (domnitor), *general, han, ministru, pașă, președinte, prim-ministru, rege, secretar, senator, șah, voievod, vodă* etc.

Notă. Se scriu cu inițială majusculă cuvintele de acest tip care intră în compunerea unor nume proprii de persoane: *Ali-Pașa, Negru-Vodă.*

§ 157. Titlurile oficiale și onorifice, numele ordinelor și medaliilor de stat se scriu cu inițială majusculă la toate cuvintele care intră în compunerea lor (cu excepția cuvintelor ajutătoare): *Meritul Științific, Ordinul „Mihai Viteazul".*

§ 158. Se scriu cu inițială majusculă numele proprii mitologice și religioase: *Alah, Buda, Cristos, Dumnezeu, Iehova, Iupiter, Scaraoțchi, Venera, Zeus* etc. De asemenea, numele personajelor de basm: *Baba-Cloanța, Dioscurii, Făt-Frumos, Grațiile, Parcele, Sfarmă-Piatră* etc.

§ 159. Se scriu cu inițială majusculă numele proprii date animalelor: *Azor, Grivei, Ursu* (câini); *Murgu, Zefir* (cai); *Joian, Plăvan* (boi).

§ 160. Se scriu cu inițială majusculă numele aștrilor și al constelațiilor: *Carul-Mare, Marte, Venus* etc.

Notă. Luna, Pământul și *Soarele* se scriu cu inițială majusculă când sunt considerate nume proprii de aștri.

§ 161. Numele geografice și teritorial-administrative se scriu cu inițială majusculă la toate cuvintele componente (în afară de cuvintele ajutătoare): *Capul Bunei Speranțe, Capul Verde, Dardanele, Delta Dunării, Marea Albă, Marea Egee, Marea Mânecii, Marea Neagră, Munții Pădurea Neagră, Munții Apuseni, Carpații Orientali, Carpații Meridionali, Oceanul Înghețat de Nord, Pamir, Țara Oașului.*

Numele generice *deal, fluviu, insulă, lac, munte, peninsulă, râu, vale* etc., când nu fac parte din denumire, se scriu cu inițială mică: *fluviul Dunărea, râul Jiu, râul Olt* etc.; dar: *Balta Albă* (lac și localitate), *Dealul Spirei, Capul Rediului* (sat).

Denumirile oficiale ale statelor se scriu cu inițială majusculă la fiecare cuvânt (cu excepția celor ajutătoare) care intră în componența lor: *Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, Republica Populară Democrată Coreeană, Statele Unite ale Americii* etc.

Notă. Se scriu cu inițială mică numele punctelor cardinale: *est, vest, sud, nord (răsărit, apus, miazăzi, miazănoapte)*; când au sensul de toponimice, acestea se scriu cu majusculă:

> Tu te lauzi că *Apusul* înainte ți s-a pus?...
> Ce-i mâna pe ei în luptă, ce-au voit acel *Apus?*
>
> EMINESCU, O. I 147.

Abrevierile punctelor cardinale se scriu cu majuscule (vezi §180, e).

§ 162. Denumirile evenimentelor se scriu cu inițială majusculă la toate cuvintele, cu excepția celor ajutătoare: *Comuna, Reforma, Renașterea, Unirea Principatelor* etc.

Notă. Denumirile epocilor istorice și geologice care nu au semnificația unor evenimente se scriu cu inițială mică: *antichitatea, capitalismul, evul mediu, feudalismul, lumea antică, mezozoicul, paleozoicul* etc.

§ 163. Se scriu cu inițială majusculă toate cuvintele, cu excepția celor ajutătoare, din denumirile sărbătorilor (calendaristice, naționale etc.) : *Anul Nou, Întâi Mai* sau *1 Mai, Ziua Victoriei, Ziua Internațională a Femeii* etc.;

§ 164. Denumirile oficiale ale organelor și organizațiilor de stat și politice, naționale și internaționale, ale întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor de masă se scriu cu inițială majusculă la toate cuvintele care intră în componența lor, cu excepția cuvintelor ajutătoare: *Guvernul României, Parlamentul României, Marele Hural Popular, Adunarea Națională Franceză, Camera Lorzilor, Camera Comunelor, Facultatea de Limba și Literatura Română, Institutul de Economie Mondială, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan", Muzeul Literaturii Române* etc.

Nota 1. Abrevierile numelor de instituții se scriu de asemenea cu majusculă: *R.A.T.B. (Regia Autonomă de Transport-București).*

Nota 2. Se scriu cu inițială mică denumirile organelor politice și administrative când au valoare de nume comun.

§ 165. Numele de popoare se scriu cu inițială mică: *american, francez, român, rus* etc.

§ 166. Titlurile publicațiilor se scriu cu inițială majusculă numai la primul cuvânt: *România liberă* (ziar).

§ 167. Scrierea cu inițială majusculă se poate folosi în scopuri stilistice, când autorul vrea să scoată în evidență anumite cuvinte, persoane, idei etc.

VI. SCRIEREA ȘI PRONUNȚAREA NUMELOR PROPRII ȘI COMUNE STRĂINE

§ 168. Numele proprii străine se scriu cu ortografia limbilor respective, atunci când acestea folosesc alfabetul latin: *Bordeaux*,

München, Petöfi, Racine, Shakespeare, Yale, Wall Street, Quintilianus etc., și se pronunță ca în limba din care provin (de exemplu: *Rasin, Șecspir, Uălstrit, Cvintilianus* etc.).

Nota 1. Și numele românești de persoane se redau așa cum sunt scrise de purtătorii lor: *Constantin Brâncuși, V. Alecsandri, Cezar Bolliac, George Coșbuc, B.P. Hasdeu, C. Mille, Anton Pann, V. Pârvan, A. Russo, C. Negruzzi, G.Topîrceanu.*

Nota 2. Unele nume proprii străine care au intrat de mai multă vreme în cultura noastră se scriu cu grafia tradițională: *Londra, Moscova, Praga, Varșovia, Viena* etc. (nu *London, Moskva, Praha, Warszawa, Wien* etc.). Se admite scrierea acestor nume cu grafia originară numai în lucrările de specialitate (în indicații bibliografice, hărți, în studiile de limbă etc.).

Nota 3. Numele proprii străine din statele care utilizează alte caractere de scriere decât cele latine și chirilice se redau în transcrierea oficială a statului respectiv: *Bangkok, Beijing, Marrakech, Okinawa.*

§ 169. Cuvintele străine se scriu potrivit cu vechimea intrării lor în limbă; cele vechi și cu o circulație mai largă se reproduc fonetic: *fotbal, lider, miting*; cele mai noi și de circulație mai limitată se scriu și se pronunță ca în limba de origine: *cow-boy* „păzitor de vite în S.U.A.", *loes* „rocă sedimentară".

SCRIEREA NUMELOR PROPRII LATINEȘTI ȘI GRECEȘTI VECHI

§ 170. Toate numele latinești și grecești vechi care nu au intrat într-o formă adaptată în uzul literar se scriu ca în limbile respective (cu rezerva transliterării alfabetului grec): *Quirinius, Pyrrha.*

Nota 1. Numele latinești care apar în texte grecești vor fi folosite deci în forma lor latinească: *Longus*; numele grecești care apar în texte latinești vor păstra grafia din textul latinesc: *Phaedimus.*

Nota 2. Numele latinești de persoană vor fi folosite în forma lor latinească ori de câte ori ele sunt enunțate în întregime (*praenomen - nomen - cognomen - agnomen* sau numai două dintre ele); *Cezar*, dar *C. Iulius Caesar; Ovidiu*, dar

P. Ovidius Naso; Liviu, dar *Titus Livius; Dioclețian,* dar *Imp. Caes. C. Aurelius Valerius Diocletianus Augustus.*

§ 171. Alfabetul grec se va translitera în felul următor:

Α,	α	a
Β,	β	b
Γ,	γ	g, dar *n* înainte de velară
Δ,	δ	d
Ε,	ϵ	e
Ζ,	ζ	z
Η,	η	e
Θ,	θ	th
Ι,	ι	i
Κ,	κ	c, dar *ch* înainte de *e, i: Chere, Diche, Niche*
Λ,	λ	l
Μ,	μ	m
Ν,	ν	n
Ξ,	ξ	x
Ο,	ο	o
Π,	π	p
Ρ,	ρ	r
Σ,	σ, ς	s
Τ,	τ	t
Υ,	υ	y
Φ,	φ	ph
Χ,	χ	ch
Ψ,	ψ	ps
Ω,	ω	o

῾(spiritul aspru) se transcrie h; ῥ se transcrie rh-, iar ρρ sau ῤῥ se transciu rrh-.

Spiritul lin᾿, iota din diftongii improprii și accentele nu se transcriu.

§ 172. Numele latinești și grecești vechi consacrate în uzul literar au fost incluse în Index (p. 267).

Nota 1. Un număr foarte redus de nume apar numai pentru a se evita pronunțări sau grafii eronate (*Zeus* monosilab; *Iupiter*, nu *Jupiter* etc.).

Nota 2. În versuri, pentru ritm sau rimă, pot fi folosite, pe lângă formele din Index, și alte forme, originare sau consacrate în uzul literar (*Ahile* și *Ahil*, *Hecuba* și *Hecabe*, *Iupiter* și *Joe* etc.).

§173. Indexul de cuvinte nu cuprinde următoarele categorii de nume:

— nume de popoare: *epiroți*, *lestrigoni*, *peligni* etc.;

— numele grupurilor de ființe mitice: *coribanți*, *egipani*, *hamadriade*, *satiri*, *silvani*; *Eumenidele*, *Graiele*, *Harpiile*, *Heliadele*, *Moirele*, *Sirenele* etc.

— patronimicele: *Alcmeonizi*, *Heraclid*, *-izi*, *Lagizi*, *Aleuazi*, *Atrizii* = Agamemnon și Menelau, *Alcidul* = Hercule etc.;

— numele triburilor atice: *Acamantid*, *Hipotoontid* etc.;

— numele care intră în componența denumirilor geografice, reale sau mitice: Câmpiile *Elisee*, Câmpiile *Flegree*, Insulele *Farmacuse*, Lacul *Meotic*, Marea *Mirtoică*, Stâncile *Cianee* etc.;

— numele de sărbători: *Bacanale*, *Tesmoforii*, *Panatenee* etc.

Categoriile de nume de mai sus se adaptează scrierii românești, chiar dacă sunt derivate ale unui nume nemenționat în Index.

Titlurile operelor mai puțin cunoscute pot fi adaptate prin analogie (*Eolicele*, *Focaida* etc.).

§ 174. Procedeele uzuale de adaptare grafică și fonetică sunt următoarele:

— simplificarea geminatelor: *Calliope* > *Caliope* și a aspiratelor: *Marathon* > *Maraton*, *Paphos* > *Pafos*, la fel *Rhodos* > *Rodos*; velara aspirată din grecește nu poate fi tratată la fel în toate situațiile: *Archilochos* > *Arhiloh*, *Charon* > *Caron*, *Chersonesos* > *Chersones*;

— monoftongarea diftongilor în *i* și *e*: *Aisopos* > *Esop* (*ai* rămâne însă când e redat așa și în latină, de exemplu *Aiax*), *Cheiron* > *Chiron*, *Eileithyia* > *Ilitia*, *Oidipus* > *Edip*, *Praeneste* > *Preneste*;

— înlocuirea lui υ (*y*) cu *i*: *Scylla* > *Scila*.

Trebuie evitată pronunțarea în hiat a diftongilor *eu* (*Zeus* monosilab) și *au* (*August* disilab; excepții: *Epidaur*, *Minotaur*, *Plaut*).

Grupul *ea* este diftong numai în terminația *eea*, altfel se pronunță în hiat: *Enea*.

În cuvintele latinești, *i* consoană se notează întotdeauna *i*, nu *j*: *Seian*, nu *Sejan*.

§ 175. Numele feminine grecești și latinești terminate în *-a* și *-e* se declină ca în românește: *Minerva, Minervei; Niobe, Niobei* (ca *Zoe, Zoei*). Pentru celelalte se recomandă formarea genitiv-dativului de la tema cazurilor oblice: *Artemis, Artemidei; Ceres, Cererei; Demeter, Demetrei; Dido, Didonei; Habrotonon, Habrotonei; Pallas, Palladei; Philocomasium, Philocomasiei; Venus, Venerei.* Există însă și substantive masculine sau neutre, în special nume geografice, care, păstrând la nominativ forma originară, la genitiv-dativ pot avea flexiunea ca în limba română: *Asopos, Asopului; Eurus, Eurului; Latium, Lațiului* etc.; e preferabilă însă perifraza: populația din *Latium*, adierile vântului *Eurus* etc. De altfel, perifraza e singura soluție posibilă la numele feminine în *-o* și la unele în *-is:* poetei *Safo*, nimfei *Calisto*, frumoasei *Calipso*, parcei *Lachesis*, zeiței *Nemesis* etc.

TRANSCRIEREA NUMELOR ȘI A CUVINTELOR DIN LIMBILE CARE FOLOSESC ALFABETUL CHIRILIC

A. LIMBA RUSĂ

§ 176. Normele de transcriere a numelor și cuvintelor din limba rusă în limba română au în vedere mai cu seamă criteriul grafic. Astfel, indiferent de rostirea lui *o*, el se transcrie *o:* Ломоносов — *Lomonosov*, Бородин — *Borodin*, потолок — *potolok*, хорощо — *horoșo*; literele *е* și э se redau prin e: Европа — *Evropa*, Федор — *Fedor*, поэма — *poema*. Potrivit cu ortografia românească, я se redă prin *ia* la început de cuvânt și după vocală, prin *ea* după consoană: Ялта — *Ialta*, Красноярск — *Krasnoiarsk*, язык — *iazâk*, Коля — *Kolea*, Володя — *Volodea*, мясо — *measo.*

Notă. În texte științifice (indicații bibliografice, studii de limbă) se admite și folosirea sistemului internațional de transliterație a alfabetului chirilic.

TABLOU DE CORESPONDENȚE

Litera rusească	Corespondentul românesc	Exemple de transcrire
А а	a	Александр — Aleksandr; азбука — azbuka
Б б	b	Баку — Baku; бумага — bumaga
В в	v	Выборг — Vâborg; верно — verno
Г г	g înainte de *a*, *o*, *u* și înainte de consoane	Калуга — Kaluga; Новгород — Novgorod; гром — grom
	gh înainte de *e*, *i*	Герасимов — Gherasimov; гигант — ghigant
Д д	d	Добролюбов — Dobroliubov; далеко — daleko
Е е	e	Егор — Egor; Мелехов — Melehov; естество — estestvo
Ё ё	io	Пётр (Петр) — Piotr; самолёт — samoliot; Фёдоров — Fiodorov; Шишмарёв — Șișmariov
Ж ж	j	Жданов — Jdanov; гражданин — grajdanin
З з	z	Казань — Kazan; завод — zavod
И и	i	Иваново — Ivanovo; Тимирязев — Timireazev
Й й	i	музей — muzei; мужской — mujskoi
ИЙ ий	ii	климатический — klimaticeskii; рабочий — rabocii

	la numele proprii terminația -ий se transcrie i	Чернышевский — Cernâșevski
К k	k, cu excepția unor cuvinte în care, datorită uzului, s-a fixat transcri-crierea lui k prin c	Киров — Kirov; Кузнецк — Kuznețk; Комсомол — Comsomol
Л л	l	Ломоносов — Lomonosov; лесоводство — lesovodstvo
М м	m	Макаренко — Makarenko; проблема — problema
Н н	n	Некрасов — Nekrasov; наука — nauka
О о	o	Онега — Onega; отец — oteț
П п	p	Полевой — Polevoi; пятилетка — peatiletka
Р р	r	Ростов — Rostov; родина — rodina
С с	s	Смоленск — Smolensk; семилетка — semiletka
Т т	t	Толстой — Tolstoi; толкование — tolkovanie
У у	u	Ущаков — Ușakov; учителство — ucitelstvo
Ф ф	f	Фадеев — Fadeev; физкультура — fizkultura
Х х	h	Чехов — Cehov; характер — harakter
Ц ц	ț	Циолковский — Țiolkovski; молодец — molodeț

Ч ч	c înainte de *e*, *i*	Четвертинов — Cetvertinov; Чичиков — Cicikov; число — cislo
	ce înainte de *a*	Чапаев — Ceapaev; Гончаров — Goncearov; час — ceas
	ci înainte de *o*, *u*, consoane și la sfârșit de cuvânt	Печора — Peciora; Чубаков — Ciubakov; Чкалов — Cikalov; дочка — docika; почта — pocita; учтиво — ucitivo; учреждение — ucirejdenie; врач — vraci
Ш ш	ș	Шолохов — Șolohov; шинел — șinel
Щ щ	șc înainte de *e*, *i*	Щедрин — Șcedrin; щека — șceka; щипчики — șcipciki
	șce înainte de *a*	щавель — șceavel
	șci înainte de *o*, *u* și la sfârșit de cuvânt	щука — șciuka; товарищ — tovarișci
Ъ ъ	nu se transcrie	отъезд — otezd
Ы ы	â	Бывалов — Bâvalov; Давыдов — Davâdov; Салтыков — Saltâkov; быстро — bâstro
Ь ь	i (nu se notează decât înaintea lui *e* și я și după ч)	Афанасьев — Afanasiev; Тургеньев — Turgheniev; третья — tretiia; речь — reci
Э э	e	аэроплан — aeroplan; эпоха — epoha; этот — etot; поэма — poema
Ю ю	iu	Юра — Iura; Челюскин — Celiuskin; сюда — siuda
Я я	ia inițial și după vocală	Яковлев — Iakovlev; Зоя — Zoia; елегия — eleghiia
	ea după consoană	Челябинск — Celeabinsk; Ваня — Vanea; мясо — measo

§ 177. Transcrierea numelor proprii și comune din limba bulgară urmează regulile stabilite pentru limba rusă, cu următoarele diferențe:

Bulgară	Română	Exemple
Г г înainte de ь	gh	гьол — ghiol; гьон — ghion
К к înainte de ь	ch	кьорав — chiorav
Щ щ	șt	ща — șta; щурец — ștureț; прощаване — proștavane
ь după consoanele г, к, с urmat de о	i	гьол — ghiol; сьомга — siomga; кьорав — chiorav
Ъ ъ	ă	лърт — dărt; дъжд — dăjd; мъж — măj; ъгъл — ăgăl.

VII. DESPĂRȚIREA CUVINTELOR ÎN SILABE

§ 178. Când un cuvânt nu se termină într-un rând, se vor trece în rândul următor numai silabe întregi. Despărțirea în silabe a cuvintelor se face astfel:

a) dacă vocala e urmată de o singură consoană, aceasta trece la silaba următoare: *le-ge, o-ră;*

b) dintre două vocale succesive (în hiat), prima aparține silabei dinainte, a doua celei următoare: *ce-re-a-le, lu-a; i* și *u* semivocale, între două vocale, trec la silaba următoare: *ba-ia, no-uă;*

c) dacă vocala e urmată de două sau mai multe consoane, prima consoană aparține silabei dinainte, cealaltă — sau celelalte — silabei următoare (excepțiile se vor vedea mai jos): *ac-tiv, as-tăzi, mul-te, os-cior; as-pru, con-tra; mon-stru;*

d) când prima consoană este *b, c, d, f, g, h, p, t, v*, iar a doua este *l* sau *r*, amândouă consoanele trec la silaba următoare: *a-bre-vi-a, a-cru, co-dru, a-fla, a-gro-nom, si-hlă, su-plu, a-tlet, li-tru, de-vre-me;*

e) grupurile *ct, cţ* și *pt, pţ* precedate de consoane se despart: *onc-tu-os, punc-taj, func-ţi-e, sanc-ţi-u-ne; sompt-tu-os; pre-emp-ţi-u-ne;*

f) cuvântul *jertfă* se desparte în *jert-fă*;

g) la cuvintele compuse și la cele derivate cu prefixe, precum și la unele derivate cu sufixe (derivate de la teme terminate în grupuri consonantice cu sufixe care încep cu o consoană), despărțirea în silabe se face, de preferință, ținându-se seama de părțile componente, atunci când cuvântul e analizabil: *de-spre* (nu *des-pre*), *drept-unghi* (nu *drep-tunghi*), *in-egal* (nu *i-negal*), *ne-stabil* (nu *nes-tabil*), *sub-linia* (nu *su-blinia*), *vârst-nic* (nu *vâr-stnic*).

VIII. ABREVIERILE

§ 179. Pentru o cât mai bună folosire a scrisului ca mijloc de comunicare, nu se vor folosi prescurtări de cuvinte care pot face lectura dificilă. Nu se va scrie *f.* în loc de *foarte*, *p.* sau *pt.* în loc de *pentru*, *as.* în loc de *asupra*.

§ 180. Se stabilesc următoarele categorii de abrevieri:

a) simbolurile în chimie, fizică, matematică: *Hg = mercur, Mg = magneziu, O = oxigen, l = lungime, n = număr întreg;*

b) măsurile: *m = metru, kg = kilogram, km = kilometru, A = amper, V = volt;*

c) prenumele de persoane: *I. L. Caragiale = Ion Luca Caragiale;*

d) indicațiile bibliografice: *art. = articol, cap. = capitol, cf. = confer* „compară", *f.* sau f^o = *folio, ib.* sau *ibid. = ibidem, id. = idem, lucr. cit. = lucrarea citată, op. cit. = opera citată, p.* sau *pag. = pagină, pass. = passim* „în diverse locuri", *r. = rând, r* (la umărul cifrei) sau r^o = *recto, urm. = următoarele, v. = vezi, v* (la umărul cifrei) sau v^o = *verso, vol. = volum;*

e) numele punctelor cardinale: *N = nord, S = sud, V = vest, E = est;*

f) *N.B.* = *nota bene* (indicație prin care se atrage în mod deosebit atenția), *P.S.* = *post-scriptum* (indicație prin care se arată că după semnarea unei scrisori urmează un adaos);

g) titlurile academice: *acad.* = *academician*, *arh.* = *arhitect*, *dr.* = *doctor*, *ing.* = *inginer*, *prof.* = *profesor*;

h) gradele militare: *lt.* = *locotenent*, *serg.* = *sergent*;

i) formulele de adresare: *d-ta* = *dumneata*, *dv.*, *dvs.* sau *d-voastră* = *dumneavoastră*;

j) alte abrevieri: *a.c.* = *anul curent*, *cca* = *circa* „aproximativ", *d.a.* = *după-amiază*, *d.e.* sau *de ex.* = *de exemplu*, *e.n.* = *al erei noastre* (anul sau secolul erei noastre), *etc.* = *etcaetera* „și celelalte", *î.a.* = *înainte de amiază*, *î.e.n.* = *înainte de era noastră*, *nr.* = *numărul*, *obs.* = *observație* etc.

PUNCTUAȚIA

INTRODUCERE

În vorbire se stabilesc raporturi logice între cuvinte, grupuri sintactice și propoziții care formează unități aparte din punctul de vedere al înțelesului. Pentru a exprima aceste raporturi, vorbirea omenească folosește, în afară de procedeele gramaticale, pauzele, intonația și întreruperea șirului comunicării.

Exprimarea în scris necesită întrebuințarea unor mijloace grafice cu ajutorul cărora să poată fi redate aceste din urmă procedee. Astfel se explică crearea *punctuației — un sistem de semne convenționale care au rolul de a marca în scris pauzele, intonația, întreruperea cursului vorbirii.*

Semnele de punctuație au caracter convențional, pentru că forma lor nu e cerută de natura conținutului exprimat. De altfel, inițial, câteva dintre ele puteau fi folosite unul în locul altuia. Încetul cu încetul s-a ajuns însă la generalizarea întrebuințării unui anumit semn de punctuație pentru o anumită situație. Fixată prin tradiție, folosirea semnelor de punctuație, cu valori bine precizate, a devenit indispensabilă pentru toți cei care vor să-și exprime clar gândurile în scris. Dacă se observă totuși o oarecare lipsă de consecvență în folosirea lor, aceasta se datorește faptului că, uneori, procedeele gramaticale sunt suficiente pentru a exprima raporturile dintre unitățile de înțeles ale vorbirii. În general însă folosirea greșită sau omiterea semnelor de punctuație duce la confuzii și la denaturarea conținutului comunicării.

Necesitatea de a exprima cât mai clar ideile în scris, pentru ca ele să fie mai ușor și deplin înțelese, a făcut să crească în ultima vreme interesul pentru stabilirea normelor de folosire a semnelor de punctuație.

Cunoașterea tuturor situațiilor în care se impune folosirea unui anumit semn de punctuație duce la stabilirea unor *reguli de punctuație*, de elaborarea cărora se ocupă capitolul de față.

Uneori semnele de punctuație pot fi întrebuințate pentru a scoate în relief anumite valori stilistice. În asemenea cazuri nu se pot da reguli, folosirea semnelor de punctuație rămânând la aprecierea celui care scrie. Este obligatoriu totuși ca semnele de punctuație cu funcțiune stilistică să nu contravină regulilor bazate pe necesități gramaticale.

*

Semnele de punctuație au fost folosite, la început, pentru a marca limita dintre cuvinte. Le întâlnim, cu această valoare, în documente epigrafice foarte vechi. Pe tablele eugubine[1], în partea scrisă cu caractere etrusce, fiecare cuvânt este urmat de două puncte (:); în partea scrisă cu caractere latine, cuvintele sunt despărțite prin punct (.).

Forma semnelor de punctuație a variat foarte mult de-a lungul timpului. Într-o inscripție din Atena (450 î.e.n.), cuvintele sunt separate prin câte trei sau patru puncte. Aceste puncte sunt așezate în linie dreaptă verticală (.), în triunghi (.·.), în careu (: :) sau în romb (.·.). În alte inscripții grecești, în locul punctelor apar diverse figuri arbitrare: romburi, ramuri, inimi, cruci. După sigle (litere care alcătuiesc o prescurtare) apare adesea un romb sau un X.

În inscripțiile latine, cel mai frecvent semn de punctuație este punctul rotund (.). Cel mai vechi însă este punctul de formă pătrată (■). Alte semne de punctuație care apar sunt: ·(în inscripțiile îngrijite), / (mai rar), niște desene în formă de frunzulițe (începând din epoca lui August și până într-o perioadă destul de recentă) și, în mod neobișnuit, semne de o formă cu totul originală, ca, spre exemplu, o pasăre. În felul acesta, semnele de punctuație au ajuns să fie un mijloc de ornamentație; de aceea se puneau uneori după fiecare silabă.

Cel mai folosit semn de punctuație a fost punctul alb (◦) sau negru (.), care putea fi întrebuințat și ca semn de abreviere, după inițiala unui prenume sau după un cuvânt prescurtat prin una ori mai multe litere.

---

[1]Table de bronz, datând aproximativ din secolul al VII-lea î.e.n., găsite în localitatea Eugubio din Italia.

În general, toate aceste semne de punctuație, indiferent de formă, aveau rolul de a despărți între ele cuvintele (întregi sau prescurtate). Spre deosebire de celelalte, punctul, așa cum am arătat mai sus, era întrebuințat și ca semn de abreviere.

Aristofan din Bizanț (secolul al II-lea î.e.n.) este primul care a folosit semnele de punctuație pentru a delimita unitățile de înțeles: *punctul perfect* (˙), corespunzător punctului nostru, *subpunctul* (.), marcând suspensia unei fraze neterminate, și *punctul mediu* (·), corespunzător virgulei noastre.

Sistemul lui Aristofan din Bizanț a avut o largă răspândire, dar nu s-a generalizat. Deși a început să se învețe în școli, punctuația lui a fost puțin pusă în practică. Copiștii nu o foloseau.

Primele manuscrise care au semne de punctuație datează aproximativ din secolul al VIII-lea e.n. Semnele de punctuație au continuat însă să fie variate, atât ca formă, cât și ca întrebuințare.

Abia o dată cu descoperirea tiparului s-a născut punctuația modernă, cu semnele pe care le folosim și azi: punctul, virgula, punctul și virgula, semnul întrebării și semnul exclamării. Aceste semne s-au generalizat în scrierea tuturor limbilor, cu câteva excepții. De pildă, în texte scrise în limba greacă veche și modernă, se folosesc, între altele, următoarele semne: punctul superior(˙), care are valoare de punct și virgulă sau de două puncte; punctul și virgula, care corespunde semnului întrebării din sistemul nostru.

*

Ca și în alte scrieri, cel dintâi semn de punctuație folosit în scrisul românesc este punctul. El apare în cele mai vechi texte scrise la noi cu chirilice, atât în limba slavă, cât și în românește.

La început, punctul nu marca numai sfârșitul de frază, ci separa și propozițiile din interiorul unei fraze, uneori chiar grupuri de cuvinte și cuvinte izolate. Virgula apare sporadic, cu funcțiunea pe care o are astăzi, din secolul al XVI-lea, confundându-se însă uneori cu punctul.

Tot în secolul al XVI-lea începe să apară, după modelul scrierii grecești, semnul întrebării redat prin punct și virgulă. Această particularitate stăruie până în pragul secolului al XVIII-lea, dar între timp, încă din secolul al XVII-lea, se introduce și semnul întrebării

asemănător cu cel de astăzi. În unele tipărituri, cele două semne de întrebare alternează.

Faptul că semnul întrebării se pune abia la sfârșitul propozițiilor și al frazelor interogative creează dificultăți pentru cititor. Când cineva își exprimă gândurile în scris, sensul interogativ al construcției este prezent în mintea lui încă de la începutul propoziției sau al frazei. Situația se schimbă însă când altcineva citește această construcție. Pentru a remedia acest neajuns, în scrierea spaniolă, în afară de semnul întrebării pus la sfârșitul propozițiilor și al frazelor interogative, se pune unul și la început, de astă dată în poziție răsturnată. Și în scrierea noastră semnul întrebării înainte de propozițiile interogative apare sporadic în câteva texte din secolul al XX-lea, ca urmare a influenței spaniole.

Două puncte încep să apară în secolul al XVII-lea, fie pentru a anunța o citare, fie pentru a introduce o enumerare sau o explicație.

Semnele citării de tip actual se întâlnesc întâi în tipăriturile ardelene ale secolului al XVII-lea; în principate se folosesc, în aceeași epocă, pentru a cuprinde citarea, parantezele. Acestea însă au și funcțiunea parantezelor de azi: explicații, cuvinte incidente, indicații bibliografice.

Punctuația completă, așa cum se folosește astăzi, apare abia la începutul secolului al XIX-lea, mai întâi în cărțile tipărite în Transilvania și apoi în cele din principate. Sub influența tipăriturilor, punctuația ajunge să fie aplicată apoi și în scrisul de mână.

PUNCTUL

§ 181. Semnul grafic numit p u n c t marchează pauza care se face în vorbire între propoziții sau fraze independente ca înțeles. El se pune de asemenea la sfârșitul unor fraze și propoziții independente, grupuri de cuvinte sau cuvinte izolate care echivalează cu propoziții independente și după care vorbirea nu mai continuă.

Săniile porniră iar încet [.][1]*. Frigul creștea o dată cu lumina [.] Printre grămezi de nouri, se vedea luna în aburi violeți [.]* SADOVEANU, D. Î. 238;

---

[1] Între paranteze drepte se dau semnele de punctuație care ilustrează situațiile discutate.

Sfântul Petrea întreabă dinlăuntru:

— *Cine-i acolo?*

— *Eu* [.]

— *Cine eu?*

— *Eu* [.] *Ivan* [.]

— *Şi ce vrei?*

— *Tabacioc este?*

— *Nu-i* [.]

— *Votchi este?*

— *Nu-i* [.]

— *Femei sunt?*

— *Ba* [.] CREANGĂ, P. 308.

§ 182. Punctul apare şi înaintea propoziţiilor sau a frazelor independente introduse prin conjuncţia *şi*, când aceasta nu are rolul ei obişnuit de conjuncţie coordonatoare, ci sugerează succesiunea neîntreruptă a unor acţiuni. (Cu acest rol conjuncţia *şi* apare mai ales în stilul narativ).

Domniţa i-a dat cuvânt că aşa are să fie [.] *Şi a venit şi ziua nunţii.* GALACTION, O. I 173.

Notă. Unii scriitori, spre a reproduce un anumit fel de a vorbi în care se fac pauze după fiecare propoziţie, fragmentează fraza, punând punct după fiecare dintre propoziţiile care o compun. Prin acest procedeu se dă o mai mare importanţă fiecărui membru al frazei, accentuându-i-se nuanţa de independenţă.

Fărâmiţarea frazei apare atât în cadrul coordonării, cât şi al subordonării.

În cazul coordonării, poate fi fragmentată fraza formată din două propoziţii principale:

Bravo! răcniră mesenii din toate părţile, bătând din palme [.] *Iar Zamfiriţa râdea înveselită lângă mine.* SADOVEANU, O. III 97

sau din mai multe propoziţii subordonate de acelaşi fel, care depind de aceeaşi regentă:

Eu mă duc aşa cu nevasta asta [.] *Să-i ţin de urât* [.] *Să-i arăt unde-i casa comunei* [.] *Să aibă şi ea un avocat ş-un martor.* SADOVEANU, B. 190.

Tot astfel, orice subordonată poate fi separată de regenta ei prin punct:

Uniți-vă pentru înfrățire și pace [.] *Ca să aibă în sfârșit răgaz neamurile să-și aducă fiecare tributul de bine la progresul umanității.* SADOVEANU, E. 32.

Punctul se folosește în următoarele situații:

§ 183. După propoziții enunțiative:

a) independente:

Era liniște împărătească [.] GALACTION, O. I 167;

b) după fraze alcătuite din propoziții enunțiative care se găsesc în raport de coordonare:

El sări din căruță, desprinse caii pe de lături și plecă spre mulțime [.] SLAVICI, O. I 215;

c) după fraze formate din propoziții enunțiative care se află în raport de subordonare:

Ca să nu mai rămâie repetent și anul acesta, mam-mare, mamițica și tanti Mița au promis tânărului Goe să-l ducă-n București [.] CARAGIALE, O. I 267.

§ 184. La sfârșitul unei propoziții optative sau la sfârșitul unei fraze alcătuite din propoziții dependente de o optativă, când tonul nu este exclamativ:

Floricica macului,
jelui-m-aș și n-am cui [.] TEODORESCU, P.P. 279.

§ 185. După propozițiile dubitative enunțiative:

Vor fi fost fericiți în țara lor [.] SADOVEANU, N.P. 146.

§ 186. La sfârșitul unei propoziții imperative sau al unei fraze dependente de o imperativă, când acestea sunt rostite pe un ton neutru, care le atenuează caracterul imperativ:

Urcați în vârfuri de catarg
Și puneți steagul de plecare [.] MACEDONSKI, O. I 59;

Spune-ne povestea cu împăratul Măzărean [.] SADOVEANU, O. VIII 398;

Vino-n codru la izvorul
Care tremură pe prund,
Unde prispa cea de brazde
Crengi plecate o ascund [.] EMINESCU, O. I 75.

§ 187. La sfârșitul unei fraze alcătuite dintr-o propoziție exclamativă urmată de propoziții subordonate — întrucât până la sfârșitul frazei tonul exclamativ se pierde:

Ce n-aș fi dat să mă lase profesorii în pace, ca să învârtesc degetele mari, unul împrejurul celuilalt, din ce în ce mai repede, din ce în ce mai încet, după cum lecția curgea mai repede sau mai pe gândite [.] DELAVRANCEA, H.T. 55.

§ 188. La sfârșitul unei propoziții interogative indirecte:

Tata a întrebat însă câte exemplare vom trage [.] CAMIL PETRESCU, P. 197.

Notă. Unii scriitori pun câteodată punct și după o frază în interiorul căreia se găsește o propoziție interogativă directă:

> *Codrule, codruțule,*
> *Ce mai faci, drăguțule,*
> *Că de când nu ne-am văzut*
> *Multă vreme au trecut*
> *Și de când m-am depărtat*
> *Multă lume am îmblat* [.] EMINESCU, O. I 123.

Punctuația aceasta e justificată de faptul că intonația interogativă a propoziției *Ce mai faci, drăguțule?* se pierde până la sfârșitul frazei. Cele patru propoziții care urmează sunt rostite pe un ton enunțiativ și, ca atare, e firesc ca după ele să se pună punct.

§ 189. În ceea ce privește punctuația grupurilor de cuvinte, a propozițiilor și a frazelor care se află în paranteză, se disting două situații:

a) Când paranteza intervine la sfârșitul unei propoziții sau fraze, punctul se pune după paranteză:

Numeralul ordinal își păstrează totdeauna articolul posesiv: a cincea sesiune, sesiunea a cincea (nu sesiunea cincea) [.]

b) Când o propoziție independentă sau o frază se află în întregime în paranteză, punctul se pune în interiorul parantezei:

Unele substantive au o formă deosebită și pentru vocativul singular: în -e substantivele masculine și în -o cele feminine. (Alteori însă forma de vocativ este identică cu cea de nominativ-acuzativ: frate, mamă [.])

§ 190. Nu se pune punct după titlurile de cărți, de opere literare, muzicale. De asemenea nu se pune punct nici după formulele de adresare (din scrisori, cuvântări etc.); în asemenea formule, substantivele fiind în cazul vocativ, după ele se folosește virgula sau semnul exclamării.

§ 191. Se pune punct după următoarele abrevieri: abrevierile formate din prima literă de la începutul cuvântului (O[.]N[.]U[.], S[.]U[.]A[.]), precum și cele formate din prima silabă a cuvântului plus

consoana sau grupul de consoane cu care începe silaba a doua *(cap*[.] pentru *capitol*, *op*[.] *cit*[.] pentru *opera citată*; vezi §180). În aceste cazuri, punctul nu mai este un semn de punctuație, deoarece nu marchează o pauză. El este un semn ortografic, pus în locul mai multor litere care nu se scriu.

§ 192. Nu se pune punct după abrevierile formate din prima și ultimele litere ale cuvântului *(d-ta)*, nici după abrevieri ca *Tarom*, *Romarta*, pentru că ele s-au asimilat substantivelor.

De asemenea, simbolurile și prescurtările în chimie, fizică, matematică *(O, H, km, l, kg)*, ca și punctele cardinale *(N, S, E, V)*, se scriu fără punct, conform tradiției (vezi § 180).

SEMNUL ÎNTREBĂRII

§ 193. S e m n u l î n t r e b ă r i i e folosit în scriere pentru a marca intonația propozițiilor sau a frazelor interogative.

Se pune semnul întrebării după cuvintele, grupurile de cuvinte, propozițiile și frazele care au un caracter interogativ și care sunt întrebări directe:

— *Aha, da! ce[?] povestea[?] cine[?] care poveste [?]* SADOVEANU, O. VIII 400;

— *Ei, flăcăule, de pe unde [?]... Ce vânturi[?]... Pe la noi... ai[?]... și de ce[?]...* DELAVRANCEA, H.T. 5.

§ 194. Se pune semnul întrebării la sfârșitul unei propoziții interogative directe:

Da slănină nu-i în pod[?] unt nu-i[?] ouă nu-s[?] CREANGĂ, P. 9.

§ 195. Se folosește semnul întrebării după un pasaj interogativ în care se redau spusele cuiva în vorbire indirectă, fără a se folosi verbe de declarație și conjuncții (procedeu denumit vorbire indirectă liberă):

Se spărseseră sticlele și acum se scurgea rămășița vinului. Ce să facă[?] La mușteriu, cu cioburi de sticlă nu putea merge. Să fugă[?] Unde să se ducă[?] Să se-ntoarcă la prăvălie!... CARAGIALE, O. I 133.

Notă. Este nerecomandabilă folosirea semnului întrebării după propozițiile interogative indirecte, așa cum apare în exemplul următor:

Se-ntreabă ce să facă[?] TOPÎRCEANU, P. 139.

§ 196. Semnul întrebării se pune la sfârșitul unei fraze compuse din propoziții dependente de o propoziție interogativă directă care se află la începutul frazei:

Iar vrei să te pupe cucul armenesc și să te spurce, ca să nu-ți meargă bine toată ziua[?]... CREANGĂ, A. 52;

De ce boala și moartea să fie partea voastră,
Când ei în bogăția cea splendidă și vastă
Petrec ca și în ceruri, n-au timp nici de-a muri[?] EMINESCU, O. I 59.

§ 197. Se pune semnul întrebării după propozițiile interogative retorice:

Care e mai mândră decât tine între toate țările semănate de Domnul pre pământ [?] RUSSO, S. 125.

Notă. Este nerecomandabilă folosirea punctului în asemenea situații:

Vezi? Nu ți-am spus eu că tutunul nu e lucru bun [.] CARAGIALE, O. I 277.

§ 198. Semnul întrebării se pune la sfârșitul construcțiilor interogative cu caracter dubitativ-deliberativ:

Cum adică? să nu pot eu înțelege: visez ori sunt treaz[?] CARAGIALE, O. II 264;

Oare să se însoare, ori să nu se însoare [?] NEGRUZZI, I 71.

§ 199. Se pune semnul întrebării după o propoziție interogativă incidentă, intercalată într-o propoziție enunțiativă sau între două propoziții enunțiative și izolată de restul frazei prin pauze:

I-a rămas și un copil, o fetiță care — cum să spun[?] -, care e un fel de ghimpe între ei... un copil, vai! destul de rău crescut. SADOVEANU, D.M. 4;

Atunci treci, Ghiță, pe la nenea Zaharia p-acasă și lasă-i vorbă coanei Joițichii — nu-i așa, nene Zahario [?] — să fie așa de bună să nu se supere dacă om întârzia de la dejun... avem ceva politică de vorbit între bărbați. CARAGIALE, O. VI 83.

§ 200. Când comunicarea este interogativă și exclamativă în același timp, se pune semnul întrebării însoțit de semnul exclamării:

— Pe mine, fata lui Hagi Cănuță, să-ndrăznești tu să mă bați, păcătosule, janghinosule și râiosule [!?]... CARAGIALE, O. II 228;

— Tu ești mă, tragedianule [?!] GALACTION, O. I 131;

A! de ce mai dă Dumnezeu omului fericire, dacă e să i-o ia înapoi [?!] De ce nu moare omul când e fericit [?!] De ce am trăit eu s-ajung la așa ceva [?!] CARAGIALE, O. VI 24.

§ 201. Dacă, într-o conversație, unul dintre interlocutori ia atitudine la un moment dat numai prin mimică și gesturi (exprimând diferite sentimente), replica aceasta e redată în scris prin semnul întrebării când mimica arată o nedumerire sau prin semnul exclamării când mimica ține locul unei exclamări (vezi și Semnul exclamării, § 211).

— *Ei, da! și Costică...*

— *[?]...*

— *Costică Arion...* CARIAGIALE, O. I 300.

În cazul când reacția are caracter interogativ și exclamativ în același timp, se pun ambele semne de punctuație:

Patroana (cu ochii calzi): Și de ce mă iubești?

Mitică (rămâne năuc) [!!!?]

Patroana (frumoasă, furioasă): Înțelegi sau nu înțelegi?... CAMIL PETRESCU, T. I 567;

Mitică: Acum în urmă, când am fost la d-ta... Nu știu ce s-a întâmplat cu mine atunci...

Patroana: [?!]

Mitică: Nu știu... CAMIL PETRESCU, T. I 562.

Notă. Se întâmplă uneori ca replica bazată numai pe mimică să fie urmată de exprimarea prin cuvinte a mirării, surprinderii, nedumeririi interlocutorului. De exemplu:

— *A iubit, de altfel, domnule, o altă femeie, nu pe această doamnă Maria Mănescu.*

— *[!?] Totuși i-a adresat scrisoare, în clipa sinuciderii, arătând fără echivoc că din pricina ei se omoară...* CAMIL PETRESCU, P. 389.

§ 202. Titlurile care au caracter interogativ prezintă două situații diferite:

a) Când sunt considerate propoziții interogative indirecte, depinzând de o regentă neexprimată, nu primesc nici un semn de punctuație (vezi Punctul, § 188):

Cum am învățat românește (titlul unei povestiri de C. Negruzzi);

b) Când sunt propoziții interogative directe, se spune la sfârșitul lor semnul întrebării:

Ce-i de făcut [?] (titlul unui roman de Cernâșevski).

§ 203. Se pune semnul întrebării între paranteze rotunde pentru a arăta că autorul are rezerve sau îndoieli față de o afirmație anterioară:

Dar era un fel de laudă gratuită, ca și când cuvintele ar fi fost tocite de sens și trebuiau umflate:

„G. D. Ladima un strălucit talent" sau „a fost unul dintre cei mai lăudați [(?)] poeți de azi". Una vorbea chiar de „o mare pierdere pentru literatura românească". CAMIL PETRESCU, P. 373.

SEMNUL EXCLAMĂRII

§ 204. S e m n u l e x c l a m ă r i i marchează grafic intonația frazelor și a propozițiilor exclamative sau imperative.

Semnul exclamării se pune de asemenea după interjecțiile și vocativele care exprimă stări afective și sunt considerate cuvinte (sau părți de frază) independente.

§ 205. Se pune semnul exclamării după o propoziție exclamativă, care poate fi completă sau eliptică de predicat:

Ce ochi frumoși avea Margareta în sara aceea [!] VLAHUȚĂ, N. 65;

Irină, mare cumpănă [!] SADOVEANU, O. I 152.

Notă. Este greșită folosirea punctului în asemenea situații:

Vom merge pe urmă la teatru. E o piesă așa de frumoasă [.] VLAHUȚĂ, N. 31.

Într-o înșiruire de exclamații, se pune semnul exclamării după fiecare termen al înșiruirii, dacă se accentuează asupra fiecăruia:

Licențiat în drept[!] tânăr eminent [!] irezistibil orator [!] caracter mare [!] idei generoase [!]... Desigur, mi-am zis eu, iată un cetățean de mare viitor. CARAGIALE, O. I 249.

§ 206. Se pune semnul exclamării după o propoziție imperativă, completă sau eliptică de predicat:

În această pace adâncă, în această fântână dintre munți, plină de chipul și de aleanul soarelui, pocni răcnetul deznădăjduit: Fugiți [!] Fugiți [!] GALACTION, O. I 160;

La Peleș [!] și mai iute [!] CARAGIALE, O. II 130.

§ 207. Se pune semnul exclamării după o frază care se termină cu o propoziție cu caracter exclamativ sau imperativ:

Nu știu alții cum sunt, dar eu, când mă gândesc la locul nașterii mele, la casa părintească din Humulești, la stâlpul hornului, unde lega mama

o sfară cu motocei la capăt, de crăpau mâțele jucându-se cu ei, la prichiciul vetrei cel humuit, de care mă țineam când începusem a merge copăcel, la cuptiorul pe care mă ascundeam, când ne jucam noi băieții de-a mijoarca, și la alte jocuri și jucării pline de hazul și farmecul copilăresc, parcă-mi saltă și acuma inima de bucurie [!] CREANGĂ, A. 33.

§ 208. Se pune semnul exclamării după propozițiile exclamative incidente. Aceste propoziții sunt închise între paranteze sau pauze:

Iar Caraiman... — apoi las pe el [!] — credeai că-i apucat de friguri. SADOVEANU, O. I 73;

Încet, prin întuneric, și-a tras fusta de lână, s-a învălit bine c-o cațaveică veche de douăzeci de ani (unde mai găsești acu așa cațaveici [!]), s-a îmbrobodit și s-a cinchit înaintea vetrei. SADOVEANU, O. I 329.

§ 209. Se pune semnul exclamării după interjecții:

A[!] a căzut un ghiveci cu flori. CAMIL PETRESCU, P. 203;

Ei [!] acuma, unde mergem? îl întrebă Costică. CARAGIALE, O. II 215.

Atunci când se repetă o interjecție și fiecare membru al repetiției este independent, adică după rostirea lui se face o mică pauză, se pune semnul exclamării după fiecare interjecție:

A[!] a[!] a[!] mi-a scos alta! Măsea nevinovată. CARAGIALE, O. VI 204.

De asemenea, într-o serie de interjecții diferite, se pune semnul exclamării după fiecare interjecție:

U[!] O[!] Pi[!] Bre[!] Ce scandal! NEGRUZZI, I 228;

N-apuc să răspunz, domnule, și șart[!] part[!] trosc[!] pleosc[!] patru palme: îmi turtește pălăria și mi-o aruncă cât colo. CARAGIALE, O. VI 202.

Atunci când prin repetarea interjecției se obține o construcție care formează o unitate, iar între membrele repetiției nu se fac pauze, se pune semnul exclamării după ultima interjecție, între diversele elemente punându-se virgulă sau cratimă.

Hei, hei[!] Nu știți dumneavoastră ce poam-a dracului e Harap-Alb aista. CREANGĂ, P. 230;

He-he-he[!] râse jupân Năstase, s-au trecut acele vremuri! SADOVEANU, O. I 286.

Dacă interjecția face parte dintr-o expresie exclamativă, se pune semnul exclamării după întreaga expresie:

Vai de mine[!] nu-i bună asta! CARAGIALE, O. II 70.

Când interjecția are în același timp sens exclamativ și interogativ, semnul exclamării este însoțit de semnul întrebării:

Mioara surprinsă, încântată, acesta fiind felul ei de receptivitate artistică, normal: A[!?] Dl. Tulpină? CAMIL PETRESCU, T. II 11.

Se pune însă de obicei virgulă după interjecție, dacă aceasta e urmată de un substantiv în vocativ:

O[,] mamă, dulce mamă, din negură de vremi
Pe freamătul de frunze la tine tu mă chemi. EMINESCU, O. I 129.

Nu se pune nici un semn de punctuație după interjecțiile urmate de un vocativ cu care formează o unitate în rostire (vezi § 229).

§ 210. Se pune semnul exclamării după exclamații redate prin substantive la cazul vocativ, izolându-se astfel de restul propoziției sau al frazei printr-o pauză:

Doamne [!] bine-ți mai șede, jupâneșică; parcă ești una de-a noastre. CREANGĂ, P. 129.

Atunci când un vocativ se repetă și intensitatea tonului rămâne aceeași, se pune semnul exclamării după fiecare vocativ:

— *O, frații mei iubiți, ia uitați-vă în oglinda asta, gândiți-vă la părinții noștri și să vedeți ce grozăvie! Doamne [!] Doamne [!] ce să facem?* CARAGIALE, O. I 121.

Se poate pune semnul exclamării după titlul— exprimat printr-un substantiv la cazul vocativ — al unui apel, manifest, discurs sau scrisoare:

Domnilor [!]... Onorabili concetățeni [!]... Fraților [!]... (plânsul îl îneacă). Iertați-mă, fraților, dacă sunt mișcat. CARAGIALE, O. VI 141.

§ 211. Într-o conversație, interlocutorul se poate dispensa la un moment dat de cuvinte, luând atitudine numai cu ajutorul mimicii, al gesturilor, care pot să exprime surpriza, admirația, nedumerirea. În scris, aceste replici care constau numai din mimică se redau prin semnul exclamării, dacă mimica ține locul unei exclamări, sau prin semnul întrebării, dacă mimica arată o nedumerire (vezi și Semnul întrebării, § 201):

— *Nu vrea să intre în combinație... Hotărât!... Cât n-am stat de capul lui!... Nu vrea și pace!...*

— [!] CARAGIALE, O. I 300.

Atunci când replica exprimată prin mimică și gesturi are, în același timp, caracter exclamativ și interogativ, se folosesc ambele semne de punctuație:

— *Nu știu... n-aș putea să-ți explic. M-a impresionat gestul de a-mi da cheia... A dizolvat totul în mine...*

— *[?!]* CAMIL PETRESCU, P. 352;

— *Nu-i sunt tată, domnule, strigă omul răgușit...*

— *[!?]*

— *... Suntem camarazi...* CARAGIALE, O. I 245.

§ 212. Pentru a se marca creșterea gradată a intensității vocii, se folosesc mai multe semne de exclamare, numărul lor fiind în raport cu creșterea caracterului emotiv al comunicării:

Ajunul postului[!]... redus[!!]

Lui Teleor îi crapă buza[!!!]

Atunci[!!!!] e-ngrozitor de spus[!!!!!] CARAGIALE, O. IV 339.

a) La sfârșit de propoziție:

Patria mă cheamă[!]... Nu mai pot sta un moment[!!]... Plec[!!!] CARAGIALE, O. VII 114;

— *Poftește în salon.*

Mosafirul intră. Peste un moment intră și doamna... Dumnezeule, tu care ții vămile văzduhului!

Cine era?

Infamul!

— *Ieși[!]*

— *Doamna mea, am să ies după ce vă voi da o mică explicație...*

— *Ieși[!!]*

— *Vă datoresc...*

— *Ieși[!!!]*

— *Șase mii de franci, pe care vă rog să-i primiți.* CARAGIALE, O. II 423.

b) După vocative:

— *Ionel[!] Ionel[!!] Ionel[!!!] Du-te dincolo, mamă, spargi urechile dumnealui!* CARAGIALE, O. I 274;

Ce-o fi ș-asta? (deodată, se aude o nouă salvă și chiote prelungite; coana Efimița sare jos și rămâne înmărmurită în picioare, ascultând; o altă salvă și strigăte) Leonido[!] (zgomotul se repetă) Leonido[!!] (pauză:

zgomotul se repetă cu putere: cucoana se repede peste un scaun cu exasperare, se împiedică și cade peste patul lui Leonida) Leonido[!!!] CARAGIALE, O. VI 65.

c) În locul replicilor date prin mimică și gesturi:

— *Mie, ce să-ți spui? mi-e frică al dracului. Mi se-ntâmplă câteodată să am sume mari cu mine... bunioară ca acuma....*

— *[!]...*

— *Glumă e să mă arză odată cu o avere de om...*

— *...[!!!].*

— *Patruzeci de mii de franci!...*

— *...[!!!]* CARAGIALE, O. I 200.

§ 213. Se pune semnul exclamării închis în paranteze atunci când autorul își exprimă îndoiala sau ironia față de cele afirmate în propoziție. În acest caz, semnul exclamării ține locul lui *sic* (cuvântul latinesc *sic* „chiar așa"):

Am scris lui Barbu în franțuzește [(!)] ca să-l felicit pentru discursul său. CARAGIALE, O. VII 114.

VIRGULA

§ 214. V i r g u l a delimitează grafic unele propoziții în cadrul frazei și unele părți de propoziție în cadrul propoziției. Virgula arată felul în care fraza și propoziția se despart în elementele lor constitutive, pe baza raporturilor sintactice dintre ele. Aceasta este funcția gramaticală a virgulei.

În legătură cu funcția gramaticală se pot da reguli precise. Ele arată când este obligatorie și când nu este îngăduită folosirea virgulei. Aceste reguli se bazează pe felul în care se înlănțuie logic ideile în succesiunea lor. De aceea, între modurile de folosire a virgulei în limbi diferite nu există deosebiri esențiale.

§ 215. Virgula marchează grafic anumite pauze scurte făcute în cursul rostirii unei propoziții sau fraze. În felul acesta virgula, alături de alte semne de punctuație, servește la redarea grafică a ritmului vorbirii și a intonației.

Virgula se folosește pentru a reda grafic pauzele scurte, ori de câte ori marcarea lor este considerată necesară de către autor. În vorbire, asemenea pauze sunt folosite în mod intenționat în două situații:

a) pentru a grupa la un loc cuvintele și grupurile de cuvinte care formează unități de înțeles și a le despărți, în felul acesta, de restul frazei sau al propoziției;

b) pentru a atrage atenția în mod deosebit asupra unor cuvinte, prin despărțirea lor de restul frazei.

ÎN PROPOZIȚIE

§ 216. Se pune virgulă între părți de propoziție de același fel, când nu sunt legate prin *și* copulativ ori prin *sau.*

a) Subiecte, urmate sau nu de determinări:

Chipul rumen[,] gura fragedă[,] apele ochilor și focul părului spuneau atâta frumusețe cutezătoare și iritantă. GALACTION, O. I 133-134.

b) Nume predicative, urmate sau nu de determinări:

Era înaltă, suplă, grațioasă în mișcări.

c) Atribute de același fel (substantivale, adjectivale, pronominale, verbale, adverbiale), urmate sau nu de determinări:

Ascundeam în mine o viață, străină celorlalți[,], blândă[,] frumoasă[,] neînțeleasă. DELAVRANCEA, H.T. 171.

d) Complemente de același fel (directe, indirecte, de agent sau circumstanțiale de același fel), urmate sau nu de determinări:

Danțul[,] muzica[,] pădurea[,]
Pe acestea le-ndrăgii. EMINESCU, O. I 102;

Ieșea în panerașul ei cu doi cai la arat[,] la secerat[,] la mașină. SADOVEANU, O. VIII 409.

§ 217. Nu se despart prin virgulă părțile de propoziție de același fel când sunt legate prin *și* copulativ ori prin *sau*:

Câte-un vârtej de aer se răsucea pe stradă, măturând praful, ridicându-l și aruncându-l pe trotuare. REBREANU, R. I 43;

Nu mai țin minte care școli sau care școală filozofică din vechime se întreba și discuta dacă femeia are sau nu un suflet. GALACTION, O. I 96.

Notă. Se despart prin virgulă părțile de propoziție de același fel când sunt legate prin *și* adverbial.

§ 218. Nu se desparte prin virgulă subiectul de predicat:

a) subiectul poate apărea fără determinări:

Manoilă se uita la gura ei cu admirație. SADOVEANU, O. V 377.

b) subiectul poate fi însoțit de determinări (un atribut determinativ sau o propoziție atributivă determinativă):

Unii mai poznași îmi zvârleau câte o glumă. SADOVEANU, O. I 55;

Câinele care latră nu mușcă.

§ 219. În locul unui verb (predicativ sau auxiliar) omis prin elipsă, se poate pune virgulă:

Adesea, puse alături, caietul lui ai fi zis că este modelul de caligrafie tipărit, iar modelul de caligrafie[,] scris de mână. CARAGIALE, O. II 68.

§ 220. Se desparte prin virgulă un substantiv de o apoziție explicativă. Dacă după apoziție urmează altă parte de propoziție, apoziția se intercalează între virgule:

Zeus[,] feciorul lui Cronos[,] făcu semn din sprânceană că primește. ODOBESCU, I 280.

§ 221. Complementele directe și indirecte așezate după predicat nu se despart prin virgulă:

El a măritat pe fiică-sa după un om bun și harnic. CREANGĂ, P. 294;

Se duce acasă și-și spune nevestii tot amarul. SADOVEANU, O. V 481.

§ 222. Între predicat și un complement circumstanțial așezat după el, în genere nu se pune virgulă:

Animalul se apropiase fără zgomot de noi și făcuse ocolul săniei. SADOVEANU, O. V 216.

§ 223. Construcțiile gerunziale și participiale, cu sau fără determinări, așezate la începutul frazei, se despart prin virgulă, indiferent de funcția sintactică pe care o au:

Fiind mediocru și ca învățătură și ca inteligență[,] n-a putut să izbutească. GALACTION, O. II 113;

Ajuns calfă la găitănărie[,] vorbea frumos și cu patimă în mijlocul tovarășilor săi. DELAVRANCEA, H.T. 16.

§ 224. Se pun de obicei între virgule complementele circumstanțiale așezate între subiect (însoțit sau nu de determinări) și predicat, dar numai când subiectul e așezat înainte de predicat:

Povestea bătrână[,] în măreția codrului[,] aduce înfiorări pe chipurile lor trudite. SADOVEANU, O. I 283;

Grigore[,] abia stăpânindu-și revolta[,] întrerupse vehement pe arendaș. REBREANU, R. I 40;

Maria și Ioana, înainte de aflarea rezultatului final, nu păreau a fi prea optimiste.

Dacă subiectul e așezat după predicat, complementele circumstanțiale se intercalează între virgule numai când autorul vrea să atragă atenția asupra lor:

S-au urcat pe spinările noastre câțiva. STANCU, D. 145;

A ars repede curtea boierească. STANCU, D. 147;

A venit[,] pe neașteptate[,] toamna.

§ 225. Se intercalează între virgule un complement circumstanțial așezat înainte de locul pe care îl ocupă în ordinea normală a complementelor. Această schimbare de topică are rolul de a atrage atenția în mod deosebit asupra acestui complement circumstanțial. De pildă:

Acesta e autorul pe care l-ai citit[,] cu atâta nevinovată primăvară sufletească[,] acum câțiva ani? GALACTION, O. I 487

spre deosebire de:

Ședeam ziua și noaptea lungit moale pe covoare. ODOBESCU, III 203.

§ 226. Se despart prin virgulă de restul propoziției cuvintele și construcțiile cu topica schimbată sau incidente:

Și iată cum[,] mulțumită atotputerniciei făcătoare de minuni a prosopului meu[,] ieșii din o neașteptată și grea încurcătură. HOGAȘ, M.N. 95;

Subt influențele mahometane și venețiane și chiar[,] poate[,] sub clima... nordică. ODOBESCU, I 389.

§ 227. Se pune virgulă după adverbele de afirmație și de negație, când acestea sunt echivalente ale unei propoziții:

Desigur[,] e amorezat. DELAVRANCEA, H.T. 186;

Da[,] fac mărturisire

Că moartea pentru mine e dreaptă răsplătire. CARAGIALE O. VI 256;

Nu[,] nu mai fac. CARAGIALE, O. VI 30.

Dacă după un adverb din această categorie urmează o propoziție subiectivă introdusă prin *că*, folosirea virgulei nu mai este îngăduită:

Desigur că normele sunt o adaptare a speciei, au de scop, în ultimă analiză, să prezerve viața în lungime. IBRĂILEANU, S. 184.

§ 228. Se despart de obicei prin virgule de restul frazei substantivele în cazul vocativ:

Cucoane Matei[,] dumneata nu știi cine-i coconița care a trecut. SADOVEANU, O. V 104;

Am trei copii[,] Costică! CARAGIALE, O. II 42.

§ 229. Se despart prin virgulă de restul frazei interjecțiile:

Ei[,] ce veste ne mai aduci de pe la târg? CREANGĂ, P. 44;

Ha[,] ce este?... S-a întâmplat ceva? DELAVRANCEA, H.T. 103.

După interjecții se poate pune însă și semnul exclamării, dar când acestea sunt urmate de un vocativ cu care formează în rostire o unitate nu se pune nici un semn:

Ei Cătălin, acu-i acu
Ca să-ți încerci norocul. EMINESCU, O. I 174;

O Doamne! Da greu somn am dormit. ISPIRESCU, L. 119;

Du-te, măi băiete. SADOVEANU, O. I 290;

Bre Ilie, vină-ncoace. SADOVEANU, O. I 301;

Nu se recomandă această punctuație când substantivul în vocativ este de genul femininin:

O lăcrămioară! suspinăm noi, abia ne anunți primăvara și treci cum au trecut iluziunile noastre. NEGRUZZI, I 97.

Interjecția *ia* nu se desparte de verbul următor, cu care formează o unitate:

Ia lasă-mă, monșer! CARAGIALE, O. II 57;

Ia fii bun d-ta și-i pune imediat la loc. CARAGIALE, O. II 60.

§ 230. Conjuncțiile *însă, deci* și adverbul *totuși*, așezate în interiorul unei propoziții, nu se despart prin virgulă:

Din partea însă a familiei domnești, Cantacuzenul întâmpină o mult mai vie împotrivire. ODOBESCU, I 151;

Numai în cugetele cele mai eminente ale veacului păgân, fără însă ca nimeni să bănuiască, amurgul contimporan avea tonuri și clarități. GALACTION, O. I 341;

Era deci încă o dată nevoie de un spirit critic. IBRĂILEANU, SP. CR. 21;

Și vezi, eu totuși am venit. REBREANU, R. I 244.

§ 231. Conjuncția *așadar* și locuțiunea conjuncțională *prin urmare*, așezate în interiorul unei propoziții, se pun între virgule:

Sâmbătă[,] așadar[,] de la amiazi, amândouă aceste doamne încep să se pregătească de plecare. CARAGIALE, O. II 1;

La ea[,] așadar[,] nu poate fi deloc vorba de neprevăzut, de discontinuitate. IBRĂILEANU, S. 187;

Trebuie[,] prin urmare[,] prealabil să fiu informat despre ce fel de vreme e pe la dv. CARAGIALE, O. VII 31.

ÎN FRAZĂ

Coordonarea

§ 232. Se pune virgulă între propozițiile coordonate juxtapuse, fie că sunt, fie că nu sunt determinate de alte propoziții:

Mi-ai făcut un bine[,] ți l-am făcut și eu. EMINESCU, N. 20;

Ca să ajungi scriitor[,] ca să te impui opiniei publice...îți trebuie un singur lucru. GALACTION, O. I 486;

S-a sculat binișor[,] a strâns câtă drojdie se mai găsea pe fundul lăzii[,] s-a dat jos la grajd. CARAGIALE, O. II 232.

§ 233. Se pune virgulă între coordonatele de orice fel:

a) între copulative, când sunt legate prin *nici, nu numai, ci și*:

Nu caut vorbe pe ales[,]
Nici știu cum aș începe. EMINESCU, O. I 173;

b) între coordonate adversative:

Tata a jucat... degetele mâinii stângi[,] iar Nae Gheorghidiu a clătinat din cap. CAMIL PETRESCU, P. 254;

I se părea că nu fuge[,] ci cade din înaltul ceriului. EMINESCU, N. 23;

Aduse mai întâi pe popa Năstase[,] dar iute îl schimbă. HOGAȘ, DR. 150;

Boii ară[,] și caii mănâncă;

Care va să zică să intri dumneata în casă la mine cu pumnalul, cu toporul, cu conspirații, cu comploturi și asasinaturi[,] și eu să stau cu mâinile în șolduri. CARAGIALE, O. II 57;

c) între coordonate disjunctive, când încep amândouă cu *ba, când, fie, ori* sau *sau*:

Nu știu cum s-a făcut, că ori chersinul a crăpat[,] ori cumătrul a strănutat. CREANGĂ, P. 24;

Sau că strada aceea nu mai este[,] sau că amintirea mea a strămutat-o într-o lume ireală. GALACTION, O. I 503;

d) înainte de o coordonată conclusivă:

Isprăvnicelul... se alegea totdeauna printre fruntașii satului[,] așa că niciodată nu era târgoveț. MACEDONSKI, O. III 139.

§ 234. Coordonatele legate prin *și* copulativ ori prin *sau* nu se despart prin virgulă:

Turcul se apropie tacticos, descălecă de pe cal și lăsă frâul în mâinile ciobanului. GALACTION, O. I 287;

Spuie-ți morții din mormânt
De sunt eu om sau nu sunt. ALECSANDRI, P. II 25.

Notă. În stilul narativ se întâlnesc grupuri de mai multe propoziții coordonate care încep toate cu *și* copulativ. În asemenea cazuri se folosește virgula:

Și de drag te-aș semăna[,]
Și cu drag te-aș secera [,]
Și te-aș face stog în prag [,]
Și te-aș îmblăti cu drag [,]
Și te-aș cerne prin sprâncene [,]
Și te-aș frământa-n inele[,]
Și te-aș da inimei mele.
JARNÍK-BÂRSEANU, D. 8.

Subordonarea

§ 235. Propozițiile subiective și predicative nu se despart de regentă prin virgulă, indiferent de locul lor față de regentă.

Nici vorbă că ar râde cine i-ar ști aceste gânduri. MACEDONSKI, O. III 28;

Ce simțea era că... va intra într-un necunoscut prăpăstios. MACEDONSKI, O. III 22.

§ 236. Propoziția atributivă.

a) Atributiva explicativă (izolată) se desparte prin virgulă de cuvântul pe care îl determină:

Mesrur a dus pe Abu-Hasan într-altă odaie[,] unde așteptau o droaie de cântărețe. CARAGIALE, O. II 268.

b) Atributiva determinativă (neizolată) nu se desparte prin virgulă de cuvântul pe care îl determină:

El putea să fie asemănat și cu un om care ar fi primit o zdravănă lovitură în creștetul capului. MACEDONSKI, O. III 81;

Într-un săltar, acolo mai avem niște chei pe care le-aș fi putut întrebuința. SADOVEANU, O. VIII 418.

Regula se aplică și când propoziția determină un grup de cuvinte (substantiv + atribut):

...Genele răsfrânte li s-au albit de pulberea măruntă din bolovanii de piatră în care izbesc de dimineață până seara. DELAVRANCEA, O. I 225.

§237. Propozițiile completive directe și indirecte se despart de obicei prin virgulă când sunt așezate înaintea regentei:

Ce știu[,] nu vreau să țin secret. COȘBUC, B. I. 61;

Cui e obișnuit cu mersul trenurilor[,] o oprire în afară de cele prevăzute în itinerare îi dă de gândit. CARAGIALE, O. I 294.

Completivele directe și indirecte așezate după regentă nu se despart prin virgulă de aceasta:

D. Georgescu nu ia seama că muzica a plecat. CARAGIALE, O. II 5.

§ 238. Propozițiile completive de agent în general nu se despart prin virgulă de regenta lor:

Am procedat, mai întâi, la examinarea resturilor de limbă tracă și iliră, insistând asupra precauțiunilor ce trebuie luate de cine operează cu elemente de limbă nesigure. AL. ROSETTI, *Istoria limbii române*, vol. al II-lea (1962), p. 127.

§ 239. Propoziția circumstanțială de loc se desparte prin virgulă când e așezată înaintea regentei și când nu se insistă în mod deosebit asupra ei:

Când a început iapa a fugi, unde pica nuca[,] pica și din Talpaladului bucățica. CREANGĂ, P. 101, dar:

Unde mi-ai poruncit mă duc (subînțeles: nu în altă parte).

Așezată după regentă, ea nu se desparte prin virgulă:

Știința sfârșește acolo unde născocirea începe. MACEDONSKI, O. III 74.

§ 240. Propoziția circumstanțială de timp așezată înaintea regentei se desparte prin virgulă când nu se insistă în mod deosebit asupra ei:

Când îmi coborâi ochii[,] părintele Pantelimon zâmbea. SADOVEANU, O. V 507;

Când vreau eu o să vin (subînțeles: nu când vrei tu).

Așezată după regentă, ea nu se desparte prin virgulă:

Frica i se risipi când îi văzu așa, înspăimântător de triști și de singuri. SADOVEANU, O. VIII 367.

Când propoziția temporală e așezată după o regentă care cuprinde un complement circumstanțial sau o propoziție circumstanțială, ea se desparte prin virgulă:

Nevasta a murit de mult[,] de pe când eram om teafăr. SADOVEANU, O. V 530;

L-am observat de departe[,] pe când eram în dreptul cofetăriei. SADOVEANU, O. VIII 419.

§ 241. Propoziția cauzală se desparte de regenta ei prin virgulă, indiferent de locul pe care îl are în frază:

Fiindcă ziua aceea era cea din urmă zi de târg[,] viața care se zbătuse în Râureni atâtea zile se readunase îndrârjită. GALACTION, O. I 262;

La toată lumea plăcea[,] fiindcă era om deștept și blând. CARAGIALE, O. II 223.

Dacă însă prin formularea cauzalei autorul ține să arate că ea exprimă singura cauză (sau singurele cauze) care justifică acțiunea din regentă, cauzala nu se mai desparte prin virgulă, indiferent de locul ei față de regentă:

Te cert atât de aspru pentru că n-ai învățat (subînțeles: nu pentru că nu știi sau pentru alt motiv);

Pentru că n-ai învățat te cert (subînțeles: nu pentru alt motiv).

§ 242. Propoziția finală se desparte de obicei de regentă prin virgulă, când se află înaintea acesteia:

Ca să ajungem la epoca instituirii ei[,] trebuie să suim până aproape de leagănul bisericii. CARAGIALE, O. II 174.

După regentă, propoziția finală se desparte prin virgulă numai când vrem să subliniem că ea nu-i un element esențial în frază:

Se duce drept la frate-său[,] ca să-i ducă bucuria. CREANGĂ, P. 44.

Propozițiile finale introduse prin conjuncția *de* nu se despart prin virgulă:

În toate zilele se ducea el la un puț de aducea apă pentru casă. ISPIRESCU, L. 386.

§ 243. Propoziția circumstanțială de mod se desparte prin virgulă când e așezată înaintea propoziției regente și când nu se insistă în mod deosebit asupra ei:

Fără să se turbure cât de cât de neajunsuri[,] Pandele călca întâia oară pe calea cunoștințelor înalte. MACEDONSKI, O. III 57;

Ca și cum ar fi lunecat înadins pe lângă punctul meu de întrebare[,] se aplecă în mod foarte firesc. HOGAȘ, M.N. 102, dar:

Cum ai vrut tu s-a întâmplat (subînțeles: nu cum am vrut eu).

După regentă, propoziția modală se desparte prin virgulă când nu se insistă asupra ei:

Copacii Cișmigiului, cât și casele de pe ulițele din vale, spărgeau întunericul cu înfățișarea lor[,] după cum bătea vântul. MACEDONSKI, O. III 56.

§ 244. Subordonatele consecutive se despart în genere prin virgulă de regentă:

Încep a i se încurca cărările[,] încât nu se mai pricepe... încotro să apuce. CREANGĂ, P. 201;

I-oi face eu cumătrului una[,] de și-a mușca labele. CREANGĂ, P. 29.

Așezate imediat după predicatul regentei, consecutivele introduse prin *de* nu se despart prin virgulă:

Cloncănirile deznădăjduite ale cloștelor răsunau de luau auzul. MACEDONSKI, O. III 50.

§ 245 Subordonatele concesive, așezate înainte sau după regentă, se despart întotdeauna prin virgulă:

Cu toate că întunericul s-a lăsat deplin[,] domnișoara vede. SADOVEANU, O. III 173;

Cetatea n-avem gând să i-o dăm cu una cu două[,] măcar că nu sunt în ea nici averi, nici merinde. NEGRUZZI, I 172.

§ 246. Propozițiile condiționale, când nu se insistă în mod deosebit asupra lor (vezi explicațiile date pentru propoziția cauzală, § 241), se despart prin virgulă:

Dacă ar fi fost după Georgescu[,] nici Virgiliu, nici Horațiu n-ar fi fost în facultate. CARAGIALE, O. II 31;

Aș fi ajuns cu înghițitul la capătul celalt al năfrămii[,] dacă nu mă oprea la timp măruntul meu călugăr. HOGAȘ, M.N. 125.

§ 247. Propozițiile opoziționale și cumulative se despart prin virgulă de regenta lor:

Află că fiul se îndeletnicește cu mofturi[,] în loc să învețe carte. CARAGIALE, O. V 323;

Pe lângă că era curat[,] apoi obișnuia să se îmbrace foarte elegant. CARAGIALE, O. I 307.

§ 248. Propozițiile instrumentale, sociative, de excepție și predicative suplimentare în general nu se despart prin virgulă de regenta lor:

Cu ce arde acolo știu c-ar fi trăit boierește un an de zile tot satul. REBREANU, R. II 109;.

Fugeau toți în toate părțile cu ce apuca a lua. GHICA, S. 319;

N-a stat mult la gânduri spre a vedea că alta nu-i mai rămâne decât să spele degrabă putina. CARAGIALE, O. II 232;

Ipate se trezește într-o zi cu socru-său că vine și-l cheamă la nunta unui frate al femeii sale. CREANGĂ, P. 169.

§ 249. Propozițiile de orice fel, intercalate în propoziția regentă, se despart prin virgule:

În cap mergeau[,] ca să deschidă drumul[,] dorobanții cu gârbace. ODOBESCU, I 73 [finală];

Căpitanul era înduioșat și simțea că[,] dacă ar deschide gura[,] l-ar năpădi plânsul. REBREANU, P. S. 83 [condițională].

§ 250. Considerate incidente, propozițiile intercalate într-o frază sau într-o propoziție redată în vorbire directă (sau care urmează unei astfel de fraze sau propoziții) se pun între virgule sau linii de pauză (vezi și § 281):

— *Ia citește-mi-o și mie[,] zise Grigoriță cum stătea cu fața-n sus și căsca[,] să văd ce prostie ai scris.* HOGAȘ, DR. 27;

— *Am să-l trimet[,] răspunse ea scurt.* HOGAȘ, DR. 80;

Iar pe la capătul albiuței am găsit câteva rubiele, puse de turci[,] se vede[,] la capul copilei. CREANGĂ, A. 21.

PUNCTUL ȘI VIRGULA

§ 251. P u n c t u l și v i r g u l a este semnul de punctuație care marchează o pauză mai mare decât cea redată prin virgulă și mai mică decât cea redată prin punct.

O astfel de pauză este adesea necesară pentru a despărți propoziții sau grupuri de propoziții care formează unități relativ independente în cadrul unei fraze. Fraza câștigă astfel în claritate și se evită legarea greșită a unei subordonate dinaintea pauzei marcate prin punct și virgulă de propoziția imediat următoare. Alteori, punctul și virgula corespunde unei pauze pe care vorbitorul o face pentru a arăta că partea de frază care urmează e o întregire, o explicație sau o concluzie a celor afirmate anterior.

§ 252. Propozițiile separate prin punct și virgulă sunt mai mult sau mai puțin legate între ele prin conținutul lor de idei, iar natura acestei legături este uneori exprimată și prin structura lor gramaticală. Ele pot face parte din povestirea de mai mare întindere a unui fapt, din descrierea

unui peisaj. În asemenea cazuri, semnul punct și virgulă desparte de obicei propoziții echivalente cu niște coordonate copulative (uneori determinate, fiecare în parte, de alte propoziții). Dar aceste propoziții pot fi legate și prin raporturi sintactice conclusive, cauzale, concesive. Aceste raporturi se deduc din succesiunea ideilor și din structura gramaticală a propozițiilor, iar punctul și virgula nu face decât să le accentueze, deci corespunde unor intenții stilistice. În genere, pauza notată prin punct și virgulă nu este absolut indispensabilă; omiterea sau înlocuirea ei cu virgula sau cu punctul nu duce la denaturarea sensului frazei.

§ 253. Există situații când structura frazei nu permite această omitere sau înlocuire.

De pildă, în exemplul următor, construcția izolată între virgulă și punct și virgulă rupe complet legătura dintre regentă și subordonata cauzală. Spre a se restabili această legătură, trebuie să fie despărțită printr-o pauză mai mare de propoziția cauzală care îi urmează:

Nici un pedestru nu era pe uliți, afară de fanaragiii care strigau regulat raita[;] pentru că la 1827 septemvrie, nime nu s-ar fi riscat a merge pe jos singur pe uliți după ce înnopta. NEGRUZZI, I 15.

Între construcția intercalată (*afară de fanaragiii care strigau regulat raita)* și subordonata cauzală *(pentru că... nime nu s-ar fi riscat...)* nu se poate pune decât punct și virgulă, ca în citatul nostru, sau punct. Altfel, cauzala ar putea fi raportată la predicatul atributivei *(strigau)* și fraza n-ar mai avea nici un sens.

§ 254. Punctul și virgula fiind mai mult un mijloc stilistic decât gramatical, folosirea lui e dictată de preferința celui care scrie textul.

§ 255. În textele alcătuite din fraze lungi, punctul și virgula apare mai des. Astfel de fraze trebuie fragmentate, pentru a putea fi urmărite cu ușurință la citit. Ele cuprind un număr mare de propoziții, mai mult sau mai puțin legate între ele prin diverse raporturi sintactice. Gruparea acestor propoziții în unități sintactice relativ independente, în cadrul frazei, e ușurată de folosirea semnului punct și virgulă:

Nici n-a apucat Măria sa a porunci paharnicului să-i umple cupa, ca să poată gândi mai bine[;] și nici chemarea către adunarea sfetnicilor de taină nu ieșise[;] când Șatun cea preafrumoasă a năvălit sunându-și brățările și i se zbătea sânul ca de un vifor al durerii. SADOVEANU, D.P. 87.

Aici punctul și virgula ar fi putut foarte bine să fie înlocuit cu virgula, fără ca sensul frazei să sufere. Punctul și virgula este însă preferabil, pentru că fraza este lungă și pauza astfel redată, mai mare decât aceea marcată prin virgulă, ușurează înțelegerea textului la lectură.

§ 256. Punctul și virgula desparte de multe ori propoziții sau grupuri de propoziții între care există raporturi de coordonare sau de subordonare. În asemenea cazuri, valoarea punctului și virgulei e analoagă cu a punctului când marchează fărâmițarea frazei, ca procedeu stilistic, la unii scriitori (vezi Punctul, §182):

a) propoziții adversative:

Mă-nchin fără-ndoială l-această teorie[;]
Victoria în parte-mi cred însă c-o să fie
În lupta întreprinsă cu Iadeșul știut. MACEDONSKI, O. II 13;

b) propoziții conclusive:

O luptă-i viața[;] deci te luptă
Cu dragoste de ea, cu dor. COȘBUC, F.T. 10;

c) o propoziție cauzală de regenta ei:

Nu era un iaz ca orișicare[;] pentru că pe fața lui nu se izvodea, niciodată, nici o undă. GALACTION, O. I 44;

Pe lângă aceasta, mai avea strânse și părăluțe albe pentru zile negre[;] căci lega paraua cu zece noduri și tremura după ban. CREANGĂ, P. 3;

d) o propoziție concesivă de regenta ei sau de altă concesivă (urmată de alte propoziții care o determină):

Cu toate că dorința de a avea aproape ființa iubită, când tristețea naturii face pe om să se simtă mai singur, poate s-o aibă oricine[;] cu toate că „paserile" (= „rândunelele") apar la Eminescu abia în ultima redactare a poeziei sale (a cincea)[;] totuși forma strofei sale, acel „De ce nu-mi vii" ca concluzie a sosirii toamnei, figurată prin căderea frunzelor și plecarea paserilor, e un argument destul de valabil ca să admitem că Eminescu a cunoscut cântecul unguresc (de la vreun ardelean) și s-a inspirat de el pentru prima strofă. IBRĂILEANU, ST. 222-223.

§ 257. Punctul și virgula apare uneori, în dialog, după adverbe de afirmație și de negație sau după unele adverbe de mod:

Nu[;] nu te las, pentru că te iubesc. CARAGIALE, O. VI 201;

Bine[;] să stea gâdea și să nu-și ascută sabia. SADOVEANU, D.P. 190.

§ 258. Punctul și virgula apare de multe ori în texte care cuprind redarea unei vorbiri directe, și anume între propoziția (incidentă) prin care se dau indicații asupra celui care vorbește și comunicarea propriu-zisă:

Proști, dar mulți, răspunse Lăpușneanul cu sânge rece[;] să omori o mulțime de oameni pentru un om, nu ar fi păcat? NEGRUZZI, I 155.

DOUĂ PUNCTE

§ 259. D o u ă p u n c t e anunță vorbirea directă sau o enumerare, o explicație, o concluzie și marchează totodată o pauză, în genere mai mică decât pauza indicată de punct. Ele se pun atât la sfârșitul unei fraze, cât și în interiorul ei.

Erau în casa aceea trei oameni[:] Busuioc, Iorgovan, Sofron. SLAVICI, O. I 269;

Umblând baba, de colo-colo, rebegită de frig, vede pe fecioru-său rezimat cu șalele de-o stâncă și prinde a-i grăi[:] „Aba, Dragomire maică, lumea se prăpădește de frig, și tu stai și cânți din fluier!" VLAHUȚĂ, O. A. 411.

Două puncte se pun:

§ 260. Înaintea unei vorbiri directe:

a) după un verb de declarație:

Dl. Goe este foarte impacient și, cu ton de comandă, zice încruntat[:] — Mam-mare, de ce nu mai vine? CARAGIALE, O. I 267;

b) după un verb de declarație subînțeles:

Și, după ce mă încredințai, numărând cu îngrijire, că eu și Pisicuța la un loc aveam tocmai șase picioare de vită, scosei 15 bani și, dându-i somnorosului meu individ[:] — Ține, prietene: iaca 15 bani. HOGAȘ, M.N. 56;

c) după un substantiv care anunță vorbirea directă:

În minutul acesta, strigătul[:] „Foc! dăm foc la mănăstire!...", repetat de mai multe sute de glasuri, făcu pe călugări să-și piardă cu totul mințile. ODOBESCU, I 90.

§ 261. După verbul care anunță reproducerea unor zgomote sau sunete:

Căpitanul Cozmuță s-a lăsat pe vine și, întorcând spre undă cupa ispolului, a bătut o dată[:] clonc! ca și cum ar fi sărit o broască din cele mari în bulboană. SADOVEANU, N. P. 182.

§ 262. Înaintea citării unui text, a unui proverb, a unei zicale, a unui principiu:

O altă idee esențială a lui Eminescu din această epocă e preocuparea... de valoarea etică a operei de artă[:]

„Voim ca piesele, de nu vor avea valoare estetică mare, cea etică însă să fie absolută... nu numai să placă, ci să și folosească, ba înainte de toate să folosească". IBRĂILEANU, SP. CR. 168.

§ 263. Înaintea unei enumerări, în descrieri sau narațiuni:

Văd poeți ce-au scris o limbă ca un fagure de miere[:]

Cichindeal gură de aur, Mumulean glas cu durere. EMINESCU, O. I 31.

Când cuvintele sau propozițiile care anunță enumerarea se așază la sfârșitul ei, se pun două puncte după enumerare:

Un mintean negru cu găitane de fir, cioareci la fel, cu pajeri pe genunchi, o mantie scurtă pe umeri, cizme-nalte în picioare, cu pinteni de argint; la coapsă un paloș scurt și drept și în mână o țurcă de samur cu surguci[:] iată îmbrăcămintea sa. ODOBESCU, I 112.

§ 264. Înaintea unei explicații sau a unei dezvoltări cu privire la un obiect, la un fenomen:

Sultănica e leită-poleită răsposatul[:] când se aprinde e vai de om, nu te poți apropia cale d-o poștie; când vrea ceva, apoi vrea, nu se încurcă; de se mânie, apoi nu mai vede înaintea ochilor. DELAVRANCEA, S. 11.

De obicei aceste explicații și dezvoltări sunt propoziții apozitive, care se raportează la o propoziție regentă, întregindu-i înțelesul:

În mijlocul acestei buiguieli, un singur lucru era hotărât în gândul lui[:] că trebuie să se încredințeze dacă e ori nu un cazan cu comoară acolo. SLAVICI, O. I 318;

Deocamdată, eu numai atâta aș vrea să știu[:] ce plănuiește Varvara asupra mea acuma. SADOVEANU, O. VIII 231.

Se pot pune două puncte după cuvinte ca *(de) exemplu, astfel, anume, iată,* care anunță explicări, precizări, exemplificări făcute de vorbitor la ceea ce s-a spus mai înainte:

Apoi o cascadă, un torent de invective la adresa autorității, care e compusă din pungași, din zbiri complici cu briganzii! exemplu[:] d. inspector care s-a-nvoit cu țigancele. CARAGIALE, O. I 158;

Astfel[:] fiindcă apogeul la care sufletul atinge,

Când poartă cântece-ntre aripi dă naștere la răzvrătiri,

Se poate crede că vreodată ce e foc sacru se va stinge...? MACEDONSKI, O. I 162;

Iată-l[:] preocupat și grav, depănându-și pașii mărunți spre redacție. VLAHUȚĂ, O. A. 199.

§ 265. Se pun două puncte înaintea unei propoziții care exprimă o concluzie sau o consecință:

Călărețul cobora coasta în săltăturile roibului. Poarta țarinii era deschisă[:] intră pe ea.. SADOVEANU, O. I 369.

§ 266. În construcțiile în care verbul nu e exprimat, cele două puncte marchează locul verbului. În astfel de situații, în locul acestui semn de punctuație se poate folosi virgula sau pauza (vezi §§ 219 și 282):

Sufletul vostru[:] un înger, inima voastră[:] o liră.. EMINESCU, O. I 35;

În ușa amvonului[:] draci cu gheare de trei ori mai lungi ca degetul, oameni cu părul vulvoi. DELAVRANCEA, H. T. 7.

§ 267. Uneori două puncte apar și între propoziții principale. De exemplu, între două principale dintre care a doua are sens cauzal, pentru a accentua raportul de cauzalitate dintre cele două propoziții:

Nu voi, tată, să usuce

Al meu suflet tânăr, vesel[:]

Eu iubesc vânatul, jocul;

Traiul lumii alții lese-l. EMINESCU, O. I 65;

Veniți[:] privighetoarea cântă și liliacul e-nflorit! MACEDONSKI, O. I 62.

Două puncte nu se pun între toate categoriile de coordonate principale; în exemplul:

Basmul meu e cam copilăros[:] dar pare-mi-se că nu e tocmai fără de folos. ODOBESCU, III 175,

folosirea acestui semn de punctuație (în loc de virgulă) între două propoziții adversative nu este justificată.

§ 268. Semnele citării sau ghilimelele („...” ori «...») sunt semne grafice care se întrebuințează atunci când reproducem întocmai un text spus sau scris de cineva.

§ 269. Semnele citării se pun la începutul și sfârșitul unei citări, închizând vorbirea directă:

A doua zi nepoată-sa îl găsi pe jumătate înghețat. Abia putu să zică: [„] Leano, foc că mor[”] și îi întinse un bănuț de aur, închizând ochii. DELAVRANCEA, H. T. 36.

În această situație se disting mai multe cazuri de folosire a ghilimelelor, după cum propoziția pe care o anunță e așezată la sfârșitul, la începutul sau înăuntrul vorbirii directe.

a) Când reproducerea merge în continuarea cuvintelor care o anunță, ea este precedată de două puncte și începe cu majusculă (vezi Scrierea cu litere majuscule, § 152).

Când după vorbirea directă se pune punct, semnele citării pot sta atât înaintea punctului, dacă vorbirea directă intervine în cursul unei propoziții sau fraze, cât și după punct, dacă vorbirea directă constituie o propoziție sau o frază independentă:

Această stare socială e apoi caracterizată, cum constată și Eminescu, [„]prin dezvălirea corupției, lipsei de rușine, de convingeri, de conștiință la partidele noastre politice[”]. IBRĂILEANU, SP. CR. 200.

Dacă vorbirea directă se termină cu semnul întrebării sau al exclamării, atunci ghilimelele se pun după aceste semne:

Suliță se gândea la badea Ghiță Botgros și la pățania popii și-și zicea: „Uite ursita omului... Cine știe dacă ne-om mai vedea![”] SADOVEANU, O. I 119;

Au început să sforăie caii și să-și ciulească urechile înspre partea de unde venea zgomotul. Împăratul zice: „Ce să fie?[”] că nu se vede nici o mișcare în iarba înaltă a pajiștii. CARAGIALE, O. I 117;

Cineva mă luă de mână și-mi zise, sărutându-mă pe amândoi obrajii: „Iorgule, Iorgule, plângi, Iorgule, pe acela care nu se va mai întoarce![”] DELAVRANCEA, H. T. 53.

b) Când cuvintele care arată cui îi aparține vorbirea directă stau după aceasta, semnele citării se pun imediat ce se termină vorbirea directă și se separă de restul propoziției prin virgulă sau pauză:

„Baba asta îmi cunoaște taina[”], s-a mirat mezinul. SADOVEANU, N. P. 49;

„Bădiță, ce livede e asta?[”] — îl întrebam, trecând pe niște gușí de văi. ODOBESCU, III 173.

c) Dacă cuvintele care arată cui îi aparține vorbirea directă se află în mijlocul acesteia, atunci ele se despart prin virgule sau pauze. În acest caz nu se pun semnele citării înainte și după intercalare:

[„] Și asta-i o minune a vremii de-acuma, gândea în sine călărețul, ca și minunea stelei ce a ieșit în cer; nu vrea să se-ntoarcă din crivăț vântul cu nici un chip. Se vede că întâi trebuie să isprăvim lucrarea ce avem noi aici, la Iași...[”] SADOVEANU, N. P. 375.

Când reproducem un cuvânt sau un grup de cuvinte care nu constituie o propoziție, aceste cuvinte se pun între ghilimele:

De-mi zici[„]dragă[”], râd cu hohot,

Ascunzând obrajii mei. COȘBUC, P. 178;

Răzășul sta gânditor, luminat de foc și aștepta răstimpul când [„]clopotul moșneagului[”], cum îi spunea el, contenește. SADOVEANU, N. P. 180.

§ 270. Semnele citării se pun înainte și după reproducerea unui text:

Frate-meu mă învățase să citesc ca pe apă în cartea de citire. La[„]când cu Ciuma lui Caragea se răspândeau orășenii prin sate și sătenii prin pustii[”], nu m-ar fi oprit nimeni din turuială. DELAVRANCEA, H. T. 90.

§ 271. Semnele citării pot exprima ironia față de cel care folosește cuvântul sau grupul de cuvinte reprodus:

Prietenii țin să afle pentru care afacere [„]foarte serioasă[”] a venit în capitală munteanul lor. CARAGIALE, O. II 44.

§ 272. Se pot închide între semnele citării cuvintele asupra cărora vorbitorul vrea să insiste, să atragă atenția în mod deosebit sau să le dea o mai mare importanță decât au în realitate:

Brânzovenescu. — Nu pricepi, neică Zahario, vorba noastră? Adică [„]noi[”], partidul nostru, pentru cine votăm noi, pentru cine lucrăm noi? Noi încă nu știm... CARAGIALE, O. VI 101.

§ 273. Se pot pune între semnele citării titlurile operelor literare, artistice sau științifice și ale publicațiilor, atunci când aceste titluri sunt reproduse într-o frază:

Eram în gimnaziu când am citit primele poezii ale lui Eminescu și fantastica lui nuvelă, [„]Sărmanul Dionis[”]. VLAHUȚĂ, O. A. 441.

§ 274. În lucrările de lingvistică se obișnuiește ca traducerea, sensul unui cuvânt, să se dea între ghilimele:

Aceste nume de locuri au la bază cuvintele românești dohotar *care însemna [„]meșter care extrăgea prin distilare dohot (păcură, catran), din lemn de mesteacăn sau alți copaci[”], și* dohotărie, [„]*instalație primitivă, o simplă groapă pentru distilarea dohotului[”].* STUDII ȘI CERCETĂRI LINGVISTICE, 1954, nr. 1-2, p. 27.

Când în cadrul unui citat intervine un alt citat, este nevoie de două rânduri de ghilimele. Pentru o mai mare claritate, e bine ca în astfel de cazuri să se folosească ambele feluri de ghilimele, și anume ghilimelele «...» se așază în interiorul textului cuprins între ghilimelele „...”:

[„]Spiritul i-a rămas limpede până la urmă. [«] M-au uitat prietenii![»] spunea cu amărăciune celor puțini care-și petreceau câteodată timpul lângă suferința lui.[«] Sunt ocupați: ce să-și piardă vremea cu un bolnav![»] adăuga apoi singur, cu tristețe[”]. M. SEVASTOS, Amintiri de la „Viața românească”, 1956, p. 312.

LINIA DE DIALOG ȘI DE PAUZĂ

§ 275. Același semn de punctuație (—) are două funcțiuni cu totul diferite: l i n i a d e d i a l o g indică începutul vorbirii fiecărei persoane care ia parte la o convorbire, iar l i n i a d e p a u z ă marchează, ca și alte semne de punctuație, pauza dintre diferitele părți ale propoziției, dintre propoziții sau fraze.

§ 276. L i n i a d e d i a l o g:

Domnul se uită lung la un pahar ce stă pe masă aproape gol, și din care a băut impiegatul.

[—] Mă rog, dacă nu vă supărați, aveți apă?

[—] Da.

[—] E rece?

[—] Potrivită.

[—] Nu-i puneți gheață?

[—] Ba da.

[—] Așa? îi puneți gheață?

[—] Firește!

[—] E flir... e firl? ăsta...

[—] Da, avem filtru.

[—] Monșer! te superi dacă te-oi ruga pentru un pahar de apă? CARAGIALE, O. II 35.

Este greșită folosirea semnelor citării împreună cu linia de dialog, așa cum apare în exemplul:

[— „] Bună vreme, măi băiete!" [— „] Mulțumim, voinic străin!". EMINESCU, O. I 84.

(Pentru situațiile când pasajele în vorbire directă sunt încadrate între ghilimele, vezi Semnele citării, § 269.)

§ 277. L i n i a d e p a u z ă se folosește în interiorul propoziției sau al frazei, pentru a delimita cuvintele și construcțiile intercalate sau apozițiile explicative:

Moșneagul nostru [—] Ilie Aldea a lui Ion [—] era om vechi. SADOVEANU, O. V 50.

În acest exemplu, apoziția explicativă poate fi despărțită de restul propoziției atât prin linia de pauză, cât și prin virgulă.

Se preferă linia de pauză acolo unde construcția intercalată are în interiorul ei una sau mai multe virgule. Topica inversă este astfel evidentă, pentru cititor, și ușurează înțelegerea frazei:

Toate tipurile din comediile lui Caragiale [—] din cauza ocupațiilor lor neserioase, adică fără legătură cu realitățile adevărate ale vieții [—] sufăr de această goliciune de suflet. IBRĂILEANU, S. 66.

Uneori construcția explicativă este despărțită de restul frazei atât prin linia de pauză, cât și prin virgulă. În astfel de cazuri, virgula e așezată întotdeauna înaintea primei linii de pauză și după cea de-a doua. Linia de pauză izolează construcția explicativă de restul frazei, iar virgula are aici rolul de a despărți anumite părți de propoziție sau propoziții care ar fi fost despărțite prin virgulă chiar dacă nu ar fi intervenit construcția explicativă:

Cât a ținut calea [,—] vro șase ore [—,] gurița nu i-a tăcut. ODOBESCU, III 173;

În Iorgu de la Sadagura[,—] întâia manifestare critică a lui Alecsandri [—,] el a criticat aproape tot ce avea să critice în viața sa. IBRĂILEANU, SP. CR. 142.

§ 278. De multe ori pauza creată de o atitudine afectivă a vorbitorului, de o intonație deosebită, este notată prin linia de pauză. Astfel, în:

Bătrâna trecu înainte liniștită, pe nesimțite [—] o umbră. SADOVEANU, O. I 46,

pauza așezată înaintea unei explicații atrage atenția asupra ei și marchează totodată o schimbare a intonației. Toate aceste funcțiuni nu le poate îndeplini, în cazul de față, virgula.

§ 279. Uneori se pune linie de pauză înaintea unei comparații care nu e introdusă printr-un adverb (de obicei *ca*). Astfel de comparații se numesc asindetice:

Pe pod, morarul fereca piatră: Barbă sivă, sprâncene de mușchi uscat, nasul [—] cioc de cucuvaie. GALACTION, O. I 47.

§ 280. Intervenția autorului în cursul vorbirii directe sau la sfârșitul ei se pune fie între virgule, fie între linii de pauză (vezi și § 250):

Hotărât [—] îmi zisei eu [—]că acest diavol de Magda nu mă slăbește nici în lumea aceasta. HOGAȘ, M. N. 59;

Las' că l-am prins [—] mormăi Briceag, pornind să tragă cu mai multă încredere. REBREANU, I. I 25.

Folosirea liniei de pauză însoțite de virgulă este nerecomandabilă în asemenea situații:

— *Cam așa, dar iar nu prea [, —] îmi răspunse munteanul.* ODOBESCU, III 196.

§ 281. Se recomandă folosirea liniei de pauză după semnul întrebării sau al exclamării, când acestea se pun după un pasaj în vorbire directă și sunt urmate de intervenția autorului:

— *Sărăcuț de maica mea! [—] strigă din băierile inimei Bisoceanul.* ODOBESCU, II 189.

§ 282. Linia de pauză marchează, în construcțiile eliptice, lipsa predicatului sau a verbului copulativ:

În stânga [—] margine de pădure, până în râpa unui pârău. SADOVEANU, N. P. 166.

§ 283. Linia de pauză poate preceda o explicație, având aceeași funcțiune ca două puncte (vezi § 259):

— *Cum te cheamă, măi copile?* — *Ca pe tată-meu [—] Călin.* EMINESCU, O. I 84.

PARANTEZELE

§ 284. Parantezele rotunde ( ) sau drepte [ ] arată un adaos în interiorul unei propoziții sau al unei fraze.

§ 285. Parantezele rotunde cuprind o explicație, o precizare ori un amănunt, care îmbogățesc înțelesul propoziției sau al frazei de care sunt legate. În acest sens, parantezele au aceeași funcțiune ca linia de pauză sau virgula, când acestea cuprind comunicări care explică sau întregesc propoziția sau fraza în interiorul căreia se află:

Ca apărători ai originalității limbii și literaturii, tot la popor [(] la limba, spiritul și viața lui[)] și la istorie [(] la viața trecută și la limba cronicarilor [)] trebuiau să se adreseze. IBRĂILEANU, SP. CR. 94.

Parantezele închid fie un cuvânt, fie o propoziție sau o frază:

Ziua strălucea ca o zi de primăvară și malurile Oltului amestecau verdele cu galbenul și cu roșul [(] cireșilor [)] în fel și fel de potriviri măiestre. GALACTION, O. I 263;

Nastratin era un hogea [(] dascăl sau învățător[)]
Care a rămas de basmu până astăzi tutulor. PANN, N. H. 3;

Merseră și ziua a treia și în seara acestei zile [(] după ce rătăciseră drumul și nu-l mai găsiră decât o dată cu Argeșul [)] urcară încet-încet până la Pitești. GALACTION, O. I 278.

Uneori, explicația din paranteză este subtitlul sau titlul unei lucrări:

Din durerile lumii[(] Nuvele[)]. VLAHUȚĂ, O. A. 93;

Bâjbâind merse la patul lui, își aprinse lumânarea la căpătâi, se descălță... își scoase de sub pernă o carte, pe care abia o începuse [(],,Noua generație" de Turgheniev[)]. VLAHUȚĂ, O. A. 106.

§ 286. Se pun între paranteze rotunde cuvintele sau propozițiile care exprimă atitudinea vorbitorului față de cele spuse înainte:

Și-n adevăr, Neculai Isac, căpitan de mazâli de la Bălăbănești [(] ce nume! ce titlu! ce gintă![)], face parte din spița acelora care în vremuri legendare se băteau cu tătarii și cu leșii. IBRĂILEANU, S. 15;

În sfârșit, nu e numai un bărbat spiritual, inteligent și umblat în lume [(] observi ce banală am devenit cu epitetele?[)], dar pare să fie om activ și cu inițiativă. CEZAR PETRESCU, Î. II 67;

L-am strâns încă o dată în brațe și l-am lăsat să plece în fuga mare după o birjă și un birjar, ai cărui cai semăna [(]sic[)] cu cutia. CARAGIALE, O. VII 526.

§ 287. În piesele de teatru se dau între paranteze rotunde indicațiile scenice:

Ipingescu [(] către Spiridon, bătându-i din picior[)]: Urgent! [(]Spiridon iese degrabă în stânga[)]. CARAGIALE, O. VI 41;

Eu am promis? [(]repede[)] când am promis? cui am promis? țe am promis? [(] aducându-și deodată aminte[)] A! CARAGIALE, O. VI 169.

Astfel de indicații referitoare la gesturile și mișcările personajelor se dau între paranteze uneori și în scrieri literare care aparțin altor genuri:

Ședeți, băieți... [(] noi, în picioare, nu ne mișcăm[)]... aveam și eu un băiat... [(] în ochii lui două lacrimi [)]... ar fi fost acum ca tine... [(] și arată pe nea Bănică[)]. DELAVRANCEA, H. T. 281.

Cuvintele sau propozițiile închise între paranteze constituie o propoziție (respectiv frază) de sine stătătoare din punct de vedere gramatical sau fac parte din aceeași propoziție sau frază ca și grupul sintactic al cărui înțeles îl explică. În primul caz, cuprinsul parantezei e despărțit prin punct (semnul întrebării, semnul exclamării) atât de grupul sintactic anterior, cât și de cel care urmează. Punctul (semnul întrebării, al exclamării) al doilea se pune înaintea ultimei paranteze (vezi Punctul, § 189, b).

Bunicul are mâinile pătate de puncte roșii, ca la păstrăvi. [(]Numele acela de pește, care i-i drag, îl ține minte bine Puiu[.)] SADOVEANU, O. III 236.

În al doilea caz, între propoziția sau fraza explicată și adaosul cuprins între paranteze nu trebuie să apară nici un semn de punctuație; altfel, legătura dintre cele două grupuri sintactice n-ar mai fi exprimată și grafic. De exemplu, în citatul următor, folosirea virgulei e incorectă:

Iată dovada instinctelor eroice de copil!... Coiful de cruciat[,] [(]pune coiful de cruciat pe cap[)], sabie cu lamă de damasc[,] [(]agită săbiuța de tablă[)]. CEZAR PETRESCU, Î. I 201.

Dacă fraza se încheie o dată cu explicația dintre paranteze, se pune punct (semnul întrebării, al exclamării) după ultima paranteză (vezi Punctul, § 189, a). Când fraza continuă, trebuie folosită virgula după ultima paranteză în toate situațiile în care, dacă n-ar fi parantezele, s-ar pune virgulă:

Știa de prima lui nenorocire [(] boala de care acum scăpase [)] [,] dar nu știa de a doua [(]căsătoria de care nu putea să mai scape[)]. GALACTION, O. I 609.

§ 288. Parantezele drepte se folosesc cu scopul de a închide un adaos făcut de noi într-un text citat. Ele ajută deci la separarea spuselor noastre de ale altuia, ori de câte ori este nevoie să intervenim cu o lămurire:

[[]Oltul []] va continua să crească și printre brazi, fără ca în acest timp totuși vreun afluent să i se ivească pe maluri. BOGZA, C. O. 89;

Am găsit de cuviință să te poftesc [[] la praznic []] și pe d-ta. CREANGĂ, P. 31.

Se închid de asemenea între paranteze drepte cuvintele sau semnele de punctuație asupra cărora vrem să atragem atenția cititorului (așa cum s-a procedat în lucrarea de față):

D. Goe este foarte impacient și, cu ton de comandă, zice încruntat[:]
— Mam-mare, de ce nu mai vine? CARAGIALE, O. I 267 (exemplu dat la capitolul Două puncte, § 260).

PUNCTELE DE SUSPENSIE

§ 289. Punctele de suspensie arată o pauză mare în cursul vorbirii. Spre deosebire de punct, punctele de suspensie nu marchează sfârșitul unei propoziții sau al unei fraze, ci indică, în general, o întrerupere a șirului vorbirii.

Comunicarea care e așezată înaintea pauzelor redate în scris prin punctele de suspensie are întotdeauna o intonație caracteristică: când pauza este neintenționată, intonația este descendentă, iar când pauza este intenționată, intonația comunicării este ascendentă.

§ 290. Funcția principală a punctelor de suspensie este de a arăta o întrerupere a vorbirii. Întreruperea vorbirii se poate face după orice parte a propoziției sau a frazei:

Într-o zi [...] zăresc un străin cu surtuc de Nankin și cu picioarele goale [...] Figura lui nu-mi părea necunoscută [...] o privesc cu luare-aminte [...] Ce să văd? [...] Porojan! [...]Cine poate spune bucuria mea! [...] Tovarășul meu de copilărie trăiește! [...] iată-l [...] iată-l plângând și sărutându-mi mâinile [...] Nu știam ce să-i dau ca să-i fac mulțămire... ALECSANDRI, la GHICA, S. 83-84.

Adesea vorbitorul se oprește imediat după ce a rostit conjuncția care introduce o propoziție (subordonată sau coordonată):

Ai făcut bine că i-ai tăiat; pentru că [...] NEGRUZZI, I 153.

Punctele de suspensie apar și între propoziții coordonate:

Se mișcă fata [...] clipește din ochi [...] își ridică mâna la frunte [...] își dă frumos părul într-o parte [...] zâmbește[...] se scoală... CARAGIALE, O. I 121;

Dacă nu mi s-or mai întoarce feciorii, ne-om duce și noi, eu și cu baba Cireașa, unde se duc toate[...] unde se duc ș-aceste frunze de frasin zburate de vânt... SADOVEANU, N.P. 8

sau după propoziții interogative ori exclamative:

Am înțeles... Nu ți-am spus eu! [...] ghicisem. CARAGIALE, O. I 286;

Spune: să mă căiesc și să mă ierți! [...] Iartă-mă! [...] Fie-ți milă de un biet păcătos bătrân. CARAGIALE, O. I 49.

Între fraze:

Eu atunci iute mă răsucesc într-un picior, fac vro două sărituri mai potrivite, mă azvârl peste gard de parcă nici nu l-am atins și-mi pierd urma, ducându-mă acasă și fiind foarte cuminte în ziua aceea [...] Dar mai îndeseară iacă și moș Vasile, cu vornicelul și paznicul și strigă pe tata la poartă. CREANGĂ, A. 50.

Punctele de suspensie pot despărți de restul frazei cuvintele sau propozițiile explicative:

Câteodată[...] prea arare[...]
A târziu când arde lampa,
Inima din loc îmi sare,
Când aud că sună cleampa. EMINESCU, O. I 106.

§ 291. Întreruperea vorbirii poate fi momentană sau definitivă. Vorbitorul își poate opri pentru un moment expunerea, înaintea unei afirmații care provoacă surprinderea. Pauza făcută într-o astfel de împrejurare mărește efectul urmărit de vorbitor:

Îmi pun mâinile la ochi și trec repede peste acest șir de ani, în care Eminescu și-a dat cea mai scumpă și mai nobilă parte din viața și inteligența lui pentru [...] o mizerabilă bucățică de pâine. VLAHUȚĂ, O. A. 237.

Întreruperea definitivă a vorbirii apare ori de câte ori vorbitorul nu vrea să-și exprime până la sfârșit gândirea, considerând restul ușor de subînțeles sau recurgând la mimică și gesturi. Comunicarea câștigă astfel în expresivitate:

— *Dai cartea asta, căpitane Cozmuță. Dacă este vreo pricină de împotrivire[...]*

— *Nu poate fi nici o împotrivire, Măria ta.* SADOVEANU, N.P. 175.

Întreruperea se poate datora intervenției neașteptate a unui interlocutor:

— *Ba să nu te amesteci, Ionel, și să-ți vezi de necazuri, că avem destule, că pe urmă iar o să zică boierii că ții partea oamenilor și o să te asuprească și iar[...]*

— *Bine, bine, lăsați-mă-n pace acuma!* REBREANU, R. I 102.

§ 292. Punctele de suspensie apar în povestire fie pentru a marca pauzele lungi pe care le face vorbitorul, căutând cuvintele, expresiile cele mai potrivite, fie pentru a sugera ritmul lent cu care vorbește povestitorul:

— *Era odată[...] începu bătrânu; era odată, măi băieți [...] o zână[...] Ce vă spun eu e o poveste ca toate poveștile[...] Era o fată, frumoasă coz.* SADOVEANU, O. III 154.

§ 293. În dialog, punctele de suspensie indică întârzierea răspunsului pe care trebuie să-l dea cel întrebat:

— *Cănuță!*

— *Prezent!*

— *Câți domni a avut Țara Românească?*

— *Mulți, domnule.*

— *Mulți, mulți, da câți? neghiobule!*

— *[...] Câți, domnule?* CARAGIALE, O. I 131.

§ 194. Punctele de suspensie marchează și o vorbire incoerentă:

Ce este gramatica, română, este [...] ce este, este [...] este arata [...] nu arata; artea[...] artea[...] ce[...] ce [...] ce ne învață, învață [...] învață[...] ce ne învață[...]; a vorbi[...] bi[...] bi[...] ce ne învață; [...] ce este, este [...] este arata, uite dracu! nu arata, artea ce ne învață [...] ce este este [...] și tot așa dondănind foarte răpede, bâlbâit și fără pic de cugetare, până la „a scrie într-o limbă corect" rar ajungea, sărmanul! CREANGĂ, A. 89-90.

§ 295. În citate, punctele de suspensie marchează lipsa unor propoziții sau a unor fraze:

Acolo-n ochi de pădure [...]

Vom ședea în foi de mure. EMINESCU, O. I 54, în loc de:

Acolo-n ochi de pădure,

Lângă trestia cea lină
Și sub bolta cea seină
Vom ședea în foi de mure.

§ 296. Unii scriitori pun puncte de suspensie după titluri de poezii când acestea sunt formate din primul vers sau din primele cuvinte ale versului cu care încep poeziile:

O, mamă[...] EMINESCU, O. I 129;

Departe sunt de tine[...] EMINESCU, O. I 107;

Slăvit e versul [...] VLAHUȚĂ, O.A. 58.

§ 297. Când o dată este nesigură sau autorul nu vrea să o scrie în întregime se pun puncte de suspensie în locul părților care lipsesc:

Într-o scrisoare din 184[...] zice corespondentul său. IBRĂILEANU, SP. CR. 83;

În epistola ta din [...] 1883 îmi vorbești de regretatul nostru amic, căpitanul Laurent. GHICA, S. 361.

§ 298. Când într-o convorbire, persoana întrebată nu răspunde sau își arată numai prin mimică mirarea, surprinderea față de cele auzite, atitudinea ei este sugerată, în scriere, prin puncte de suspensie, uneori însoțite de semnul întrebării sau al exclamării:

— *Am râs alaltăieri cu el la Continental!...*
— *! ![...]*
— *Era și Barbu...*
— *Dl. Delavrancea?*
— *Da... și Nicu...*
— *Dl. Filipescu?*
— *Ei, da! și Costică...*
— *?[...]* CARAGIALE, O. I 300.

§ 299. În construcțiile eliptice, punctele de suspensie țin uneori locul predicatului sau al verbului copulativ omis:

— *Ei, flăcăule, de pe unde? [...] Ce vânturi? [...] Pe la noi... ai?* DELAVRANCEA, H.T. 5;

Iară noi? noi, epigonii? [...] simțiri reci, harfe zdrobite. EMINESCU, O. I 35.

CRATIMA (LINIUȚA DE UNIRE SAU DE DESPĂRȚIRE[1])

§ 300. Ca semn de punctuație, cratima (liniuța de unire sau de despărțire) se folosește:

1. În repetiții, când cuvântul repetat (substantiv, adjectiv, adverb, interjecție) formează o unitate:

Gânduri[-]gânduri... treceau prin cugetul lui Dănilă. GALACTION, O. I 167;

La început nu văzu nimic, apoi încet[-]încet începu să vadă. GALACTION, O. I 322;

He[-]he[-]he[-] he! că bune tinerețe ai mai avut! SADOVEANU, D. Î. 203.

Notă. În această situație este posibilă și folosirea virgulei:

Începu a se strânge în cete, cete și a se întreba unii pe alții ce să ceară. NEGRUZZI, I 154.

2. În interiorul unor expresii formate din două substantive, un substantiv și un adverb, din două adverbe sau din două interjecții, de exemplu: *calea[-]valea, câine[-]câinește, ici[-]colo, nitam[-]nisam, talmeș[-]balmeș, târâș[-]grăpiș, trosc[-]pleosc etc.*

Pe cer nouri: ici[-]colo clipesc stele. SADOVEANU, O. VI 282.

3. Între două numerale, pentru a arăta că indicația numerică e aproximativă:

Numai când silea pe Sultănica să mestece doi[-]trei dumicați, se socotea în rai. DELAVRANCEA, S. 50.

Notă. În această situație este posibilă folosirea virgulei:

Ce focul, bade, te ține
De nu vii seara la mine
Batăr la două[,] trei zile?
JARNÍK-BÂRSEANU, D. 237.

4. Între cuvinte care arată limitele unei distanțe, ale unui interval de timp:

Șoseaua București[-]Ploiești.

---

[1]Pentru a se evita confuzia dintre cratimă și linia de pauză, cele două semne de punctuație trebuie deosebite atât în scrisul de mână, cât și în cel de tipar; linia de pauză este mai lungă decât cratima.

Perioada 1 ianuarie[-]31 martie.

1[-]250 km.

E bine să se scrie *orele 14[-]16* sau *între orele 14 și 16.* Formula *între orele 14[-]16* este greșită.

SEMNELE ORTOGRAFICE

Semnele ortografice sunt înrudite cu semnele de punctuație. Uneori chiar semnele de punctuație se folosesc ca semne ortografice. De exemplu, punctul marchează de obicei abrevierile. Semnele ortografice propriu-zise sunt cratima și apostroful.

§ 301. Cratima marchează rostirea împreună a două sau mai multe cuvinte, fie că lipsesc sunete, în care caz înlocuiește apostroful din vechea ortografie, fie că nu lipsesc:

l[-]am citit, să[-]mi arăți, s[-]a dus, m[-]a văzut, dusu[-]s[-]a, v[-]a scris, într[-]o zi, se[-]nțelege, n[-]o[-]mprumut.

Cratima se folosește și la scrierea unor cuvinte compuse (vezi mai sus § 150).

Cratima se întrebuințează la despărțirea cuvintelor în silabe (vezi mai sus § 178).

Cratima se mai folosește între două numerale (vezi mai sus §300, pct. 3).

§ 302. Apostroful marchează absența accidentală în rostire a unor sunete:

Las['] pe mine. Un['] te duci? Da['] cine sunteți voi? Dom[']le. Odat[']. Pân['].

LISTĂ DE ABREVIERI

adj.	= adjectiv
Adm.	= administrație
adv.	= adverb
Anat.	= anatomie
Arhit.	= arhitectură
art.	= articulat
Astron.	= astronomie
Biol.	= biologie
Bot.	= botanică
Chim.	= chimie
cit.	= citește
conj.	= conjunctiv
Econ.	= economie
f.	= feminin
fig.	= figurat
Fin.	= finanțe
Fiz.	= fizică
gen.	= genitiv
Geogr.	= geografie
Geol.	= geologie
Geom.	= geometrie
ger.	= gerunziu
Gram.	= gramatică
Iht.	= ihtiologie
imper.	= imperativ
imperf.	= imperfect
ind.	= indicativ
invar.	= invariabil
Jur.	= științe juridice
m.	= masculin
m.m.c.perf.	= mai mult ca perfect
Mar.	= marină
Mat.	= matematică
Mec.	= mecanică
Med.	= medicină

Meteor.	= meteorologie
Mil.	= militărie
Mineral.	= mineralogie
Mit.	= mitologie
Muz.	= muzică
n.	= neutru
neg.	= negativ
nehot.	= nehotărât
num.	= numeral
opt.	= optativ
Opt.	= optică
ord.	= ordinal
Ornit.	= ornitologie
part.	= participiu
perf.	= perfect
perf. c.	= perfect compus
perf. s.	= perfect simplu
pl.	= plural
pr.	= pronume
prez.	= prezent
pron.	= pronunțat
refl.	= reflexiv
sg.	= singular
Sericic.	= sericicultură
sil.	= silabă
subst.	= substantiv
ș.a.	= și altele
Tehn.	= tehnică
Telef.	= telefonie
Tipogr.	= tipografie
v.	= vezi
Vân.	= vânătoare
vb.	= verb
viit.	= viitor
voc.	= vocativ
Zool.	= zoologie

IZVOARE

ALECSANDRI, P. II. *Vasile Alecsandri.* Opere complete. Vol. II. Mărgăritărele. Editura Librăriei Socec și Comp., București, 1875.

ALECSANDRI, T. *Vasile Alecsandri.* Opere complete. Partea întâi Teatru. Vol. I. Cantonete comice, scenete și operete; vol. II. Vodeviluri; vol. III. Comedii. Editura Librăriei Socec & Comp., București, 1875.

BĂLCESCU, O. I - II *N. Bălcescu,* Opere. Vol. I. Studii și articole; vol. II. Istoria românilor sub Mihai-Vodă Viteazul. Editura Academiei Republicii Populare Române, București, 1953.

BOGZA, C.O. *Geo Bogza.* Cartea Oltului. Editura pentru Literatură și Artă, București, 1945.

CARAGIALE, O. I - VII *I.L. Caragiale.* Opere. Vol.I. Nuvele și schițe. Ed. „Cultura Națională", București, 1930; vol. II. Nuvele și schițe. Ed. „Cultura Națională", București, 1931; vol. III. Reminiscențe și notițe critice. Ed. „Cultura Națională", București, 1932; vol. IV. Notițe critice, literatură și versuri. Fundația pentru Literatură și Artă, București, 1938; vol. V. Articole politice și cronici dramatice. București, 1938; vol. VI. Teatru. Fundația pentru Literatură și Artă, București, 1939; vol. VII. Corespondență. Fundația pentru Literatură și Artă, București, 1942.

COȘBUC, B. I. *George Coșbuc.* Balade și idile. Editura Librăriei Socec & Comp., București, 1893.

COȘBUC, F. T. *George Coșbuc.* Fire de tort. Versuri. Ediția a II-a. Editura Librăriei Casa Școalelor, C. Sfetea, București, 1898.

COȘBUC, P. *George Coșbuc*. Poezii, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1952.

CREANGĂ, A. *Ioan Creangă*. Scrierile lui... Vol. II. Diverse, Iași, 1892.

CREANGĂ, P. *Ioan Creangă*. Scrierile lui... Vol. I. Povești, Iași, 1890.

DELAVRANCEA, H.T. *B. Delavrancea*. Hagi-Tudose. Tipuri și moravuri. Editura Librăriei Socec & Comp., București, 1903.

DELAVRANCEA, O. *B. Delavrancea*. Opere, Vol. I, II. Editura pentru Literatură și Artă; București, 1954.

DELAVRANCEA, S. *B. Delavrancea*. Sultănica. București, 1855.

DELAVRANCEA, T. *B. Delavrancea*. Trubadurul. Ed. Ig. Haimann, București, 1887.

EMINESCU, N. *M. Eminescu*. Nuvele. Editura Librăriei Școalelor. Frații Șaraga, Iași, f.a.

EMINESCU, O. I *M. Eminescu*. Opere. Ediție critică îngrijită de Perpessicius. Vol. I. Fundația pentru Literatură și Artă. București, 1939.

GALACTION, O. I *Gala Galaction*. Opere. Vol. I. Editura pentru Literatură și Artă a Societății Scriitorilor din R.P.R., București, 1949.

GHEREA, ST. CR. I-III *I. Gherea (C. Dobrogeanu)*. Studii critice. Vol.I. Edițiunea a III-a. Editura Librăriei „Universala" Alcalay & Comp. București; vol. II. Edițiunea a II-a „Viața românească". București, 1923; vol.III. Edițiunea a III-a. Ed. „Viața românească".

GHICA, S. *Ion Ghica*. Scrisori către V. Alecsandri, București, 1940.

GRAM. ROM. I-II, *Gramatica limbii române*, Vol. I-II, Ediția a II-a revăzută și adăugită. București, 1963.

HOGAȘ, DR. C. *Hogaș*. Pe drumuri de munte. Răzlețe și diverse. Fundația pentru Literatură și Artă, București, 1947.

HOGAȘ, M. N. *Calistrat Hogaș*. În Munții Neamțului. Ediția a III-a, Editura „Cartea Românească", București (1937).

IBRĂILEANU, S. *G. Ibrăileanu*. Scriitori români și străini. Editura „Viața românească", Iași, 1926.

IBRĂILEANU, SP. CR. *G. Ibrăileanu*. Spiritul critic în cultura românească. Ed. a II-a. Editura „Viața românească", Iași, 1922.

IBRĂILEANU, ST. *G. Ibrăileanu*. Studii literare. Ed. a III-a. Editura „Cartea Românească", București, 1931.

ISPIRESCU, L. *P. Ispirescu*. Legende sau basmele românilor. Adunate din gura poporului, București, 1892.

JARNÍK-BÂRSEANU, D. *Dr. Ioan Urban Jarník* și *Andrei Bârseanu*. Doine și strigături din Ardeal. Date la iveală de... Edițiunea Academiei Române, București, 1885.
MACEDONSKI, O. I-III *Alexandru Macedonski*. Opere. Ediție critică cu studiu introductiv, note și variante de Tudor Vianu. Vol. I-III. Fundația pentru Literatură și Artă, București, 1939.
NEGRUZZI, I *Constantin Negruzzi*. Scrierile lui... Vol.I. Păcatele tinereților. Librăria Socec & Comp., București, 1872.
ODOBESCU, I-III *A. I. Odobescu*. Scrieri literare și istorice. Vol. I-III. Editura Librăriei Socec & Comp., București, 1887.
PANN, N.H. *Anton Pann*. Năzdrăvăniile lui Nastratin Hogea. Culese și versificate de... Tipografia lui Anton Pann, București, 1853.
PANN, P.V. I *Anton Pann*. Culegere de proverburi sau Povestea vorbii. În tipografia lui Anton Pann. Vol.I. București, 1852.
CAMIL PETRESCU, P. *Camil Petrescu*. Patul lui Procust. Roman. Ed. a II-a. Editura „Naționala" S. Ciornei (București). f.a.
CAMIL PETRESCU, T. I-III *Camil Petrescu*. Teatru. Fundația pentru Literatură și Artă, București, Vol. I-II, 1946; vol. III, 1947.
CAMIL PETRESCU, U.N. *Camil Petrescu*. Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război. Fundația pentru Literatură și Artă, București, 1946.
CEZAR PETRESCU, Î. I-II *Cezar Petrescu*. Întunecare. Roman. Partea I-II. Scrisul Românesc, Craiova, 1928.
CEZAR PETRESCU, S. R. *Cezar Petrescu*. Scrisorile unui răzeș. Cultura Națională, București, 1922.
REBREANU, I. I-II *Liviu Rebreanu*. Ion. Roman. Vol. I-II. Edit. „Cartea Românească", București, 1939.
REBREANU, P.S. *Liviu Rebreanu*. Pădurea spânzuraților. Roman. Editura „Cartea Românească", București, 1922.
REBREANU, R. I-II *Liviu Rebreanu*, Răscoala. Roman. Vol. I-II. Editura „Adevărul", București (1932).
RUSSO, S. *Alecu Russo*. Scrieri. Publicate de Petre V. Haneș. Edițiunea Academiei Române. Institutul de Arte Grafice „Carol Göbl", București, 1908.
SADOVEANU, B. *Mihail Sadoveanu*. Baltagul. Roman. Editura „Cartea Românească", București, 1930.

SADOVEANU, D. Î. *Mihail Sadoveanu*. Dureri înăbușite. Editura „Minerva", București, 1904.
SADOVEANU, D. M. *Mihail Sadoveanu*. Dumbrava minunată. Editura „Cartea Românească" (București), 1933.
SADOVEANU, D.P. *Mihail Sadoveanu*. Divanul persian. Poveste orientală. Editura „Cartea Românească", București, 1940.
SADOVEANU, E. *Mihail Sadoveanu*. Evocări. E.S.P.L.A. (București), 1954.
SADOVEANU, F. J. I-III *Mihail Sadoveanu*. Frații Jderi. Roman istoric. Vol. I-III. București (1942-1943).
SADOVEANU, H. A. *Mihail Sadoveanu*. Hanu-Ancuței, Roman. Ediția a V-a. Editura „Cartea Românească", București (1947).
SADOVEANU, N.P. *Mihail Sadoveanu*. Nicoară Potcoavă. Povestire istorică. Editura Tineretului, București, 1952.
SADOVEANU, O. I-VIII *Mihail Sadoveanu*. Opere. Vol. I-VIII. Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1954-1959.
SLAVICI, N. I-II *Ioan Slavici*. Nuvele. Vol. I-II. Edit. Librăriei Socec & Comp., București, 1892—1896.
SLAVICI, O. I *Ioan Slavici*. Opere. Vol. I. Nuvele. Editura de Stat pentru Literatură și Artă (București), 1952.
STANCU, D. *Zaharia Stancu*. Desculț. Editura de Stat, București, 1949.
TEODORESCU, P.P. *G. Dem. Teodorescu*. Poezii populare române. Tipografia Modernă Grigorie Luis, București, 1885.
TOPÎRCEANU, P. *G. Topîrceanu*. Poezii. Ediție îngrijită, prefață și bibliografie de Al. Săndulescu. E.S.P.L.A. (București), 1953.
VLAHUȚĂ, N. *A. Vlahuță*. Nuvele. Stabilimentul Grafic Socec & Teclu, București, 1886.
VLAHUȚĂ, O. A. *Alexandru Vlahuță*. Opere alese. Editura de Stat, București, 1949.

INDEX DE CUVINTE*

A, *cit.* a
abajúr, *pl.* abajúruri
abanós
abatáj, *pl.* abatáje
abatór, *pl.* abatoáre
abcés, *pl.* abcése
abdomén, *pl.* abdoméne
abdúcție, *pron.* -ți-e; *gen.* abdúcției
abecedár, *pl.* abecedáre
aberáție, *pron.* -ți-e; *gen.* aberáției
abiá *(2 sil.)*
abíl, *pl.* abíli; *f.* abílă, *pl.* abíle
abilitá
abiótic, *pron.* -bi-o-
abís, *pl.* abísuri
abisál
abjécție, *pron.* -ți-e; *gen.* abjécției
ablațiúne, *pron.* -ți-u-
abnegáție, *pron.* -ți-e; *gen.* abnegáției
aboliționím, *pron.* -ți-o-
abolițiúne, *pron.* -ți-u-
abordá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* abordeáză
abordáj
aborigén
abraziúne, *pron.* -zi-u-
abrazív
abrazór, *pl.* abrazoáre
abreviá, *pron.* -vi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* abreviáză, *1 pl.* abreviém, *pron.* -vi-em, *2 pl.* abreviáți; *ger.* abreviínd; *part.* abreviát, *pron.* -vi-at
abreviáție, *pron.* -vi-a-ți-e; *gen.* abreviáției
abreviére, *pron.* -vi-e-

* Față de ediția precedentă, în *Index* s-au adăugat — după DOOM — toate cuvintele care se scriu cu litera *î* în poziție medială: compusele sudate de tipul *altîncotro, autoîncântare, semiîntuneric* etc. și derivatele cu prefixe de tipul *neîmblânzit, neîndoielnic, preîntâmpina, reîntâlnire, subînțelege* etc., iar la verbele de conjugarea a IV-a terminate la infinitiv în *-î* s-au adăugat formele de perfect simplu, persoana a III-a sg. și pl., de gerunziu și de participiu (de ex. **coborî́**, *imperf. 3 sg.* **coborá**; *perf. s. 3 sg.* **coborî́**, *3 pl.* **coborấră**; *ger.* **coborấnd**; *part.* **coborất**), spre a se evidenția faptul că formele acestor verbe se scriu fie cu litera *î* (când sunetul respectiv apare în poziție finală), fie cu litera *â* (când sunetul respectiv apare în poziție medială).

abrogá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* abrógă; *conj.* abróge
abrutizá
abscísă, *pron.* sci
absciziúne, *pron.* -sci-zi-u-
abșént
absídă, *pl.* absíde
absidiál, *pron.* -di-al
absínt, *pl.* absínturi
absolút
absolutísm
absolví, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* absolvésc „termin un an școlar" și *3 sg.* și *pl.* absólvă „scutește de pedeapsă"
absorbí
absórbție, *pron.* -ți-e; *gen.* absórbției
abstinént
abstráct
abstrácție, *pron.* -ți-e; *gen.* abstrácției
abstracționísm, *pron.* -ți-o-
absúrd, *pl.* absúrzi; *f.* absúrdă, *pl.* absúrde
abțibíld, *pl.* abțibílduri
abține, *ind. prez. 1 sg* și *3 pl.* abțín; *conj.* abțínă
abúlic (Med.)
abulíe (Med.), *gen.* abulíei
abundá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* abúndă
abundénță
ábur, *pl.* áburi
abúz, *pl.* abúzuri
abuzív
acadeá
academicián, *pron.* -ci-an
academíe, *gen.* academíei
acajú
acalmíe, *gen.* acalmíei
acantacée, *pron.* -ce-e *(nu:* -ce-ie)
acántă
acarét, *pl.* acaréturi
acatíst
acătấrii
accelerá, *pron.* ac-ce-
accelerátie, *pron.* ac-ce-, -ți-e; *gen.* accelerátiei
accént, *pron.* ac-cent
accentuá, *pron.* ac-cen-tu-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* accentueáză
accépt, *pron.* ac-cept; *pl.* accépte
acceptá, *pron.* ac-cep-; *ind. prez. 1 sg.* accépt, *3 sg.* și *pl.* accéptă
accépție, *pron.* ac-cep-ți-e; *gen.* accépției
accés (Med.), *pron.* ac-ces; *pl.* accése
accés „intrare", *pron.* ac-ces
accesóriu, *pron.* ac-ce-, -rĭu
accidént, *pron.* ac-ci-; *pl.* accidénte, (Muz.) accidénți
aceá *(f.sg.;* acea casă), *pron.* a-cea
aceásta *(f. sg.)*, pron. a-ceas-
acéea *(f. sg.;* casa aceea), *pron.* a-ce-ea
acéeași *(f. sg.)*, *pron.* a-ce-eași
acéia *(m. pl.)*
acéiași *(m.pl.)*, *pron.* a-ce-iași
acélași *(m. sg.)*, *pron.* a-ce-lași
acélea *(f. pl.)*
acéleași *(f. pl.)*, *pron.* a-ce-leași
acéleia *(f. gen.)*, *pron.* a-ce-le-ia
acéleiași *(f. gen.)*, *pron.* a-ce-le-iași
acéluia *(m. gen.)*, *pron.* a-ce-lu-ia
acéluiași *(m. gen.)*, *pron.* a-ce-lu-iași
acéștia *(m. pl.)*, *pron.* -tia *și* -ti-a
acetilénă
achizíție, *pron.* -ți-e; *gen.* achizíției
achiziționá, *pron.* -ți-o-
ací
acioáie, *pron.* -ci-oa-
aciuá, *pron.* -ciu-a; *ind. prez. 1 sg.* aciuéz, *1 pl.* aciuắm; *ger.* aciuấnd
aclamá, *ind. prez. 1 sg.* aclám, *3 sg.* și *pl.* aclámă; *conj.* acláme

aclamáție, *pron.* -ți-e;*gen.* aclamáției
aclimatizá
acnée, *pron.* -ne-e (nu: -ne-ie);*gen.* acnéei
acoládă, *pl.* acoláde
acólo
acompaniá, *pron.* -ni-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* acompaniáză, *1 pl.* acompaniém, *pron.* -ni-em; *ger.* acompaniínd
acónt, *pl.* acónturi
acoperămấnt, *pl.* acoperămínte
acoperí, *ind. prez. 1 sg.* acópăr, *3 sg.* și *pl.* acóperă; *conj.* acópere
acoperíș, *pl.* acoperíșuri
acordá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* acórdă „dă; face acordul gramatical" *și* acordeáză (un instrument)
acordeón, *pron.* -de-on; *pl.* acordeoáne
acordeoníst, *pron.* -de-o-
acordór, *pl.* acordóri (persoană) *și* acordoáre (instrument)
acrobatíe, *gen.* acrobatíei
acrópolă
acrostíh, *pl.* acrostíhuri
actínie (Zool.), *pron.* -ni-e; *gen.* actíniei
actíniu (Chim.), *pron.* -nĭu
actór
actríță
actuál, *pron.* -tu-al
actualménte, *pron.* -tu-al-
acționá, *pron.* -ți-o-
acțiúne, *pron.* -ți-u-
acuarélă, *pron.* a-cua-
acuitáte, *pron.* -cu-i-
acúm *și* **acúma**
acumulatór, *pl.* acumulatoáre *și* acumulatóri
acupláj, *pl.* acupláje
acuratéțe
acústică, *gen.* acústicii
acusticián, *pron.* -ci-an; *pl.* acusticiéni
acúși *și* **acúșa**
acuzáție, *pron.* -ți-e; *gen.* acuzáției
acvafórte, *invar.*
acvamarín
acváriu, *pron.* -rĭu; *pl.* acvárii
acvátic
acvifér
ácvilă
acvilín
adágio (Muz.), *pron.* -gi-o
adágiu „dicton", *pron.* -gĭu; *pl.* adágii
adáos, *pron.* -da-os; *pl.* adáosuri
adăpá, *ind. prez. 1 sg.* adắp
adăstá, *ind. prez. 1 sg.* adắst
adăugá, *pron.* -dă-u-; *ind. prez. 1 sg.* adáug, *1 pl.* adăugắm; *conj.* adáuge; *ger.* adăugând; *part.* adăugát
adecvát
ademení
aderá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* adéră
adésea
adéseori
adeziúne, *pron.* -zi-u-
adezív
ad-hóc
adiá, *pron.* -di-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* adíe; *ger.* adiínd
adiacént, *pron.* -dia-
adícă *și* **ádică**
adícătelea
adineáuri, *pron.* -nea-uri *și:* **adineáori**, *pron.* -nea-ori, **adinioárea**, *pron.* -ni-oa-rea
ad-ínterim
adío
adíție (Chim., Mat.), *pron.* -ți-e; *gen.* adíției
adiționál, *pron.* -ți-o-

adjectív
adjúnct
adjutánt
ad lítteram
administráție, *pron.* -ți-e; *gen.* administráției
admiráție, *pron.* -ți-e; *gen.* admiráției
admisiúne, *pron.* -si-u-
admíte
admonestá
adnotáție, *pron.* -ți-e; *gen.* adnotáției
adolescént, *pron.* sce
adoptá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* adóptă; *conj.* adópte
adópție, *pron.* -ți-e; *gen.* adópției
adrenalínă
adresánt
adrésă
adsórbție, *pron.* -ți-e; *gen.* adsórbției
adúce, *imper. 2 sg.* ádu *(dar:* ád-o), *neg.* nu adúce
adúcție, *pron.* -ți-e; *gen.* adúcției
aduláție, *pron.* -ți-e; *gen.* aduláției
adulmecá
adultér
adverbiál, *pron.* -bi-al
aéd, *pron.* a-ed (*nu:* a-ied)
áer, *pron.* a-er (*nu:* a-ier)
aeráj, *pron.* a-e-
aerián, *pron.* a-e-ri-an
aeriseálă, *pron.* a-e-
aerisí, *pron.* a-e-
aerób, *pron.* a-e-
aerodinámic, *pron.* a-e-
aerodróm, *pron.* a-e-; *pl.* aerodrómuri
aerogáră, *pron.* a-e-; *pl.* aerogắri
aerolít, *pron.* a-e-
aeromodél, *pron.* a-e-; *pl.* aeromodéle
aeronaút, *pron.* a-e-
aeronaútică, *pron.* a-e-; *gen.* aeronaúticii
aeronávă, *pron.* a-e-; *pl.* aeronáve
aeroplán, *pron.* a-e-; *pl.* aeropláne
aeropórt, *pron.* a-e-; *pl.* aeropórturi
aeroscóp, *pron.* a-e-; *pl.* aeroscoápe
aerosól, *pron.* a-e-; *pl.* aerosóli
aerostát, *pron.* a-e-; *pl.* aerostáte
afabuláție, *pron.* -ți-e; *gen.* afabuláției
afazíe, *pron.* -zi-e; *gen.* afazíei
afectá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* afecteáză; *conj.* afectéze
afectuós, *pron.* -tu-os
afecțiúne, *pron.* -ți-u-
afét, *pl.* aféturi
afiliá, *pron.* -li-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* afiliáză, *1 pl.* afiliém, *pron.* -li-em; *ger.* afiliínd
afiliáție, *pron.* -li-a-ți-e;*gen.* afiliáției
áfin (plantă)
afín „rudă", *f.* afínă
áfină (fruct)
afión, *pron.* -fi-on
afirmáție, *pron.* -ți-e; *gen.* afirmáției
afișá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* afișeáză, *1 pl.* afișắm; *ger.* afișấnd
afișáj, *pl.* afișáje
afișiér „cadru pe care se afișează", *pron.* -și-er; *pl.* afișiére
afișór „persoană care afișează"
afluént, *pron.* -flu-ent (*nu:* -flu-ient)
aflúx, *pl.* aflúxuri
afón, *pl.* afóni; *f.* afónă, *pl.* afóne
aforísm
afrodiziác, *pron.* -zi-ac
áftă, *pl.* áfte
afumá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* afúmă; *conj.* afúme
afurisénie, *pron.* -ni-e; *gen.* afuriséniei
agápă, *pl.* agápe
agát (piatră semiprețioasă)
ágă, *pl.* agi, *și* **agá**, *pl.* agále

agăță (*nu:* acăță), *ind. prez. 1 sg.* agắț, *2 sg.* agắți, *3 sg.* și *pl.* agáță
agățătoáre „atârnătoare", *pl.* agățătóri
agéndă
agențíe, *gen.* agențíei
agheásmă
aghiotánt, *pron.* -ghio-
Aghiúță, *pron.* -ghi-u-
agíl
ágio, *pron.* a-gi-o
agitáție, *pron.* -ți-e; *gen.* agitáției
aglícă, *pl.* aglíce
aglomeráție, *pron.* -ți-e; *gen.* aglomeráției
agnosticísm
agorá
agráfă, *pl.* agráfe
agramát
agreá, *pron.* -gre-a; *ind. prez. 1 sg.* agreéz, *3 sg.* și *pl.* agreeáză, *1 pl.* agreắm; *ger.* agreând; *part.* agreát
agreábil, *pron.* -gre-a-
agregát (obiect), *pl.* agregáte
agregáție, *pron.* -ți-e; *gen.* agregáției
agremént, *pl.* agreménte
agresiúne, *pron.* -si-u-
agricultór
agricultúră, *gen.* agricultúrii
agrimensúră
ágrișă, *pl.* ágrișe
agrobiológ, *pron.* -bi-o-
agromínim
agrotéhnică, *gen.* agrotéhnicii
agrozootéhnic, *pron.* -zo-o-
agrozootehníe, *pron.* -zo-o-
agrozootehnicián, *pron.* -zo-o-, -ci-an
agurídă
ahtiát, *pron.* -ti-at
áibă, *v.* aveá
aíci *și* **aícea**
aídoma, *pron.* a-i-
aiévea
áisberg (*nu:* iceberg), *pl.* áisberguri
aiurá
aiúrea
ajúr, *pl.* ajúruri
ajustáj
ajutáj, *pl.* ajutáje
alái, *pl.* aláiuri
aláltăieri, *pron.* -tă-ieri
aláltăseară
alámă, *gen.* alámei; *pl.* alămuri (obiecte de alamă)
alambíc, *pl.* alambícuri
alandála
alármă, *gen.* alármei; *pl.* alárme
alaún, *pron.* -la-un
alăturá, *ind. prez. 1 sg.* alătur
alắturi *și* **alắturea**
albanéz, *pl.* albanézi
albástru, *pl.* albáștri
albatrós, *pl.* albatróși
albăstreálă
albăstríu, *f.* albăstríe, *pl. m. și f.* albăstríi
albăstrúi, *f.* albăstrúie, *pl. m.* și *f.* albăstrúi
álbie, *pron.* -bi-e; *pl.* álbii
albúm, *pl.* albúme
albumén
alburíu, *pl.* alburíi; *f.* alburíe, *pl.* alburíi
albúș, *pl.* albúșuri
alcătuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* alcătuiésc; *conj.* alcătuiáscă
alcătuiálă, *pl.* alcătuiéli
alchimíe, *gen.* alchimíei
alchimíst
alcoól, *pron.* -co-ol; *pl.* alcoóluri „spirturi, băuturi", alcoóli (Chim.)
alcoólic, *pron.* -co-o-
alcoolísm, *pron.* -co-o-

alcoolmétru, *pron.* -co-ol-; *pl.* alcoolmétre
alcóv, *pl.* alcóvuri
aldămáș, *pl.* aldămáșuri
álde
aldehídă
aldín, *f.* aldínă
aleán, *pron.* a-lean
aleatóriu, *pron.* -le-a-, -riu
alée, *pron.* -le-e- (*nu*: -le-ie); *pl.* aléi
alegáție, *pron.* -ți-e; *gen.* alegáției
alegoríe, *gen.* alegoríei
alelúia
aléne
alezáj, *pl.* alezáje
alezór, *pl.* alezoáre
alfabét, *pl.* alfabéte
álgă, *gen.* álgei; *pl.* álge
aliá, *pron.* -li-a; *ind. prez. 1 pl.* aliém, *pron.* -li-em; *ger.* aliínd
aliáj, *pron.* -li-aj; *pl.* aliáje
aliánță, *pron.* -li-an-
alibí, *pl.* alibíuri
alícă *și* **alíce**, *pl.* alíce
alidádă, *pl.* alidáde
alienă (Jur.), *pron.* -li-e-
alienát, *pron.* -li-e-
alienáție, *pron.* -li-e-, -ți-e; *gen.* alienáției
aligatór
alimentatór, *pl.* alimentatoáre
alimentáție, *pron.* -ți-e; *gen.* alimentáției
aliná, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* alínă; *conj.* alíne
alineát, *pron.* -ne-at; *pl.* alineáte
aliniá, *pron.* -ni-a; *ind. prez. 1 sg.* aliniéz; *ger.* aliniínd
aliniamént, *pron.* -ni-a-
aliniére, *pron.* -ni-e-
aliór (plantă), *pron.* -li-or
Aliotmán, *pron.* -li-ot-
alișveríș
aliteráție, *pron.* -ți-e; *gen.* aliteráției
alizée, *pron.* -ze-e (*nu*: -ze-ie)
allegrétto
allégro
almanáh, *pl.* almanáhuri
aló
alocá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* alócă
alocáție, *pron.* -ți-e; *gen.* alocáției
alócuri *și* **alócurea**
alocuțiúne, *pron.* -ți-u-
alóe
alogén
alónjă, *pl.* alónje
alotropíe, *gen.* alotropíei
alpacá (animal), *pl.* alpacále
alpéstru, *pl.* alpéștri; *f.* alpéstră, *pl.* alpéstre
alpinísm
áltădată „odinioară"
áltă dátă „în altă împrejurare", *pl.* álte dăți
áltceva
áltcineva
áltcum
áltcumva
álteori
alteráție, *pron.* -ți-e; *gen.* alteráției
altercáție, *pron.* -ți-e; *gen.* altercáției
alterná, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* alterneáză
alternatív
alternatór, *pl.* alternatoáre
altéță, *pl.* altéțe
Altéță (termen de adresare)
áltfel „altminteri"
alt fel „nu același fel"
altîncotró
altmínteri *și*: **altmínterea, altmíntrelea**
altói, *pl.* altoáie

altoí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* altoiésc; *conj.* altoiáscă
altoiálă
altruísm
áltundeva
aluát, *pron.* -lu-at; *pl.* aluáturi
alumíniu, *pron.* -nĭu
alunecá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* alúnecă
alunecúș, *pl.* alunecúșuri
aluníș, *pl.* aluníșuri
alúră, *pron.* -lĭu-
aluviál, *pron.* -vi-al
aluvionár, *pron.* -vi-o-
aluviúne, *pron.* -vi-u-
alúzie, *pron.* -zi-e; *gen.* alúziei
alveolár, *pron.* -ve-o-
alveólă, *pron.* -ve-o-
alvíță
amalgám, *pl.* amalgáme
amanét, *pl.* amanéte
amăgeálă
amănúnt, *pl.* amănúnte
amărăciúne
amăreálă
amăríu, *f.* amăríe
amărî́, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* amărăsc; *imperf. 3 sg.* amărá; *perf.s. 3 sg.* amărî́, *3 pl.* amărâră; *conj.* amărăscă; *ger.* amărând; *part.* amărât
amâná, *ind. prez. 1 sg.* amân; *conj.* amâne
amândói, *gen.* amândúrora (*când urmează după substantiv sau îi ține locul)*, amândúror *(când precedă substantivul)*
amândúror, *v.* amândói
amândúrora, *v.* amândói
ambaláj, *pl.* ambaláje
ambarcadér, *pl.* ambarcadére
ambarcáție, *pron.* -ți-e; *gen.* ambarcáției
ambiánt, *pron.* -bi-ant
ambiánță, *pron.* -bi-an-
ambíguu, *pron.* -gu-u; *pl.* ambígui, *pron.* -gui; *f.* ambíguă, *pron.* -gu-ă; *pl.* ambígue, *pron.* -gu-e
ambíție, *pron.* -ți-e; *gen.* ambíției
ambițiós, *pron.* -ți-os
ambranșamént, *pl.* ambranșaménte
ambreiá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* ambreiáză; *imperf. 3 sg.* ambreiá; *conj.* ambreiéze; *ger.* ambreínd, *pron.* -bre-ind
ambreiáj, *pl.* ambreiáje
ambrózie, *pron.* -zi-e; *gen.* ambróziei
ambulatóriu, subst., *pron.* -rĭu; *pl.* ambulatórii
ambulatóriu, *f.* ambulatórie
ambuscádă, *pl.* ambuscáde
ameliorá, *pron.* -li-o-
amenajá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* amenajeáză, *1 pl.* amenajăm; *ger.* amenajând
amenajáre, *pl.* amenajări
améndă, *pl.* aménzi
amenințá, *ind. prez. 1 sg.* améninț, *3 sg.* și *pl.* amenință
amentacée, *pron.* -ce-e (*nu*: -ce-ie); *pl.* amentacée
amerizá
améstec, *pl.* améstecuri
amestecá
ametíst, *pl.* ametíste
amețeálă
amfíbiu, *pron.* -bĭu
amfibráh
amfiteátru, *pron.* -fi-tea-; *pl.* amfiteátre
amfitrión, *pron.* -tri-on
ámforă
amiántă *și* **amiánt**, *pron.* -mi-
amiáză, *pron.* a-mia-; *pl.* amiézi

amíbă, *pl.* amíbe
amicíție, *pron.* -ți-e; *gen.* amicíției
amigdálă, *pl.* amigdále
amín
amirál, *pl.* amiráli
amnezíe, *gen.* amnezíei
amnistiá, *pron.* -ti-a; *ind. prez. 1 pl.* amnistiém, *pron.* -ti-em; *ger.* amnistiínd
amnistíe, *gen.* amnistíei
amoniác, *pron.* -ni-ac
amór
amortismént, *pl.* amortisménte
amortizá
amortizór, *pl.* amortizoáre
amorțeálă
ampenáj, *pl.* ampenáje
ampermétru, *pl.* ampermétre
ampér-óră, *pl.* ampér-óre
amperormétru
amplasamént, *pl.* amplasaménte
amplificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* amplífică
amplificatór, *pl.* amplificatoáre
amploáre, *gen.* amplórii
amploiát
ampréntă, *pl.* ampréнte
amputá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* amputeáză; *conj.* amputéze
amuzá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* amúză
anacolút, *pl.* anacolúte *și* anacolúturi
anacreóntic, *pron.* -cre-on-
anaforá (raport), *pl.* anaforále
anafóră (figură de stil), *pl.* anafóre
anáfură (prescură)
anagrámă, *pl.* anagráme
anahorét
anále, *numai pl.*
analizatór, *pl.* analizatoáre
analóg, *pl.* analógi; *f.* analoágă, *pl.* analoáge
anánghie, *pron.* -ghi-e; *gen.* anánghiei
anapést, pl. anapéști
anápoda
anarhíe, *gen.* anarhíei
anarhísm
anarhosindicalísm
anasón
anátemă *și* **anatémă**
anatomopatológic
anchetatór
anchilóză
áncie, *pron.* -ci-e; *pl.* áncii
ancoráj, *pl.* ancoráje
áncoră, *pl.* áncore
andezít
andreá, *pron.* -drea; *pl.* andréle
androcéu, *pl.* androcée, *pron.* -ce-e (*nu:* -ce-ie)
anelíd, *pl.* anelíde
anemiá, *pron.* -mi-a; *ind. prez. 1 pl.* anemiém, *pron.* -mi-em; *ger.* anemiínd
anemométru, *pl.* anemométre
aneroíd, *pl.* aneroíde
anestezíá, *pron.* -zi-a; *ind. prez. 1 pl.* anesteziém, *pron.* -zi-em; *ger.* anesteziínd
anevóie
anexiúne, *pron.* -xi-u-
anfiládă
angajá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* angajeáză, *1 pl.* angajăm; *ger.* angajând
angajáre, *pl.* angajări
angará, *pl.* angarále
anghináre
anghínă *și* **angínă**
angiospérm, *pron.* -gi-o-
anglicanísm
angóra
angrenáj, *pl.* angrenáje
angró

ángstrom (Fiz.)
anilínă
animá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* anímă
animaliér, *pron.* -li-er
animáție, *pron.* -ți-e; *gen.* animáției
animísm
aniná, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* anínă
anión, *pron.* -ni-on; *pl.* anióni
aniversáre, *pl.* aniversări
anormál
anóst *și* **ánost**
anotímp, *pl.* anotímpuri
ansámblu, *pl.* ansámbluri
antagonísm
antárctic
antebélic
antedatá
antediluvián, *pron.* -vi-an
antemeridián
antepenúltim
anteproiéct, *pl.* anteproiécte
antéră
anteriór, *pron.* -ri-or
anteríu, *pl.* anteríe
antét, *pl.* antéturi
antetrén
antetrúpiță
antevorbitór
antiaerián, *pron.* -a-e-ri-an
antialcoólic, *pron.* -ti-al-co-o-
antibiótic, *pron.* -bi-o-
antíc, *f.* antícă
anticámeră
anticár (persoană) *(nu:* antiquar)
anticariát, *pron.* -ri-at
antichitáte
anticiclón, *pl.* anticicloáne
anticipá, *ind. prez. 1 sg.* anticipéz *și* antícip, *3 sg.* și *pl.* anticipeáză *și* antícipă
anticipáție, *pron.* -ți-e; *gen.* anticipáției
anticórp, *pl.* anticórpi
antidót, *pl.* antidóturi
antiepidémic, *pron.* -ti-e-
antifascíst, *pron.* sci
antihríst „eretic, nemernic"
antiimperialíst, *pron.* -ti-im-, -ri-a-
antimóniu, *pron.* -nĭu
antinomíe, *gen.* antinomíei
antipirínă
antipód, *pl.* antipózi
antispasmódic
antiștiințífic
antitífic
antonímm, *pl.* antoníme
antonimíe, *gen.* antonimíei
antonomasíe, *gen.* antonomasíei
antráct, *pl.* antrácte
ántrax
antrenamént, *pl.* antrenaménte
antrepózit, *pl.* antrepózite
antreprenór
antrepríză
antréu, *pl.* antréuri
antricót, *pl.* antricoáte
anturáj, *pl.* anturáje
anuál, *pron.* -nu-al
anuár, *pron.* -nu-ar; *pl.* anuáre
anuitáte, *pron.* -nu-i-
anúnț, *pl.* anúnțuri
anvelópă, *pl.* anvelópe
anxietáte, *pron.* -xi-e-
aoléu, *pron.* a-o-leu, *și:* **aoleó**, *pron.* a-o-leo, **auléu**
aoríst, *pl.* aoríste
aórtă
apanáj, *pl.* apanáje
aparát, *pl.* aparáte
aparatáj, *pl.* aparatáje
aparíție, *pron.* -ți-e; *gen.* aparíției

apartamént, *pl.* apartaménte
apárte
aparține, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* aparțín; *conj.* aparțínă
apărătoáre (obiect), *pl.* apărătóri
apăreá, *ind. prez. 1 pl.* apărém; *viit. 3 sg.* va apăreá; *cond.* ar apăreá
apăsá, *ind. prez. 1 sg.* apắs; *conj.* apése
apedúct, *pl.* apedúcte
apél, *pl.* apéluri
apéndice „adaos", *pl.* apéndice
apéndice *și* **apendíce** (Anat.)
apercépție, *pron.* -ți-e; *gen.* apercépției
apetít, *pl.* apetíturi
apícol
apicultór
aplaudá, *pron.* -pla-u-; *ind. prez. 1 pl.* aplaudắm
apláuze, *pron.* -pla-u-, *numai pl.*
aplicáție, *pron.* -ți-e; *gen.* aplicáției
apocópă
apód
apogéu, *pl.* apogée, *pron.* -ge-e (*nu:* -ge-ie)
apogiatúră, *pron.* -gi-a-
apói
apolitísm
apologíe, *gen.* apologíei
apométru, *pl.* apométre
apoplexíe, *gen.* apoplexíei
apórt, *pl.* apórturi
apostazíe, *gen.* apostazíei
a posterióri, *pron.* -ri-o-ri
apostróf, *pl.* apostrófuri
apoteóză, *pron.* -te-o-; *gen.* apoteózei
apozíție, *pron.* -ți-e; *gen.* apozíției
apreciá, *pron.* -ci-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* apreciáză, *pron.* -ci-a-, *1 pl.* apreciém, *pron.* -ci-em; *ger.* apreciínd
apreciére, *pron.* -ci-e-
aprehensiúne, *pron.* -si-u-
aprét, *pl.* apréturi
apretúră, *pl.* apretúri
áprig
aprílie, *pron.* -li-e
aprínde, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* aprínd; *conj.* apríndă
a prióri, *pron.* pri-o-ri
aprióric, *pron.* -pri-o-
apród
apropiá „a fi sau a ajunge aproape", *pron.* -pi-a; *ind. prez. 1 sg.* aprópii; *ger.* apropiínd
apropó
apropriá „a face propriu, a-și însuși", *pron.* -pri-a; *ind. prez. 1 sg.* apropriéz, *pron.* -pri-ez, *3 sg.* și *pl.* apropriáză, *pron.* -pri-a-, *1 pl.* apropriém, *pron.* -pri-em; *ger.* apropriínd; *part.* apropriát
aprovizioná, *pron.* -zi-o-
aproximáție, *pron.* -ți-e; *gen.* aproximáției
apsídă (Astron.)
aptér (Zool.)
apúne, *conj.* apúnă
apuseán
arabésc, *pl.* arabéscuri
arác, *pl.* aráci
aragáz, *pl.* aragázuri (sobe)
arahídă, *pl.* arahíde
arahnídă, *pl.* arahníde
arahnoídă
arámă, *gen.* arámei
aranjá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* aranjeáză, *1 pl.* aranjắm; *ger.* aranjánd
aranjáre
aráp
aráreori
arăcí

arămíu, *f.* arămíe
arătá, *ind. prez. 1 sg.* arắt, *2 sg.* arắți, *3 sg.* și *pl.* arátă; *conj.* aráte
arbitráj, *pl.* arbitráje
arbitrál „de arbitru"
arbitrár „după bunul plac"
arbítru, *pl.* arbítri, *art.* arbítrii
árbore
arborescént, *pron.* sce
arborét (pădure), *pl.* arboréturi
arbúst, *pl.* arbúști
arc (Geom.), *pl.* árce
arc „resort", *pl.* árcuri
arcádă, *pl.* arcáde
arcán, *pl.* arcáne
archebúză
archebuziér, *pron.* -zi-er
árctic
arcúș, *pl.* arcúșuri
árde, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* ard; *conj.* árdă (*dar și*: árză-l focul)
ardéi
ardeiá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* ardeiáză, *1 pl.* ardeiém; *ger.* ardeínd
ardeleáncă
ardézie, *pron.* -zi-e; *gen.* ardéziei
arendáș
aréndă, *pl.* arénzi *și* arénde
arendășésc, *f.* arendășeáscă
areometríe, *pron.* -re-o-; *gen.* areometríei
areométru, *pron.* -re-o-; *pl.* areométre
areopág, *pron.* -re-o-
arést, *pl.* arésturi
argăseálă
argeá, *pron.* -gea
argentifér
argílă, *pl.* argíle
argintá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* arginteáză; *conj.* argintéze; *ger.* argintấnd
argintăríe, *gen.* argintăríei
argintíu, *pl.* argintíi; *f.* argintíe, *pl.* argintíi
argínt-víu
argonaút
argóu, *pl.* argóuri
argumentáție, *pron.* -ți-e; *gen.* argumentáției
arháic
arhaísm
arhaizánt
arheológ, *pron.* -he-o-
arhetíp, *pl.* arhetípuri
arhidiácon, *pron.* -di-a-
arhiepíscop, *pron.* -hi-e-
arhieréu, *pron.* -hi-e-
arhipelág, *pl.* arhipeláguri
arhitéct, *pl.* arhitécți
arhitrávă
arhivár
arhívă
árhon
arhondaríc
arhónte
arián, *pron.* -ri-an
ariceálă
aríci
aríd
árie, *pron.* -ri-e; *gen.* áriei, *pl.* árii
ariergárdă, *pron.* -ri-er-; *pl.* ariergắrzi
arín
áripă *și* **arípă**, *pl.* áripi *și* arípi
aripioáră, *pron.* -ri-pioa-
aristocrație, *gen.* aristocrației
aritmética, *gen.* aritméticii
aritmográf, *pl.* aritmográfe
aritmométru, *pl.* aritmométre
arlechín, *pl.* arlechíni „personaje comice" și arlechíne „culise"
armán, *pl.* armáne
armatúră (Muz.), *pl.* armatúri
armăsár

armătúră (Tehn.; *nu:* armatúră)
armeáncă
ármie, *pron.* -mi-e-; *gen.* ármiei
armínden „pom, crengi verzi"
armistíțiu, *pron.* -țiu; *pl.* armistíții
armónică, *gen.* armónicii; *pl.* armónici
armoníe, *gen.* armoníei
armoniós, *pron.* -ni-os
armóniu, *pron.* -nĭu; *pl.* armónii
armúră, *gen.* armúrii; *pl.* armúri
armuriér, *pron.* -ri-er
arníci, *pl.* arníciuri (soiuri)
arogá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* arógă; *conj.* aróge
aromatizá
arómă
aromân
aromâncă
aromânésc
aromânéște
arpacáș
arpagíc
arpégiu, *pron.* -gĭu; *pl.* arpégii
arsenál, *pl.* arsenále
arșíc, *pl.* arșíce
árșiță, *pl.* árșițe
arteriál, *pron.* -ri-al
arterioscleróză, *pron.* -ri-o-
artezián, *pron.* -zi-an
artícol, *pl.* artícole
articuláție, *pron.* -ți-e; *gen.* articuláției
artificiál, *pron.* -ci-al
artificiér, *pron.* -ci-er
artifíciu, *pron.* -cĭu
artilérie, *pron.* -ri-e; *gen.* artilériei
artizán
artrític
artritísm
artropód, *pl.* artropóde
arțág
arțăgós
arvúnă
arvuní
asambláj, *pl.* asambláje
ascendénță, *pron.* sce
ascensiúne, *pron.* sce, -si-u-
ascensór, *pron.* sce; *pl.* ascensoáre
asclepiád, *pron.* -pi-ad
ascúnde, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* ascúnd; *conj.* ascúndă
ascuțí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* ascút; *conj.* ascútă
ascuțíș, *pl.* ascuțíșuri
ascuțitoáre
aseáră
asediá, *pron.* -di-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* asediáză, *1 pl.* asediém, *pron.* -di-em, *2 pl.* asediáți; *ger.* asediínd
asediére, *pron.* -di-e-
asédiu, *pron.* -dĭu
asemăná, *ind. prez. 1 sg.* asémăn, *2 sg.* asémeni, *3 sg.* și *pl.* aseámănă; *conj.* asémene
asémenea
asemuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* asemuiésc; *conj.* asemuiáscă
asertiúne, *pron.* -ți-u-
asexuát, *pron.* -xu-at
asfált, *pl.* asfálturi
asfixiá, *pron.* -xi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* asfixiáză, *1 pl.* asfixiém, *pron.* -xi-em; *ger.* asfixiínd
asfixíe, *gen.* asfixíei
asiátic, *pron.* -si-a-
asiduitáte, *pron.* -du-i-
asíduu, *pron.* -du-u, *pl.* asídui; *f.* asíduă, *pl.* asídue
asimiláție, *pron.* -ți-e; *gen.* asimiláției
asimptótă
asín
asindét *și* **asíndeton**
asirián, *pron.* -ri-an

asistá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* asístă
asistént
asmuțí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* asmút; *conj.* asmútă
asociá, *pron.* -ci-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* asociáză, *1 pl.* asociém, *pron.* -ci-em; *ger.* asociínd
asociáție, *pron.* -ci-a-ți-e; *gen.* asociáției
asociére, *pron.* -ci-e-
asolamént, *pl.* asolaménte
asortimént, *pl.* asortiménte
aspéct, *pl.* aspécte
aspectuós, *pron.* -tu-os
aspirá, *ind. prez. 1 sg.* aspír; *conj.* aspíre
aspiráție, *pron.* -ți-e; *gen.* aspiráției
áspru, *pl.* áspri
ástă dátă *(în construcția:* de astă dată)
ástă-iárnă
ástă-noápate
ástă-seáră
ástă-toámnă
ástă-váră
ástăzi
astâmpărá
astérie (Zool.), *pron.* -ri-e; *gen.* astériei
asterísc, *pl.* asterícuri
asteroíd, *pl.* asteroízi
ástfel
ástmă *și* **astm**
astragál, *pl.* astragále
astrahán
astringént
astroláb, *pl.* astrolábi
ástru, *pl.* áștri *și* ástre
asumá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* asúmă
asúpra
aș (verb auxiliar)
aș (interjecție)
așá
așadár
așa-numít
așa-zís
áșchie, *pron.* -chi-e; *pl.* áșchii
așezá, *ind. prez. 1 sg.* așéz, *3 sg.* și *pl.* așáză
așíjderea *și* **așíjderi**
aștérne, *conj.* așteárnă
atacá, *ind. prez. 1 sg.* atác; *conj.* atáce; *ger.* atacând
atáș, *pl.* atáșe
atașá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* atașeáză, *1 pl.* atașắm; *ger.* atașând
atașáre, *pl.* atașắri
atavísm
atât *și* **atâta** (*dar numai:* atât... cât și...) *adv.*
atâta *și* **atât** *adj., pr.*
atâția
ateísm
ateláj, *pl.* ateláje
ateliér, *pron.* -li-er
atenánsă, *pl.* atenánse
atenéu, *pl.* atenée, *pron.* -ne-e (*nu:* -ne-ie)
aténție, *pron.* -ți-e; *gen.* aténției
atenuá, *pron.* -nu-a; *ind. prez. 1 sg.* atenuéz, *3 sg.* și *pl.* atenueáză, *1 pl.* atenuắm
aterizáj, *pl.* aterizáje
atestá, *ind. prez. 1 sg.* atést, *3 sg.* și *pl.* atéstă
atestát, *pl.* atestáte
atéu, *pl.* atéi; *f.* atée, *pl.* atée, *pron.* -te-e (*nu:* -te-ie)
átic (Arhit.), *pl.* átice
aticísm
atlás (Geogr., Anat.), *pl.* atláse
atláz (stofă)
atól, *pl.* atóli

atotcuprinzătór
atotputérnic
atotștiutór
atotvăzătór
atrácție, *pron.* -ți-e; *gen.* atrácției
atráge, *perf. s. 1 sg.* atrăséi
atribuí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* atríbuie
atribút, *pl.* atribúte
atribúție, *pron.* -ți-e; *gen.* atribúției
átrium *și* **átriu,** *pron.* -tri-u(m)
atróce, *adj. invar.*
atrofiá, *pron.* -fi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* atrofiáză, *1 pl.* atrofiém, *pron.* -fi-em; *ger.* atrofiínd
atú, *pl.* atúuri „elemente care oferă cuiva un avantaj sau o șansă în plus"; atúuri *și* atále „culoare la jocul de cărți"
atúnci *și* **atúncea**
ațâțá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* ațâță
ațíne, *ind. prez. 1 sg.* și 3 *pl.* ațín; *conj.* ațínă; *ger.* ațínând
ațintí
ațipí, *ind. prez. 1sg.* și 3 *pl.* ațipésc
aúd, *v.* auzí
aúdă, *v.* auzí
audiá, *pron.* a-u-di-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* audiáză, *1 pl.* audiém, *pron.* -di-em; *ger.* audiínd
audiénță, *pron.* a-u-di-en-
audiére, *pron.* a-u-di-e-
audiométru, *pron.* a-u-di-o-
auditív, *pron.* a-u-
auditór „persoană care audiază, ascultător", *pron.* a-u-
auditóriu „sală și public ascultător", *pron.* a-u-, -rĭu
audíție, *pron.* a-u-di-ți-e; *gen.* audíției
augmentatív, *pron.* aug-men-
augúr (preot), *pron.* au-; *pl.* augúri
áugust (luna), *pron.* au-gust
augúst, *adj., pron.* au-gust
áulă, *pron.* a-u-
auléu, *v.* aoléu
áur, *pron.* a-ur
aureólă, *pron.* a-u-re-o-
aurícul „compartiment al inimii", *pron.* a-u-; *pl.* aurícule
aurifér, *pron.* a-u-
aurí u, *pron.* a-u-
auróră, *pron.* a-u-
auscultá (Med.), *pron.* aus-; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* auscúltă
auspíciu, *pron.* a-us-, -cĭu
austér, *pron.* a-us-
australián, *pron.* a-us-, -li-an
austriác, *pron.* a-us-tri-ac; *pl.* austriéci
áustru, *pron.* aus-tru, *și* **aústru,** *pron.* a-us-
aușél, *pron.* a-u-
aut (Sport; *1 sil.*)
auténtic, *pron.* a-u-
autentificá, *pron.* a-u-; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* autentífică
autoadministráre, *pron.* a-u-to-ad-
autoapăráre, *pron.* a-u-to-a-
autobáză, *pron.* a-u-
autobiografíe, *pron.* a-u-, -bi-o-; *gen.* autobiografíei
autobúz, *pron.* a-u-; *pl.* autobúze
autocamión, *pron.* a-u-, -mi-on
autocistérnă, *pron.* a-u-
autoconservá, *pron.* a-u-; *ind. prez. 1 sg.* autoconsérv; *conj.* autoconsérve
autocontról, *pron.* a-u-
autocrát, *pron.* a-u-
autocrațíe, *pron.* a-u-; *gen.* autocrației
autocrítică, *pron.* a-u-
autodafé, *pron.* au-; *pl.* autodaféuri
autodetermináre, *pron.* a-u-
autodidáct, *pron.* a-u-
autogáră, *pron.* a-u-; *pl.* autogări

autográf, *pron.* a-u-
autohtón, *pron.* a-u-
autoimpúnere, *pron.* a-u-
autoîncărcătór, *pron.* a-u-
autoîncântáre, *pron.* a-u-
autoînsămânțáre, *pron.* a-u-
automát, *subst., pron.* a-u-; *pl.* automáte
automatizá, *pron.* a-u-
automobíl, *pron.* a-u-
automotór, *pron.* a-u-
autonóm, *pron.* a-u-
autoportrét, *pron.* a-u-
autopsíe, *pron.* a-u-; *gen.* autopsíei
autór, *pron.* a-u-
autorapíd, *pron.* a-u-
autoritáte, *pron.* a-u-
autorizáție, *pron.* a-u-, -ți-e; *gen.* autorizáției
autostrádă, *pron.* a-u-; *pl.* autostrắzi
autosugéstie, *pron.* a-u-, -ti-e; *gen.* autosugéstiei
autoturísm, *pron.* a-u-
autovehícul, *pron.* a-u-
auxiliár, *pron.* a-u-gzi-li-ar
auzí, *pron.* a-u-; *ind. prez. 1 sg.* și 3 *pl.* aúd; *conj.* aúdă
avalánșă, *pl.* avalánșe
avangárdă, *pl.* avangắrzi
avanpóst
avanpremiéră, *pron.* -mi-e-
avanscénă, *pron.* sce
avantáj, *pl.* avantáje
avantajá, *ind. prez. 1 pl.* avantajắm, *3 sg.* și *pl.* avantajeáză; *ger.* avantajấnd
avantajós
avantrén
avariá, *pron.* -ri-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* avariáză, *1 pl.* avariém, *pron.* -ri-em; *ger.* avariínd
avaríe, *gen.* avaríei
avatár, *pl.* avatáre *și* avatáruri
avântá, *ind. prez. 1 sg.* avânt; *conj.* avânte
aveá, *perf. s. 1 sg.* avúi *și* avuséi, *m.m.c.perf. 1 sg.* avusésem; *conj.* áibă
aveá a fáce *și* **aveá de-a fáce**
aventuriér, *pron.* -ri-er
aversiúne, *pron.* -si-u-
avertizór, *pl.* avertizoáre
aviatór, *pron.* -vi-a-
aviáție, *pron.* -vi-a-ți-e; *gen.* aviáției
avicultór
avíd
avión, *pron.* -vi-on
avíz, *pl.* avíze
avocát
avuábil, *pron.* -vu-a-
ax, *pl.* (Tehn., Anat.) áxuri *și* áxe, (Mat., Fiz.) *numai* áxe
áxă, *pl.* áxe
axiómă, *pron.* -xi-o-
axión, *pron.* -xi-on
azalée, *pron.* -le-e (*nu:* -le-ie); *pl.* azalée
azbést
azi
azi-dimineáță
ázimă
azuríu
azvârlí, *ind. prez. 1 sg.* azvấrl, *3 sg.* azvấrlă *și* azvấrle, *3 pl.* azvấrlă *și* azvấrl; *conj.* azvấrle

Ă, *cit.* ă

ắla, *gen.* ắluia
ắlălalt *și:* **ắllalt, ắlalalt,** *f.* áilaltă *și* áialaltă
ắsta, *gen.* ắstuia
ắstălalt *și* **ắstalalt,** *f.* ástălaltă

Â, *cit.* â (din a)

B, *cit.* be

bába-oárba
babiloníe, *gen.* babiloníei
babórd, *pl.* babórduri
babórniță
bacalaureát, *pron.* -la-u-re-at
bacanálă, *pl.* bacanále
bácă, *pl.* báce
bachelítă
baci (*1 sil.*)
bacíl
bacșíș, *pl.* bacșíșuri
bacterián, *pron.* -ri-an
bactérie, *pron.* -ri-e; *gen.* bactériei
bacteriológ, *pron.* -ri-o-
badijoná
bagá
bagáj, *pl.* bagáje
bagatélă
báhic
báie
báieră, *pl.* băieri
baionétă, *pron.* ba-io-
bairám, *pron.* bai-; *pl.* bairámuri
baiț (*1 sil.*)
balaláică, *pron.* -lai-că; *pl.* balaláici
balamá, *pl.* balamále
baláns
balansá
balansiér, *pron.* -si-er
balansoár, *pron.* -soar
balánță
balastiéră, *pron.* -ti-e-
baláur, *pron.* -la-ur
baldachín
baleiáj, *pl.* baleiáje
baleniéră, *pron.* -ni-e-
balét, *pl.* baléte
báligă, *pl.* báligi
balístică, *gen.* balísticii
balizáj, *pl.* balizáje
bálmoș
balneár, *pron.* -ne-ar
balneoclimatéric, *pron.* -ne-o-
balneológ, *pron.* -ne-o-
balneologíe, *pron.* -ne-o-; *gen.* balneologíei
balneoterapíe, *pron.* -ne-o-; *gen.* balneoterapíei
balót, *pl.* balóturi
balotáj, *pl.* balotáje
balsám, *pl.* balsámuri
baltág, *pl.* baltáge
balustrádă, *pl.* balustráde
balústru, *pl.* balúștri
bámbus, *pl.* bámbuși
bananiér, *pron.* -ni-er
báncaizăn
banchét, *pl.* banchéte
bancnótă
bandáj, *pl.* bandáje
bandajá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* bandajeáză, *1 pl.* bandajắm; *ger.* bandajấnd
bandajáre, *pl.* bandajắri
bándă, *pl.* bánde „grupuri” *și* benzi „fâșii”
bandiéră, *pron.* -di-e-
bándulă (Mar.)
banduliéră, *pron.* -li-e-
bandúră (instrument muzical), *pl.* bandúri
bániță, *pl.* bánițe
banjó, *pl.* banjóuri
bántă, *pl.* benți
baobáb
barácă, *pl.* barắci

baráj, *pl.* baráje
barajíst
barbár
bárbă, *pl.* bărbi
barcagíu, *pl.* barcagíi
barcáz, *pl.* barcázuri
bárdă, *pl.* bărzi
barém, *pl.* baréme
bárem, *adv.*
barhét *și* **bárhet**
baricádă, *pl.* baricáde
bariéră, *pron.* -ri-e-
baríl, *pl.* baríli
baríș
baritón (instrument), *pl.* baritoáne
baritón *și* **baríton** „cântăreț", *pl.* barítóni *și* barítoni
báriu, *pron.* -riu
baróc, *f.* barócă
barós, *pl.* baroáse
baróu, *pl.* baróuri
bárză, *pl.* bérze
bas (instrument), *pl.* básuri
bas „cântăreț", *pl.* bași
báscă „beretă", *pl.* băști
báschet
bascúlă
basm
basmá, *pl.* basmále
basoreliéf, *pron.* -li-ef; *pl.* basoreliéfuri
bastingáj, *pl.* bastingáje
bastión, *pron.* -ti-on; *pl.* bastioáne
bașbuzúc
batalión, *pron.* -li-on
batardóu, *pl.* batardóuri
bátcă, *pl.* bátce
báte, *ind. prez. 1 pl.* bátem, *2 pl.* bátéți; *viit.* va báte; *imper. neg. 2 sg.* nu báte
bateríe, *gen.* bateríei
batíc, *pl.* batícuri
batjocorí
batjócură, *pl.* batjócuri
batóg
batón, *pl.* batoáne
batracián, *pron.* -ci-an; *pl.* batraciéni
bauxítă, *pron.* ba-u-
bazacónie, *pron.* -ni-e; *gen.* bazacóniei
bazált, *pl.* bazálturi
bazár, *pl.* bazáruri
bázedov (Med.)
bázic
bazílică, *pl.* bazílici
bazín, *pl.* bazíne
băbătíe, *gen.* bătătíei
băcăuán (*3 sil.*)
băiát, *pl.* băiéți
băieri, *v.* báieră
băiețél
băițuí, *pron.* băi-
băjenár
băjení
băjénie, *pron.* -ni-e; *gen.* băjéniei
bălái, *f.* băláie
bălăceálă
bălmăjí
băltoácă
bănát
bănățeán
bănuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* bănuiésc; *conj.* bănuiáscă
bănuiálă, *pl.* bănuiéli
bărbánță
bărbiér, *pron.* -bi-er
bărbierí
bărzăún
bășícă, *pl.* bășíci
bășicúță
băștinúș, *f.* băștinúșă, *pl.* băștinúșe
bătáie

bătătorí
băteálă, *pl.* bătéli
bătrânéțe, *gen.* bătrânéții
băutúră, *pron.* bă-u-
bâiguí, *ind. prez. 1 sg.* bâigui, *3 sg.* și *pl.* bâiguie
bâiguiálă, *pl.* bâiguiéli
bâjbâí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* bâjbâie
bâlbâí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* bâlbâie
bâlbâiálă, *pl.* bâlbâiéli
bâlci *(1 sil.)*
bântuí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* bântuie; *conj.* bântuie
bâtlán
bâzâí, *ind. prez. 1 sg.* bâzâi, *3 sg.* și *pl.* bâzâie
bea, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* beau, *2 sg.* bei; *imperf. 1 sg.* și *pl.* beam *(1 sil.)*, *2 sg.* beai *(1 sil.)*; *perf. s. 1 sg.* băúi; *part.* băút
beatificá, *pron.* be-a-
beatitúdine, *pron.* be-a-
becár, *pl.* becári
becáță
becațínă, *pl.* becațíne
bechíe
beci *(1 sil.)*
becísnic
beduín
begónie, *pron.* -ni-e; *gen.* begóniei
beilíc, *pron.* bei-lic
beizadeá, *subst. f.*, *pron.* bei-za-dea
belciúg, *pl.* belciúge
béldie, *pron.* -di-e; *gen.* béldiei
bele-árte
belșúg
bemól, *pl.* bemóli
benchetuí, *ind. prez. 1 sg.* și 3 *pl.* benchetuiésc; *conj.* benchetuiáscă
beneficiá, *pron.* -ci-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* beneficiáză, *pron.* -ci-a-, *1 pl.* beneficiém, *pron.* -ci-em; *ger.* beneficiínd
benefíciu, *pron.* -cĭu
benghi *(1 sil.)*
benți, *v.* bántă
benzi „fâșii", *v.* bándă
benzoát, *pron.* -zo-at
benzóic, *pron.* -zo-ic
berăríe, *gen.* berăríei
berbéc
bére, *gen.* bérii
beregátă, *pl.* beregáte
berétă
bergamótă *și* **pergamútă**
béri-béri *(4 sil.)*
beríl (Mineral.)
berílíu (Chim.), *pron.* -lĭu
besacteá
bestiál, *pron.* -ti-al
béstie, *pron.* -ti-e; *gen.* béstiei
beteág, *pl.* betégi; *f.* beteágă, *pl.* betége
beteálă
betejí, *conj.* betejeáscă
betelíe, *gen.* betelíei
betón
betoniéră, *pron.* -ni-e-
bezmétic
béznă, *gen.* béznei
bianuál, *pron.* bi-a-nu-al
bibelóu
bíber
biberón, *pl.* biberoáne
biblioíl, *pron.* -bli-o-
bibliografíe, *pron.* -bli-o-; *gen.* bibliografíei
biblioráft, *pron.* -bli-o-; *pl.* biblioráfturi
bibliotécă, *pron.* -bli-o-
bicarbonát, *pl.* bicarbonáți
bíceps, *pl.* bícepși

bici *(1 sil.)*, *pl.* bíce
biciuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* bicuiésc; *conj.* biciuiáscă
biciuiálă
bicórn, *pl.* bicórnuri
bidineá
bidivíu
biélă, *pron.* bi-e-
bielorús, *pron.* bie-lo-
bienál, *pron.* bi-e-
biet, *f.* biátă
bíftec, *pl.* bíftecuri
bifurcá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* bifúrcă
bígi-bígi *(4 sil.)*
bijutiér, *pron.* -ti-er
bilabiál, *pron.* -bi-al
bilánț, *pl.* bilánțuri
biliár, *pron.* -li-ar
biliárd, *pron.* -li-ard
bilíngv
bilión, *pron.* -li-on
bimensuál, *pron.* -su-al
bíne crescút „înalt; bine educat"
bíne cunoscút
binecuvântá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* binecuvânteáză
binefácere
bineînțelés „desigur"
bíne înțelés „înțeles bine"
binemeritá
bíne mirositór
binéțe
binevenít
binevoí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* binevoiésc; *conj.* binevoiáscă
binóclu, *pl.* binócluri
binóm, *pl.* binoáme
biobibliografíe, *pron.* bi-o-, -bli-o-; *gen.* biobibliografíei
biochimíe, *pron.* -bi-o-; *gen.* biochimíei
biografíe, *pron.* bi-o-; *gen.* biografíei
biologíe, *pron.* bi-o-; *gen.* biologíei
biosféră, *pron.* bi-o-
bioxíd, *pron.* bi-o-
bipătrát
biplán, *pl.* bipláne
birefringént
bírjă, *pl.* bírje
birocrát
birocrațíe, *gen.* birocrațíei
biróu
biruí, *ind. prez. 1 sg.* bírui, *3 sg.* și *pl.* bíruie; *conj.* bíruie
biruínță, *pl.* biruínțe
biséct
bisectoáre, *pl.* bisectoáre
bisexuát, *pron.* -xu-at
bismút *și* **bísmut**
bisturíu, *pl.* busturíe
bitúm
bitúmen
biurétă, *pron.* bĭu-re-
bívoliță
bivuác, *pron.* -vu-ac; *pl.* bivuácuri
bizéț, *pl.* bizéțuri *și* bizéțe
bizón
bizuí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* bízuie
blachéu, *pl.* blachéuri
blajín
blánă, *pl.* „scânduri" blăni, „piei prelucrate", blăni *și* blănuri, (haine) blắnuri
blazón, *pl.* blazoáne
blăjeán
blândéțe, *gen.* blândéții
bleojdí, *pron.* bleoj-di
blestém, *pl.* blestéme
blestemá, *ind. prez. 1 sg.* bléstem *și* blestém
blestemát
bleu, *pron.* blö

bleumarín, *pron.* blömarin (*nu:* blömaren)
blid, *pl.* blíde
blindáj, *pl.* blindáje
bloc, *pl.* blócuri
blocá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* blocheáză
blocáj, *pl.* blocáje
blocnótes, *pl.* blocnótesuri
bluf, *pron.* blöf
blúming
bóa, *pron.* bo-a
boálă, *pl.* boli (*în expr. și* boále: a băga în boale)
bobér
bobináj, *pl.* bobináje
bóbslei (*2 sil.*)
bocánc, *pl.* bocánci
bocceá, *pron.* boc-cea
bodogăní, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* bodogănésc
boém, *pron.* bo-em
bogdapróste
boí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* boiésc; *conj.* boiáscă
boiá
boiálă, *pl.* boiéli
boiangíu
boicotá, *pron.* boi-co-
boiér
boiernáș
bóiler, *pron.* boi-ler; *pl.* bóilere
boișteán, *pron.* bo-iș-
bojdéucă, *pron.* -deu-că; *pl.* bojdéuci
bojóc
bolborosí
boldéi
boleró (dans spaniol), *pl.* bolerouri
bolerou (ilic), *pl.* bolerouri
bolnáv
bóltă, *pl.* bolți
bombardiér, *pron.* -di-er
bómbă
bombăní, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* bombănésc
bomboánă
bomboniéră, *pron.* -ni-e-
bomfáier, *pl.* bomfáiere
bomprés, *pl.* bomprése
bondóc
boniér, *pron.* -ni-er
bonificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* boníficá
bórax
bordéi, *pl.* bordéie
borderóu, *pl.* borderóuri
bordó
boreál, *pron.* -re-al
borhót
bórmașină
boroánă
bórviz
boschét, *pl.* boschéte
bosniác, *pron.* -ni-ac
bostón și **bóston** „vals, joc de cărți"
bóston „presă tipografică"
bosumflá
botgrós (pasăre)
botróș
bouár
bóur, *pron.* bo-ur
bovindóu
boxér
braconiér, *pron.* -ni-er
bractée, *pron.* -te-e (*nu:* -te-ie); *pl.* bractée
bragagíu
brahiál, *pron.* -hi-al
brahicefál
brancardiér, *pron.* -di-er
brandenbúrg
bránhie, *pron.* -hi-e; *pl.* bránhii
bránșă, *pl.* bránșe
bras (Sport)

brasárdă
brasiéră, *pron.* -si-e-
brașoveán
brávo
brázdă
brățáră, *pl.* brățări
brăzdá
bráie, *v.* brâu
brânci *(1 sil.)*
brândúșă, *pl.* brândúșe
brânză, *gen.* brânzei
brânzoáică, *pl.* brânzoáice
brâu „cingătoare, parte a corpului, șir, ornament", *pl.* bráie
brâu „dans", *pl.* brâuri
breáslă
brec, *pl.* brécuri
brelóc, *pl.* brelócuri
bresláș
breteá (la îmbrăcăminte)
breviár, *pron.* -vi-ar
briantínă, *pron.* bri-an-
brici *(1 sil.)*, *pl.* bríce
bridge, *pron.* brigi *(1 sil.)*
brigádă, *pl.* brigăzi
bridagiér, *pron.* -di-er
briliánt, *pron.* -li-ant
brióșă, *pron.* bri-o-
bríșcă, *pl.* briști
brocárt, *pl.* brocárturi
brodéză
bromúră, *pl.* bromúri
bronhiál, *pron.* -hi-al
brónhie, *pron.* -hi-e; *gen.* brónhiei; *pl.* brónhii
bronhopneumoníe, *gen.* bronhopneumoníei
bronșítă
brontozáur
broscói
broșá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* broșeáză, *1 pl.* broșăm; *ger.* broșând
bróșă, *pl.* bróșe
bruftuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* bruftuiésc; *conj.* bruftuiáscă
bruión
brumăríu
brusc, *pl.* bruști; *f.* brúscă, *pl.* brúște
bruschéțe
brústure
brúto
bubuí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* búbuie
bucátă, *pl.* bucăți
bucăláie, *adj. f.*
buceá
búche, *pl.* buchi
búcium
buclucáș, *pl.* buclucáși; *f.* buclucáșă, *pl.* buclucáșe
búcșă, *pl.* búcșe
budoár, *pron.* bu-doar
bufét, *pl.* buféte
bufetiér, *pron.* -ti-er
bufní, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* bufnésc; *conj.* bufneáscă
búfniță, *pl.* búfnițe
búged, *adj.*
bugét, *subst.*, *pl.* bugéte
buhái „taur", *pl.* buhái
buhái (instrument), *pl.* buháiuri
buhái-de-báltă
buiandrúg
buiéstru
buimăcí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* buimăcésc; *conj.* buimăceáscă
bujíe, *gen.* bujíei
bulboánă
buldóg
buldózer, *pl.* buldózere
bulevárd, *pl.* bulevárde
búlgăre *și* **búlgăr**

bulínă *și* **bulín,** *pl.* bulíne
bulión (de culturi de microbi), *pron.* -li-on; *pl.* bulioáne
bulión (preparat culinar), *pron.* -li-on; *pl.* buliónuri
bulón, *pl.* buloáne
bulumác, *pl.* bulumáci
bulz, *pl.* bulzi
bumeráng, *pl.* bumeránguri
Búna-Vestíre
búnă-credínță, *gen.* búnei-credínțe
búnă-cuviínță, *gen.* búnei-cuviínțe
bunăoáră
bunăstáre, *gen.* bunăstắrii
bunăvóie, *gen.* bunăvóiei
bunăvoínță, *gen.* bunăvoínței
búncăr
búndă, *pl.* búnde
bungét, *pl.* bungéturi
bun-gust, *gen.* búnului-gust
bun-simț, *gen.* búnului-simț
burátic
burdúf, *pl.* burdúfuri
burduși, *conj.* burdușeáscă
burghéz, *pl.* burghézi
burghíu, *pl.* burghíe
buríu, *pl.* buríe
bursiér, *pron.* -si-er
burtăvérde
burtiéră, *pron.* -ti-e-
buruiánă, *pl.* buruiéni
burzuluí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* burzuluiésc; *conj.* burzuluiáscă
burzuluiálă
busuióc
buși, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* bușésc; *conj.* bușeáscă
butăși, *conj.* butășeáscă
búte, *pl.* buți
butélie, *pron.* -li-e; *gen.* butéliei
butói, *pl.* butoáie
butón „comutator", *pl.* butoáne
butón „nasture", *pl.* butóni
butoniéră, *pron.* -ni-e-
butúc, *pl.* butúci
buturúgă, *pl.* buturúgi
búzer
buzdugán, *pl.* buzdugáne
búzna
buzunár, *pl.* buzunáre

C

C, *cit.* ce
cabalín
cabaniér, *pron.* -ni-er
cabanós
cabarét, *pl.* cabaréte
cabinét, *pl.* cabinéte
cablográmă
cáblu, *pl.* cábluri
cabotáj, *pl.* cabotáje
cabotiér, *pron.* -ti-er
cabotinísm
cabriolétă, *pron.* -bri-o-
cacáo, *pron.* -ca-o; *art.* cacáua
cacóm
cactée, *pron.* -te-e (*nu:* -te-ie); *pl.* cactée
cad, cádă, *v.* cădeá
cádă, *pl.* căzi
cádmiu, *pron.* -mĭu
cadrilát
cafeá
cafegíu
cafeínă *și* **cofeínă,** *pron.* -fe-i-
cafeneá
cafeníu
caftán, *pl.* caftáne
caiá, *pl.* caiéle
caiác, *pl.* caiáce
caíc, *pl.* caíce

cáier
caiét
caimác, *pron.* cai-mac
caimacám
caimán, *pron.* cai-man
cainozóic (Geol.), *pron.* cai-, -zo-ic
caís
caísă
calaicán, *pron.* ca-lai-
calambúr, *pl.* calambúruri
calapắr
calapód, *pl.* calapoáde
calc, *pl.* cálcuri
calcán (Arhit.), *pl.* calcáne
calcán (Iht.), *pl.* calcáni
calcár *și* **cálcar,** *pl.* calcáre *și* cálcare
calchiá, *pron.* -chi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* calchiáză, *1 pl.* calchiém, *pron.* -chi-em; *ger.* calchiínd
calcifiá, *pron.* -fi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* calcifiáză, *1 pl.* calcifiém, *pron.* -fi-em; *ger.* calcifiínd
calcificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* calcífică
calcifiére, *pron.* -fi-e-
cálcio-vécchio
calcít
cálciu, *pron.* -cĭu
calcografíe, *gen.* calcografíei
calcopirítă
cálcul (Mat.), *pl.* cálcule
cálcul (Med.), *pl.* cálculi
caldarấm, *pl.* caldarấmuri
cálea-válea
caleấșcă, *pl.* caléști
caleidoscóp, *pron.* -lei-; *pl.* caleidoscoápe
calendár
calíbru, *pl.* calíbre
calíciu, *pron.* -cĭu; *pl.* calícii
calificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* califícă
caligrafiá, *pron.* fi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* caligrafiáză, *1 pl.* caligrafiém, *pron.* -fi-em; *ger.* caligrafiínd
calomfír, *pl.* calomfíri
calomniá, *pron.* -ni-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* calomniáză, *1 pl.* calomniém, *pron.* -ni-em; *ger.* calomniínd
calorifér, *pl.* calorifére
calorimétru, *pl.* calorimétre
caltabóș
calúp, *pl.* calúpuri
calvinísm
cámbie, *pron.* -bi-e; *gen.* cámbiei
camée, *pron.* -me-e *(nu:* -me-ie); *pl.* camée
cameleón, *pron.* -le-on
camélie, *pron.* -li-e; *gen.* caméliei
cameriér, *pron.* -ri-er
camertón, *pl.* camertónuri
cámfor
cámgarn
camión, *pron.* -mi-on
camionagíu, *pron.* -mi-o-; *pl.* camionagíi
camionáj, *pron.* -mi-o-; *pl.* camionáje
camionétă, *pron.* -mi-o-
camizól, *pl.* camizóle
campánie, *pron.* -ni-e; *gen.* campániei
campión, *pron.* -pi-on
camufláj, *pl.* camufláje
canadián, *pron.* -di-an
canáf, *pl.* canáfuri *și* canáfi
canafás
canál, *pl.* canále, (Geogr.) canáluri *și* canále
canálie, *pron.* -li-e; *gen.* canáliei
canapeá, *pl.* canapéle
canát (în pielărie), *pl.* canáte
canát „parte a ușii", *pl.* canáturi
canavá, *pl.* canavále
cánă (vas), *pl.* căni *(1 sil.)*

cancelárie, *pron.* -ri-e; *gen.* canceláriei
cándelă, *pl.* cándele
candíd
candidát
caneá, *pl.* canéle
canelúră, *pl.* canelúri
canevás (desen), *pl.* canevásuri
cánge, *pl.* căngi
cangrénă
canículă
canóe (Sport), *pron.* -no-e (*nu:* -no-ie); *pl.* canóe
canónic
canoniéră, *pron.* -ni-e-
canotáj
canotiéră, *pron.* -ti-e-
canotór
cantaragíu
cantiniér, *pron.* -ni-er
cantoniér, *pron.* -ni-er
canțonétă
canúlă
caolín
cap „parte a corpului; individ; extremitate; motiv; capitol", *pl.* cápete
cap „conducător", *pl.* capi
cap (Geogr.), *pl.* cápuri
capác, *pl.* capáce
capáucă, *pron.* -pau-că; *gen.* capáucei
capcánă, *pl.* capcáne
capélă, *pl.* capéle
capélmaistru, *pron.* -mais-tru
cáperă
capișón, *pl.* capișoáne
capitál, *pl.* capitáluri
capitálă
capitalísm
capitălúță, *pl.* capitălúțe
capitél, *pl.* capitéluri
capítol, *pl.* capítole
capítul (Bot.), *pl.* capítule
capituláție, *pron.* -ți-e; *gen.* capituláției
cápiu, *pron.* -pĭu
capîntórtură
capodóperă, *pl.* capodópere, *art.* capodóperele
caporál
capót
capriciós, *pron.* -ci-os
capríciu, *pron.* -cĭu; *pl.* caprícii
caprifói
capsúlă, *pl.* capsúle
captalán
capucín
caputíner
car (vehicul), *pl.* cáre; (Zool.) *pl.* cari *(1 sil.)*
carabiniér, *pron.* -ni-er
caracátiță, *pl.* caracátițe
caractér, *pl.* caractére
característic, *adj.*, *pl. m.* característici, *pl. f.* característice
característică, *subst.*, *pl.* característici
caracúl
caráfă *și* **garáfă**, *pl.* caráfe *și* garáfe
caragáță
caraghiós, *pron.* -ghios
caraghioslâc
caramból, *pl.* carambóluri
caramél „zahăr ars, cremă"
caramélă „bomboană", *pl.* caraméle
carantínă
carapáce, *pl.* carapáce
carás
carát, *pl.* caráte
caraúlă, *pron.* -ra-u-
caravánă, *pl.* caraváne
carâmb, *pl.* carâmbi
carbíd
carbonár
carburáție, *pron.* -ți-e; *gen.* carburáției
carbúră, *pl.* carbúri

cárceră, *pl.* cárcere
cardiác, *pron.* -di-ac; *pl.* cardiáci
cardiográf, *pron.* -di-o-
cardiologíe, *pron.* -di-o-; *gen.* cardiologíei
cardiovasculár, *pron.* -di-o-
cáre, *gen.* căruí(a), *f.* cărei(a); *pl. m.* și *f.* cáre, *gen.* căror(a)
caréná, *pl.* caréne
carétă
caréu, *pl.* caréuri
carevá
cáre va să zícă
cargobót, *pl.* cargobóturi
cariá, *pron.* -ri-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* cariáză
cariatídă, *pron.* -ri-a-
cárie, *pron.* -ri-e; *gen.* cáriei
cariéră, *pron.* -ri-e-
carierísm, *pron.* -ri-e-
cariópsă, *pron.* -ri-op-
carlíngă, *pl.* carlíngi
carnáj, *pl.* carnáje
carnasiér, *pron.* -si-er
carnáție, *pron.* -ți-e; *gen.* carnáției
carnavál, *pl.* carnaváluri
caró, *pl.* caróle
carosiér, *pron.* -si-er
carotáj, *pl.* carotáje
caróu, *pl.* caróuri
cárpen
cart
cártă „manifest, act fundamental" *(nu:* chártă), *pl.* cárte
cárte (de citit, poștală, de vizită), *pl.* cărți
cartél, *pl.* cartéluri
cartélă, *pl.* cartéle
cárter (Tehn.)
cartezián, *pron.* -zi-an
cartiér, *pron.* -ti-er
cartilaginós
cartiláj, *pl.* cartiláje
cartiruí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* cartiruiésc; *conj.* cartiruiáscă
cartóf, *pl.* cartófi *(nu:* cartófă, cartoáfă, *pl.* cartófe, cartoáfe)
cartografiá, *pron.* -fi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* cartografiáză, *1 pl.* cartografiém, *pron.* -fi-em; *ger.* cartografiínd
cartonáj, *pl.* cartonáje
cartotécă, *pl.* cartotéci
cartúș, *pl.* cartúșe
cartușiéră, *pron.* -și-e-; *pl.* cartușiére
casáp
casátă
casáție (Jur.), *gen.* casáției
cásă *(nu:* cassă)
cáscă, *pl.* căști
casétă
casiér, *pron.* -si-er
casieríe, *pron.* -si-e-; *gen.* casieríei
cásnic
casolétă
castánă, *pl.* castáne
castaniétă, *pron.* -nie-tă
castél, *pl.* castéle
castravéte
cașétă (în farmacie), *pl.* cașéte
cașexíe, *gen.* cașexíei
ca și cum
cașmír, *pl.* cașmíruri (sorturi)
cataclísm, *pl.* cataclísme
catadicsí
catafálc, *pl.* catafálcuri
catagrafíe, *gen.* catagrafíei
catahréză
cataíf, *pl.* cataífuri
catalíge, *numai pl.*
catalizatór, *pl.* catalizatóri
catalíză

catalóg, *pl.* cataloáge
catapeteásmă
cataplásmă
catapúltă, *pl.* catapúlte
catár, *pl.* catáruri
catarámă, *pl.* cataráme
catárg, *pl.* catárge
catastíf, *pl.* catastífe
categoríe, *gen.* categoríei
catehísm
catehúmen
caterpilár, *pl.* caterpiláre
cátgut
catifeá, *pl.* catiféle
catión, *pron.* -ti-on
catolicísm
catrán
catrínţă
caţavéică, *pl.* caţavéici
caúc (potcap), *pl.* caúce
caucazián, *pron.* ca-u-, -zi-an
cauciúc, *pron.* ca-u-ciuc
caústic, *pron.* ca-us-
cautér, *pron.* ca-u-
cauterizá, *pron.* ca-u-
cauţiúne, *pron.* ca-u-ţi-u-
cauzá, *pron.* ca-u-
cáuză, *pron.* ca-u-
cavál (fluier), *pl.* caválе
cavál (şănţuleţ), *pl.* caváluri
cavalérie (Mil.), *pron.* -ri-e; *gen.* cavalériei
cavalerísm
cavatínă (Muz.)
caviár, *pron.* -vi-ar
cazangíu, *pl.* cazangíi
cazármă, *pl.* cazắrmi
cazeínă, *pron.* -ze-i-
cazemátă, *pl.* cazemáte
caziér, *pron.* -zi-er
cazinóu
cazmá, *pl.* cazmále
cáznă
cazuál, *pron.* -zu-al
cazuár, *pron.* -zu-ar
cădeá, *ind. prez. 1 sg.* şi *3 pl.* cad, *1 pl.* cădém; *viit.* va cădeá; *conj.* cádă; *cond.* ar cădeá
căiná, *pron.* că-i-; *ind. prez. 3 sg.* şi *pl.* căineázǎ
călắu
călăúză, *pron.* -lă-u-
călcâi
căldărúşă, *pl.* căldărúşe
călimáră, *pl.* călimắri
călúgăriţă
călúş, *pl.* călúşuri
căluşár
cămáră, *pl.* cămắri
cămáşă, *pl.* cămắşi
cămăşúţă
cămílă, *pl.* cămíle
cămín (instituţie, casă părintească), *pl.* cămíne
cămín (sobă, vatră, horn; încăpere subterană), *pl.* cămínuri
căpătâi, *pl.* căpătâie
căpătuí, *ind. prez. 1 sg.* şi *3 pl.* căpătuiésc; *conj.* căpătuiáscă
căpătuiálă
căpăţână, *pl.* căpăţâni
căpcăún
căpeténie, *pron.* -ni-e; *gen.* căpeténiei
căpeţeá
căpiá, *pron.* -pi-a; *ind. prez. 3 sg.* şi *pl.* căpiázǎ; *ger.* căpiínd
căpíţă, *pl.* căpíţe
căprioáră, *pron.* -pri-oa-
căprúi, *pl.* căprúi
căpşúnă (fruct), *pl.* căpşúne
căptuşeálă

căptuşí, *ind. prez. 1 sg.* şi *3 pl.* căptuşésc; *imperf. 3 sg* căptuşeá; *conj.* căptuşeáscă
căpuí, *ind. prez. 1 sg.* şi *3 pl.* căpuiésc; *conj.* căpuiáscă
căpúşă (Bot., Zool.), *pl.* căpúşe
căpútă, *pl.* căpúte
cărămídă, *pl.* cărămízi
cărămizíu
cărărúie
cărăuşíe, *pron.* -ră-u-; *gen.* cărăuşíei
cărdăşíe, *v.* cârdăşie
cărpănós
cărpiníş, *pl.* cărpiníşuri
căruntéţe, *gen.* căruntéţii
căsnicíe, *gen.* căsnicíei
căsoáie, *pl.* căsoáie
căşăríe, *gen.* căşăríei
cătánă
cătínă, *pl.* cătíni
cătinél
către
cătún, *pl.* cătúne
cătúşă, *pl.* cătúşe
căţărá, *ind. prez. 1 sg.* cáţăr, *2 sg.* cáţări, *3 sg.* şi *pl.* cáţără
căţeá
căţelúşă, *pl.* căţelúşe
căţúie, *gen.* căţúii
căúş, *pl.* căúşe
căutá, *pron.* că-u-; *ind. prez. 1 sg.* cáut, *pron.* ca-ut
căzní
cấine
cấine-lup
câmpeán
cândvá
cânepíşte
cântár, *pl.* cântáre
cấntec
cârâí, *ind. prez. 3 sg.* şi *pl.* cấrâie
cârâiálă
cârâitór, *pron.* -râ-i-
cârcéie (piesă de legătură), *pl.* cârcéie *şi* cârcéi
cârcél (Med., Bot., Zool.), *pl.* cârcéi
cârciogár
cârciumár
cấrciumă, *pl.* cấrciumi
cârdăşíe *şi* **cărdăşíe**, *gen.* cârdăşíei *şi* cărdăşíei
cấrjă, *pl.* cấrje
cârlíg, *pl.* cârlíge
cârliónţ, *pron.* -li-onţ
cârlionţát, *pron.* -li-on-
cârmáci
cấrmă, *pl.* cấrme
cârmí, *ind. prez. 1 sg.* şi *3 pl.* cârmésc; *conj.* cârmeáscă
cârmuí, *ind. prez. 1 sg.* şi *3 pl.* cârmuiésc; *conj.* cârmuiáscă
cârnát *şi* **cârnáţ**
cârpáci *(2 sil.)*
cârpăceálă
cârpătór
cấrtiţă, *pl.* cấrtiţe
cấşiţă
câşti *(1 sil.)*
câştíg
(a) cấta, *pr. f., adj. (nu:* (a) cấtea)
câteodátă „uneori", *pron.* câ-teo-
câteşitréi, *pron.* câ-teşi-
câtíme
cấtuşi *(2 sil.)*
câtvá, *pl.* câţivá
cea
ceacấr
ceáfă, *gen.* céfei; *pl.* céfe
ceai
ceáinic, *pl.* ceáinice
ceaír, *pl.* ceaíruri
ceálaltă

ceápă, *pl.* cépe
ceapráz, *pl.* ceaprázuri
ceaprazár
ceáră, *gen.* cérii
ceárcăn
ceárdaș, *pl.* ceárdașuri
cearșáf, *pl.* cearșáfuri
ceártă, *gen.* cértei; *pl.* cérturi
ceas
ceaslóv, *pl.* ceasloáve
ceáșcă, *pl.* cești
ceátă
ceatlắu, *pl.* ceatláie *și* ceatlắie
ceáță, *gen.* céții; *pl.* céțuri
ceaún, *pl.* ceaúne
ceaúș
cec (Anat.) (*nu:* cécum)
cédru
céea ce
cefalopód, *pl.* cefalopóde
cefalorahidián, *pron.* -di-an
ceferíst
cégă, *pl.* cegi
célălalt
celúlă, *gen.* celúlei; *pl.* celúle
celuloíd
celulóză, *pl.* celulóze
cenáclu, *pl.* cenácluri
cens
centezimál
centímă (*nu:* santímă)
centimétru „panglică de măsurat", *pl.* centimétre
centimétru (unitate de măsură), *pl.* centimétri
centirón, *pl.* centiroáne
centralísm
centrifúgă, *pl.* centrifúge
centripét, *adj. m.*, *pl.* centripéți; *f. sg.* centripétă, *pl.* centripéte
centrísm
céntru (punct central, localitate, instituție), *pl.* céntre
céntru (punct anatomic, jucător sportiv), *pl.* céntri
centúră, *gen.* centúrii; *pl.* centúri
centúrie, *pron.* -ri-e; *gen.* centúriei
centurión, *pron.* -ri-on
cenúșă, *gen.* cenúșii
cenușăreásă
cenușărí
cenușérniță
cenușíu
cenzitár
cénzor
cenzúră
cep, *pl.* cépuri
cerámică, *gen.* cerámicii
cérber
cerbíce
cerceveá, *pl.* cercevéle
cercuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* cercuiésc; *conj.* cercuiáscă
cerdác, *pl.* cerdáce *și* cerdácuri
cére, *ind. prez. 2 sg.* ceri; *conj.* ceáră
cereálă, *pron.* -re-a-
cerealiér, *pron.* -re-a-li-er
cerebrospinál
ceremoniál, *pron.* -ni-al
ceremoníe, *gen.* ceremoníei
ceremoniós, *pron.* -ni-os
cérere
cériu (Chim.), *pron.* -rĭu
cérne
cernéală (substanță), *gen.* cernélii; *pl.* cernéluri (sorturi)
cernoziόm, *pron.* -ziom; *pl.* cernoziómuri (varietăți de sol)
cerșetór
certificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* certífică
ceruí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* ceruiésc; *conj.* ceruiáscă

ceruiálă, *pl.* ceruiéli
cerúmen
cerúză, *gen.* cerúzei
ceruzít
cesioná, *pron.* -si-o-
césiu, *pron.* -sĭu
cesiúne, *pron.* -si-u-
céstălalt
cetacéu, *pl.* cetacée, *pron.* ce-e *(nu:* -ce-ie)
cetățeánă *și* **cetățeáncă**
cetățenésc
cetățúie
cétină, *pl.* cétini
cetioáră, *pron.* -ti-oa-
céucă
cevá
ce va să zícă
cezár „împărat"
cezariánă, *pron.* -ri-a-
cezúră, *pl.* cezúri
cheag *(1 sil.)*
cheámă, *v.* chemá
chebáp
chefír
chefuí, *ind. prez. 3 sg.* chefuiéște; *conj.* chefuiáscă
chei, *art.* chéiul; *pl.* chéiuri
chéie
chel, *pl.* chei; *f.* cheálă, *pl.* chéle
chelălăí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* chelắlăie; *conj.* chelắlăie
chelfăneálă
chelíe, *gen.* chelíei
chélner
chélneriță
chelonián (Zool.), *pron.* -ni-an
cheltuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* cheltuiésc; *conj.* cheltuiáscă
cheltuiálă, *pl.* cheltuiéli
cheltuitór, *pron.* -tu-i-
chemá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* cheámă
chémbrică
chenár, *pl.* chenáre
chenăruí, *ind. prez. 3 sg.* chenăruiéște; *conj.* chenăruiáscă
chenzínă, *pl.* chenzíne
cheotoáre, *pron.* che-o-; *pl.* cheotóri
chepéng, *pl.* chepénguri
cherci *(1 sil.)*
cherém
cherestéa
cherestegíu
cherhaná, *pl.* cherhanále
cherméză
chesón, *pl.* chesoáne
chesoniér, *pron.* -ni-er
chestioná, *pron.* -ti-o-
chestionár, *pron.* -ti-o
chestiúne, *pron.* -ti-u-
chezáș, *pl.* chezáși; *f.* chezáșă, *pl.* chezáșe
chezășíe, *gen.* chezășíei
chezășuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* chezășuiésc; *conj.* chezășuiáscă
chiabúr
chiar
chiasm (figură de stil) *(1 sil.)*
chibrít, *pl.* chibríturi
chibzuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* chibzuiésc; *conj.* chibzuiáscă
chibzuiálă, *pl.* chibzuiéli
chíciură, *gen.* chíciurii
chicotí
chifteá
chihăí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* chihăiésc; *conj.* chihăiáscă
chihlimbár, *pl.* chihlimbáre, (sorturi) chihlimbáruri
chilím
chilioáră, *pron.* -li-oa-
chilipír, *pl.* chilipíruri

chilóți
chímen
chimión, *pron.* -mi-on
chimír, *pl.* chimíre
chimonóu, *pl.* chimonóuri
chimvál, *pl.* chimvále
chindíe, *gen.* chindíei
chinéz, *pl.* chinézi
chinezoáică
chíngă, *pl.* chingi *(1 sil.)*
chinónă (Chim.)
chinoróz
chinoviál, *pron.* -vi-al
chinóvie, *pron.* -vi-e; *gen.* chinóviei
chintál, *pl.* chintále
chinteséntă
chinuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* chinuiésc; *conj.* chinuiáscă
chiolhán
chiorăí *și* **ghiorăí,** *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* chiórăie *și* ghiórăie
chiorăiálă *și* **ghiorăiálă**
chioráș
chiorî́, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* chiorắsc; *perf. s. 3 sg.* chiorî́, *3 pl.* chiorấră; *conj.* chioráscă; *ger.* chiorấnd; *part.* chiorất
chioșc *(1 sil.)*
chíot *(2 sil.)*
chiotí, *pron.* chi-o-
chiparoásă „tuberoză"
chiparós „arbore"
chipíu, *pl.* chipíe *și* chipíuri
chiriárh, *pron.* -ri-arh
chiriáș, *pron.* -ri-aș, *pl.* chiriáși; *f.* chiriáșă, *pl.* chiriáșe
chirigíu, *pl.* chirigíi
chirílic
chiromanțíe, *gen.* chiromanțíei
chirpíci
chirúrg
chiseá, *art.* chiseáua
chíseliță
chisnovát
chist, *pl.* chísturi
chíșiță, *pl.* chíșițe
chișleág
chiștóc „muc de țigară", *pl.* chiștoáce
chitanțiér, *pron.* -ți-er
chitáră, *pl.* chitáre
chituí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* chituiésc; *conj.* chituiáscă
chițăí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* chíțăie; *conj.* chíțăie
chițibúș, *pl.* chițibúșuri
chiuí, *pron.* chi-u-; *ind. prez. 1 sg.* chíui, *3 sg.* și *pl.* chíuie
chiuít, *pron.* chi-u-it
chiuitúră, *pron.* -u-i-
chiulangíu, *pron.* chiu-lan-
chiulí, *pron.* chiu-li
chiup *(1 sil.), pl.* chiúpuri
chiurétă, *pron.* chiu-re-
chiuvétă, *pron.* chiu-ve-
chívără
chiverniseálă, *pl.* chiverniséli
chívot, *pl.* chívoturi *și* chívote
chix
cián (Chim.), *pron.* ci-an
cianhídric, *pron.* ci-an-
cianúră, *pron.* ci-a-
cibernétică
cicatríce, *pl.* cicatríce
cícă
cicăleálă
ciceróne „călăuză", *pl.* ciceróni
ciclámă (Bot.)
ciclísm
ciclocrós
cicloidál, *pron.* -clo-i-
ciclón, *pl.* cicloáne
ciclotrón, *pl.* ciclotroáne

cicoáre
cídru
cífră, *pl.* cífre
cífru, *pl.* cífruri
ciliár, *pron.* -li-ar
cilibíu
cilíndru (corp geometric), *pl.* cilíndri
cimént
cimentá
cimilitúră
cimitír
cimótie, *pron.* -ti-e; *gen.* cimótiei
cimpanzéu
cimpói, *pl.* cimpoáie
cimpoiér
cinábru
cínă, *pl.* cíne
cincantín
(a) cíncea
cinchí
cincíla *v.* șinșílă
cíncisprezece
(al) cíncisprezecelea
cinci súte
cincizéci
(a) cincizécea
(al) cincizécilea
cineást, *pron.* -ne-ast
cinegétic
cinél-cinél
cinematografiá, *pron.* -fi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* cinematografiáză, *1 pl.* cinematografiém, *pron.* -fi-em; *ger.* cinematografiínd
cinescóp, *pl.* cinescoápe
cinétică
cinevá
cingătoáre
cinísm
cínteză
cintezói
cinzeácă, *pl.* cinzéci
cioáră, *pl.* ciori
cioáreci
cioátă, *pron.* cioa-tă; *gen.* cioátei
ciocán (unealtă, păhărel), *pl.* ciocáne
ciocán „știulete", *pl.* ciocáni
ciocălắu
ciocănitoáre, *pl.* ciocănitóri
ciochínă
ciocní
ciocolátă, *gen.* ciocolátei
ciomág, *pl.* ciomége
ciomăgeálă
ciondăneálă
ciopârțeálă
ciopârțí
ciopór, *pl.* ciopoáre
cioráp
ciorchíne, *pl.* ciorchíni
ciórnă, *pl.* ciórne
ciorovăí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* ciorovăiésc; *conj.* ciorovăiáscă
ciorovăiálă, *pl.* ciorovăiéli
ciorsăí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* ciórsăie; *conj.* ciórsăie
ciot, *pl.* cióturi
cioturós
ciovícă, *pl.* ciovíci
ciozvârtă
circuít, *pl.* circuíte
circulá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* círculă
circuláră, *pl.* circuláre
circulatór
circuláție, *pron.* -ți-e; *gen.* circuláției
circumferínță
circumfléx
circumlocúție, *pron.* -ți-e; *gen.* circumlocúției
circumscrípție, *pron.* -ți-e; *gen.* circumscrípției
circumscrís

circumspéct
circumstánță
circumstanțiál, *pron.* -ți-al
circumvolúție, *pron.* -ți-e; *gen.* circumvolúției
cireádă, *pl.* cirézi
cireáșă, *pl.* ciréșe
ciróză
cisticérc (Zool.), *pl.* cisticérci
cistoscóp, *pl.* cistoscoápe
cișmeá
citáție, *pron.* -ți-e; *gen.* citáției
cití
cititór
citronádă
ciubắr, *pl.* ciubére
ciubotár
ciubótă
ciubúc „pipă; ornament", *pl.* ciubúce
ciubúc „bacșiș", *pl.* ciubúcuri
ciúcure
ciuf (persoană, pasăre), *pl.* ciufi
ciuf „smoc de păr", *pl.* ciúfuri
ciufulí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* ciufulésc; *conj.* ciufuleáscă
ciumăfáie
ciunt *(1 sil.)*
ciuntí
ciupeálă
ciupí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* ciupésc; *conj.* ciupeáscă
ciur, *pl.* ciúruri
ciúrdă, *pl.* ciúrde
ciuruí „a se găuri; a trece prin ciur", *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* ciuruiésc; *conj.* ciuruiáscă
ciuruí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* ciúruie (curge cu zgomot)
ciuruiálă
ciut „fără coarne"
ciútură, *pl.* ciúturi
civíl
civilíe, *gen.* civilíei
civilizáție, *pron.* -ți-e; *gen.* civilizáției
civísm
cizelá
cizmár
cízmă, *pl.* cízme
cláie
clámă, *pl.* cláme
clánță, *pl.* clánțe
clarificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* clarífică
clarinét, *pl.* clarinéte
clarobscúr
clarvăzătór
clarviziúne, *pron.* -zi-u-
clásă, *pl.* cláse
clasicísm
clasificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* clasífică; *conj.* clasífice
clasór, *pl.* clasoáre
claustrá, *pron.* cla-us-
cláuză, *pron.* cla-u-
claviatúră, *pron.* -vi-a-; *gen.* claviatúrii
clavículă
claxón, *pl.* claxoáne
clămpăní
clănțăní
clătiná, *ind. prez. 1 sg.* clátin
clefăí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* cléfăie
clei
clenci *(1 sil.)*
clepsídră
clericalísm
cléște, *pl.* clești *și* cléște
clícă, *pl.* clici
cliént, *pron.* cli-ent
climatéric
climatologíe, *gen.* climatologíei
clin, *pl.* clini *și* clínuri
clínă „pantă", *pl.* clíne

clincăní, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* clíncăne
clíncher
clingherít
clínică, *pl.* clínici
clinicián, *pron.* -ci-an; *pl.* cliniciéni
clipeálă
clipoceálă, *pl.* clipocéli
clipocí, *ind. prez. 3 sg.* clipocéște; *conj.* clipoceáscă
clíring
clísmă
clișéu, *pl.* clișée, *pron.* -șe-e (*nu:* -șe-ie)
cliváj, *pl.* cliváje
cloácă, *pron.* cloa-că; *pl.* cloáce
cloceálă
clócot, *pl.* clócote
clondír, *pl.* clondíre
clópot, *pl.* clópote
clopótniță, *pl.* clopótnițe
clorhídric
clorofiliánă, *pron.* -li-a-
cloroformizá
cloromicetínă
clorúră, *pl.* clorúri
closét, *pl.* closéte
clóșcă, *pl.* cloști
clovn
clujeán
cneaz (*1 sil.*); *pl.* cneji
cnócaut, *pron.* cnoc-aut (*prescurtat:* k.o.)
cnócdaun, *pron.* cnoc-daun
coabitá, *pron.* co-a-
coácăză, *pron.* coa-că-
coáce, *ind. prez. 1 pl.* coácem
coacuzát, *pron.* co-a-
coádă, *pl.* cozi
coafá, *pron.* coa-
coaféză, *pron.* coa-; *pl.* coaféze
coafór, *pron.* coa-
coafúră, *pron.* coa-; *pl.* coafúri
coagulá, *pron.* co-a-
coájă, *pron.* coa-jă; *pl.* coji
coálă, *pl.* coli
coalíție, *pron.* co-a-, -ți-e; *gen.* coalíției
coárdă, *pl.* coárde, (strună, parte a năvodului, spadă) coárde *și* corzi
coáse, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* cos, *1 pl.* coásem; *imperf. 1 pl.* coseám; *conj.* coásă
coasociát, *pron.* co-a-, -ci-at
coáte-goále
coautór, *pron.* co-a-u-
cobái, *pl.* cobái
cobált *și* **cóbalt**
cóbe
cóbilă *și* **cobílă**
cóbiliță
coborâș, *pl.* coborâșuri
coborí, *imperf. 3 sg.* coborá; *perf. s. 3 sg.* coborí, *3 pl.* coborâră; *ger.* coborând; *part.* coborât
cobúr
cocaínă
cocainomán, *pron.* -ca-i-
cocárdă, *pl.* cocárde
cócă „copil; aluat"; *gen.* cócăi
cocârját
cóccis, *pron.* coc-cis
coceán
cochílie, *pron.* -li-e; *gen.* cochíliei
cócină, *pl.* cócini
cocióvă
cocláuri, *pron.* -cla-uri, *numai pl.*
cocoáșă, *pl.* cocoáșe
cocolóș, *pl.* cocoloáșe *și* cocolóși
cocór, *pl.* cocóri
cocóș (la arme, ciocane), *pl.* cocoáșe
cocóș „pasăre; miez de pepene; boxer", *pl.* cocóși

cocoșá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* cocoșeáză, *1 pl.* cocoșắm; *ger.* cocoșând
cocotiér, *pron.* -ti-er
cocoțá, *ind. prez. 1 sg.* cocóț, *3 sg.* și *pl.* cocoáță
cocs
cocsagáz
cocseríe, *gen.* cocseríei
cócteil *(2 sil.)*, *pl.* cócteiluri
códa (Muz.)
codálb
codáș, *pl.* codáși; *f.* codáșă, *pl.* codáșe
cordắrlă *și* **codírlă**, *pl.* codârle *și* codírle
códice, *pl.* códice
codicíl, *pl.* codicíle *și* codicíluri
codificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* codífică
códină
codiríște, *pl.* codiríști
codobátură, *pl.* codobáturi
coechipier, *pron.* -pi-er
coeficiént, *pron.* -ci-ent; *pl.* coeficiénți
coercíție, *pron.* -ți-e; *gen.* coercíției
coeréde, *pron.* co-e-
coerént, *pron.* co-e-
coexistá, *pron.* gz
coexisténță, *pron.* gz
coeziúne, *pron.* co-e-zi-u-
cofeínă *v.* cafeínă
cofráj, *pl.* cofráje
cofrét, *pl.* cofréte
cogeámite, *pron.* -gea-mi-
coincíde, *pron.* co-in-
coincidénță, *pron.* co-in-
cointeresá, *pron.* co-in-
cojeálă
cojí, *conj.* cojeáscă
cojóc, *pl.* cojoáce
cóla
colaboraționíst, *pron.* -ți-o-
colác, *pl.* coláci
coláps, *pl.* colápsuri
colaționáre, *pron.* -ți-o-
colațiúne, *pron.* -ți-u-
colărézi
colbăí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* colbăiésc; *conj.* colbăiáscă
colcăí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* cólcăie
colcăiálă
coleá *și* **cólea**
coleáșă
colectór (obiect), *pl.* colectoáre
colectór (persoană), *pl.* colectóri; *f. sg.* *și pl.* colectoáre
colécție, *pron.* -ți-e; *gen.* colécției
colecționá, *pron.* -ți-o-
colég
colegiál, *pron.* -gi-al
colégiu, *pron.* -gĭu
coleoptér, *pron.* -le-op-
coléric
colét „pachet", *pl.* coléte
coletăríe, *gen.* coletăríei
colibrí
cólică, *pl.* cólici
coliér, *pron.* -li-er
colilíe, *gen.* colilíei
coliniár, *pron.* -ni-ar
coliziúne, *pron.* -zi-u-
colníc, *pl.* colníce
cólo
colócviu, *pron.* -vĭu
colódiu, *pron.* -dĭu
colofóniu, *pron.* -nĭu
cologarítm
coloíd, *pl.* coloízi
colonél „ofițer", *pl.* colonéi
coloniál, *pron.* -ni-al
colonialísm, *pron.* -ni-a-
colontítlu (Tipogr.)
colós, *pl.* colóși *și* colósuri
colportáj

coltúc, *pl.* coltúce
colț „dinte", *pl.* colți
colț „unghi, extremitate", *pl.* cólțuri
colțár „sobă, poliță, echer", *pl.* colțáre
cóma (Opt.)
comándă, *pl.* coménzi
comasáre
cómă (Med., Muz.)
comănác
combinatór, *pl.* combinatoáre
combináție, *pron.* -ți-e; *gen.* combináției
combínă, *pl.* combíne
combinér
combinezón, *pl.* combinezoáne
combustíbil, *pl.* combustíbili
combústie, *pron.* -ti-e; *gen.* combústiei
comedián, *pron.* -di-an; *pl.* comediéni
comediánt, *pron.* -di-ant; *pl.* comediánți
comedíe (piesă de teatru), *gen.* comedíei
comédie „întâmplare ciudată", *pron.* -di-e; *gen.* comédiei
comensurábil
comentáriu, *pron.* -rĭu; *pl.* comentárii
comerciánt, *pron.* -ci-ant
comérț
comeseán, *pron.* -me-sean; *pl.* comeséni
cométă
cominatóriu, *pron.* -rĭu
cómis (rang boieresc)
comís „angajat comercial", *în expr.* comís-voiajór
comisariát, *pron.* -ri-at
comísie, *pron.* -si-e; *gen.* comísiei
comisión, *pron.* -si-on
comisionár, *pron.* -si-o-
comisóriu (Jur.), *pron.* -rĭu
comitagíu
commódo (Muz.)
comóție, *pron.* -ți-e; *gen.* comóției
companíe „tovărășie; societate", *gen.* companíei
compánie (Mil.), *pron.* -ni-e; *gen.* compániei; *pl.* compánii
comparatór, *pl.* comparatoáre
comparáție, *pron.* -ți-e; *gen.* comparáției
compartimént, *pl.* compartiménte
compás, *pl.* compásuri
compasiúne, *pron.* -si-u-
compatriót, *pron.* -tri-ot; *f.* compatrioátă
compăreá, *ind. prez. 1 pl.* compărém; *viit.* va compăreá
compătimí
compéndiu (rezumat), *pron.* -dĭu
compensáție, *pron.* -ți-e; *gen.* compensáției
competént
competénță
competitór
competíție, *pron.* -ți-e; *gen.* competíției
compiláție, *pron.* -ți-e; *gen.* compiláției
complăceá, *v.* plăceá
complemént (Gram., Mat.), *pl.* compleménte
complementár
complét
completá, *ind. prez. 1sg.* completéz
completáre
compléx, *adj.*, *pl.* complécși; *f.* compléxă, *pl.* compléxe
compléx, *subst.*, *pl.* compléxe *și* (construcții) compléxuri
complezént
complezénță

complicáție, *pron.* -ți-e; *gen.* complicáției
complíce, *pl.* complíci; *f.* complíce, *pl.* complíce
compliméent „cuvânt de măgulire", *pl.* compliménte
comportá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* compórtă; *conj.* compórte
compotiéră, *pron.* -ti-e-
compozée, *pron.* -ze-e (*nu:* -ze-ie); *pl.* compozée
compozít
compozíție, *pron.* -ți-e; *gen.* compozíției
comprehensiúne, *pron.* -si-u-
comprésă
compresiúne, *pron.* -si-u-
compresór, *pl.* compresoáre
comprimá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* comprímă; *conj.* compríme
compromís, *subst.*, *pl.* compromísuri
compromíte, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* compromít
compúne, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* compún; *conj.* compúnă
comúnă, *pl.* comúne
comunicáție, *pron.* -ți-e; *gen.* comunicáției
comunísm
comuniúne, *pron.* -ni-u-
comutá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* comútă, *conj.* comúte
comutatór, *pl.* comutatoáre
conác, *pl.* conáce
conaționál, *pron.* -ți-o-
concéde, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* concéd, *3 sg.* concéde; *conj.* conceádă
concediá, *pron.* -di-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* concediáză, *1 pl.* concediém, *pron.* -di-em; *ger.* concediínd
concediére, *pron.* -di-e-
concédiu, *pron.* -dĭu
concentráție, *pron.* -ți-e; *gen.* concentráției
concépt, *pl.* concépte
conceptuál, *pron.* -tu-al
concépție, *pron.* -ți-e; *gen.* concépției
concérn, *pl.* concérne
concértmaistru
concésie „îngăduință", *pron.* -si-e; *gen.* concésiei
concesioná, *pron.* -si-o-
concesiúne „drept de exploatare", *pron.* -si-u-
concetățeán
conchíde, *ind. prez. 3 sg.* conchíde; *conj.* conchídă; *ger.* conchizând; *part.* conchís
conchistadór
conci *(1 sil.)*
conciliá, *pron.* -li-a; *ind.prez. 3 sg.* și *pl.* conciliáză, *1 pl.* conciliém, *pron.* -li-em; *ger.* conciliínd
conciliábul, *pron.* -li-a-; *pl.* conciliábule
conciliatór, *pron.* -li-a-
conciliáție, *pron.* -li-a-ți-e; *gen.* conciliáției
concínă
concízie, *pron.* -zi-e; *gen.* concíziei
conclusív
conclúzie, *pron.* -zi-e; *gen.* conclúziei
concordá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* concórdă
concrescénță, *pl.* concrescénțe
concrețiúne, *pron.* -ți-u-
condéi, *pl.* condéie
condensatór, *pl.* condensatoáre
condensór, *pl.* condensoáre
condimént, *pl.* condiménte
condíție, *pron.* -ți-e; *gen.* condíției

condiționál, *pron.* -ți-o-
condoleánțe, *numai pl.*, *pron.* -le-an-
condimíniu, *pron.* -nĭu
condotiér, *pron.* -ti-er
conductór (aparat), *pl.* conductoáre
conductór (persoană), *pl.* conductóri
conduítă, *pron.* -du-i-
conectór, *pl.* (Mat.) conectóri, (aparat) conectoáre
conexiúne, *pron.* -xi-u-
confécție, *pron.* -ți-e; *gen.* conféctiei
confecționá, *pron.* -ți-o-
confederáție, *pron.* -ți-e; *gen.* confederáției
conferențiár, *pron.* -ți-ar
conferínță, *pl.* conferínțe
confesionál, *pron.* -si-o-
confesiúne, *pron.* -si-u-
confesór
conféti *(3 sil.), numai pl.*
confidențiál, *pron.* -ți-al
configuráție, *pron.* -ți-e; *gen.* configuráției
confirmá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* confírmă
conflagráție, *pron.* -ți-e; *gen.* conflagráției
confluént, *pron.* -flu-ent
confluénță, *pron.* -flu-en-
conformá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* conformeáză
conformáție, *pron.* -ți-e; *gen.* conformáției
conformísm
confórt
confortábil
confundá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* confúndă
confúzie, *pron.* -zi-e; *gen.* confúziei
congéstie, *pron.* -ti-e; *gen.* congéstiei
congestioná, *pron.* -ti-o-
conglomerát, *pl.* conglomeráte
congregáție, *pron.* -ți-e; *gen.* congregáției
congruént, *pron.* -gru-ent
coniác, *pron.* co-niac
conifér, *pl.* coniférе (clasă de arbori)
conjectúră „ipoteză", *pl.* conjectúri
conjunctív
conjunctivítă
conjunctór, *pl.* conjunctoáre
conjunctúră „împrejurare"
conjúncție, *pron.* -ți-e; *gen.* conjúncției
conjuncționál, *pron.* -ți-o-
conjuráție, *pron.* -ți-e; *gen.* conjuráției
conlocuitór, *pron.* -cu-i-
conopídă, *pl.* conopíde
consacrá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* consácră; *conj.* consácre
consangvín
consăteán
consecínță, *pl.* consecínțe
consecúție, *pron.* -ți-e; *gen.* consecúției
consecvént
consecvénță
consemná, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* consemneáză
conséns
conservatór (instituție), *pl.* conservatoáre
consfătuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* consfătuiésc; *conj.* consfătuiáscă
consideráție, *pron.* -ți-e; *gen.* consideráției
consignáție, *pron.* -ți-e; *gen.* consignáției
consiliá, *pron.* -li-a
consíliu, *pron.* -lĭu; *pl.* consílii
consimțămấnt

consimțí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* consímt; *conj.* consímtă
consistá
consistént
consoánă
consonantísm
consórțiu, *pron.* -țĭu
conspiráție, *pron.* -ți-e; *gen.* conspiráției
constá, *ind. prez. 3 sg.* constă̆ *și* cónstă, *3 pl.* constáu *și* cónstă; *conj.* consteá *și* cónste
consteláție, *pron.* -ți-e; *gen.* consteláției
constipáție, *pron.* -ți-e; *gen.* constipáției
constituánt „referitor la constituție", *pron.* -tu-ant
constituént „constitutiv", *pron.* -tu-ent
constituí, *ind. prez. 1 sg.* constítui, *3 sg.* și *pl.* constítuie
constitúție, *pron.* -ți-e; *gen.* constitúției
constituționál, *pron.* -ți-o-
constrictór
constrícție, *pron.* -ți-e
constrúctor, *subst.*
constrúcție, *pron.* -ți-e; *gen.* constrúcției
cónsul
consúlt, *pl.* consúlturi
consultá, *ind. prez. 1 sg.* consúlt
consultáție, *pron.* -ți-e; *gen.* consultáției
consumáție, *pron.* -ți-e; *gen.* consumáției
conștiént, *pron.* -ști-ent
conștiinciós, *pron.* -ști-in-cios
conștiinciozitáte, *pron.* -ști-in-cio-
conștiínță, *pron.* -ști-in-; *pl.* conștiínțe
contábil
contáct, *pl.* contácte
contactór, *pl.* contactoáre
contagiá, *pron.* -gi-a, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* contagiáză, *1 pl.* contagiém, *pron.* -gi-em; *ger.* contagiínd
contagiós, *pron.* -gi-os
contagiúne, *pron.* -gi-u-
contéiner, *pron.* -tei-
contempláție, *pron.* -ți-e; *gen.* contempláției
contemporán
contemporaneitáte, *pron.* -ne-i-
contenciós, *pron.* -ci-os
contestá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* contéstă
contestáție, *pron.* -ți-e; *gen.* contestáției
contiguitáte, *pron.* -gu-i-
contíguu, *pron.* -gu-u
contingént
continuá, *pron.* -nu-a; *ind. prez. 1 sg.* contínuu, *2 sg.* contínui
continuatór, *pron.* -nu-a-
continuitáte, *pron.* -nu-i-
contínuu, *pron.* -nu-u, *pl.* contínui; *f.* contínuă, *pl.* contínue
contondént
contór, *pl.* contoáre
contorsionát, *pron.* -si-o-
contorsiúne, *pron.* -si-u-
contraamirál, *pron.* -tra-a-
contraatác, *pron.* -tra-a-
contrabás, *pl.* contrabásuri (instrumente muzicale)
contrabás, *pl.* contrabáși „contrabasiști"
contráct, *pl.* contrácte
contráct-tip
contractuál, *pron.* -tu-al
contrácție, *pron.* -ți-e; *gen.* contrácției
contradictóriu, *pron.* -rĭu
contradícție, *pron.* -ți-e; *gen.* contradícției

contraexpertíză
contrafórt, *pl.* contrafórturi
contraindicáție, *pron.* -ți-e; *gen.* contraindicáției
contralovitúră
contráltă (persoană)
contrálto (voce)
contramáistru
contraofensívă
contrapágină, *pl.* contrapágini
contrapóndere, *pl.* contrapónderi
contraproiéct
contrapúnct
contrár, *adv., adj. m., pl.* contrári; *f.* contráră, *pl.* contráre
contrarevolúție, *pron.* -ți-e; *gen.* contrarevolúției
contrarevoluționár, *pron.* -ți-o-
contrariá, *pron.* -ri-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* contrariáză, *1 pl.* contrariém, *pron.* -ri-em; *ger.* contrariínd
contráriu, *subst. n., pron.* -rĭu
contraspionáj, *pron.* -spi-o-
contrást, *pl.* contráste
contratímp
contratorpilór
contravaloáre
contravenién t, *pron.* -ni-ent; *pl.* contraveniénți
contravénție, *pron.* -ți-e; *gen.* contravénției
contravízită
contribuábil, *pron.* -bu-a-
contribuí, *pron.* -bu-i; *ind. prez. 1 sg.* contríbui, *3 sg.* și *pl.* contríbuie
contribúție, *pron.* -ți-e; *gen.* contribúției
contról, *pl.* controále
contumacíe, *gen.* contumacíei
contúr, *pl.* contúruri
contúzie, *pron.* -zi-e; *gen.* contúziei
contuzioná, *pron.* -zi-o-
conțíne, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* conțín; *conj.* conțínă
convalescénță, *pron.* sce
convéier, *pl.* convéiere
conveniénță, *pron.* -ni-en-; *gen.* conveniénței
convénție, *pron.* -ți-e; *gen.* convénției
convenționál, *pron.* -ți-o-
convérge
conversáție, *pron.* -ți-e; *gen.* conversáției
conversiúne, *pron.* -si-u-
convertizór, *pl.* convertizoáre
convéx, *pl.* convécși; *f.* convéxă, *pl.* convéxe
convicțiúne, *pron.* -ți-u-
convietuí, *pron.* -vie-țu-
convocá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* convoácă
convói, *pl.* convoáie
convúlsie, *pron.* -si-e; *gen.* convúlsiei
convulsioná, *pron.* -si-o-
cooperá, *pron.* co-o-; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* cooperează
cooperatívă, *pron.* co-o-
cooperatór, *pron.* co-o-
cooperáție, *pron.* co-o-, -ți-e; *gen.* cooperáției
cooptá, *pron.* co-op-
coordoná, *pron.* co-or-; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* coordoneáză
coordonáre, *pron.* co-or-
coordonátă, *pron.* co-or-
coordonatór, *pron.* co-or-
copáie, *pl.* copắi
copărtáș
cópcă „agrafă, gaură”, *pl.* copci
copéică, *pron.* co-pei-; *pl.* copéici
copértă, *pl.* copérte

copiá, *pron.* -pi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* copiáză, *1 pl.* copiém, *pron.* -pi-em; *ger.* copiínd
cópie, *pron.* -pi-e; *gen.* cópiei, *pl.* cópii
copiére, *pron.* -pi-e-
copíl, *pl.* copíi, *pl. art.* copíii
cópil, *pl.* cópili „lăstare"
cópil, *pl.* cópile *și* cópili „cuie"
copiós, *pron.* -pi-os
copói
coproprietár, *pron.* -pri-e-
corábie, *pron.* -bi-e; *gen.* corắbiei *și* corábiei, *pl.* corắbii
corái (culoare), *invar.*
corál, *pl.* corále „cântec religios"
corál, *pl.* corá li „mărgean"
coraliér, *pron.* -li-er
corapórt, *pl.* corapoárte
coráslă
corăbiér, *pron.* -bi-er
corcodúșă, *pl.* corcodúșe
cordiál, *pron.* -di-al
coréctor (persoană)
corectór (aparat)
corécție, *pron.* -ți-e; *gen.* coréctiei
corecționál, *pron.* -ți-o-
coreeán, *pron.* -re-ean
coregráf
coregrafíe, *pron.* -fi-e; *gen.* coregrafíei
coreláție, *pron.* -ți-e; *gen.* coreláției
coreligionár, *pron.* -gi-o-
corepetitór
corespondént
corespondénță
coriándru, *pron.* -ri-an-
coridór, *pl.* coridoáre
corigént
corigíbil
corijá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* corijeáză, *1 pl.* corijắm; *ger.* corijấnd
corintián, *pron.* -ti-an
cormánă
corn (Bot.), *pl.* corni
corn (Muz.), *pl.* corni
corn (Zool.), *pl.* coárne
corn, *pl.* córnuri „franzeluță"
cornée, *pron.* -ne-e (*nu*:-ne-ie); *gen.* cornéei, *pl.* cornée
cornét, *pl.* cornéte
corníșă, *pl.* corníșe
corói
coroídă, *pl.* coroíde
coropíșniță, *pl.* coropíșnițe
corosív
coroziúne, *pron.* -zi-u-
corp, *pl.* córpuri, (Chim., Fiz.) córpuri *și* corpi
corpolént
corporáție, *pron.* -ți-e; *gen.* corporáției
córpus, *pl.* córpusuri
corpúscul, *pl.* corpúsculi *și* corpúscule
corsáj, *pl.* corsáje
cortégiu, *pron.* -gĭu; *pl.* cortégii
corúpe
corúpt
corúpție, *pron.* -ți-e; *gen.* corúpției
corvádă *și* **corvoádă,** *pl.* corvézi
cos, *v.* coáse
cósinus, *pl.* cósinusuri
cositoáre (unealtă), *pl.* cositóri
cosmética, *gen.* cosméticii
cosmeticián, *pron.* -ci-an
cósmic
cosmopolitísm
costíșă, *pl.* costíșe
costréi
costúm, *pl.* costúme
coșár, *pl.* coșári, „hornari"
coșár, *pl.* coșáre „construcție de nuiele"
coșciúg, *pl.* coșciúge

coșcogeá
coșcogeámite, *pron.* -gea-mi-
coșmár, *pl.* coșmáruri
cóșniță, *pl.* cóșnițe
cot (parte a corpului), *pl.* coáte
cot (unitate de măsură), *pl.* coți
cot, *pl.* cóturi „unghi, îndoitură"
cótă-párte, *gen.* cótei-părți, *pl.* cóte-părți
cotcodác
cotéi
coteneáță *și* **cotineáță**
cotéț, *pl.* cotéțe
cotidián, *adj. pron.* -di-an, *pl.* cotidiéni; *f.* cotidiánă, *pl.* cotidiéne
cotidián, *subst., pron.* -di-an; *pl.* cotidiéne
cotigár
cotígă, *pl.* cotígi
cotilión, *pron.* -li-on
cotizáție, *pron.* -ți-e; *gen.* cotizáției
cotlét, *pl.* cotléte
cotlón, *pl.* cotloáne
cotói, *pl.* cotói „motan"
cotrobăí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* controbăiésc; *conj.* cotrobăiáscă
cotropí
cotúrn, *pl.* cotúrni
coțofánă, *pl.* coțoféne
coulómb, *pron.* cu-
cováță, *pl.* covéți
covăseálă
cóvercot, *pl.* cóvercoturi
covértă, *pl.* covérte
coxalgíe, *gen.* coxalgíei
cozoróc, *pl.* cozoroáce
crácă, *pl.* crăci
crah, *pl.* cráhuri
crai
craidón, *pron.* crai-
crailâc, *pron.* crai-
cranián, *pron.* -ni-an
cràniu, *pron.* -nĭu
cratér *și* **cráter**, *pl.* cratére *și* crátere
crátimă
crátiță, *pl.* crátițe
crățăr, *pl.* crățăre
craul (Sport) *(1 sil.)*
cravașá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* cravașeáză, *1 pl.* cravașắm; *ger.* cravașând
cravášă, *pl.* cravášе
cravátă, *pl.* craváte
crăcánă, *pl.* crăcáne
crăiásă, *pl.* crăiése
crăiésc
crăpá, *ind. prez. 1 sg.* crăp; *conj.* crápe
crâmpéi, *pl.* crâmpéie
crấsnic, *pl.* crấsnice (unealtă de pescuit)
crấsnic, *pl.* crấsnici „paracliser"
crấșmă, *pl.* crấșme
creá, *pron.* cre-a; *ind. prez. 1 sg.* creéz, *3 sg.* și *pl.* creeáză, *1 pl.* creắm; *ger.* creând; *part.* creát
créadă, *v.* créde
creánță, *pron.* cre-an-
creáre, *pron.* cre-a-
creatór, *pron.* cre-a-
creatúră, *pron.* cre-a-
creáție, *pron.* cre-a-ți-e; *gen.* creáției
creând, *v.* creá
créde, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* cred; *conj.* creádă
crédit, *pl.* crédite
creditór
creeáză, *v.* creá
creéz, *v.* creá
créier (Anat.), *pl.* créieri
créier (persoană), *pl.* créiere
creión, *pron.* cre-ion; *pl.* creioáne
creițár, *pron.* crei-țar; *pl.* creițári

cremaliéră, *pron.* -li-e-
crematóriu, *pron.* -rĭu; *pl.* crematórii
cremațiúne, *pron.* -ți-u-
crémene, *gen.* crémenii
crenél, *pl.* crenéluri
crénvurșt, *pl.* crénvurști
creól, *pron.* cre-ol
creolínă, *pron.* cre-o-
creozót, *pron.* cre-o-
crep (pânză; *nu:* crêpe)
crepúscul, *art.* crepúsculul; *gen.* crepúsculului, *pl.* crepúscule
crescéndo, *pron.* sce
crestomațíe, *gen.* crestomațíei
créșă, *pl.* créșe
créștet, *pl.* créștete
cretacéu, *f.* cretacée, *pron.* -ce-e (*nu:* -ce-ie)
crétă, *pl.* créte
cretinísm
creuzét, *pron.* cre-u-; *pl.* creuzéte
crevétă, *pl.* crevéte
crichét (Sport)
criolít, *pron.* cri-o-
criptogámă (Bot.)
criptográmă „scriere secretă"
crisalídă
crispáție, *pron.* -ți-e; *gen.* crispáției
cristál (Mineral.), *pl.* cristále
cristál, *pl.* cristáluri „obiecte de cristal"
cristaloíd, *pl.* cristaloízi *și* cristaloíde
cristéi *și* **cristél**, *pl.* cristéi
critériu, *pron.* -rĭu
crític, *pl.* crítici, *f.* crítică, *pl.* crítice
crítică, *subst.*, *pl.* crítici
crivát, *pl.* criváturi
crívăț
crizantémă
croát, *pron.* cro-at
croaziéră, *pron.* croa-zi-e-
crochét
crochétă, *pl.* crochéte
crochíu, *pl.* crochíuri
croí, *pron.* cro-i; *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* croiésc; *conj.* croiáscă; *ger.* croínd
croiálă, *pl.* croiéli
croitór, *pron.* cro-i-
crom
cromatísm
cromatografíe, *gen.* cromatografíei
cromofotografíe, *gen.* cromofotografíei
cromolitografíe, *gen.* cromolitografíei
cromosféră
cromotipíe, *gen.* cromotipíei
cromozóm, *pl.* cromozómi
croncăní, *ind. prez. 3 sg.* croncănéște
crónic, *pl.* crónici, *f.* crónică, *pl.* crónice
crónică, *subst.*, *pl.* crónici
cronográf (scriere), *pl.* cronográfe
cronográf, *pl.* cronográfi „autori de cronici"
cronologíe, *gen.* cronologíei
cronometrór, *pl.* cronometróri
cronométru, *pl.* cronométre
cros
crósă
crósnă
croșétă, *pl.* croșéte
cruciádă, *pron.* -ci-a-
cruciál, *pron.* -ci-al
cruciát, *pron.* -ci-at
crucifíx, *pl.* crucifíxe *și* crucifíxuri
crucíș, *pl.* crucíși, *f.* crucíșă, *pl.* crucíșe
crucișătór, *pl.* crucișătoáre
crud, *m. pl.* cruzi
crupiér, *pron.* -pi-er
crustacéu, *pl.* crustacée, *pron.* -ce-e (*nu:* ce-ie)

ctítor
cuántă, *pron.* cuan-tă
cuántum, *pron.* cuan-tum
cuartét (*pron.* cuar-) *și* **cvartét**, *pl.* cuartéte *și* cvartéte
cuarț *(1 sil.)*
cuaternár, *pron.* cua-ter-
cubáj, *pl.* cubáje
cubilóu
cubísm
cúbitus
cucoánă
cucón
cuconét, *pl.* cuconéturi
cuconíță
cucúi, *pl.* cucúie
cucuiát
cúcură, *pl.* cúcure
cucurbitacée, *pron.* -ce-e (*nu:* -ce-ie)
cucurúz „porumb, con de brad", *pl.* cucurúzi
cucurúz „porumbiște", *pl.* cucurúze
cucútă, *pl.* cucúte
cucuveá, *pl.* cucuvéle
cu de-amănúntul
cu de-a síla
cufundá
cúhnie, *pron.* -ni-e; *gen.* cúhniei
cui, *pl.* cúie
cuiér
cuirasát, *pron.* cu-i-
cuirásă, *pron.* cu-i-
cuișoáre, *pron.* cu-i-
cújbă
culásă (Tehn.)
culbutór, *pl.* culbutoáre
culcúș, *pl.* culcúșuri
culión, *pron.* -li-on; *pl.* culioáne
culmináție, *pron.* -ți-e; *gen.* culminației
culoár, *pron.* cu-loar; *pl.* culoáre
culoáre, *pron.* cu-loa-; *pl.* culóri
cultivá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* cultívă
cumắtru, *voc.* cumétre
cumás
cumetríe, *gen.* cumetríei
cuminicá
cumințénie, *pron.* -ni-e; *gen.* cumințéniei
cúmpănă, *pl.* cúmpene
cumpăneálă
cumpăní
cumsecáde, *adj.* și *adv.*
cúmul, *pl.* cúmuluri
cúmulus (Meteor.)
cumvá
cuneifórm, *pron.* -ne-i-
cunoștínță, *pl.* cunoștínțe
cunúnă, *pl.* cunúni
cupéu, *pl.* cupéuri
cupláj, *pl.* cupláje
cuprínde, *conj.* cuprínďă
cuptór, *pl.* cuptoáre
curáj
curajós
curatór (Jur.)
curățá, *ind. prez. 2 sg.* cúreți; *conj.* cúrețe
curbilíniu, *pron.* -nĭu
curcubéu, *pl.* curcubéie
cureá, *pl.* curéle
curelúșă, *pl.* curelúșe
curént (de aer), *pl.* curénți
curént (literar, de idei), *pl.* curénte
curentá
cúrie, *pron.* -ri-e; *gen.* cúriei
curie (unitate de măsură), *pron.* cü-rí
curiér, *pron.* -ri-er
curiós, *pron.* -ri-os; *f.* curioásă
curiozitáte, *pron.* -ri-o-
curméi, *pl.* curméie
cúrpen

cursór, *pl.* cursoáre
curtezán
curtiér, *pron.* -ti-er
curtoazíe, *gen.* curtoazíei
cusătoreásă
cusătúră
custóde, *pl.* custózi
custodíe, *gen.* custodíei
cúșcă, *pl.* cuști
cușcúș
cúșmă
cutanéu, *pl.* cutanéi, *f. sg.* și *pl.* cutanée, *pron.* -ne-e *(nu:* -ne-ie)
cúte „gresie", *pl.* cúte
cúter
cu toáte că
cutreierá, *pron.* -tre-ie-; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* cutréieră
cutrémur, *pl.* cutrémure
cuțitoáie
cuviinciós, *pron.* -vi-in-cios
cuviínță, *pron.* -vi-in-
cuviós, *pron.* -vi-os
cuzinét, *pl.* cuzinéți
cvadragenár
cvadránt, *pl.* cvadránți
cvadrát
cvadratúră
cvadrumán
cvadruplá
cvadrúplu
cvartál, *pl.* cvartále
cvártă
cvartét, *v.* cuartét
cvartír, *pl.* cvartíruri
cvas
cvasiunaním, *pron.* -si-u-
cvíntă, *pl.* cvínte
cvintét, *pl.* cvintéte

D, *cit.* de

da, *ind. prez 1 pl.* dăm, *2 pl.* dați; *imperf.* dădeám; *perf. s.* dădúi; *m.m.c.perf.* dădúsem; *conj.* dea
da cápo
dácă
dacoromán
dactíl, *pl.* dactíli
dactilografiá, *pron.* -fi-a
dactilografiére, *pron.* -fi-e-
dadaísm
dáfin
daghereotíp, *pron.* -re-o-; *pl.* daghereotípuri
daghereotipíe, *pron.* -re-o-; *gen.* daghereotipíei
daireá, *pron.* da-i-; *art.* daireáua
dájdie, *pron.* -di-e; *pl.* dăjdii
dálai-láma
dálie, *pron.* -li-e; *gen.* dáliei, *pl.* dálii
dáltă, *pl.* dălți
daltonísm
damblá
damigeánă, *pl.* damigéne
damnațiúne, *pron.* -ți-u-
dáncing, *pron.* dánsing; *pl.* dáncinguri
dandaná
danéz, *pl.* danézi
dánie, *pron.* -ni-e; *gen.* dániei, *pl.* dánii
dans
dantúră
danubián, *pron.* -bi-an
dará, *art.* daráua
darác, *pl.* daráce
daravéră, *pl.* daravéri
dárămite *și* **dármite**
darwinísm
dátină, *pl.* dátini

datorá *și* **datorí,** *ind. prez. 3 sg.* datoreáză *și* datoréște; *ger.* datorând *și* datorínd
dáună, *pron.* da-u-
dădácă, *pl.* dădáce
dădeám, *v.* da
dădúi *v.* da
dădúsem, *v.* da
dăinuí, *ind. prez. 3 sg.* dăinuiéște *și* dắinuie; *conj.* dăinuiáscă *și* dắinuie
dălcăúc
dăltuí, *ind. prez. 3 sg.* dăltuiéște; *conj.* dăltuiáscă
dăráb, *pl.* dăráburi *și* dărábe
dărăpănăná, *ind. prez. 1 sg.* dărápăn, *3 sg.* și *pl.* dărápănă; *conj.* dărápene
dărâmá, *ind. prez. 1 sg.* dărấm, *1 pl.* dărâmắm; *part.* dărâmát
dăruí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* dăruiésc; *conj.* dăruiáscă
dăuná, *pron.* dă-u-
dấră, *pl.* dấre
dârdâí, *ind. prez. 1 sg.* dấrdâi, *3 sg.* și *pl.* dấrdâie
dârdâiálă, *pl.* dârdâiéli
dârjálă, *pl.* dârjále
dârlóg, *pl.* dârlógi
dârz, *pl.* dârji
dârzénie, *pron.* -ni-e; *gen.* dârzéniei
dea, *v.* da
de-a berbeleácul
de-abiá
de-a bínelea
de-a búșilea
de acéea
de-a curmezíșul
de-a dreápta
de-a dréptul
de-a dúra
de-a fáce
de-a fir-a-păr
de-a gáta
de aíci *și* **de ací** (*și:* de-aíci, de-ací)
de ajúns *și* **de-ajúns**
de-a látul
de-álde
de-al dóilea *și* **de al dóilea**
de alt fel „în alt chip"
de áltfel „de altminteri"
de altmínteri *și* **de altmínterea, de altmíntrelea**
de-a lúngul
deápăn, *v.* depăná
de aproápe *și* **de-aproápe**
de-a púia-gáia
de-a púruri *și* **de-a púrurea**
de-a rấndul
de-a rostogólul
de asémenea *și* **de asémeni**
de-a síla
deasúpra
de-a súrda
de-a válma
debará
debarcá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* debárcă
debíl
débit, *pl.* débite
debitór
debléu, *pl.* debléuri
deblocá, *ind.prez. 3 sg.* și *pl.* deblocheáză
debreiá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* debreiáză, *1 pl.* debreiém; *ger.* debreínd
debreiáj
debușéu, *pl.* debușéuri *și* debușée
decadentísm
decaédru, *pron.* -ca-e- (*nu:* -ca-ie-); *pl.* decaédre
decaláj

decalcifiá, *pron.* -fi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* decalcifiáză; *part.* decalcifiát
decalcifiére, *pron.* -fi-e-
decalibrá
decalítru, *pl.* decalítri
decantáre
decapitáre
decapód, *pl.* decapóde
decarburá
decatlón, *pl.* decatloáne
decât (mai bine azi, decât mâine)
de cât (de cât timp)
de ce
decémbrie, *pron.* -bri-e
decemvír
decépție, *pron.* -ți-e; *gen.* decépției
decepționát, *pron.* -ți-o-
decepționísm, *pron.* -ți-o-
decerná, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* decerneáză *și* decérnă; *conj.* decernéze *și* deceárnă
decés, *pl.* decése
decilítru, *pl.* decilítri
decimá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* decimeáză
decimál
decimétru, *pl.* decimétri
decisív
decízie, *pron.* -zi-e; *gen.* decíziei
declamá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* declámă
declamatór
declamáție, *pron.* -ți-e; *gen.* declamáției
declanșá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* declanșeáză; *ger.* declanșấnd
declanșatór (Tehn.), *pl.* declanșatoáre
declanșór (Tehn.), *pl.* declanșoáre
declaráție, *pron.* -ți-e; *gen.* declaráției
declíc (Tehn.), *pl.* declícuri
declín, *pl.* declínuri
declinatóriu, *pron.* -rĭu
declináție (Fiz.), *pron.* -ți-e; *gen.* declináției
decóct, *pl.* decócturi
decócție, *pron.* -ți-e; *gen.* decócției
decolorá
decoltéu, *pl.* decoltéuri
deconsiliére, *pron.* -li-e-
decontá
decoráție, *pron.* -ți-e; *gen.*. decoráției
decorticá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* decorticheáză
decovíl, *pl.* decovíle *și* decovíluri
descrescéndo, *pron.* sce
decretá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* decreteáză
decupáj, *pl.* decupáje
de curấnd (de când?)
decúrie, *pron.* -ri-e; *gen.* decúriei
decurión, *pron.* -ri-on
de cu seáră
decuváj
de cu vréme
dedál, *pl.* dedáluri
de demúlt
dedesúbt
dedicá, *ind. prez. 1 sg.* dedíc, *3 sg.* și *pl.* dedícă; *conj.* dedíce
dedicáție, *pron.* -ți-e; *gen.* dedicáției
de dimineáță
dedițél, *pl.* dedițéi
dedúcție, *pron.* -ți-e; *gen.* dedúcției
defalcá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* defalcheáză
defavoáre
defăimá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* defăimeáză
deféct, *pl.* defécte
defectoscóp, *pl.* defectoscoápe
defectuós, *pron.* -tu-os
defectuozitáte, *pron.* -tu-o-
defecțiúne, *pron.* -ți-u-

de fel
defél „deloc”
defensív
defensór
deferénță „respect, stimă”
deferí (Jur.)
defertilizá
defetísm
deficiént, *pron.* -ci-ent
deficiénță, *pron.* -ci-en-
deficít, *pl.* deficíte
defiléu, *pl.* defiléuri
definitóriu, *pron.* -riu
definíție, *pron.* -ți-e; *gen.* definíției
defláție, *pron.* -ți-e; *gen.* defláției
deformá
deformáție, *pron.* -ți-e; *gen.* deformáției
defraudá, *pron.* -fra-u-
defrișá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* defrișeáză, *1 pl.* defrișắm; *ger.* defrișấnd
defrișáre, *pl.* defrișắri
degajá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* degajeáză, *1 pl.* degajắm; *conj.* degajéze; *ger.* degajấnd; („a răspândi, a emana” *și: ind. prez. 3 sg.* și *pl.* degájă; *conj.* degáje)
degajáre, *pl.* degajắri
degeába
degenerá
degenerescénță, *pron.* sce
déget
degețél
deghizá
deglutíție, *pron.* -ți-e; *gen.* deglutíției
degrábă
degresá
degrevá
degustá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* degústă
dehiscént (Bot.), *pron.* sce
deísm
deîmpărțít
deînmulțít
dejá
dejalén, *pl.* dejalénuri
dejécție, *pron.* -ți-e; *gen.* dejécției
dejucá
dejugá
dejuná, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* dejuneáză
de jur împrejúr
de la
delatór
delațiúne, *pron.* -ți-u-
deleátur, *pron.* -le-a-
delegá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* deleágă
delegáție, *pron.* -ți-e; *gen.* delegáției
delicatése, *pl.*
delicatéțe
deliciós, *pron.* -li-cios
delíciu, *pron.* -ciu
delictuós, *pron.* -tu-os
delicvescént, *pron.* sce
delimitá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* delimiteáză
delincvént
delírium (Med.), *pron.* -ri-um
de loc „originar”
delóc „nicidecum”
demachiére, *pron.* -chi-e-
demagnetizá
demaráj, *pl.* demaráje
demarcáție, *pron.* -ți-e; *gen.* demarcáției
demarór, *pl.* demaroáre
demascá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* demáscă; *conj.* demáște
dematerializát, *pron.* -ri-a-
demâncáre, *subst.*
demísie, *pron.* -si-e; *gen.* demísiei
demisioná, *pron.* -si-o-
demisól
demíte

demíu, *pl.* demíuri
demiúrg, *pron.* -mi-urg
demivoléu (Sport)
demobilizá
democratísm
democrație, *gen.* democrației
demonetizá
démon
demoniác, *pron.* -ni-ac
demonstráție, *pron.* -ți-e; *gen.* demonstráției
demontá
de mult *(răspunde la întrebarea:* de când?)
demúlt (*răspunde la întrebarea:* când?)
denazificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* denazífică
dendrítă
dénie, *pron.* -ni-e; *gen.* déniei
denotá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* denótă
densimétru, *pl.* densimétre
dentíst
dentíție, *pron.* -ți-e; *gen.* dentíției
denudáție (Geol.), *pron.* -ți-e; *gen.* denudáției
denutríție, *pron.* -ți-e; *gen.* denutríției
deoarecé
de obicéi
de óbște
deocamdátă, *pron.* deo-cam-
deocheá, *pron.* de-o-; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* deoáche; *ger.* deochínd
deóchi
deodátă, *pron.* deo-da-
de o párte *(opus lui:* de áltă párte)
deopárte „izolat, la o oarecare depărtare", *pron.* deo-par-
deopotrívă, *pron.* deo-po-
deosebí, *pron.* de-o-
deosebíre, *pron.* de-o-
depanór (Tehn.), *pl.* depanoáre
deparazitá
depăná, *ind. prez. 1 sg.* deápăn, *3 sg.* și *pl.* deápănă; *conj.* dépene
de pe
de pe la
de pe lângă
depéșă, *pl.* depéșe
depilá
depilatór, *pl.* depilatoáre
deplasamént, *pl.* deplasaménte
deplín
depopulá
depóu
depózit, *pl.* depózite
depozíție, *pron.* -ți-e; *gen.* depozíției
depreciá, *pron.* -ci-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* depreciáză, *1 pl.* depreciém, *pron.* -ci-em; *ger.* depreciínd
depreciére, *pron.* -ci-e-
depresiúne, *pron.* -si-u-
deraiá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* deraiáză, *1 pl.* deraiém; *ger.* deraínd
deranjá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* deranjeáză, *1 pl.* deranjắm; *ger.* deranjấnd
deranjamént, *pl.* deranjaménte
derapá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* derapeáză
deratizá
derdelúș, *pl.* derdelúșuri
déreș, *pl.* déreși; *f.* déreșă, *pl.* dérese
deretică
deriváție, *pron.* -ți-e; *gen.* deriváției
derizóriu, *pron.* -rĭu
dermatóză
dérmă
derogá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* derógă
derogatóriu, *pron.* -rĭu
dervíș
deságă *și* **deság**, *pl.* desági
desărá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* desăreáză
desărciná

desăvârșí, *conj.* desăvârșeáscă
descalificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* descalífică
descălecá, *ind. prez 1 sg.* descálec
descălțá
descăpățâná
descătușá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* descătușeáză, *1 pl.* descătușắm; *ger.* descătușấnd
descăzút
descendént, *pron.* sce
descentrá, *pron.* sce
descentralizá, *pron.* sce
descheiá, *ind. prez. 1 sg.* deschéi, *3 sg.* și *pl.* deschéie, *1 pl.* descheiém; *ger.* descheínd
deschíde, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* deschíd; *conj.* deschídă
deschingá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* deschíngă, *1 pl.* deschingắm
descifrá, *pron.* sci
descínde, *pron.* sci
descínge, *pron.* sci
descleiá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* descleiáză, *1 pl.* descleiém
descleiére
descleștá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* descleșteáză
descoáse, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* descós; *conj.* descoásă
descojí, *conj.* descojeáscă
descolăcí
descompletá
desconcentrá
descongestioná, *pron.* -ti-o-
desconsiderá
descoperí, *ind. prez. 1 sg.* descópăr, *3 sg.* și *pl.* descóperă; *conj.* descópere
descós, *v.* descoáse
descovoiát
descreierát
descríe, *ind. prez. 1 pl.* descríem, *2 pl.* descríeți
descuamá, *pron.* -cua-
descuiá, *ind. prez. 1 sg.* descúi, *3 sg.* și *pl.* descúie, *1 pl.* descuiém; *ger.* descuínd
descurajá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* descurajeáză, *1 pl.* descurajắm; *ger.* descurajấnd
deseáră *și* **diseáră** „astă-seară"
de seáră (masa de seară)
desemná „a indica"
desén, *pl.* deséne
desená „a face un desen"
déseori
desért, *pl.* desérturi
desesizá
desetínă *și* **desétină**
desfăcá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* desfácă
desfășá, *ind. prez. 1 sg.* desfắș, *2 sg.* desféși, *3 sg.* și *pl.* desfáșă, *1 pl.* desfășắm; *ger.* desfășấnd
desfășurá, *ind. prez. 1 sg.* desfășór, *3 sg.* și *pl.* desfășoáră
desfătá, *ind. prez. 1 sg.* desfắt *și* desfătéz, *3 sg.* și *pl.* desfátă *și* desfăteáză
desfățá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* desfáță
desferecá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* desférecă
desființá
desfoiát
desfrấu, *pl.* desfrấuri
deshămá
deshidratá
deshumá
desigilá
desígur
desinénță
de síne stătătór

desistá
desluşí, *conj.* desluşeáscă
desolidarizá
despachetá
despăducheá, *ger.* despăduchínd
despădurí
despăienjení
despărţământ
despăturí *şi* **despăturá**
despecetluí *ind. prez. 3 sg.* despecetluiéşte; *conj.* despecetluiáscă
desperá *şi* **disperá**, *ind. prez. 1 sg.* despér *şi* dispér
desperáre *şi* **disperáre**
desperecheá, *ind. prez. 3 sg.* şi *pl.* desperecheáză, *1 pl.* desperechém; *ger.* desperechínd
despiedicá
despletí
despodobí
despót *şi* **déspot**
despotcoví
despotísm
despotmolí
despovărá
déspre
desprejmuí, *ind. prez. 1 sg.* şi *3 pl.* desprejmuiésc; *conj.* desprejmuiáscă
despresurá, *ind. prez. 1 sg.* despresór, *3 sg.* şi *pl.* despresoáră
desprimăvărá
despriponí
despuiá, *ind. prez. 1 sg.* despói, *3 sg.* şi *pl.* despoáie, *1 pl.* despuiém
destăinuí, *ind. prez. 1 sg.* şi *3 pl.* destăinuiésc; *conj.* destăinuiáscă
destináţie, *pron.* -ţi-e; *gen.* destináţiei
destituí, *ind, prez. 1 sg.* destítui, *3 sg* şi *pl.* destítuie
destrămá, *ind. prez. 1 sg.* destrám
destroiení
destructór
desţelení
de sub
desuét, *pron.* -su-et
desuetúdine, *pron.* -su-e-
desuflecá
desulfuráre
deszăpezí
deszăvorí, *ind. prez. 1 sg.* deszăvorăsc; *perf. s. 3 sg.* deszăvorí, *3 pl.* deszăvorâră; *conj.* deszăvoráscă; *ger.* deszăvoránd; *part.* deszăvorât
deşártă, *v.* deşért *şi* deşertá
deşănţát
deşelá, *ind. prez. 1 sg.* deşél, *3 sg.* şi *pl.* deşálă
deşért, *adj., pl.* deşérţi, *f.* deşártă, *pl.* deşárte
deşért, *subst., pl.* deşérturi
deşertá, *ind. prez. 3 sg.* şi *pl.* deşártă; *conj.* deşárte
deşertăciúne
deşéu, *pl.* deşéuri
deşeuá, *pron.* -şe-ua; *part.* deşeuát
deşucheát
deşurubá
detaliát, *pron.* -li-at
detáliu, *pron.* -lĭu; *pl.* detálii
detaşá, *ind. prez. 3 sg.* şi *pl.* detaşeáză, *1 pl.* detaşăm; *ger.* detaşánd
detaşáre, *pl.* detaşări
detectív
detécţie, *pron.* -ţi-e; *gen.* detécţiei
detenţiúne, *pron.* -ţi-u-
deteriorá, *pron.* -ri-o-
determiná, *ind. prez. 3 sg.* şi *pl.* detérmină
determinísm
detestá, *ind. prez. 1 sg.* detést
detonatór, *pl.* detonatoáre

de tot
detractór
de treábă
deţíne, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* deţín; *conj.* deţínă
deúnăzi, *pron.* -u-năzi
devále „în jos"
de vále „referitor la vale"
developatór, *pl.* developatoáre
deveni, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* devín; *conj.* devínă
déver
deversór, *pl.* deversoáre
deviá, *pron.* -vi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* deviáză, *1 pl.* deviém, *pron.* -vi-em; *ger.* deviínd
deviatór, *pron.* -vi-a-
deviáţie, *pron.* -vi-a-ţi-e; *gen.* deviáţiei
deviére, *pron.* -vi-e-
devíz (Fin.), *pl.* devíze
devorá, *ind. prez. 1 sg.* devoréz
devoţiúne, *pron.* -ţi-u-
devréme
de vréme ce
dexteritáte
dezaboná
dezacórd
dezadaptá
dezagreábil, *pron.* -gre-a-
dezagregá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* dezagrégă *și* dezagregheáză
dezagremént, *pl.* dezagreménte
dezamăgí
dezameţít
dezaprobá
dezarmá
dezarticulá
dezasimiláţie, *pron.* -ţi-e; *gen.* dezasimiláţiei
dezastruós, *pron.* -tru-os
dezavantáj, *pl.* dezavantáje
dezavantajós
dezavuá, *pron.* -vu-a
dezaxá
dezbáte
dezbátere
dezbărá
dezbătá
dezbiná
dezbobiná
dezbrăcá
dezbrobodí
dezdăuná
dezdoí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* dezdoáie
dezechilibrá
dezechipá
dezertá
dezghéţ
dezgheţá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* dezgheáţă
dezghiocá, *pron.* -ghio-
dezgolí
dezgrădí
dezgropá
dezgúst
dezíce
deziderát, *pl.* dezideráte
dezilúzie, *pron.* -zi-e; *gen.* dezilúziei
deziluzionát, *pron.* -zi-o-
dezinfectá
dezinfectánt
dezinfécţie, *pron.* -ţi-e; *gen.* dezinfécţiei
dezintegrá
dezinterés
dezintoxicá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* dezintóxică
dezinvoltúră
dezlănţuí, *ind. prez. 1 sg* dezlắnţui, *3 sg.* și *pl.* dezlắnţuie
dezlânát
dezlegá

dezlipí
dezmắț
dezmâniá
dezmembrá
dezmeticí
dezmierdá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* dezmiárdă
dezmințí
dezmiriștí
dezmormântá
dezmorțí
dezmoștení
deznaționalizá, *pron.* -ți-o-
deznădăjduí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* deznădăjduiésc; *conj.* deznădăjduiáscă
deznodá
deznodămấnt
dezobișnuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* dezobișnuiésc; *conj.* dezobișnuiáscă
dezonorá
dezórdine
dezorganizá
dezorientát, *pron.* -ri-en-
dezoxidá
dezrădăciná
dezrăsucí
dezrobí
dezumanizá
dezumflá
dezuní
dezvăluí, *ind. prez. 1 sg.* dezvắlui, *3 sg.* și *pl.* dezvắluie
dezvățá
dezvelí
dezvinovățí
dezvoltá
diabét, *pron.* di-a-
diabólic, *pron.* di-a-
diác, *pron.* di-ac; *pl.* diéci
diácon, *pron.* di-a-
diacrític, *pron.* di-a-
diacrónic, *pron.* di-a-
diadémă, *pron.* di-a-
diafán, *pron.* di-a-
diafrágmă, *pron.* di-a-; *pl.* diafrágme
diagnóstic, *pron.* di-ag-; *pl.* diagnóstice
diagnosticián, *pron.* di-ag-, -ci-an
diagnóză, *pron.* di-ag-
diagonálă, *pron.* di-a-
diagrámă, *pron.* di-a-
dialéct, *pron.* di-a-
dialéctică, *pron.* di-a-; *gen.* dialécticii
dialectician, *pron.* di-a-, -ci-an; *pl.* dialecticiéni
dialectológ, *pron.* di-a-
dialectologíe, *pron.* di-a
dialíză, *pron.* di-a-
dialóg, *pron.* di-a-; *pl.* dialóguri
diamánt, *pron.* di-a-; *pl.* diamánte
diametrál, *pron.* di-a-
diamétru, *pron.* di-a-; *pl.* diamétre
diapazón, *pron.* di-a-; *pl.* diapazoáne
diapozitív, *pron.* di-a-
diarée, *pron.* di-a-re-e (*nu:* -re-ie)
diastáză, *pron.* di-a-
diástolă, *pron.* di-a-
diatermíe, *pron.* di-a-
diatéză, *pron.* di-a-
diatríbă, *pron.* di-a-
diávol, *pron.* dia-
diávoliță, *pron.* dia-
dibáci
dibuí, *ind. prez. 1 sg.* díbui *și* dibuiésc, *3 sg.* díbuie *și* dibuiéște
dichís, *pl.* dischísuri
dictatór
dictatoriál, *pron.* -ri-al
dictón, *pl.* dictoáne
dicționár, *pron.* -ți-o-
dicțiúne, *pron.* -ți-u-
didacticísm

diecél, *pron.* di-e-
diecéză, *pron.* di-e-
diédru, *pron.* di-e-
dieréză, *pron.* di-e-
díesel (Tehn.), *pron.* dízel
diétă, *pron.* di-e-
dietétic, *pron.* di-e-
diéz, *pron.* di-ez; *pl.* diézi
diferénd, *pl.* diférende
diferénță
diferenția, *pron.* -ți-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* diferențiáză, *1 pl.* diferențiém, *pron.* -ți-em; *ger.* diferențiínd
diferențiál, *pron.* -ți-al
diferí „a se deosebi"
difórm
diformitáte
difrácție, *pron.* -ți-e; *gen.* difrácției
difteríe, *gen.* diferíei
diftínă
difuziúne, *pron.* -zi-u-
digerá, *ind. prez. 1 sg.* digér
digéstie, *pron.* -ti-e; *gen.* digéstiei
digitáție, *pron.* -ți-e; *gen.* digitáției
digresiúne, *pron.* -si-u-
dihór *și* **díhor**
dihotomíe
díjmă
dijmuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* dijmuiésc; *conj.* dijmuiáscă
dilatáție, *pron.* -ți-e; *gen.* dilatáției
diletantísm
diluá, *pron.* -lu-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* dilueáză
diluvián, *pron.* -vi-an
dimensioná, *pron.* -si-o-
dimensiúne, *pron.* -si-u-
dimerlíe, *gen.* dimerlíei
dimineáță, *pl.* diminéți
diminuá, *pron.* -nu-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* diminueáză
dimpotrívă
dimprejúr
dimpreúnă
din
dinadíns
din afára
dinafáră, *v.* pe dinafáră
din afáră „din exterior"
dinaínte
dinám, *pl.* dinámuri
dinamísm
dinapói
dínă, *pl.* díne
dinăúntru
díncoace „în această parte, aici"
dincoáce „din această parte, de aici"
díncolo „acolo"
dincólo „de acolo"
dincotró
dindărắt
dinéu, *pl.* dinéuri
dinotériu, *pron.* -rĭu
dinozáur, *pron.* -za-ur
dínspre
dintâi
dintotdeaúna
dintr-adíns
díntre
díntr-o
díntr-o dátă
díntr-un
diόic, *pron.* di-o-ic
dionisiác, *pron.* di-o-, -si-ac
dioptríe, *pron.* di-op-; *gen.* dioptríei
diorámă, *pron.* di-o-
díplomă
diptíc
directoáre, *subst., pl.* directoáre
diréctor, *subst.*
directór, *adj.*
directoriál, *pron.* -ri-al

diréctie, *pron.* -ți-e; *gen.* diréctiei
dirigént
dirigenție, *gen.* dirigenției
dirigínte
diriguitór, *pron.* -gu-i-
dirijá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* dirijeáză, *1 pl.* dirijắm; *ger.* dirijând
dirijábil, *pl.* dirijábile
dirijáre, *pl.* dirijắri
dirijór
discernămấnt, *pron.* sce
discérne, *pron.* sce
disciplínă, *pron.* sci
discípol, *pron.* sci
discontínuu, *pron.* -nu-u
discórdie, *pron.* -di-e; *gen.* discórdiei
discreditá
discréție, *pron.* -ți-e; *gen.* discréției
discreționár, *pron.* -ți-o-
discriminatóriu, *pron.* -rĭu
disculpá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* discúlpă
discúție, *pron.* -ți-e; *gen.* discúției
dis-de-dimineáță
disecá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* disécă
disécție, *pron.* -ți-e; *gen.* disécției
disensiúne, *pron.* -si-u-
disertáție, *pron.* -ți-e; *gen.* disertáției
disidént
disidénță
disimiláție, *pron.* -ți-e; *gen.* disimiláției
disjunctív
disjunctór, *pl.* disjunctoáre
dislocá, *ind. prez. 1sg.* dislóc, *3 sg.* și *pl.* dislócă
disociá, *pron.* -ci-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* disociáză, *1 pl.* disociém, *pron.* -ci-em; *ger.* dosociínd
disociatív, *pron.* -ci-a-
disociáție, *pron.* -ci-a-ți-e; *gen.* disociáției
disociére, *pron.* -ci-e-
disonánță
dispariție, *pron.* -ți-e; *gen.* dispariției
dispăreá, *v.* păreá
dispécer
dispensár
dispérsie, *pron.* -si-e; *gen.* dispérsiei
displăceá, *v.* plăceá
dispnée, *pron.* -ne-e (*nu:* -ne-ie)
dispozíție, *pron.* -ți-e; *gen.* dispozíției
dispréț
disprețuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* disprețuiésc; *conj.* disprețuiáscă
dispropórție, *pron.* -ți-e; *gen.* dispropórției
disproporționát, *pron.* -ți-o-
dispúne, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* dispún; *conj.* dispúnă
disputá, *ind. prez. 1 sg.* dispút
distíh, *pl.* distíhuri
distilá, *ind. prez. 1 sg.* distiléz, *3 sg.* și *pl.* distileáză
distileríe, *gen.* distileríei
distíncție, *pron.* -ți-e; *gen.* distíncției
distorsiúne, *pron.* -si-u-
distrácție, *pron.* -ți-e; *gen.* distrácției
distribuí, *ind. prez. 1 sg.* distríbui, *3 sg.* și *pl.* distríbuie
distribuitór, *pron.* -bu-i-
distribúție, *pron.* -ți-e; *gen.* distribúției
districtuál, *pron.* -tu-al
distructív
distrúge
ditirámb, *pl.* ditirámbi
diurétic, *pron.* di-u-
diuréză, *pron.* di-u-
diúrnă, *pron.* di-ur-
divagáție, *pron.* -ți-e; *gen.* divagáției
diván, *pl.* diváne *și* divánuri
divergénță
diversioníst, *pron.* -si-o-

diversiúne, *pron.* -si-u-
divertismént, *pl.* divertisménte
divíde *(nu se întrebuințează la timpurile trecute)*
divízie, *pron.* -zi-e; *gen.* divíziei
divizión, *pron.* -zi-on
divizionár, *pron.* -zi-o-
diviziúne, *pron.* -zi-u-
divorțá
dizenteríe, *gen.* dizenteríei
dizeur, *pron.* dizör
dizeuză, *pron.* dizöză
dizgrațiá, *pron.* -ți-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* dizgrațiáză, *1 pl.* dizgrațiém, *pron.* -ți-em; *ger.* dizgrațiínd
dizgráție, *pron.* -ți-e; *gen.* dizgráției
dizgrațíos, *pron.* -ți-os
dizolvá
dizolváre
doágă, *pl.* doáge
doar
dobấndă, *pl.* dobânzi
dobândí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* dobândésc
doborî́, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* doboáră; *perf. s. 3 sg.* doborî́, *3 pl.* doborấră; *conj* doboáre; *ger.* doborấnd; *part.* doborất
dobrogeán
docár, *pl.* docáre
dochér
dóctor
doctoríe, *gen.* doctoríei
dóctoriță
doctrinár
documént, *pl.* documénte
documentáție, *pron.* -ți-e; *gen.* documentáției
dodecaédru, *pron.* -ca-e- *(nu:* -ca-ie-*)*; *pl.* dodecaédre
dogăríe, *gen.* dogăríei
dóge, *pl.* dogi
dogmatísm
dogorí, *ind. prez. 3 sg.* dogoréște
dogoritór
dóhot
doi, *f.* dóuă
(al) dóilea, *pron.* doi-lea *și* do-i-lea
dóină, *pron.* doi-nă; *gen.* dóinei
dóisprezece
(al) dóisprezecelea
doјánă, *pl.* dojéni
dol, *pl.* dóluri
dolár
dóldora
doleánță, *pron.* -le-an-; *pl.* doleánțe
dolihocefál
dóliu, *pron.* -lĭu
dolmán, *pl.* dolmáne
dolmén, *pl.* dolméne
dolomítă
dom, *pl.* dómuri
doméniu, *pron.* -nĭu
domiciliá, *pron.* -li-a; *ind. prez. 1 sg.* domiciliéz, *pron.* -li-ez, *3 sg.* și *pl.* domiciliáză, *1 pl.* domiciliém, *pron.* -li-em; *ger.* domiciliínd
domicíliu, *pron.* -lĭu
domináție, *pron.* -ți-e; *gen.* dominației
dominión, *pron.* -ni-on
dómino (joc)
dominó (haină), *pl.* dominóuri
Domnía ta (sa, lui, ei, voastră)
donáție, *pron.* -ți-e; *gen.* donáției
donchihotísm
dondăní, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* dondănésc
dóniță, *pl.* dónițe
donjón, *pl.* donjoáne
donjuán, *pron.* -ju- *și* -hu-
dorínță, *pl.* dorínțe
dorméză

dorobánț
dósnic
dotáție, *pron.* -ți-e; *gen.* dotáției
dóuăsprezece
(a) dóuăsprezecea
dóuă súte
douăzéci
(al) douăzécilea
douăzéci și únu
dozáj
drácilă
drag, *adj., pl.* dragi, *f.* drágă, *pl.* dragi
dragáj
drágă (aparat), *pl.* dráge
draglínă
dragón
drágoste, *pl.* drágoste
dráhmă
drajéu, *pl.* drajéuri
dramatísm
dránița, *pl.* dránițe
drapél, *pl.* drapéle
drăcuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* drăcuiésc
drăgălășénie, *pron.* -ni-e; *gen.* drăgălășéniei
drăgăstós
drămuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* drămuiésc
dregătór
drége
drenáj, *pl.* drenáje
dreptúnghi
dresáj
drezínă, *pl.* drezíne
driádă (Mitol.), *pron.* dri-a-
dríbling
dric, *pl.* drícuri
drișcuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* drișcuiésc; *conj.* drișcuiáscă; *ger.* drișcuínd
droáie
drogheríe, *gen.* drogheríei
droghíst
drójdie, *pron.* -di-e; *gen.* drójdiei
dromadér, *pl.* dromadéri
drópgol (Sport)
drópie, *pron.* -pi-e; *gen.* drópiei
dropiói, *pron.* -pi-oi
dróșcă, *pl.* dróște
drug (bară, parte a războiului de țesut), *pl.* drugi
drum-de-fier
drumeág, *pl.* drumeáguri
drúșcă, *pl.* drúște
dualísm, *pron.* du-a-
dualitáte, *pron.* du-a-
dubiós, *pron.* -bi-os
dúbiu, *pron.* -bĭu
dubláj
dublé „metal aurit"
dublét, *pl.* dubléte
dúblu
dúblu-decalítru, *pl.* dúbli-decalítri
dúblu-decimétru
dublúră
dúblu-stér, *pl.* dúblu-stéri
ducát (monedă), *pl.* ducáți
dúce
dúcipal
dudắu, *pl.* dudáie
dudúcă, *pl.* dudúci
duduí, *ind.prez. 3 sg.* și *pl.* dúduie
duél, *pron.* du-el (*nu:* du-iel)
duét, *pron.* du-et (*nu:* du-iet), *pl.* duéte
dugheánă, *pl.* dughéne
dúgliș
dulámă, *pl.* duláme
duláp (scândură), *pl.* dulápi
duláp (mobilă), *pl.* dulápuri
dulceág
dulceáță, *pl.* dulcéțuri (preparate alimentare) *și* dulcéți (lucruri plăcute)
dulghér

dulíe, *gen.* dulíei, *pl.* dulíi
dumbrávă
dumerí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* dumerésc
dumicá, *ind. prez. 1 sg.* dumíc *și* dúmic
dumicát, *pl.* dumicáți
dumínică
dumisále, *v.* dumneasá
dumitále, *v.* dumneatá
dumneaéi
dumnealúi
dumnealór
dumneasá, *gen.* dumisále
dumneatá, *gen.* dumitále
dumneavoástră
dúmping
dúngă, *pl.* dungi
dúo
duodecimál, *pron.* du-o-
duodén, *pron.* du-o-
dúpă
dúpă-amiáză
dúpă-másă
dupăoláltă
dúpă-prânz
duralumíniu, *pron.* -nĭu
duramén, *pl.* duraménuri
durdulíu
dușmán
dușumeá
du-te-víno
dúză, *pl.* dúze
duzínă, *pl.* duzíni

E

E, *cit.* e
ea, *pron.* ia; *pl.* ele, *pron.* ie-le
ebén „abanos"
eboníță
ebóșă, *pl.* ebóșe
ebrietáte, *pron.* -bri-e-
ebuliométru, *pron.* -li-o-; *pl.* ebuliométre
ebulíție, *pron.* -ți-e; *gen.* ebulíției
ecarisáj
echér, *pl.* echére
echilatéral
echilibrór, *pl.* echilibroáre
echinocțiál, *pron.* -ți-al
echinócțiu, *pron.* -țĭu
echipáj, *pl.* echipáje
echipamént, *pl.* echipaménte
echipiér, *pron.* -pi-er
echitáție, *pron.* -ți-e; *gen.* echitáției
echivóc, *f.* echivócă
eclectísm
ecleziárh, *pron.* -zi-arh
ecleziástic, *pron.* -zi-as-
eclísă (Tehn.)
ecloziúne, *pron.* -zi-u-
eclúză, *pl.* eclúze
económ, *f.* econoámă
economísm
economizór, *pl.* economizoáre
ecoséz, *adj. invar.*
ecóu
ecrán, *pl.* ecráne
ecru *adj. invar.*, *pron.* ecrü
ecruisáj, *pron.* -cru-i-; *pl.* ecruisáje
ecténie, *pron.* -ni-e; *gen.* ecténiei
ecuatór, *pron.* -cu-a-
ecuatoriál, *pron.* -cu-a-, -ri-al
ecuáție, *pron.* -cu-a-; *gen.* ecuáției
ecvéstru
eczémă
edéc
edém (Med.)
edén
edícul
edifíciu, *pron.* -cĭu
edíl
editór
editoriál, *pron.* -ri-al

edíție, *pron.* -ți-e; *gen.* edíției
educáție, *pron.* -ți-e; *gen.* educáției
eféct, *pl.* eféete
efectuá, *pron.* -tu-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* efectueáză
eféndi
efervescénță, *pron.* sce
eficáce, *adj. invar.*
eficiént, *pron.* -ci-ent
eficiénță, *pron.* -ci-en-
efígie, *pron.* -gi-e; *gen.* efígiei
eflorescénță, *pron.* sce
eflúviu, *pron.* -vĭu; *pl.* eflúvii
éfor
eforíe, *gen.* eforíei
efrácție, *pron.* -ți-e; *gen.* efrácției
efuziúne, *pron.* -zi-u-
egalitarísm
egídă, *pl.* egíde
egipteán
eglógă, *gen.* eglógei
egocentrísm
egoísm
egotísm
egrétă
egúmen
ejectór, *pl.* ejectoáre
ejécție, *pron.* -ți-e; *gen.* ejécției
el, *pron.* iel; *pl.* ei, *pron.* iei
élan, *pl.* eláni (cerbi)
elán, *pl.* elánuri (avânturi)
electricián, *pron.* -ci-an; *pl.* electriciéni
electroanalíză, *pron.* -tro-a-
electrocardiográmă, *pron.* -di-o-
electrocautér, *pron.* -ca-u-
electrochímic
electrocutá
electrodinám, *pl.* electrodinámuri
electrodinámică
electrofór
electrogén
electromagnét, *pl.* electromagnéți
electromagnétic
electromagnetísm
electromecánică
electromotór
electroscóp, *pl.* electroscoápe
electrostática
electrotéhnic
electrotéhnică, *gen.* electrotéhnicii
electroterapíe, *gen.* electroterapíei
elefantiázis, *pron.* -ti-a-
elegiác, *pron.* -gi-ac
elegíe, *gen.* elegíei
elemént, *pl.* eleménte
elén
elenísm
elevatór, *pl.* elevatoáre
eleváție, *pron.* -ți-e; *gen.* eleváției
elíce, *pl.* elíce
elicoidál, *pron.* e-li-co-i-
elicoptér
elidá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* elideáză; *part.* elidát
eliminá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* elímină
eliminatóriu, *pron.* -rĭu
elipsoíd, *pl.* elipsoíde
elipsoidál, *pron.* -so-i-
elixír, *pron.* gz, *pl.* elixíre
elizéu, *pl.* elizée, *pron.* -ze-e (*nu*:-ze-ie)
eliziúne, *pron.* -zi-u-
elocuțiúne, *pron.* -ți-u-
elocvént
elocvénță
elogiá, *pron.* -gi-a; *ger.* elogiínd
elogiós, *pron.* -gi-os
elógiu, *pron.* -gĭu; *pl.* elógii
elucubráție, *pron.* -ți-e; *gen.* elucubráției
eludá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* eludeáză
elvețián, *pron.* -ți-an
emáil, *pron.* e-mail

emailá, *pron.* -mai-
emailór, *pron.* -mai-
emanáție, *pron.* -ți-e; *gen.* emanáției
emancipá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* emancipeáză
embargó, *pl.* embargóuri
emblémă
embriologíe, *pron.* -bri-o; *gen.* embriologíei
embrión, *pron.* -bri-on; *pl.* embrióni
emergént
emerí
emfáză
emfizém, *pl.* emfizéme
emigráție, *pron.* -ți-e; *gen.* emigráției
eminescián, *pron.* -ci-an
emisféră
emisiúne, *pron.* -si-u-
emistíh
emoliént, *pron.* -li-ent
emóție, *pron.* -ți-e; *gen.* emóției
emoționát, *pron.* -ți-o-
empiriocriticísm, *pron.* -ri-o-
empirísm
emúl, *pl.* emúli
emuláție, *pron.* -ți-e; *gen.* emuláției
emúlsie, *pron.* -si-e; *gen.* emúlsiei
emulsioná, *pron.* -si-o-
emulsór, *pl.* emulsoáre
encíclică, *pl.* encíclice
enciclopedíe, *gen.* enciclopedíei
enclávă, *pl.* enclávc
endocrinoterapíe, *gen.* endocrinoterapíei
endodérm, *pl.* endodérme
engléz, *pl.* englézi
englezoáică, *pron* -zoai-; *pl.* englezoáice
enologíe, *gen.* enologíei
enoriáș, *pron.* -ri-aș
enterocolítă
entuziásm, *pron.* -zi-asm
enumerá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* enúmeră; *conj.* enúmere
enumeráție, *pron.* -ți-e; *gen.* enumeráției
enunțiatív, *pron.* -ți-a-
eocén, *pron.* e-o-
eolián, *pron.* e-o-li-an
eolític, *pron.* e-o-
eparhiál, *pron.* -hi-al
epávă, *pl.* epáve
epicurián, *pron.* -ri-an
epicurísm
epidemiologíe, *pron.* -mi-o-; *gen.* epidemiologíei
epidérmă
epidiascóp, *pron.* -di-a-; *pl.* epidiascoápe
epilóg, *pl.* epilóguri
episcóp (Tehn.), *pl.* episcoápe
epíscop „rang bisericesc", *pl.* epíscopi
episód, *pl.* episoáde
epistát, *pl.* epistáți
epístolă
epitáf, *pl.* epitáfuri
epitalám, *pl.* epitalámuri
epiteliál, *pron.* -li-al
epitéliu, *pron.* -lĭu
epítrop
epizootíe, *pron.* -zo-o-; *gen.* epizootíei
épocă, *gen.* épocii
epolét, *pl.* epoléți
epónj (țesătură)
epopée, *pron.* -pe-e (*nu:* -pe-ie), *pl.* epopéi
épos, *pl.* éposuri
eprubétă
epuizá, *pron.* -pu-i-
epuráție, *pron.* -ți-e; *gen.* epuráției
epúră, *pl.* epúre
erám, erái, erá, eráți, eráu, *v.* fi
erátă

éră, *pl.* ére
erbacée, *pron.* -ce-e (*nu:* -ce-ie)
erbicíd
erbivór, *pl.* erbivóre
erés, *pl.* erésuri
erétic
erijá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* erijeáză, *1 pl.* erijăm; *ger.* erijând
eritém
erizipél
ermétic
ermetísm
ermitáj
eroicómic, *pron.* -ro-i-
eroísm
erotísm
eroziúne, *pron.* -zi-u-
erudíție, *pron.* -ți-e; *gen.* erudíției
erúpție, *pron.* -ți-e; *gen.* erúpției
erzáț, *pl.* erzáțuri
escádră
escadrílă
escadrón
escamotá
eschimós, *pl.* eschimóși
escortá
escórtă
escróc
esențiál, *pron.* -ți-al
eséu, *pl.* eséuri
esplanádă, *pl.* esplanáde
est
éste, *v.* fi
estétică, *gen.* estéticii
esteticián, *pron.* -ci-an
estimáție, *pron.* -ți-e; *gen.* estimáției
estonián, *pron.* -ni-an
estrádă, *pl.* estráde
estropiát, *pron.* -pi-at
estuár, *pron.* -tu-ar
eșafodáj, *pl.* eșafodáje
eșalón, *pl.* eșaloáne
eșantión, *pron.* -ti-on; *pl.* eșantioáne
eșárfă
ești, *v.* fi
eșuá, *pron.* -șu-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* eșueáză
etáj, *pl.* etáje
etajá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* etajeáză, *1 pl.* etajăm; *ger.* etajând
etaláj, *pl.* etaláje
etalón, *pl.* etaloáne
etánș, *pl.* etánși; *f.* etánșă, *pl.* etánșe
etanșáre
etanșeitáte, *pron.* -șe-i-
etc., *pron.* et cétera
etér (Chim.), *pl.* etéri, *(fig.)* etéruri
eteríe, *gen.* eteríei
eteroclít *și* **heteroclít**
eterodóx *și* **heterodóx**, *pl.* eterodócși *și* heterodócși
eterogén
eterogenitáte
étică, *gen.* éticii
etilénă
etimologíe, *gen.* etimologíei
etiologíe, *pron.* -ti-o-; *gen.* etiologíei
etiopián, *pron.* -ti-o-pi-an
eu, *pr.*, *pron.* ieu
eucalípt, *pron.* e-u-
eudiometríe, *pron.* e-u-di-o-; *gen.* eudiometríei
eufemísm, *pron.* e-u-
eufoníe, *pron.* e-u-; *gen.* eufoníei
euforíe, *pron.* e-u-; *gen.* euforíei
eugeníe, *pron.* e-u-; *gen.* eugeníei
euharistíe, *pron.* e-u-; *gen.* euharistíei
eunúc, *pron.* e-u-
eurítmic, *pron.* e-u-
euritmíe, *pron.* e-u-; *gen.* euritmíei

europeán, *pron.* e-u-, -pean; *pl.* européni; *f.* europeánă, *pl.* européne
ev, *pl.* évuri
evacuá, *pron.* -cu-a; *ind. prez. 1 sg.* evacuéz, *3 sg.* și *pl.* evacueáză
evaluá, *pron.* -lu-a; *ind. prez. 1 sg.* evaluéz, *3 sg.* și *pl.* evalueáză
evangheliár, *pron.* -li-ar; *pl.* evangheliáre
evanghélic
evantái, *pl.* evantáie
evaporá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* evápora *și* evaporeáză
evazáre
evazioníst, *pron.* -zi-o-
evaziúne, *pron.* -zi-u-
evazív
eventuál, *pron.* -tu-al
evicțiúne, *pron.* -ți-u-
evidént
evidențiá, *pron.* -ți-a; *ind. prez. 1 pl.* evidențiém, *pron.* -ți-em; *ger.* evidențiínd
evidențiére, *pron.* -ți-e-
eviscerá, *pron.* sce
evlávie, *pron.* -vi-e; *gen.* evláviei
evlaviós, *pron.* -vi-os
evoluá, *ind. prez. 1 sg.* evoluéz, *3 sg.* și *pl.* evolueáză
evolúție, *pron.* -ți-e; *gen.* evolúției
evoluționísm, *pron.* -ți-o-
evreiésc, *f.* evreiáscă
évrica
exáct, *pron.* gz
exactitáte, *pron.* gz
exalá, *pron.* gz
exaltá, *pron.* gz; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* exáltă
exaltáție, *pron.* gz, -ți-e; *gen.* exaltáției
exámen, *pron.* gz
exantemátic, *pron.* gz
exárh, *pron.* gz
exasperá, *pron.* gz
excavatór, *pron.* ecs-ca-
excaváție, *pron.* ecs-ca-, -ți-e; *gen.* excaváției
excedént, *pron.* ecs-ce-
excelá, *pron.* ecs-ce-
exceléntă, *pron.* ecs-ce-
excéntric, *pron.* ecs-cen-
excépție, *pron.* ecs-cep-ți-e; *gen.* excépției
excepționál, *pron.* ecs-cep-ți-o-
excés, *pron.* ecs-ces
excesív, *pron.* ecs-ce-
excitá, *pron.* ecs-ci-
excitáție, *pron.* ecs-ci-, -ți-e; *gen.* excitáției
exclamá, *pron.* ecs-cla-; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* exclámă
exclamáție, *pron.* ecs-cla-, -ți-e; *gen.* exclamáției
exclusív, *pron.* ecs-clu-
exclusivísm
excomunicá
excrescéntă, *pron.* sce
excréție, *pron.* ecs-cre-ți-e; *gen.* excréției
excúrsie, *pron.* -si-e; *gen.* excúrsiei
excursioníst, *pron.* -si-o-
execrábil
executá, *pron.* gz
executór, *pron.* gz
executóriu (Jur.), *pron.* gz, -rĭu
execúție, *pron.* gz, -ți-e; *gen.* execúției
exemplár, *pron.* gz
exémplu, *pron.* gz
exercitá, *pron.* gz
exercíțiu, *pron.* gz, -țĭu
exersá, *pron.* gz
exfoliére, *pron.* -li-e-

exhaustív, *pron.* -ha-us-
exhibíție, *pron.* ecs-hi-, -ți-e; *gen.* exhibíției
exhumá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* exhumeáză
exigénță
exíl, *pron.* gz; *pl.* exíluri
existá, *pron.* gz
existénță, *pron.* gz
existențialísm, *pron.* gz, -ți-a-
exînscrís, *adj. n., f.* exînscrísă; *pl.* exînscríse
exód
exorbitánt
exórdiu, *pron.* -dĭu
exótic, *pron.* gz
exotísm, *pron.* gz
expansionísm, *pron.* -si-o-
expansiúne, *pron.* -si-u-
expatriá, *pron.* -tri-a
expatriére, *pron.* -tri-e-
expectatívă
expectoráție, *pron.* -ți-e; *gen.* expectoráției
expediá, *pron.* -di-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* expediáză, *1 pl.* expediém, *pron.* -di-em; *ger.* expediínd
expediént, *pron.* -di-ent
expeditór
expedíție, *pron.* -ți-e; *gen.* expedíției
expediționár, *pron,* -ți-o-
experiénță, *pron.* -ri-en-
experimént, *pl.* experiménte
expiá, *pron.* -pi-a
expiatór, *pron.* -pi-a-
expiáție, *pron.* -pi-a-ți-e
expiráție, *pron.* -ți-e; *gen.* expiráției
explicá
explicáție, *pron.* -ți-e; *gen.* explicáției
exploatá, *pron.* -ploa-
exploatatór, *pron.* -ploa-
explodá
explózie, *pron.* -zi-e; *gen.* explóziei
explozív, *pl.* explozíve
exponént, *pl.* exponénți
exportá, *ind. prez. 1 sg.* expórt
expozánt
expozíție, *pron.* -ți-e; *gen.* expozíției
exprés, *adj., pl.* expréși, *f.* expresă, *pl.* exprése
exprésie, *pron.* -si-e; *gen.* exprésiei
expresionísm, *pron.* -si-o-
exprimá
exproprìá, *pron.* -pri-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* expropriáză, *1 pl.* expropriém, *pron.* -pri-em; *ger.* expropriínd
expropriére, *pron.* -pri-e-
expúlsie, *pron.* -si-e; *gen.* expúlsiei
expulzá
expúne, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* expún; *conj.* expúnă; *ger.* expunând
exsicatór
exsudáție, *pron.* -ți-e; *gen.* exsudáției
extaziá, *pron.* -zi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* extaziáză, *1 pl.* extaziém, *pron.* -zi-em; *ger.* extaziínd
extemporál
extensiúne, *pron.* -si-u-
extensór, *pl.* extensoáre
extenuá, *pron.* -nu-a; *ind. prez. 1 sg.* extenuéz, *3 sg.* și *pl.* extenueáză
extenuánt, *pron.* -nu-ant
extenuát, *pron.* -nu-at
exteriór, *pron.* -ri-or
exteriorizá, *pron.* -ri-o-
exteritoriál, *pron.* -ri-al
exterminá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* extérmină
extinctór, *pl.* extinctoáre
extíncție, *pron.* -ți-e; *gen.* extíncției
extínde
extirpá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* extírpă

extrabugetár
extráct
extrácție, *pron.* -ți-e; *gen.* extrácției
extraordinár
extrás, *pl.* extráse
extrașcolár
extraurbán
extrauterín
extravagánt
extrădá
extrém
extremísm
extrinséc, *pl.* extrinséci; *f.* extrinsécă, *pl.* extrinséce
exuberánt
exultá, *pron.* gz
ezitá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* ezítă
ezotéric

F

F, *cit.* fe *(în simboluri și:* ef)
fabricáție, *pron.* -ți-e; *gen.* fabricáției
fábrică, *pl.* fábrici
fáce, *ind. prez. 1 pl.* fácem, *2 pl.* fáceți; *imper. neg.* nu fáce
fachír
faciál, *pron.* -ci-al
fácies, *pron.* -ci-es; *pl.* fáciesuri
facíl
facsimíl *și* **facsímil,** *pl.* facsimíle *și* facsímile
factáj
factíce, *adj. invar.*
fáctor
factoríe, *gen.* factoríei
factótum
facturiér, *pron.* -ri-er
facțiúne, *pron.* -ți-u-
fading, *pron.* féding
faetón, *pron.* fa-e- *(nu:* fa-ie-); *pl.* faetoáne
fagocít, *pl.* fagocíte
fagót, *pl.* fagóturi
fágure
faiánță, *gen.* faiánței
fáimă, *pl.* fáime
falángă, *pl.* falánge
falanstér, *pl.* falanstére
fálcă, *gen.* fălcii
fald, *pl.* fálduri
faléză
fálie, *pron.* -li-e; *gen.* fáliei
falimént, *pl.* faliménte
fals, *adj., pl.* falși, *f.* fálsă, *pl.* fálse
fals, *subst., pl.* fálsuri
falsificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* falsífică
falsitáte
familiál „de familie", *pron.* -li-al
familiár „prietenos; obișnuit", *pron.* -li-ar
familiarísm, *pron.* -li-a-
famílie, *pron.* -li-e; *gen.* famíliei
fanariót, *pron.* -ri-ot
fanfáră, *pl.* fanfáre
fanfarón
fanión, *pron.* -ni-on
fantasmagóric
fantásmă
fántă (Tehn.), *pl.* fánte
fantezíe, *gen.* fantezíei
fantómă
fantóșă, *pl.* fantóșe
farfurioáră, *pron.* -ri-oa-
faringián, *pron.* -gi-an
fariseísm
farmaceútic, *pron.* -ce-u-
farmaceútică, *pron.* -ce-u-; *gen.* farmaceúticii
farmacodinamíe, *gen.* farmacodinamíei
farmacopée, *pron.* -pe-e (*nu:* -pe-ie)
farmacoterapíe, *gen.* farmacoterapíei

fármec, *subst.*, *pl.* fármece
farniénte, *pron.* -ni-en-
farsór
fascícul (Opt.), *pron.* sci; *pl.* fascícule
fascículă (publicație), *pron.* sci; *pl.* fascícule
fáscie, *pron.* fas-ci-e
fasciná, *pron.* sci
fasóle, *gen.* fasólei
fasón
fastuós, *pron.* -tu-os; *f.* fastuoásă, *pron.* -tu-oa-
fásung (Tehn.), *pl.* fásunguri
fáșă, *pl.* feși
fatalísm
fatuitáte, *pron.* -tu-i-
fáță, *pl.* féțe
fáță de
fáună, *pron.* fa-u-
favoáre, *pron.* -voa-; *gen.* favórii, *pl.* favóruri
favorít, *subst.*, *pl.* favoríți
favoritísm
făcăluí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* făcăluiésc; *conj.* făcăluiáscă
făclíe, *gen.* făclíei
făgáș, *pl.* făgáșe
făgăduí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* făgăduiésc; *conj.* făgăduiáscă
făgăduiálă, *pl.* făgăduiéli
făínă, *gen.* făínii
făinós, *pron.* fă-i-
fălțuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* fălțuiésc; *conj.* fălțuiáscă
făptuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* făptuiésc; *conj.* făptuiáscă
făráș, *pl.* făráșe
fărădelége
fărâmá, *ind. prez. 1 sg.* fărấm, *1 pl.* fărâmắm
fărâmiciós
fărâmițá
fărâmíță
fărșerót
Făt-Frumós
fățuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* fățuiésc; *conj.* fățuiáscă
fățuiálă, *pl.* fățuiéli
făurí, *pron.* fă-u-
fâlfâí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* fâlfâie
fânáț, *pl.* fânáțuri *și* fânáțe
fântấnă, *pl.* fântâni
fârtát
fâsâí
fâșâí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* fấșâie; *conj.* fấșâie
fâșíe
fâțâí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* fấțâie
febrifúg, *pl.* febrifúge
februárie, *pron.* -bru-a-ri-e
feciór
fecundáție, *pron.* -ți-e; *gen.* fecundáției
fedeléș, *pl.* fedeléșuri *și* fedeléșe
Federáția Sindicálă Mondiálă (F.S.M.)
federáție, *pron.* -ți-e; *gen.* federáției
fédervais
feéric, *pron.* fe-e- (*nu*: fe-ie-)
feeríe, *pron.* fe-e- (*nu:* fe-ie-); *gen.* feeríei
félceriță
féldspat, *pl.* féldspați
felegeán, *pl.* felegéne
feleștióc
felicitá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* felícită
felíe, *gen.* felíei
felinár
feméie, *gen.* feméii
femeiésc, *f.* femeiáscă
feminín
fenicián, *pron.* -ci-an
fénix, *pl.* fénicși

fenomén
féntă (Sport), *pl.* fénte
ferátă *(în:* cale ferată)
ferăstrắu, *pl.* ferăstráie
fércheș, *pl.* fércheși, *f.* fércheșă, *pl.* férchese
ferchezuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* ferchezuiésc; *conj.* ferchezuiáscă
fereástră, *pl.* feréstre
ferecá
ferestruí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* ferestruiésc; *conj.* ferestruiáscă
ferestrúie
férfeniță
ferfenițí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* ferfenițésc
feribót (Mar.), *pl.* feribóturi
feríce, *adj. invar., subst. f.*
férigă, *pl.* férigi
fermecá, *ind. prez. 1 sg.* fármec, *2 sg.* fármeci, *3 sg.* și *pl.* fármecă, *1 pl.* fermecắm; *conj.* fármece
fermentáție, *pron.* -ți-e; *gen.* fermentáției
fermiér, *pron.* -mi-er
fermoár, *pron.* fer-moar
feróce, *adj. invar.*
feromagnétic
feromagnetísm
feroviár, *pron.* -vi-ar
festín, *pl.* festínuri
feși, *v.* fáșă
feștílă, *pl.* feștíle
fetíș, *pl.* fetíșuri
fetișísm
fétru
fétus, *pl.* fétuși
feudál, *pron.* fe-u-
feudalísm, *pron.* fe-u-
feúdă, *pron.* fe-u-
fi, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* sunt, *2 sg.* ești, *pron.* iești, *3 sg.* éste, *pron.* ieste, *1 pl.* suntém *și* súntem, *2 pl.* suntéți *și* súnteți; *imperf.* erám, erái, erá, erám, eráți, eráu, *pron.* ie-; *conj. 2 sg.* fii; *imper. afirmativ* fii, *imper. neg.* nu fi
fiácru, *pron.* fi-a-
fiáră, *pron.* fia-ră; *pl.* fiáre
fiáscă, *v.* fiésc
fiásco, *pron.* fias-co
fiástru, *pron.* fi-as-
fibróm, *pl.* fibroáme
fíbulă
ficát, *pl.* ficáți
ficși, *v.* fix
ficțiúne, *pron.* -ți-u-
fideísm
fíder *(nu:* feeder)
fiduciár, *pron.* -ci-ar
fiecáre, *gen.* fiecắrui, fiecắruia, *f.* fiecắrei, fiecắreia
fiecé
fiecíne, *gen.* fiecúi
fiecúm
fiéf, *pron.* fi-ef
fier, *pl.* fiáre
fierár
fiérbe
fierbínte
fiére
fiert (*1 sil.)*
fiertúră
fiésc, *pron.* fi-esc, *f.* fiáscă, *pron.* fi-as-
fieștecáre
figuráție, *pron.* -ți-e; *gen.* figuráției
figúră, *pl.* figúri
fii, *v.* fi
fiícă, *pl.* fiíce
fiíndcă, *conjuncție*
fiínță
filamént, *pl.* filaménte
filarmónică, *gen.* filarmónicii
fílă, *pl.* fíle

fíldeș
filé (carne), *pl.* filéuri
filét, *pl.* filéte (Med.)
filét, *pl.* filéturi (Tehn.)
filéu „plasă, rețea", *pl.* filéuri
filfizón
filiál, *pron.* -li-al
filiálă, *pron.* -li-a-
filiáție, *pron.* -li-a-ți-e; *gen.* filiáției
filiéră, *pron.* -li-e-
filigrán, *pl.* filigráne
filmotécă, *pl.* filmotéci
filodéndron
filón, *pl.* filoáne
filozóf
filozofíe
fíltru, *pl.* fíltre
finál, *pl.* finále
finalísm
financiár, *pron.* -ci-ar
finét
finéțe
finisáj, *pl.* finisáje
finisór (mașină), *pl.* finisoáre
finisór (muncitor), *pl.* finisóri; *f.* finisoáre, *pl.* finisoáre
fiólă, *pron.* fi-o-
fiór, *pron.* fi-or
fiórd, *pron.* fi-ord
fiorín, *pron.* fio-
fioritúră, *pron.* fio-
fiorós, *pron.* fi-o-
fírav
firfiríc
firídă, *pl.* firíde
firimitúră
firmán, *pl.* firmáne
fírnis
físă (de telefon etc.)
fiscalísm
fisioná, *pron.* -si-o-
fisiúne, *pron.* -si-u-
fistíc
fistichíu
fístulă
fisúră, *pl.* fisúri
fíșă (de hârtie etc.), *pl.* fíșe
fișiér, *pron.* -și-er
fișíu
fitíl, *pl.* fitíluri
fitopatologíe, *gen.* fitopatologíei
fitotehníe, *gen.* fitotehníei
fitoterapíe, *gen.* fitoterapíei
fitotóxic
fițúică, *pl.* fițúici
fiu, *pl.* fii, *art.* fíii
fix, *pl.* ficși
fízică, *gen.* fízicii
fizicián, *pron.* -ci-an; *pl.* fiziciéni, *pron.* -ci-eni
fiziocrát, *pron.* -zi-o-
fiziológ, *pron.* -zi-o-
fiziológic, *pron.* -zi-o-
fiziologíe *pron.* -zi-o-; *gen.* fiziologíei
fizionomíe, *pron.* -zi-o-; *gen.* fizionomíei
fiziopatologíe, *gen.* fiziopatologíei
fizioterapíe, *gen.* fizioterapíei
flácără, *pl.* flắcări
flacón, *pl.* flacoáne
flagél „bici, calamitate", *pl.* flagéluri
flajolét
flambáj
flamíngo, *pl.* flamíngi
flámură, *pl.* flámuri
flanélă, *pl.* flanéle
flánșă, *pl.* flánșe
fláut, *pron.* fla-ut; *pl.* fláute
flăcăiándru *și* **flăcăuándru**
flăcăráie
flăcărúie
fleáncă
fleándură, *pl.* flénduri
flebítă

flec, *pl.* flécuri
fler
fleșcăí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* fleș-căiésc
fleșcăiálă
flexiúne, *pron.* -xi-u-
fligórn, *pl.* fligórnuri
flirt
floárea-soárelui, *gen.* flórii-soárelui
flotáție, *pron.* -ți-e; *gen.* flotáției
flotór, *pl.* flotoáre
fluctuá, *pron.* -tu-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* fluctueáză
fluctuáție, *pron.* -tu-a-ți-e; *gen.* fluc-tuáției
fluíd, *pl.* fluíde
fluiditáte, *pron.* flu-i-
flúier
fluierár
fluieráș
fluór, *pron.* flu-or
fluorescént, *pron.* flu-o-, sce
fluorhídric
fluorúră
flușturátic
flúture
fluviál, *pron.* -vi-al
flúviu, *pron.* -vĭu
flux, *pl.* flúxuri
fluxiúne, *pron.* -xi-u-
foáie
foaiér, *pron.* foa-ier
foámete
foárfece, *pl.* foárfece
fobúrg, *pl.* fobúrguri
fócă, *pl.* foci
foehn, *pron.* fön
fofeáză, *pl.* foféze
foiálă
foiletón, *pron.* fo-i-; *pl.* foiletoáne
foiletoníst, *pron.* fo-i-
foișór, *pron.* fo-i-
folclór
folícul (Anat.), *pl.* folículi
folículă (Bot.), *pl.* folícule
fólio, *pron.* -li-o
foliólă, *pron.* -li-o-
folós, *pl.* foloáse
fondatór
foneticián, *pron.* -ci-an
fonetísm
fonf
fonfăí
foráibăr, *pl.* foráibăre
foráj
fórceps, *pl.* fórcepsuri
forestiér, *pron.* -ti-er
fórfotă
fórint
forjá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* forjeáză, *1 pl.* forjắm; *ger.* forjând
fórjă, *pl.* fórje
formalísm
formáție, *pron.* -ți-e; *gen.* formáției
formúlă
fortăreáță
fortificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* fortífică
fortificáție, *pron.* -ți-e; *gen.* forti-ficáției
fortíssimo
fósfor
fosforescént, *pron.* sce
fosílă, *pl.* fosíle
fótbal
fotocópie, *pron.* -pi-e; *gen.* fotocópiei
fotoeléctric
fotoelemént
fotografiá, *pron.* -fi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* fotografiáză, *1 pl.* fotografiém, *pron.* -fi-em; *ger.* fotografiínd
fotogramétru (aparat), *pl.* fotogram-métre

fotolitografíe, *gen.* fotolitografíei
fotóliu, *pron.* -lĭu; *pl.* fotólii
fotoluminescénță, *pron.* sce
fotomecánică
fotometríe, *gen.* fotometríei
fotomontáj, *pl.* fotomontáje
fotón, *pl.* fotóni
fotoreportáj
fotorepórter
fotosintéză
fototelegrafíe, *gen.* fototelegrafíei
fototerapíe, *gen.* fototerapíei
fototipíe, *gen.* fototipíei
fotozincografíe, *gen.* fotozincografíei
fox, *pl.* focși
foxteriér, *pron.* -ri-er
fóxtrot
frácție (Mat.), *pron.* -ți-e; *gen.* frácției
fracționá, *pron.* -ți-o-
fracționísm, *pron.* -ți-o-
fracțiúne, *pron.* -ți-u-; *pl.* fracțiúni
frágă (fruct), *pl.* fragi
fráged
fragíl
fragmént, *pl.* fragménte
fraht, *pl.* fráhturi
franc, *adj.*
francá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* francheáză
francéz, *pl.* francézi
franchéțe
francmasón
franj, *pl.* fránjuri
fratricíd
fráudă, *pron.* fra-u-
frazeologíe, *pron.* -ze-o-; *gen.* frazeologíei
frățiór, *pron.* -ți-or
frấnă, *pl.* frấne
frânghíe
frânghiér, *pron.* -ghi-er
frâu, *pl.* (parte a hamului) frấie, (conducere politică) frấne
freámăt, *pl.* freámăte
frecvént
fregátă, *pl.* fregáte
frésca, *pl.* frésce, *pron.* sce
frezór (mașină), *pl.* frezoáre
frezór (persoană), *pl.* frezóri
fríca, *gen.* frícii
fricționá, *pron.* -ți-o- *(nu:* frecționa)
fricțiúne, *pron.* -ți-u-
frigărúie
frigián, *pron.* -gi-an
frigíd
frigidér, *pl.* frigidére
frizá
frizér
frizeríe
frizúră
frontiéră, *pron.* -ti-e-
frontispíciu, *pron.* -cĭu; *pl.* frontispícii
frontón, *pl.* frontoáne
fructiéră, *pron.* -ti-e-
fructóză
fructuós, *pron.* -tu-os
frumuséțe
fruntáș, *pl.* fruntáși, *f.* fruntáșă, *pl.* fruntáșe
frunzár, *pl.* frunzáre
frunzíș, *pl.* frunzíșuri
frust, *pl.* fruști *(1 sil.)*; *f.* frústă, *pl.* frúste
frustrá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* frustreáză
ftiziológ, *pron.* -zi-o-
fucsínă, *gen.* fucsínei
fugí, *imperf. 3 sg.* fugeá
fulguí, *ind. prez. 3 sg.* fulguiéște
fulgeráție, *pron.* -ți-e; *gen.* fulgeráției
fúlie (Bot.), *pron.* -li-e; *gen.* fúliei
fulmicotón
fumăráie

fumigáție, *pron.* -ți-e; *gen.* fumigáției
fumoár, *pron.* -moar
fumuríu
funciár, *pron.* -ci-ar
fúncție (Mat. „mărime variabilă"; rol, ocupație), *pron.* -ți-e; *gen.* fúncției
fúncție, *pron.* -ți-e *și* **funcțiúne,** *pron.* -ți-u- (Chim., Gram., Med., contabilitate, filozofie, logică)
funcționá, *pron.* -ți-o-
funcționál, *pron.* -ți-o-
funcționár, *pron.* -ți-o-
funcțiúne *v.* fúncție
fundá
fundál, *pl.* fundále *și* fundáluri
fundamént, *pl.* fundaménte
fundáție, *pron.* -ți-e; *gen.* fundáției
fúndă, *pl.* fúnde
funerálii, *numai pl.*
funerár, *adj., pl.* funerári, *f.* funeráră, *pl.* funeráre
funiculár
fúnie, *pron.* -ni-e; *gen.* fúniei
funíngine, *gen.* funínginii
furáj, *pl.* furáje
furajér
furculíță, *pl.* furculíțe
fúrie, *pron.* -ri-e; *gen.* fúriei
furiér, *pron.* -ri-er
furișá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* furișeáză, *1 pl.* furișắm; *ger.* furișând
furnál, *pl.* furnále
furnicár „mușuroi", *pl.* furnicáre
furnír, *pl.* furníre
furniruí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* furniruiésc; *conj.* furniruiáscă
furnizá
furnizór, *f.* furnizoáre
furséc, *pl.* fursécuri
furtún, *pl.* furtúnuri
furtunátic
furtúnă, *pl.* furtúni
furúncul, *pl.* furúncule
fus (de tors), *pl.* fúse
fus (Med., Tehn.), *pl.* fúsuri
fuscél, *pron.* sce; *pl.* fuscéi
fusifórm
futurísm
fuzeláj, *pl.* fuzeláje
fuzioná, *pron.* -zi-o-
fuziúne, *pron.* -zi-u-

G

G, *cit.* ghe *(în abrevieri și:* ge)
gabarít, *pl.* gabaríte
gábie, *pron.* -bi-e; *gen.* gábiei
gabiér, *pron.* -bi-er
gabión, *pron.* -bi-on
gádină, *pl.* gádine
gáică, *pron.* gai-că; *pl.* găici
gáie, *pl.* găi
gáiță, *pron.* ga-i-; *pl.* gáițe
galanteríe, *gen.* galanteríei
galantóm *și* **galantón**
gálben
galeríe, *gen.* galeríei
gáleș, *pl.* gáleși, *f.* gáleșă, *pl.* gáleșe
galicísm, *pl.* galicísme
galimátias, *pron.* -ti-as
galinacée, *pl.* galinacée, *pron.* -ce-e (*nu:* ce-ie)
galión, *pron.* -li-on
gáliță, *pl.* gálițe
galițián, *pron.* -ți-an
galón, *pl.* galoáne
galvanocautér, *pron.* -ca-u-
galvanocromíe, *gen.* galvanocromíei
galvanométru, *pl.* galvanométre
galvanoplastíe, *gen.* galvanoplastíei
galvanoscóp, *pl.* galvanoscoápe
galvanotéhnică

galvanoterapíe, *gen.* galvanoterapíei
galvanotipíe, *gen.* galvanotipíei
gambít, *pl.* gambíturi
gamélă, *pl.* gaméle
gángă, *gen.* gángei, *pl.* gánge
ganglión, *pron.* -gli-on; *pl.* ganglióni
gángster, *pron.* gang-
garáfă, *v.* caráfă
garáj, *pl.* garáje
garanțíe, *gen.* garanțíei
gárdă, *pl.* gărzi
garderób „dulap pentru haine", *pl.* garderóburi
garderóbă, *pl.* garderóbe
garderobiér, *pron.* -bi-er
gardián, *pron.* -di-an
gárdină, *pl.* gárdini
gargáră
gárniță, *pl.* gárnițe
garnizoánă, *pl.* garnizoáne
garsoniéră, *pron.* -ni-e-
gasteropód *și* **gastropód**
gastroenterítă
gastrointestinál
gáșcă, *pl.* găști
gáter
gáură, *pron.* ga-u-
gauss *(1 sil.)*, *pl.* gauși
gavanós, *pl.* gavanoáse
gaz, *pl.* gáze
gazbetón
gazél, *pl.* gazéluri
gazélă, *pl.* gazéle
gazificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* gazífică
gazométru, *pl.* gazométre
găinúșă, *pron.* gă-i-; *pl.* găinúșe
găitán, *pron.* gă-i-; *pl.* găitáne
gălăgíe, *gen.* gălăgíei
gălăgiós, *pron.* -gi-os
gălbeáză, *gen.* gălbézei
gălbejí
gălbejós
gălbeneálă „paliditate", *pl.* gălbenéli
gălbeneálă „vopsea galbenă", *pl.* gălbenéle
gălbenúș, *pl.* gălbenúșuri
gălbináre
gălbiór, *pron.* -bi-or
gălbúi, *pl.* gălbúi; *f.* gălbúie, *pl.* gălbúi
găleátă, *pl.* găléți
găligán
gălúșcă, *pl.* gălúște
găoáce, *pl.* găóci
gắrgăriță
gărgăún
gătéj, *pl.* gătéje
gătí
găunós, *pron.* gă-u-
găurí, *pron.* gă-u-
găván, *pl.* găváne
găvozdí
găzduí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* găzduiésc; *conj.* găzduiáscă
gắde, *art.* gâdea *și* gâdele, *gen. art.* gâdei *și* gâdelui; *pl.* gâzi
gâdilá
gâdilíci
gâfâí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* gâfâie
gâgâlíce, *pl.* gâgâlíci
gấlcă, *pl.* gâlci
gâlceávă, *pl.* gâlcévi
gâlgâí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* gâlgâie
gấlmă, *pl.* gâlme
gângánie, *pron.* -ni-e; *pl.* gângắnii
gânguri
gârbáci
gấrbov
gârlíci
gấrniță *și* **gârneáță**
gấscă, *pl.* gâște
gâtlán
gâtléj, *pl.* gâtléjuri

gâtuí, *ind. prez. 1 sg.* gâtui, *3 sg.* și *pl.* gâtuie
geába
gealát, *pl.* gealáți
gealău, *pl.* gealăie
geam *(1 sil.)*
geamandúră, *pl.* geamandúri
geamantán
geámăn, *pl.* gémeni; *f.* geámănă, *pl.* gémene
geámăt, *pl.* gémete
geambáș
geambláć, *pl.* geamblácuri
geamgíu, *pl.* geamgíi
geamparále
géantă „servietă", *pl.* genți
geluí „a da la rindea", *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* geluiésc; *conj.* geluiáscă
gem *(nu:* jam), *pl.* gémuri
gemináție, *pron.* -ți-e; *gen.* gemináției
genealogíe, *pron.* -ne-a-; *gen.* genealogíei
generál-colonél
generalísim
generál-locotenént
generál-maiór
generatoáre (*nu:* generatrice), *pl.* generatoáre
generatór, *pl.* generatoáre
generáție, *pron.* -ți-e; *gen.* generáției
geniál, *pron.* -ni-al
genitív
géniu, *pron.* -nĭu
gentiléțe
gențiánă, *pron.* -ți-a-
genuflexiúne, *pron.* -xi-u-
genúnchi
genunchiéră, *pron.* -chi-e-
genúne
geocéntric, *pron.* ge-o-
geochimíe, *pron.* ge-o-; *gen.* geochimíei
geodezíe, *pron.* ge-o-; *gen.* geodezíei
geofízică, *pron.* ge-o-
goegráf, *pron.* ge-o-
goegrafíe, *pron.* ge-o-; *gen.*geografíei
geoíd, *pron.* ge-o-
geológ, *pron.* ge-o-, *f.* geológă
geologíe, *pron.* ge-o-; *gen.* geologíei
geometríe, *pron.* ge-o-; *gen.* geometríei
georgián, *pron.* geor-gi-an
geosféră, *pron.* ge-o-
geosinclinál, *pron.* ge-o-
geotéhnică, *pron.* ge-o-
geotermíe, *pron.* ge-o-; *gen.* geotermíei
geotropísm, *pron.* ge-o-
gerá „a administra"
geránt „administrator"
gérmen *și* **gérmene** *(în locuțiuni numai* gérmene: în ~), *pl.* gérmeni
germináție, *pron.* -ți-e; *gen.* germináției
geruí, *ind. prez. 3 sg.* geruiéște; *conj.* geruiáscă
geruiálă
gerúnziu, *pron.* -zĭu
gestáție, *pron.* -ți-e; *gen.* gestáției
gesticuláție, *pron.* -ți-e; *gen.* gesticuláției
gestionár, *pron.* -ti-o-
gestiúne, *pron.* -ti-u-
get-begét
gheáră
gheátă, *pl.* ghéte
gheáță, *gen.* ghéții; *pl.* (întinderi de gheață) ghéțuri
gheboșá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* gheboșeáză, *1 pl.* gheboșăm; *ger.* gheboșând
gheénă, *pron.* ghe-e- *(nu:* ghe-ie-)
ghéișă, *pron.* ghei-șă
ghéizer, *pron.* ghei-zer

ghem, *pl.* ghéme
ghemotóc, *pl.* ghemotoáce
ghemuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* ghemuiésc; *conj.* ghemuiáscă
gherdáp, *pl.* gherdápuri
gherétă
gherghéf, *pl.* gherghéfuri
gherghínă
gheróc, *pl.* gherócuri
ghes *(în:* a da ghes)
ghetóu, *pl.* ghetóuri
ghétră, *pl.* ghétre
ghiaúr
ghicí, *conj.* ghiceáscă
ghid (carte), *pl.* ghíduri
ghid (persoană), *pl.* ghizi
ghidáj
ghidón, *pl.* ghidoáne
ghiftuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* ghiftuiésc; *conj.* ghiftuiáscă
ghilimnéle, *numai pl.*
ghilosí
ghilotiná
ghimbér *și* **ghimbír**
ghimirlíe, *gen.* ghimirlíei
ghímpe
ghíndă, *pl.* ghínde
ghinión, *pron.* -ni-on
ghint, *pl.* ghínturi
ghintuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* ghintuiésc; *conj.* ghintuiáscă
ghioágă, *pron.* ghioa-gă
ghióc (Bot.), *pron.* ghi-oc; *pl.* ghióci
ghióc (Zool.), *pron.* ghi-oc; *pl.* ghiócuri
ghiol *(1 sil.)*
ghionoáie, *pron.* ghi-o-; *pl.* ghionói *și* ghionoáie
ghiont *(1 sil.)*, *pl.* ghionți *și* ghiónturi
ghiorăí, *v.* chiorăí
ghiorăiálă, *v.* chiorăiálă
ghióșă, *pron.* ghi-o-
ghióturǎ, *pron.* ghio-
ghiozdán, *pron.* ghioz-dan
ghips
ghirlándă, *pl.* ghirlánde
ghișéu, *pl.* ghișée, *pron.* -șe-e *(nu:* -șe-ie)
ghiudén, *pron.* ghiu-den; *pl.* ghiudénuri
ghivéci (de flori), *pl.* ghivéce
ghivéci (mâncare), *pl.* ghivéciuri
ghivént, *pl.* ghivénturi
ghizd, *pl.* ghízduri
ghízdav
ghizdéi
gibón
gigánt
gimnást, *pl.* gimnáști
gimnaziál, *pron.* -zi-al
gimnáziu, *pron.* -zĭu
gínere, *art.* ginerele
gíngaș, *pl.* gíngași, *f.* gíngașă, *pl.* gíngașe
gingíe, *gen.* gingíei
gíntă, *pl.* ginți
giol *(1 sil.)*, *pl.* gioále *și* gióluri
girá „a garanta"
giráfă, *pl.* giráfe
giránt „persoană care garantează"
gireádă „șiră de paie"
giroscóp, *pl.* giroscoápe
giubeá
giúlgiu *(2 sil.)*, *pron.* -gĭu
giuvaiér, *pl.* giuvaiére
giuvaiergíu, *pl.* giuvaiergíi
glaciál, *pron.* -ci-al
glaciáră (Geol.), *pron.* -ci-a-
gladiatór, *pron.* -di-a-
gladiólă, *pron.* -di-o-
glagóre
glájă

glásbeton
gláspapir
glásvand, *pl.* glásvanduri
glaucóm, *pron.* glau-com
glazúră, *gen.* glazúrii
glăscióro, *pron.* scio
glăsuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* glăsuiésc; *conj.* glăsuiáscă
gléznă
glicerínă, *gen.* glicerínei
glicínă
glíe, *gen.* glíei
glisiéră, *pron.* -si-e-
glob (Anat.), *pl.* globi
glob, *pl.* glóburi
glodurós
glonț, *pl.* gloánțe
glórie, *pron.* -ri-e; *gen.* glóriei
glorificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* glorífică
gloriós, *pron.* -ri-os
glósă
glucíniu, *pron.* -nĭu
glúgă, *pl.* glugi
gnais *(1 sil.)*, *pl.* gnáisuri
gnoseologíe, *pron.* -se-o-; *gen.* gnoseologíei
goblén, *pl.* goblénuri
godín „sobă", *pl.* godínuri
goelétă, *pron.* go-e- *(nu:* go-ie-)
gogoáșă, *pl.* (obiecte) gogoáșe *și* gogóși, (minciuni) gogóși
gogomán
gógoriță
gol, *pl.* goi, *f.* goálă, *pl.* goále
gol (Sport) *(nu:* goal), *pl.* góluri
goláș, *pl.* goláși, *f.* goláșă, *pl.* goláșe
gondólă, *pl.* gondóle
gondoliér, *pron.* -li-er
goniometríe, *pron.* -ni-o-; *gen.* goniometríei
goniométru, *pron.* -ni-o-; *pl.* goniométre
gorgán, *pl.* gorgáne
goríla, *pl.* goríle
gorún
gospodár
gospodăríe, *gen.* gospodăríei
góștină
gótcă, *pl.* gótce
goz, *pl.* gózuri
grában, *pl.* grábene
grad, *pl.* gráde
gradáție, *pron.* -ți-e; *gen.* gradáției
grádel
gradén, *pl.* gradénuri
graficián, *pron.* -ci-an
grafológ, *f.* grafológă
grafométru, *pl.* grafométre
grahám „pâine"
grai, *pl.* gráiuri
gráifer, *pl.* gráifere
grajd
gramátică, *gen.* gramáticii, *pl.* gramátici
graminée, *pl.* graminée, *pron.* -ne-e *(nu:* -ne-ie)
gramofón, *pl.* gramofoáne
granát „piatră prețioasă", *pl.* granáte
granát (Bot.), *pl.* granáți
granátă „rodie"
grandilocvént
grandiós, *pron.* -di-os
grángur
gråniță, *pl.* gránițe
granulatór, *pl.* granulatoáre
granuláție, *pron.* -ți-e; *gen.* granuláției
granúlă
granulóm, *pl.* granuloáme
grápă, *pl.* grápe
grátie, *pron.* -ti-e; *pl.* grátii
gratificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* gratífică

gratificáție, *pron.* -ți-e; *gen.* gratificáției
grațiá, *pron.* -ți-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* grațiáză, *1 pl.* grațiém, *pron.* ți-em; *ger.* grațiínd
gráție, *pron.* -ți-e; *gen.* gráției
grațiére, *pron.* -ți-e-
grațiós, *pron.* -ți-os
gráur
gravitáte, *gen.* gravitắții
gravitáție, *gen.* gravitáției
grădínă, *gen.* grădínii
grắdiște
grăí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* grăiésc; *conj.* grăiáscă
grămádă, *pl.* grămézi
grămăjoáră
grăpá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* grăpeáză
grăsulíu
grătár, *pl.* grătáre
grăúnte, *pl.* grăúnți
grăúnță, *mai ales la pl.* grăúnțe
grấne, *numai pl.* „cereale"
grâu, *pl.* grấie „lanuri de grâu"
grâu, *pl.* grấuri „calități de grâu"
grâuléț, *pron.* grâ-u-
greábăn, *pl.* grébene *și* grébeni
greáță, *pl.* gréțuri
greblá, *ind.* prez. 3 sg. *și* pl. grebleáză
gréder, *pl.* grédere
grefiér, *pron.* -fi-er
gréier
grenádă „proiectil"
grenadiér, *pron.* -di-er
greói, *pl.* greói; *f.* greoáie, *pl.* greoáie
grep, *pl.* grépuri (*și:* **grépfrut**, *pl.* grépfruturi)
grésie, *pron.* -si-e; *gen.* grésiei
greș, *pl.* gréșuri
greșeálă, *pl.* greșéli
greșí, *conj.* greșeáscă
greuléț, *pron.* gre-u-
greușór, *pron.* gre-u-
greutáte, *pron.* gre-u-
gri
grijánie, *pron.* -ni-e; *gen.* grijániei
gríjă, *pl.* griji
grijí, *conj.* grijeáscă
grijulíu
griláj, *pl.* griláje
gríllă, *pl.* gríle
grimásă
grimeur, *pron.* -mör
grínda, *pl.* grinzi
grindéi, *pl.* grindéie
gríndină, *pl.* gríndine
griș
grizú, *art.* grizúul
groáznic
grobián, *pron.* -bi-an
grohăí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* gróhăie
grohotíș, *pl.* grohotíșuri
gromóvnic, *pl.* gromóvnice
grosciór, *pron.* scio
grótă, *pl.* gróte
grotésc, *f.* grotéscă
grui, *pl.* grúiuri *și* grúie
grumáz, *pl.* grumáji
grund, *pl.* grúnduri
grunz, *pl.* grunji *și* grúnzuri
grunzurós
grup, *pl.* grúpuri
grúpă, *pl.* grúpe
guáno, *pron.* gua-
guard (*1 sil.*)
guáșă, *pron.* gua-; *gen.* guáșei
gubérnie, *pron.* -ni-e; *gen.* gubérniei
gudrón, *pl.* gudroáne
guguștiúc
guițá, *pron.* gu-i-
guițătúră, *pron.* gu-i-
gúlaș, *pl.* gúlașuri

gulerás, *pl.* guleráse
gulíe, *gen.* gulíei
gunói
gunoí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* gunoiésc; *conj.* gunoiáscă
gunoiér
gúra-léului
gúră-cáscă
gúreș, *pl.* gúreși; *f.* gúreșă, *pl.* gúreșe
gurgúi, *pl.* **gurgúie**
gúșă, *pl.* gușі
gutapércă
gutúi
gutúie
guturái, *pl.* guturáiuri *și* guturáie
guzgán
gúzlă (Muz.)

H, *cit.* ha *(în abrevieri și:* haș)
habár
háchițe
hagiográfic, *pron.* -gi-o-
háide
haihúi
haimaná, *pl.* haimanále
haín, *pl.* haíni; *f.* haínă, *pl.* haíne
háină, *subst.*
hainí, *pron.* ha-i-; *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* hainésc
háită, *pl.* háite
haláj
halát, *pl.* haláte
hálcă, *pl.* hălci
halebárdă, *pl.* halebárde
halebardiér, *pron.* -di-er
halimá, *pl.* halimále
haló, *pl.* halóuri
halogén
háltă, *pl.* hálte
haltéră (Sport)
halucináție, *pron.* -ți-e; *gen.* halucináției
halvá
hamác, *pl.* hamácuri *și* hamáce
hambár, *pl.* hambáre
haméi
hamsíe, *gen.* hamsíei, *pl.* hamsíi
han (persoană), *pl.* hani
han, *pl.* hánuri
hándbal
handicáp, *pl.* handicápuri
hangár, *pl.* hangáre
hangér
han-tătár
hántru, *pl.* hántri
háos
háplea
hapsán
harabá, *pl.* harabále
harababúră
harabagíu, *pl.* harabagíi
harabáie, *pl.* hărăbăi
harachíri, *pron.* -chi-ri
haráci „tribut" *(2 sil.)*
harápnic
harbúz, *pl.* harbúji
hárcea-párcea
hardughíe, *gen.* hardughíei
harém, *pl.* harémuri
harnașamént
harpagón
hárpă *și* **hárfă**
harpíe *și* **hárpie**, *gen.* harpíei *și* hárpiei
hartán, *pl.* hartáne
hartoí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* hartoiésc; *conj.* hartoiáscă
hárță
harți *(1 sil.)*
hasmațúchi, *pron.* -țuchi
háspel, *pl.* háspeluri
határ, *pl.* hatâruri

hátman *și* **hatmán**
havéză
havúz, *pl.* havúzuri
hazárd
hazlíu
hazná
hăbăúc
hăcuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* hăcuiésc
hădărág
hăitáș, *pron.* hăi-
hăituí, *pron.* hăi-; *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* hăituiésc; *conj.* hăituiáscă
hăituiálă, *pron.* hăi-
hălăduí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* hălăduiésc; *conj.* hălăduiáscă
hămăí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* hămăie
hămeseálă
hămesí
hămesít
hăpăí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* hăpăiésc
hărmăláie
hărtăní
hărțuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* hărțuiésc; *conj.* hărțuiáscă
hărțuiálă
hățáș, *pl.* hățáși (cai)
hățáș, *pl.* hățășuri *și* hățáșe (cărări)
hățuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* hățuiésc; *conj.* hățuiáscă
hăulí, *pron.* hă-u-
hârâí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* hấrâie
hârâiálă, *pl.* hârâiéli
hârbuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* hârbuiésc; *conj.* hârbuiáscă
hârcâí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* hấrcâie
hârcâiálă, *pl.* hârcâiéli
hârdắu, *pl.* hârdáie
hârléț
hârsí
hârșâí, *ind. prez. 1 sg.* hấrșâi, *3 sg.* și *pl.* hấrșâie
hârtíe, *gen.* hârtíei
hârtóp, *pl.* hârtoápe
hârțoágă, *pl.* hârțoáge
hârzób, *pl.* hârzoábe
hâșâí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* hâșâiésc
hâțâná
hebdomadár, *pl.* hebdomadáre
hecatómbă
hectolítru
hegelián, *pron.* he-ghe-li-an
hegemón
hegemoníe, *gen.* hegemoníei
heleștéu, *pl.* heleștéie
heliocentrísm, *pron.* -li-o-
heliográf, *pron.* -li-o-; *pl.* heliográfe
heliogravúră, *pron.* -li-o-
heliométru, *pron.* -li-o-
heliostát, *pron.* -li-o-
helioterapíe, *pron.* -li-o-; *gen.* helioterapíei
heliotróp, *pron.* -li-o-
heliotropísm, *pron.* -li-o-
héliu, *pron.* -lĭu
hematít
hematóm, *pl.* hematoáme
hematóză
hematozoár, *pron.* -zo-ar
hemicíclu
hemiplegíe, *gen.* hemiplegíei
hemoglobínă
hemoptizíe, *gen.* hemoptizíei
hemoragíe, *gen.* hemoragíei
hemoroidál, *pron.* -ro-i-
hemoroízi, *numai pl.*
hemostáză
henț (Sport)
hepátic
hepatítă
heptagón, *pl.* heptagoáne
heráldic
herculeán, *pron.* -le-an

herghelíe, *gen.* herghelíei
héring
hermafrodít
hermenéutică, *pron.* -neu-
hermínă
herníe, *gen.* herníci
hertziéne (unde hertziene), *pron.* -ți-e-
heteroclít, *v.* eteroclít
heterodóx, *v.* eterodóx
heterózis
hexaédru, *pron.* -xa-e-
hexagón
hexamétru, *pl.* hexamétri
hexapód
hiacínt, *pron.* hi-a-; *pl.* hiacínturi
hiát, *pron.* hi-at; *pl.* hiáturi
hibríd
hibridáție, *pron.* -ți-e; *gen.* hibridáției
hidós
hidraúlic, *pron.* -dra-u-
hídră
hidroavión, *pron.* -dro-a-vi-on
hidrocarbúră
hidrocefál
hidrocentrálă
hidrodinámică
hidroeléctric, *pron.* -dro-e-
hidrofíl
hidrofób
hidrogén
hidromecánică
hidrométru, *pl.* hidrométre
hidropizíe, *gen.* hidropizíei
hidrotehnicián, *pron.* -ci-an
hiénă, *pron.* hi-e-
hierátic, *pron.* hi-e-
higroscóp
hilár (Anat.), *pl.* hilári, *f.* hiláră, *pl.* hiláre
himéră
hinghér
hipérbolă
hiperbólic, *f.* hiperbólică
hipermetróp
hipersecréție, *pron.* -ți-e; *gen.* hipersecréției
hipertensiúne, *pron.* -si-u-
hipertrofíe, *gen.* hipertrofíei
hipísm
hipnotísm
hipnotizá
hipnóză
hipocóndru (Anat.), *pl.* hipocóndre
hipodróm, *pl.* hipodrómuri
hipofíză
hipopotám
hipostáză (Med.)
hipotensiúne, *pron.* -si-u-
hipotracțiúne, *pron.* -ți-u-
hirotonisí
histologíe, *gen.* histologíei
histrión, *pron.* -tri-on
hlamídă, *pl.* hlamíde
hlei „argilă"
hoárdă, *pl.* hoárde
hóbot, *pl.* hóbote
hóchei
hodoróg
hodorogeálă
hodorogí
hodorónc-trónc
hóge, *pl.* hogi
hogeág
hóhot, *pl.* hóhote
hol, *pl.* hóluri
holbá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* holbeáză
hóldă, *pl.* hólde
holéră, *pl.* holére
hólmiu (Chim.), *pron.* -mĭu
holocáust, *pron.* -caust
holotúrie (Zool.), *pl.* holotúrii
holtéi

homár
homeopát, *pron.* -me-o-
homéric
honvéd
hóră, *pl.* hóre
horăí, *ind. prez. 1 sg.* hórăi, *3 sg.* și *pl.* hórăie
hórbotă, *pl.* hórbote
horcăí, *ind. prez. 1 sg.* hórcăi, *3 sg.* și *pl.* hórcăie
horcăiálă, *pl.* horcăiéli
hormón, *pl.* hormóni
horn, *pl.* hórnuri
horoscóp, *pl.* horoscoápe
horst, *pl.* hórsturi
horténsie, *pron.* -si-e; *gen.* horténsiei
hotărî́, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* hotărấsc; *imperf. 3 sg.* hotărá; *perf. s. 3 sg.* hotărî́, *3 pl.* hotărấră; *conj.* hotărấscă; *ger.* hotărấnd; *part.* hotărât
hotél, *pl.* hotéluri
hoteliér, *pron.* -li-er
hoț, *pl.* hoți, *f.* hoáță, *pl.* hoáțe
hoțomán
hránă, *gen.* hránei
hrean *(1 sil.)*
hrisóv, *pl.* hrisoáve
hríșcă
hrúbă, *pl.* hrúbe
huc *(nu:* hook)
huci *((1 sil.)*
húdiță, *pl.* húdițe
huhuréz
huiduí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* huiduiésc; *conj.* huiduiáscă
huíă, *pron.* hu-i-
húlă, *pl.* húle
huligán, *pl.* huligáni
húlpav
hulúbă
huludéț
húmă, *gen.* húmei
humoréscă
hurducá
huríe, *gen.* huríei
hurmúz
huruí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* húruie
huruiálă
husár
húsă
husitísm
húște, *numai pl.*
huzurí

I

I, *cit.* i
ia, *v.* luá
iáca *și* **iácă**
iácătă
iacobín
iádeș
iahníe, *gen.* iahníei
iaht
ianuárie, *pron.* -nu-a-ri-e
iar *și* **iáră**
iárăși
iárbă, *pl.* (buruieni) iérburi
iard, *pl.* iarzi
iarmaróc, *pl.* iarmaroáce
iásă, *v.* ieșí
iasomíe, *gen.* iasomíei
iatác, *pl.* iatácuri
iatagán, *pl.* iatagáne
iau, *v.* luá
iaurgíu, *pl.* iaurgíi
iázmă, *pl.* iézme
ibídem
íbis, *pl.* íbiși
ibríc, *pl.* ibríce
ibrișín, *pl.* ibrișíne
ici-cólo *și* **ici, cólo**
icní
iconoscóp, *pl.* iconoscoápe

iconostás, *pl.* iconostáse
ícre, *numai pl.*
ícter, *pl.* íctere
ideál, *pron.* -de-al
idealísm, *pron.* -de-a-
ideáție, *pron.* -de-a-ți-e
idée, *pron.* -de-e *(nu:* -de-ie)
ídem
idéntic
identificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* identífică
identitáte
ideográfic, *pron.* -de-o-
ideográmă, *pron.* -de-o-
ideologíe, *pron.* -de-o-; *gen.* ideologíei
idilísm
idióm, *pron.* -di-om; *pl.* idiómuri
idiosincrasíe, *pron.* -di-o-; *gen.* idiosincrasíei
idiót, *pron.* -di-ot
idiotísm, *pron.* -di-o-
íe, *pl.* ii
ied
iéderă, *gen.* iéderei; *pl.* iédere
iéftin
ieftiní
iei, *v.* luá
iéle
ienibahár
ienicér
ienúpăr
ienúperă, *pl.* ienúpere
iépure, *art.* iépurele
iepușoáră
ierarhíe, *gen.* ierarhíei
ierbár
ieremiádă, *pron.* -mi-a-
ieri
ieri-noápte
ieri-seáră
iemá
iemátic
ieromonáh
iertá
ierúgă
ierúncă
iésle, *pl.* iésle
ieșeán
ieșí, *ind. prez. 3 sg.* iése; *conj.* iásă
ieșíre
iezătúră
iézer
iezuít
ífos
igiénă, *pron.* -gi-e-; *gen.* igiénei
igieníst, *pron.* -gi-e-
ígliță
ignóbil, *pron.* ig-no-
ignorá, *pron.* ig-no-; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* ignoreáză *și* ignóră
ignoránt, *pron.* ig-no-
igrasíe, *gen.* igrasíei
igrasiós, *pron.* -si-os
ihtiofág, *pron.* -ti-o-
ihtiologíe, *pron.* -ti-o-; *gen.* ihtiologíei
ihtiozáur, *pron.* -ti-o-za-ur
ilár
ilariánt, *pron.* -ri-ant
ilaritáte
ilắu, *pl.* iláie
ilegítim
ilíc, *pl.* ilíce
ilizíbil
ilót
iluminát
ilumináție, *pron.* -ți-e; *gen.* ilumináției
iluminísm
ilustráție, *pron.* -ți-e; *gen.* ilustráției
ilúzie, *pron.* -zi-e; *gen.* ilúziei
iluzioná, *pron.* -zi-o-
iluzionísm, *pron.* -zi-o-
iluzóriu, *pron.* -rĭu

imagináție, *pron.* -ți-e; *gen.* imaginăției
imágine, *gen.* imáginii, *pl.* imágini
imambaialdí
imáș, *pl.* imáșuri
imateriál, *pron.* -ri-al
imbérb
imbóld *(dar:* îmboldí)
imediát, *pron.* -di-at
imemoriál, *pron.* -ri-al
imersiúne, *pron.* -si-u-
imigráție, *pron.* -ți-e; *gen.* imigráției
iminént
imitá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* imítă
imitáție, *pron.* -ți-e; *gen.* imitáției
imixtiúne, *pron.* -ti-u-
imn, *pl.* ímnuri
imobíl, *adj.*
imóbil, *subst.*
imortélă (Bot.)
impacientá, *pron.* -ci-en-
imparțiál, *pron.* -ți-al
impedimént, *pl.* impediménte
imperfecțiúne, *pron.* -ți-u-
imperiál, *pron.* -ri-al
imperialísm, *pron.* -ri-a-
imperiós, *pron.* -ri-os
impériu, *pron.* -rĭu
impermeábil, *pron.* -me-a-
imperturbábil
impetuós, *pron.* -tu-os
impiegát, *pron.* -pie-gat
impietá, *pron.* -pi-e-
implicá
impolitéțe
importá
importánt
importuná
imprecáție, *pron.* -ți-e; *gen.* imprecáției
imprecízie, *pron.* -zi-e; *gen.* imprecíziei
impregná, *pron.* -preg-na
impresár
imprésie, *pron.* -si-e; *gen.* imprésiei
impresioná, *pron.* -si-o-
impresionánt, *pron.* -si-o-
impresionísm, *pron.* -si-o-
impriméu, *pl.* impriméuri
imprópriu, *pron.* -prĭu
improvizáție, *pron.* -ți-e; *gen.* improvizáției
impúber
impúls, *pl.* impúlsuri
impúlsie, *pron.* -si-e *și* **impulsiúne**, *pron.* -si-u- (Med.); *gen.* impúlsiei *și* impulsiúnii
impúne, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* impún; *conj.* impúnă
imputá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* impútă
imputáție, *pron.* -ți-e; *gen.* imputáției
imuábil, *pron.* -mu-a-
inactuál, *pron.* -tu-al
inadecvát
inalienábil, *pron.* -li-e-
inamíc
inaníție, *pron.* -ți-e; *gen.* inaníției
inapreciábil, *pron.* -ci-a-
ináriță (Bot.)
inaugurá, *pron.* i-nau-
inavuábil, *pron.* -vu-a-
incandescént, *pron.* sce
incarná
incáso (Fin.)
incendiá, *pron.* -di-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* incendiáză, *1 pl.* incendiém, *pron.* -di-em; *ger.* incendiínd
incendiár, *pron.* -di-ar
incendiát, *pron.* di-at
incendiatór, *pron.* -di-a-
incendiére, *pron.* -di-e-
incéndiu, *pron.* -dĭu

incestuós, *pron.* -tu-os
inchizitoriál, *pron.* -ri-al
inchizíție, *pron.* -ți-e; *gen.* inchizíției
incinerá
incíntă, *pl.* incínte
incipiént, *pron.* -pi-ent
incisív
incitá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* incítă
incízie, *pron.* -zi-e; *gen.* incíziei
inclusív
incluziúne, *pron.* -zi-u-
incoatív, *pron.* -co-a-
incoerént, *pron.* -co-e-
incoerénță, *pron.* -co-e-
incógnito, *pron.* -cog-ni-
incognoscíbil, *pron.* sci
incomensurábil
incompeténță
incomplét
incomprehensíbil
inconciliábil, *pron.* -li-a-
inconsecvént
inconștiént, *pron.* -ști-ent
inconștiénță, *pron.* -ști-en-
inconveniént, *pron.* -ni-ent
incorigíbil
incoruptíbil
incriminá
incrimináre
incrustá
incrustáție, *pron.* -ți-e; *gen.* incrustáției
incubáție, *pron.* -ți-e; *gen.* incubáției
incunábul
incursiúne, *pron.* -si-u-
in-cvárto
indecént
indelébil
indelicatéțe
indemnizáție, *pron.* -ți-e; *gen.* indemnizáției
independént
indescifrábil, *pron.* sci
indescriptíbil
indestructíbil
índex (listă), *pl.* índexuri
indezirábil
indián, *pron.* -di-an
índic, *adj.*
indicatór, *pl.* indicatoáre
indicáție, *pron.* -ți-e; *gen.* indicáției
índice (număr), *pl.* índici
indíciu, *pron.* -cĭu
indiferénță
indigéstie, *pron.* -ti-e; *gen.* indigéstiei
indigó
indisciplínă, *pron.* sci
indiscréție, *pron.* -ți-e; *gen.* indiscréției
indispozíție, *pron.* -ți-e; *gen.* indispozíției
indispúne, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* indispún; *conj.* indispúnă
índiu (Chim.), *pron.* -dĭu
individuál, *pron.* -du-al
individualísm, *pron.* -du-a-
indiviziúne, *pron.* -zi-u-
indo-europeán, *pron.* -pean
inductór
indúcție, *pron.* -ți-e; *gen.* indúcției
indulgénță
induráție, *pron.* -ți-e; *gen.* induráției
industriál, *pron.* -tri-al
industrializá, *pron.* -tri-a-
industriáș, *pron.* -tri-aș
indústrie, *pron.* -tri-e; *gen.* indústriei
inechitáte
inepție, *gen.* inepției
inepuizábil, *pron.* -pu-i-
inerție, *gen.* inerției
inervá (Anat.)
inexáct, *pron.* gz
inexistént, *pron.* gz
inexorábil, *pron.* cs

inexperiénță, *pron.* -ri-en-
infailíbil, *pron.* -fa-i-
infantérie, *pron.* -ri-e; *gen.* infantériei
infatuát, *pron.* -tu-at
inféctie, *pron.* -ți-e; *gen.* inféctiei
infecțiós, *pron.* -ți-os
inferiór, *pron.* -ri-or
infiltrátie, *pron.* -ți-e; *gen.* infiltrátiei
infinitezimál
infirmeríe, *gen.* infirmeríei
infirmiér, *pron.* -mi-er
inflamátie, *pron.* -ți-e; *gen.* inflamátiei
infláție, *pron.* -ți-e; *gen.* infláției
inflaționíst, *pron.* -ți-o-
inflexiúne, *pron.* -xi-u-
inflorescénță, *pron.* sce
influénță, *pron.* -flu-en- (*nu:* -flu-ien-)
in-fólio, *pron.* -li-o
informátie, *pron.* -ți-e; *gen.* informátiei
infraacústic
infracțiúne, *pron.* -ți-u-
inframicrobiologíe, *pron.* -bi-o-; *gen.* inframicrobiologíei
infraróșu
infrastructúră
infructuós, *pron.* -tu-os
infúzie, *pron.* -zi-e; *gen.* infúziei
infuzór (Tehn.), *pl.* infuzoáre
infuzór (Zool.), *pl.* infuzóri
ingeniós, *pron.* -ni-os
ingenuitáte, *pron.* -nu-i-
ingénuu, *pron.* -nu-u
inghinál
inginér
ingrediént, *pron.* -di-ent
inhalátie, *pron.* -ți-e; *gen.* inhalátiei
inhibíție, *pron.* -ți-e; *gen.* inhibíției
ínimă, *pl.* ínimi
inimicíție, *pron.* -ți-e; *gen.* inimicíției
íniște
inițiá, *pron.* -ți-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* inițiáză, *1 pl.* inițiém, *pron.* -ți-em; *gen.* inițiínd
inițiál, *pron.* -ți-al
inițiatívă, *pron.* -ți-a
inițiére, *pron.* -ți-e-
injectór, *pl.* injectoáre
injécție, *pron.* -ți-e; *gen.* injécției
injuriós, *pron.* -ri-os
injustéțe
in-octávo
inopinát
inospitaliér, *pron.* -li-er
inováție, *pron.* -ți-e; *gen.* inováției
insațiábil, *pron.* -ți-a-
inscrípție, *pron.* -ți-e; *gen.* inscrípției
insensíbil
inserá
insérție, *pron.* -ți-e; *gen.* insérției
insesizábil
insidiós, *pron.* -di-os
insígnă, *pl.* insígne
insignifiánt; *pron.* -sig-ni-fi-ant
insinuánt, *pron.* -nu-ant
insistá, *ind. prez. 1 sg.* insíst
insociábil, *pron.* -ci-a-
insoláție, *pron.* -ți-e; *gen.* insoláției
insolít
inspectoáre
inspéctor
inspécție, *pron.* -ți-e; *gen.* inspécției
inspiráție, *pron.* -ți-e; *gen.* inspiráției
instaláție, *pron.* -ți-e; *gen.* instaláției
instantanéu, *adj.*, *pl.* instantanéi, *f.* instantanée, *pl.* instantanée, *pron.* -ne-e (*nu:* -ne-ie)
instantanéu, *subst.*, *pl.* instantanée, *pron.* -ne-e (*nu:* -ne-ie)
instauráre, *pron.* -sta-u-
instigáție, *pron.* -ți-e; *gen.* instigáției
instiláție, *pron.* -ți-e; *gen.* instiláției

instinctuál, *pron.* -tu-al
instituí, *ind. prez. 1 sg.* instítui, *3 sg.* și *pl.* instítuie
institút, *pl.* institúte
institutór
institúție, *pron.* -ți-e; *gen.* institúției
instructáj
instrúctor
instrúcție, *pron.* -ți-e; *gen.* instrúcției
instrucțiúne „indicație", *pron.* -ți-u-
instruí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* instruiésc; *conj.* instruiáscă
insuficiént, *pron.* -ci-ent
insufláție, *pron.* -ți-e; *gen.* insufláției
insultá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* insúltă
insuréctie, *pron.* -ți-e; *gen.* insuréctiei
insurecționál, *pron.* -ți-o-
integratór, *pl.* integratoáre
intelectuál, *pron.* -tu-al
intelectualitáte, *pron.* -tu-a-
inteligénță
inteligíbil
intemperíe, *gen.* intemperíei
intendént
intendénță
inténție, *pron.* -ți-e; *gen.* inténției
intenționát, *pron.* -ți-o-
interacțiúne, *pron.* -ți-u-
interaliát, *pron.* -li-at
interastrál
interconexiúne, *pron.* -xi-u-
interdícție, *pron.* -ți-e; *gen.* interdícției
interés, *pl.* interése
interiór, *pron.* -ri-or
interjécție, *pron.* -ți-e; *gen.* interjécției
intermediár, *pron.* -di-ar
intermédiu, *pron.* -dĭu
intermézzo, *pron.* intermețo
interministeriál, *pron.* -ri-al
internaționál, *pron.* -ți-o-
internaționalísm, *pron.* -ți-o-
interogá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* interoghează
interogatóriu, *pron.* -rĭu
interpenetráție, *pron.* -ți-e; *gen.* interpenetráției
interpoláție, *pron.* -ți-e; *gen.* interpoláției
interrégn, *pl.* interrégnuri
intersécție, *pron.* -ți-e; *gen.* intersécției
interstíțiu, *pron.* -țĭu
intervál, *pl.* intervále
interveni, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* intervín; *conj.* intervínă
intervénție, *pron.* -ți-e; *gen.* intervénției
intervenționísm, *pron.* -ți-o-
intervenționíst, *pron.* -ți-o-
intervievá, *pron.* -vi-e-va
intervíu, *pl.* intervíuri
íntim *și* **intím**
intitulá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* intitulează
intoná
intonáție, *pron.* -ți-e; *gen.* intonáției
intoxicáție, *pron.* -ți-e; *gen.* intoxicáției
intrá
intramusculár, *pron.* sc
intransigént
intransigénță
intranzitív
intrepíd
íntrigă, *pl.* íntrigi
intrinséc, *f.* intrinsécă
introdúce
introspécție, *pron.* -ți-e; *gen.* introspécției
intruziúne (Mineral.), *pron.* -zi-u-
intuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* intuiésc; *conj.* intuiáscă; *ger.* intuínd
intuitív, *pron.* -tu-i-
intuíție, *pron.* -ți-e; *gen.* intuíției
inumán

inundá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* inúndă
inundáție, *pron.* -ți-e; *gen.* inundáției
invariábil, *pron.* -ri-a-
invázie, *pron.* -zi-e; *gen.* inváziei
inventá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* inventeáză
inventár
inventariá, *pron.* -ri-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* inventariáză, *1 pl.* inventariém, *pron.* -ri-em; *ger.* inventariínd
invénție, *pron.* -ți-e; *gen.* invénției
ínvers
inversiúne, *pron.* -si-u-
investí (Econ.)
investigáție, *pron.* -ți-e; *gen.* investigáției
investíție, *pron.* -ți-e; *gen.* investíției
inveterát „învechit'
invidiá, *pron.* -di-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* invidiáză, *1 pl.* invidiém, *pron.* -di-em; *ger.* invidiínd
invidiós, *pron.* -di-os
inviolábil, *pron.* -vi-o-
invitáție, *pron.* -ți-e; *gen.* invitáției
invocá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* invócă; *conj.* invóce
invocáție, *pron.* -ți-e; *gen.* invocáției
involúție, *pron.* -ți-e; *gen.* involúției
iobăgíe, *gen.* iobăgíei
iólă, *pron.* io-
ión (Fiz.), *pron.* i-on
ionián „din Ionia", *pron.* i-o-ni-an
iónic (Fiz.), *pron.* i-o-
iónic „din Ionia", *pron.* i-o-
ionizáre, *pron.* i-o-
ionosféră, *pron.* i-o-
iod *și* **iot** (*i* consonantic; *1 sil.*)
iotacísm, *pron.* io-
iperítă
ipocrít
ipohondríe, *gen.* ipohondríei
ipohóndru
ipostáză
ipotecá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* ipotecheáză
ipotécă
ipotenúză
ipotétic
ipotéză
ípsos
iradiá, *pron.* -di-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* iradiáză; *ger.* iradiínd; *part.* iradiát, *pron.* -di-at
iradiáție, *pron.* -di-a-ți-e; *gen.* iradiáției
iradiére, *pron.* -di-e-
irascíbil, *pron.* sci
irraționál, *pron.* -ți-o-
iraționalísm, *pron.* -ți-o-
iréal, *pron.* -re-al
irealizábil, *pron.* -re-a-
ireconciliábil, *pron.* -li-a-
iredént
iredentísm
iremediábil, *pron.* -di-a-
ireverențiós, *pron.* -ți-os
irezistíbil
irídiu, *pron.* -dĭu
irigá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* irigheáză
irigáție, *pron.* -ți-e; *gen.* irigáției
íris (Anat.), *pl.* írisuri
íris „stânjenel", *pl.* íriși
iritáție, *pron.* -ți-e; *gen.* iritáției
irizáție, *pron.* -ți-e; *gen.* irizáției
irlandéz, *pl.* irlandézi
irmós, *pl.* irmoáse
irúpe
irúpție, *pron.* -ți-e; *gen.* irúpției
ischión (Anat.), *pron.* -chi-on
islamísm
islandéz, *pl.* islandézi
isón
isoscél, *pron.* sce
ispășí, *conj.* ispășeáscă

isprắvă, *pl.* isprắvi
isteríe, *gen.* isteríei
istórie, *gen.* istóriei
istorioá́ră, *pron.* -ri-oa-
istoriográf, *pron.* -ri-o-
istoriografíe, *pron.* -ri-o-; *gen.* istoriografíei
istorísm
istroromấn
ișlíc, *pl.* ișlíce
italián, *pron.* -li-an
italienísm, *pron.* -li-e-
itinerár
íță, *pl.* íțe
iúgăr
iugosláv
iúlie, *pron.* -li-e
iúncher
iúnie, *pron.* -ni-e
iúreș
iuțeálă
ívăr, *pl.* ívăre
ivóriu, *pron.* -riu
ízbă
izbăví
izbấndă, *pl.* izbânzi
izbândí
izbéliște
izbí
izbucní
izbutí
izgoní
izláz, *pl.* izlázuri
ízmă
izmenít
iznoávă
izobáră
izocrón
izoglósă
izoláție, *pron.* -ți-e; *gen.* izoláției
izomér
izomórf
izomorfísm
izotérmă
izotóp
izotróp
izvód
izvór
izvorí, *ind. prez. 3 pl.* izvorắsc, *imperf.* izvorá; *perf. s. 3 sg.* izvorí, *3 pl.* izvorấră; *conj.* izvorắscă; *ger.* izvorấnd; *part.* izvorất

Î

Î, *cit.* î (din i)
îmbarcá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* îmbárcă
îmbăiá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* îmbăiáză, *1 pl.* îmbăiém
îmbăierá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* îmbáieră; *conj.* îmbáiere
îmbălsămá
îmbâcsí
îmbelșugát
îmbiá, *ind. prez. 1 sg.* îmbíi, *3 sg.* și *pl.* îmbíe; *ger.* îmbiínd
îmbibá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* îmbíbă
îmbietór, *pron.* -bi-e-
îmbiná
îmblăcíu, *pl.* îmblăcíe
îmblânzí
îmbobocí
îmbogățí
îmboldí *(dar:* imbóld)
îmbolnăví
îmbrăcá
îmbrăcămínte, *gen.* îmbrăcămíntei
îmbrățișá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* îmbrățișeáză, *1 pl.* îmbrățișắm; *ger.* îmbrățișấnd
îmbrățișáre, *pl.* îmbrățișắri
îmbrâncí, *conj.* îmbrânceáscă
îmbrobodí
îmbucá

îmbucurătór
îmbuibá
îmbujorá
îmbulzeálă
îmbulzí
îmbuná, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* îmbunează
îmbunătățí
îmburghezí
împachetá
împăcá, *ind. prez. 2 sg.* împáci; *conj.* împáce
împăciuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* împăciuiésc; *conj.* împăciuiáscă
împăciuitorísm, *pron.* -ciu-i-
împădurí
împăiá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* împăiáză, *1 pl.* împăiém; *ger.* împăínd
împăienjení
împământení
împăná
împărát
împărățíe, *gen.* împărățíei
împărțeálă
împărțí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* împárt; *conj.* împártă; *ger.* împărțínd
împărțíre
împătrí
împăturí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* împăturésc
împăuná, *pron.* -pă-u-
împânzí
împelițát
împerecheá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* împerecheáză, *1 pl.* împerechém; *ger.* împerechínd
împestrițá
împiedicá, *pron.* -pie-di-
împietrí, *pron.* -pie-
împilá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* împileáză
împínge
împlântá
împletí
împleticí
împliní
împodobí
împopoțoná
împotmolí
împotríva, *prep.*
împotrívă, *adv.*
împrăștiá, *pron.* -ti-a; *ind. prez. 1 sg.* împrăștii, *3 sg.* și *pl.* împrăștie, *pron.* -ti-e, *1 pl.* împrăștiém; *ger.* împrăștiínd
împrejmuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* împrejmuiésc; *conj.* împrejmuiáscă
împrejúr, *adv.*
împrejúrul, *prep.*
împresurá, *ind. prez. 1 sg.* împresór, *3 sg.* și *pl.* împresoáră; *conj.* împresoáre
împreuná, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* împreuneáză *și* împreúnă; *conj.* împreunéze *și* împreúne
împreúnă
împricinát
împrietení
împroprietărí, *pron.* -pri-e-
împuiá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* împuiáză, *1 pl.* împuiém; *ger.* împuínd
împúșcă-n-lúnă
împuternicí
împuțí
înadíns
în afáră
înaínte, *adv.*
înaíntea, *prep.*
înaínte-mergătór
înált
înapói, *adv.*
înapóia, *prep.*

înapoiá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* înapoiáză, *1 pl.* înapoiém; *ger.* înapoínd
înăbușeálă
înăbușí, *ind. prez. 1 sg.* înắbuș, *3 sg.* și *pl.* înắbușă; *conj.* înắbușe
înăcrí
înădușí, *conj.* înădușeáscă
înălbí
înălțíme
înăúntru, *adv.*
înăúntrul, *prep.*
încadrá
încáier, *v.* încăierá
încáltea *și* **încálte**
încapsulá
încartiruí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* încartiruiésc; *conj.* încartiruiáscă
încasá
încăierá, *ind. prez. 1 sg.* încáier, *3 sg.* și *pl.* încáieră
încălecá
încălțămínte, *gen.* încălțămíntei
încăpățâná
încăpățânáre
încăpeá, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* încáp, *2 sg.* încápi
încărná
încărunțí
încătușá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* încătușeáză, *1 pl.* încătușắm; *ger.* încătușấnd
încătușáre, *pl.* încătușắri
încâlceálă
încâlcí, *conj.* încâlceáscă
încârduí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* încârduiésc; *conj.* încârduiáscă
în cât (în cât timp)
încất (atât de mult ~) „că, de"
încercuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* încercuiésc; *conj.* încercuiáscă
încetiní, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* încetinésc
închegá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* încheágă
încheiá, *ind. prez. 1 sg.* închéi, *3 sg.* și *pl.* închéie, *1 pl.* încheiém; *ger.* încheínd
încheietúră
închíde, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* închíd; *conj.* închídă
închipuí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* închípuie
închiriá, *pron.* -ri-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* închiriáză, *1 pl.* închiriém, *pron.* -ri-em; *ger.* închiriínd
închiriére, *pron.* -ri-e-
închistá
închizătoáre, *pl.* închizătóri
încleiá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* încleiáză, *1 pl.* încleiém; *ger.* încleínd
încleiére
încliná, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* înclínă
înclináție, *pron.* -ți-e; *gen.* înclináției
încoáce
încólo
încondeiá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* încondeiáză, *1 pl.* încondeiém; *ger.* încondeínd
încónjur
înconjurá, *ind. prez. 1 sg.* încónjur *și* înconjór
încontínuu, *pron.* -nu-u
încorporá
încotoșmăná
încotró
încovoiá, *ind. prez. 1 sg.* încovói, *3 sg.* și *pl.* încovoáie, *1 pl.* încovoiém; *ger.* încovoínd
încrâncená, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* încrấncenă *și* încrânceneáză
încréde, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* încréd; *conj.* încreádă

încrengătúră
încrucișá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* încrucișeáză, *1 pl.* încrucișắm; *ger.* încrucișấnd
încrucișáre, *pl.* încrucișắri
încuiá, *ind. prez. 1 sg.* încúi, *3 sg.* și *pl.* încúie, *1 pl.* încuiém
încuibá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* încuibeáză
încuietoáre
încumetá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* încúmetă
încunoștințá
încununá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* încununeáză
încurajá, *ind. prez. 1 pl.* încurajắm; *ger.* încurajấnd
încúrcă-lúme
încuviințá
îndatorá
îndărắt
îndeajúns
îndeaproápe
îndemânátic
îndemná, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* îndeámnă
îndeóbște, *pron.* -de-ob-
îndeosébi, *pron.* -de-o-
îndiguí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* îndiguiésc
îndoí „a dubla", *refl.* „a avea o îndoială"; *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* îndoiésc; *conj.* îndoiáscă
îndoí „a încovoia", *ind. prez. 1 sg.* îndói, *3 sg.* și *pl.* îndoáie
îndoiálă, *pl.* îndoiéli
îndoiélnic
îndoitúră, *pron.* -do-i-
îndoliá, *pron.* -li-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* îndoliáză, *1 pl.* îndoliém, *pron.* -li-em; *ger.* îndoliínd
îndrăzneálă
îndrăzní
îndrituí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* îndrituiésc
înduioșá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* înduioșeáză, *1 pl.* înduioșắm; *ger.* înduioșấnd
înduioșătór
înéc, *pl.* înécuri
înecá
înecăciós
înfăptuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* înfăptuiésc; *conj.* înfăptuiáscă
înfășá, *ind. prez. 1 sg.* înfắș, *3 sg.* și *pl.* înfáșă, *1 pl.* înfășắm; *ger.* înfășấnd
înfășurá, *ind. prez. 1 sg.* înfășór
înfățișá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* înfățișeáză, *1 pl.* înfățișắm; *ger.* înfățișấnd
înfățișáre, *pl.* înfățișắri
înfeudá, *pron.* -fe-u-
înfiá, *pron.* -fi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* înfiáză, *1 pl.* înfiém, *pron.* -fi-em; *ger.* înfiínd
înfierá, *pron.* -fie-
înfierbântá
înfiére, *pron.* -fi-e-
înființá, *pron.* -fi-in-
înfiorá, *pron.* -fi-o-; *ind. prez. 1 sg.* înfiór, *3 sg.* și *pl.* înfioáră
înfiorătór, *pron.* -fi-o-
înfiripá, *ind. prez. 1 sg.* înfiripéz *și* înfiríp
înfoiá, *ind. prez. 1 sg.* înfói *și* înfoiéz, *3 sg.* și *pl.* înfoáie *și* înfoiáză, *1 pl.* înfoiém; *ger.* înfoínd
înfoiére
înfricoșá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* înfricoșeáză, *1 pl.* înfricoșắm; *ger.* înfricoșấnd
înfricoșătór

înfrumusețá
înfruptá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* înfrúptă
înfulecá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* înfúlecă
înfundá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* înfúndă
înfuriá, *pron.* -ri-a; *ind. prez. 1 sg.* înfúrii, *1 pl.* înfuriém, *pron.* -ri-em; *ger.* înfuriínd
îngăduí, *ind. prez. 1 sg.* îngădui, *3 sg.* și *pl.* îngăduie
îngăduiálă, *pl.* îngăduiéli
îngăimá, *pron.* -găi-; *ind. prez. 1 sg.* îngăim, *3 sg.* și *pl.* îngáimă; *conj.* îngáime
îngălbení, *ind. prez. 3 sg.* îngălbenéște
îngrâmfá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* îngámfă
îngemăná
îngenuncheá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* îngenuncheáză, *1 pl.* îngenunchém; *ger.* îngenunchínd
înghesuí, *ind. prez. 1 sg.* înghésui, *3 sg.* și *pl.* înghésuie
înghesuiálă, *pl.* înghesuiéli
înghețá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* îngheáță
înghețátă, *pl.* înghețáte
înghioldí
înghițí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* înghít; *conj.* înghítă
îngrășá, *ind. prez. 1 sg.* îngráș, *2 sg.* îngráși, *3 sg.* și *pl.* îngrásă, *1 pl.* îngrășắm; *conj.* îngráșe; *ger.* îngășând
îngrășămấnt, *pl.* îngrășămínte
îngrețoșá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* îngrețoșeáză, *1 pl.* îngrețoșắm; *ger.* îngrețoșând
îngreuiá, *pron.* -gre-u-; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* îngreuiáză; *ger.* îngreuínd
îngrijí, *conj.* îngrijeáscă
îngroșá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* îngroáșă, *1 pl.* îngroșắm; *conj.* îngroáșe; *ger.* îngroșând
îngroșáre, *pl.* îngroșắri
înhăitá, *pron.* -hăi-
înhămá, *ind. prez. 1 sg.* înhám
înhumá
înjghebá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* înjghebeáză *și* înjgheábă
înjumătățí
înjunghiá, *pron.* -ghi-a; *ind. prez. 1 sg.* înjúnghii, *1 pl.* înjunghiém, *pron.* -ghi-em; *ger.* înjunghiínd
înjunghietúră, *pron.* -ghi-e-
înlăcrimát
înlănțuí, *ind. prez. 1 sg.* înlắnțui, *3 sg.* și *pl.* înlắnțuie
în lắturi
înlesní
înlocuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* înlocuiésc; *conj.* înlocuiáscă
înmagaziná
înmănuncheá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* înmănuncheáză, *1 pl.* înmănunchém; *ger.* înmănunchínd
înmănușát
înmărmurí
înmâná
înmiít
înmiresmát
înmlădiá, *pron.* -di-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* înmlădiáză; *ger.* înmlădiínd
înmormântá
înmugurí
înnădí
înnămolí
înnăscút
înnebuní
înnegrí
înnegurá
înnobilá
înnodá
înnoí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* înnoiésc; *conj.* înnoiáscă

înnoptá
înnorá
înnoroí
înót
înotá
înotătór
în preájma
înrăí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* înrăiésc
înrăutățí, *pron.* -ră-u-
înroșí, *conj.* înroșeáscă
însăilá, *pron.* -să-i-
însănătoșí, *conj.* însănătoșeáscă
însănătoșít
ínsăși (*f. sg.*)
înscená, *pron.* sce
înscríe, *ind. prez. 1 pl.* înscríem, *2 pl.* înscríeți; *ger.* înscriínd
însémn
însemná, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* înseámnă *și* însemneáză
înseniná, *ind. prez. 3 sg.* însenineáză
însetoșá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* însetoșeáză, *1 pl.* însetoșắm; *ger.* însetoșând
în sfârșít
înspăimântá, *ind. prez. 1 sg.* înspăimânt, *3 sg.* și *pl.* înspăimấntă
ínspre
înstrăiná
ínsumi
ínsuși (*m. sg.*)
înșelá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* înșálă
înșeptít
înșesít
înșeuá, *pron.* -șe-ua; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* înșeueáză, *pron.* -uea-ză; *ger.* înșeuấnd, *pron.* -uând
înșfăcá, *ind. prez. 1 sg.* înșfác
înșiruí, *ind. prez. 1 sg.* înșírui, *3 sg.* și *pl.* înșíruie
înștiințá
înșurubá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* înșurubeáză
întărâtá, *ind. prez. 1 sg.* întărất
întâi *invar.* (*după nume:* volumul întâi, partea întâi; *dar:* întâiul volum, întâia parte)
întâietáte
întâmpiná, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* întấmpină
întârziá, *pron.* -zi-a; *ind. prez. 1 sg.* întấrzii, *1 pl.* întârziém, *pron.* -zi-em; *ger.* întârziínd
întârziére, *pron.* -zi-e-
întemeiá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* întemeiáză, *1 pl.* întemeiém; *ger.* întemeínd
întemeiére
întemeietór
întínde, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* întínd; *conj.* întíndă
întinerí
întócmai
întortocheát
întortochére
întotdeaúna
întovărășí, *conj.* întovărășeáscă
într-adevắr
într-adíns
întrajutoráre
întraripát
întredeschíde
íntre timp
întreí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* întreiésc; *conj.* întreiáscă
întremá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* întremeáză
întrepătrúnde
întreprínde
întrepríndere
întretăiá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* întretáie, *1 pl.* întretăiém; *ger.* întretăínd

întretăiére
întreține, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* întrețín; *conj.* întrețínă
întrevedére
întristá
ístr-o
întroiení, *ind. prez. 3 sg.* întroienéște
întroná
íntru
întrucât „deoarece"
íntru cât „în măsura în care"
întrucâtvá
íntru tótul
íntr-un
întrúna „mereu"
întunéric
înțărcá, *ind. prez. 1 sg.* înțárc
înțelení
înțepá
înțesá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* înțeásă
învălmășeálă
învălmășí, *conj.* învălmășeáscă
învăluí, *ind. prez. 1 sg.* învắlui, *3 sg.* și *pl.* învắluie
învăpăiá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* învăpăiáză, *1 pl.* învăpăiém; *ger.* învăpăínd
învățământ
învârstá
învârtí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* învârtésc *și* învârt
învârtoșá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* învârtoșeáză, *1 pl.* învârtoșắm; *ger.* învârtoșắnd
învechí, *conj.* învecheáscă
învederát „vizibil"
învelí
învelíș, *pl.* învelíșuri
învelitoáre, *pl.* învelitóri
înverșunát
învestí „a acorda un drept"
învestitúră
înveșmântá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* înveșmânteáză
înviá, *pron.* -vi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* învíe; *ger.* înviínd
înviére, *pron.* -vi-e-
înviforát
învinuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* învinuiésc; *conj.* învinuiáscă
înviorá, *pron.* -vi-o-
învoí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* învoiésc; *conj.* învoiáscă
învoiálă, *pl.* învoiéli
învólt, *f.* învoáltă
în zadár
înzăpezí
înzdrăvení
înzestrá

J

J, *cit.* je
jabóu, *pl.* jabóuri
jac (Telef.)
jacárd
jachétă, *pl.* jachéte
jad
jaf
jaguár, *pron.* -guar
jálbă, *pl.* jálbe
jále
jaluzeá, *pl.* jaluzéle
jamáică, *pron.* ja-mai-
jambiéră, *pron.* -bi-e-; *pl.* jambiére
jambón, *pl.* jamboáne
jandárm, *pl.* jandármi
jandarmeríe, *gen.* jandarmeríei
jántă (auto)
japonéz, *pl.* japonézi
jar
jardiniéră, *pron.* -ni-e-

jargón, *pl.* jargoáne
jartiéră, *pron.* -ti-e-
jasp
jaz, *pron.* jaz
jărátic
jărăgái
jăruí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* jăruiésc
jecmăneálă
jecmăní
jefuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* jefuiésc; *conj.* jefuiáscă
jeg
jelánie, *pron.* -ni-e; *gen.* jelániei
jeléu, *pl.* jeléuri
jelí
jeluí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* jeluiésc; *conj.* jeluiáscă
jerséu, *pl.* jerséuri *și* jersée
jértfă, *pl.* jértfe
jertfí
jgheáb, *pl.* jgheáburi
jiclór, *pl.* jicloáre
jigánie, *pron.* -ni-e; *gen.* jigăniei, *pl.* jigănii
jigărí
jigní
jigódie, *pron.* -di-e; *gen.* jigódiei
jílav
jilétcă, *pl.* jilétci
jímblă
jinduí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* jinduiésc; *conj.* jinduiáscă
jíntiță
jintuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* jintuiésc; *conj.* jintuiáscă
jintuiálă
jir
jirébie, *pron.* -bi-e; *gen.* jirébiei
jitărí
jítie, *pron.* -ti-e; *gen.* jítiei
jitnicér
jítniță
jiu-jítsu, *pron.* jĭu-ji-țu
jivínă, *pl.* jivíne
jivráj
jneápăn, *pl.* jnépeni
jnepeníș, *pl.* jnepeníșuri
joágăr, *pl.* joágăre
joárdă, *pl.* joárde
jobén, *pl.* jobénuri
jochéu, *pron.* jo-cheu
joi, *art.* jóia
joimăríță
joimír (*2 sil.*)
jóncă, *pl.* jonci
joncțiúne, *pron.* -ți-u-
jonglér
jonglerie, *gen.* jonglerícei
jos
jósnic
joule, *pron.* gĭul *și* jul
joviál, *pron.* -vi-al
jubiléu, *pl.* jubilée, *pron.* -le-e *(nu:* -le-ie)
jubiliár, *pron.* -li-ar
jucăríe, *gen.* jucăríei
jucărioáră, *pron.* -ri-oa-
jucăúș, *pl.* jucăúși, *f.* jucăúșă, *pl.* jucăúșe
júde
judecá
judecátă, *pl.* judecăți
judéț, *pl.* judéțe
judiciár, *pron.* -ci-ar
judiciós, *pron.* -ci-os
jugástru, *pl.* jugáștri
juisá, *pron.* ju-i-
jujéu, *pl.* jujéie
jumáră, *pl.* jumări
jumătáte
jumulí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* jumulésc
júncă, *pl.* junci

junéțe
junghi *(1 sil.)*, *pl.* júnghiuri
junghiá, *pron.* -ghi-a; *ind. prez. 1 sg.* júnghii, *1 pl.* junghiém, *pron.* -ghi-em; *ger.* junghiínd
junghietúră, *pron.* -ghi-e-
junínca, *pl.* juninci *(2 sil.)*
junior (Sport), *pron.* -ni-or
júntă, *pron.* hun-
jupân
jupâneásă
jupuí, *ind. prez. 1 sg.* jupói, *3 sg.* și *pl.* jupoáie; *ger.* jupuínd
jupuiálă
jupuíre
jurásic
jurământ, *pl.* jurăminte
jurisconsúlt
jurisdícție, *pron.* -ți-e; *gen.* jurisdícției
jurisdicționál, *pron.* -ți-o-
júriu, *pron.* -rĭu
jurnál, *pl.* jurnále
juruí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* juruiésc
justéțe
justificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* justífică
justițiábil, *pron.* -ți-a-
justíție, *pron.* -ți-e; *gen.* justíției
juvắț, *pl.* juvéțe
juveníl
juxtaliniáră *și* **juxtalineáră**, *pron.* j, -ni-a- *și* -ne-a-
juxtapozíție, *pron.* j, -ți-e; *gen.* juxtapozíției
juxtapúne, *pron.* j
juxtapús, *pron.* j
júxtă, *pron.* j

K, *cit.* ca
kakí
káliu, *pron.* -lĭu
kantián, *pron.* -ti-an
kantianísm, *pron.* -ti-a-
kieselgúr, *pron.* chiz
kilocaloríe, *gen.* kilocaloríei
kilográm
kilogrammétru
kilolítru
kilometráj
kilométru, *pl.* kilométri
kilowátt, *pl.* kilowáți
kilowátt-óră
kriptón

L, *cit.* le *(în simboluri și: el)*
lábă, *pl.* lábe
labiál, *pron.* -bi-al
labiát, *pron.* -bi-at
labíl
labiodentál, *pron.* -bi-o-
labiovelár, *pron.* -bi-o-
labirínt, *pl.* labirínturi
laboratór, *pl.* laboratoáre
laboriós, *pron.* -ri-os
lácăt, *pl.* lácăte
lácrimă, *pl.* lácrimi
lacrimogén
lactée, *pron.* -te-e *(nu:* -te-ie)
lactóză
lacústru, *pl.* lacúștri
lagúnă, *pl.* lagúne
lai, *adj., f.* láie
láic, *pron.* la-ic
laicizá, *pron.* la-i-
láitmotiv, *pron.* lait-mo-; *pl.* láitmotive
láma (preot budist)
lámă, *pl.* láme
lamelibranhiát, *pron.* -hi-at
lamentáție, *pron.* -ți-e; *gen.* lamentáției
laminór, *pl.* laminoáre

lampagíu, *pl.* lampagíi
lampás, *pl.* lampásuri
lámpă, *pl.* lămpi *(1 sil.)*
lampión, *pron.* -pi-on
lancasterián, *pron.* -ri-an
lánce, *pl.* lănci *(1 sil.)*
lanceolát, *pron.* -ce-o-
lantérnă, *pl.* lantérne
laoláltă
la o párte
lapislazúli (5 sil.)
lápoviță
lápsus, *pl.* lápsusuri
larghétto (Muz.)
larghéțe
lárgo (Muz.)
lari, *numai pl. (1 sil.)*
laringál
larínge
laringián, *pron.* -gi-an
laringoscóp, *pl.* laringoscoápe
lascív
laș, *pl.* lași; *f.* lášă, *pl.* láșe
latifundiár, *pron.* -di-ar
latifúndiu, *pron.* -dĭu
látură, *art.* látura; *pl.* láturi
laureát, *pron.* la-u-re-at
lavabóu
lavaliéră, *pron.* -li-e-
lavándă, *pl.* lavánde
láviță, *pl.* lávițe
lavoár, *pron.* la-voar
lazarét, *pl.* lazaréte *și* lazaréturi
lăcătușăríe, *gen.* lăcătușăríei
lăcrimá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* lăcrimeáză
lăcrimioáră, *pron.* -mioa-ră
lăcuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* lăcuiésc; *conj.* lăcuiáscă
lăcústă, *pl.* lăcúste
lădíță, *pl.* lădíțe
lăfăí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* lăfăiésc *și* lắfăi; *conj.* lăfăiáscă *și* lắfăie
lăicér, *pron.* lă-i- *și* **lăvicér**
lămâie
lămpáș, *pl.* lămpáșe
lănciér, *pron.* -ci-er
lărmuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* lărmuiésc; *conj.* lărmuiáscă
lăsá, *ind. prez. 1 sg.* las, *2 sg.* lași; *conj.* láse
lăscáie, *pl.* lăscắi *și* **lețcáie**, *pl.* lețcắi
lăstár, *pl.* lăstári
lăstún
lăturáș, *pl.* lăturáși; *f.* lăturáșă, *pl.* lăturáșe
lătúri, *numai pl.*
lăudá, *pron.* lă-u-
lăudărós, *pron.* lă-u-
lăúntric, *pron.* lă-un-
lăutár, *pron.* lă-u-
lăútă, *pron.* lă-u-; *pl.* lăúte
lăúză, *pron.* lă-u-
lấnă, *gen.* lânii, *pl.* lâni „lâna oilor"
lấnă, *gen.* lânii, *pl.* lânuri „varietăți de lână"
lâncezeálă
lângoáre, *v.* lingoáre
leáfă, *pl.* léfuri
leágăn, *pl.* leágăne
leah „polonez", *pl.* leși
leál, *pron.* le-al
leándru, *pron.* le-an-
leápădă, *v.* lepădá
leápșă, *pron.* leap-șă
leásă, *pl.* lése
leaț, *pl.* leáțuri
lébădă, *pl.* lébede
lébărvurșt
lectícă
lécție, *pron.* -ți-e; *gen.* lécției

lecuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* lecuiésc; *conj.* lecuiáscă
lefegíu, *pl.* lefegíi
lefteríe, *gen.* lefteríei
legáție, *pron.* -ți-e; *gen.* legáției
legămînt, *pl.* legămínte
legăná, *ind. prez. 1 sg.* leágăn *și* légăn, *2 sg.* légeni, *3 sg.* și *pl.* leágănă; *conj.* légene
léghe, *pl.* léghe
legisláție, *pron.* -ți-e; *gen.* legisláției
legítim
legitimáție, *pron.* -ți-e; *gen.* legitimáției
legiuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* legiuiésc; *conj.* legiuiáscă
legúmă, *pl.* legúme
lehámite
leít, *pron.* le-it
lejér
lenáj, *pl.* lenájuri
léneș, *pl.* léneși; *f.* léneșă, *pl.* léneșe
lenjereásă
lenjeríe (*nu:* lingerie), *gen.* lenjeríei
lénjuri, *numai pl.*
lénto
leoáică, *pron.* -oai-
leoárcă, *pron.* leoar-că
leonín, *pron.* le-o-
leopárd, *pron.* le-o-; *pl.* leopárzi
leorcăí, *pron.* leor-; *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* leorcăiésc *și* leórcăi; *conj.* leorcăiáscă *și* leórcăie
leorpăí, *pron.* leor-
lepădá, *ind. prez. 1 sg.* lépăd, *3 sg.* și *pl.* leápădă; *conj.* lépede
leprozeríe, *gen.* leprozeríei
lésne
leșín, *pl.* leșínuri
leșiná, *ind. prez. 1 sg.* leșín, *3 sg.* și *pl.* leșínă
letopiséț, *pl.* letopiséțe
lețcáie, *v.* lăscáie
léucă, *pron.* leu-că
leucemíe, *pron.* le-u-; *gen.* leucemíei
leucocítă, *pron.* le-u-
leucóm, *pron.* le-u-
leucorée, *pron.* le-u-, -re-e (*nu:* -re-ie)
leușór, *pron.* le-u-; *pl.* leușóri *și* leișóri
leușteán, *pron.* le-uș-
léva (monedă), *pl.* léve
levănțícă
lexicón, *pl.* lexicoáne
leziúne, *pron.* -zi-u-
lezmaiestáte
liánă, *pron.* li-a-
liánt, *pron.* li-ant
libáție, *pron.* -ți-e; *gen.* libáției
libelúlă, *pl.* libelúle
liberalísm
líber arbítru
líber-cugetătór, *pl.* líber-cugetătóri
líber-profesioníst, *pron.* -si-o-; *pl.* líber-profesioníști
líber schimbísm
libertináj
librét, *pl.* libréte
lícăr
licărí, *ind. prez. 3 sg.* licăréște
liceán, *pron.* -ce-an
licențiá, *pron.* -ți-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* licențiáză, *1 pl.* licențiém, *pron.* -ți-em; *ger.* licențiínd
licéu, *pl.* licée, *pron.* -ce-e (*nu:* -ce-ie)
lichefiá, *pron.* -fi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* lichefiáză; *ger.* lichefiínd
lichén, *pl.* lichéni
lichíd, *pl.* lichíde
lichiór, *pron.* li-chior; *pl.* lichióruri
licitáție, *pron.* -ți-e; *gen.* licitáției
licuríci
líder (*nu:* leader)
lied, *pron.* lid
ligamént, *pl.* ligaménte

ligheán, *pron.* -ghean; *pl.* lighéne
lighioánă, *pron.* -ghi-oa-; *pl.* lighioáne
lihnít
liliác, *pron.* -li-ac; *pl.* liliéci
liliacée, *pron.* -li-a-ce-e *(nu:* -ce-ie)
liliachíu, *pron.* -li-a-
limán, *pl.* limánuri
limbáj, *pl.* limbáje
límbă, *pl.* limbi
límfă, *pl.* límfe
limonádă, *pl.* limonáde
limonagíu, *pl.* limonagíi
limpezíș, *pl.* limpezíșuri
limuzínă, *pl.* limuzíne
líndină
lineál, *pron.* -ne-al
lineár („rectiliniu", Mat.), *pron.* -ne-ar
linearitáte, *pron.* -ne-a-
línge-blíde
lingoáre *și* **lângoáre**
linguál, *pron.* lin-gual
língură, *pl.* línguri
lingurói, *pl.* linguroáie
lingușeálă
lingușí, *conj.* lingușeáscă
lingvíst
lingvístică, *gen.* lingvísticii
liniár „din linii", *pron.* -ni-ar
linioáră, *pron.* -ni-oa-
liniúță, *pron.* -ni-u-
linoléum
linotíp, *pl.* linotípuri
linșá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* linșeáză
linșáj, *pl.* linșáje
línte, *gen.* líntei
líntiță, *pl.* líntițe
lințóliu, *pron.* -lĭu
linx, *pl.* lincși
líotă, *pron.* li-o-
lipăí *ind. prez. 1 sg.* lípăi, *3 sg.* și *pl.* lípăie
lipíci
lipíe
lipitoáre (Zool.), *pl.* lipitóri
lipoveán
lípsă, *pl.* lípsuri
lipsí, *imper.* lipséște
lirísm
líșiță, *pl.* líșițe
literál „cuvânt cu cuvânt"
literár
líteră, *pl.* lítere; *art.* líterele
litiáză (Med.), *pron.* -ti-a-
litiéră, *pron.* -ti-e-
litigiós, *pron.* -gi-os
litígiu, *pron.* -gĭu; *pl.* litígii
lítiu, *pron.* -tĭu
litografiá, *pron.* -fi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* litografiáză, *1 pl.* litografiém, *pron.* -fi-em; *ger.* litografiínd
litorál, *pl.* litoráluri
lítru, *pl.* lítri
liturghíe, *gen.* liturghíei
livádă, *pl.* livézi
livrésc, *f.* livréscă
livrét, *pl.* livréte
lizíbil
liziéră, *pron.* -zi-e-
locál, *subst.*, *pl.* locáluri
locántă *și* **locándă**, *pl.* locánte *și* locánde
locáș, *pl.* locášuri
locáție, *pron.* -ți-e; *gen.* locáției
locomobíl
locomotór
locomóție, *pron.* -ți-e; *gen.* locomóției
locotenént
locșór *și* **locușór**
locțiitór, *pron.* -ți-i-
locuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* locuiésc; *conj.* locuiáscă
locuitór

locuțiúne, *pron.* -ți-u-
locváce, *adj. invar.*
lóden
loess, *pron.* lös
logarítm, *pl.* logarítmi
lógică, *gen.* lógicii
logicián, *pron.* -ci-an
logódnă
logorée, *pron.* -re-e (*nu:* re-ie)
lógos, *pl.* lógosuri
loiál, *pron.* lo-ial
lóitră, *pron.* loi-tră
lójă, *pl.* loji
lonjéron, *pl.* lonjeroáne
lorniétă, *pron.* -nie-tă
lornión, *pron.* lor-nion
lótcă, *pl.* lotci
loteríe, *gen.* loteríei
lóto
loțiúne, *pron.* -ți-u-
lozíncă, *pl.* lozínci (*2 sil.*)
luá, *pron.* lu-a; *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* iau, *2 sg.* iei, *3 sg.* ia, *1 pl.* lúăm, *pron.* lu-ăm; *m.m.c.perf.* luásem, *pron.* lu-a-; *conj.* ia; *imper.* ia; *ger.* luând; *part.* luát
luáre-amínte, *pron.* lu-a-
lúbeniță
librifiánt, *pron.* -fi-ant
luceáfăr, *pron.* -cea-; *pl.* lucéferi
lucérnă, *gen.* lucérnei
lucí, *conj.* luceáscă
luciós, *pron.* -cios
lúciu, *pron.* -cĭu
lucrá, *ind. prez. 1 sg.* lucréz; *conj.* lucréze
lugojeána (dans)
lújer, *pl.* lújeri
luleá
lumânáre
lúmen
luminá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* lumineáză
lumínă, *pl.* lumíni
luminătór, *pl.* luminătoáre
luminescént, *pron.* sce
luminescénță, *pron.* sce
luminíș, *pl.* luminíșuri
luminíță, *pl.* luminíțe
luminozitáte
lumpenproletariát, *pron.* -ri-at
lunátic
lúnea, *v.* luni
lunecá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* lúnecă
lunecúș, *pl.* lunecúșuri
lunguiéț, *pl.* lunguiéți, *f.* lunguiáță, *pl.* lunguiéțe
luni, *art.* lúnea
lúntre, *pl.* lúntre
lúping (*nu:* looping)
lustragíu, *pl.* lustragíi
lustrín
lústru
lustruí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* lustruiésc; *conj.* lustruiáscă
lustruiálă
luteranísm
lutéțiu, *pron.* -țĭu
lútru
lux (Fiz.), *pl.* lucși
luxáție, *pron.* -ți-e; *gen.* luxáției
luxuriánt, *pron.* -ri-ant

M

M, *cit.* me (*în simboluri, abrevieri și:* em)
macadám, *pl.* macadámuri
macagíu, *pl.* macagíi
macaragíu, *pl.* macaragíi
macát, *pl.* macáturi
macáz, *pl.* macázuri
macedoromân

macerátie, *pron.* -ți-e; *gen.* macerátiei
machiá, *pron.* -chi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* machiáză, *1 pl.* machiém, *pron.* -chi-em; *ger.* machiínd
machiáj, *pron.* -chi-aj; *pl.* machiáje
machiavélic, *pron.* -chi-a-
machiór, *pron.* -chi-or
macrobiótic, *pron.* -bi-o-
macrocósm
madipolón
madrepór, *pl.* madrepóri
madrigál, *pl.* madrigále *și* madrigáluri
maéstră, *pron.* ma-es-
maéstru, *pron.* ma-es-; *pl.* maéștri
magazináj
magazinér
maghérniță, *pl.* maghérnițe
maghiár
maghirán
magicián, *pron.* -ci-an
magiún
magnét, *pl.* magnéți
magnetísm
magnetít
magnetóu
magnezít
magnéziu, *pron.* -zĭu
magnólie, *pron.* mag-no-li-e; *gen.* magnóliei
mahalá, *pl.* mahalále
maharajáh
mahomedán
mai (luna); *dar:* 1 Mai
maiá, *pl.* maiéle
maidán, *pron.* mai-dan; *pl.* maidáne
mai demúlt „odinioară"
mai de mult „de mai mult timp"
maiestáte
maiestuós, *pron.* ma-ies-tu-os
mai-márele
maimúță
maionéză, *pron.* ma-io-
maióu, *pron.* ma-iou
máistru, *pron.* mais-tru; *pl.* máiștri
májă, *pl.* măji
majolícă
majordóm
majúsculă
malacóf, *pl.* malacoáfe *și* malacófuri
malahít
malaiéz
malárie, *pron.* -ri-e; *gen.* maláriei
malaxór, *pl.* malaxoáre
máldăr
maleábil, *pron.* -le-a-
malignitáte, *pron.* -lig-ni-
malițiós, *pron.* -ți-os
malițiozitáte, *pron.* -ți-o-
malț
malvacée, *pron.* -ce-e *(nu:* -ce-ie); *pl.* malvacée
mamifér
máncă, *pl.* mánce
manciurián, *pron.* -ciu-ri-an
mandarínă
mandíbulă
mandolínă
mandragóră (Bot.), *pl.* mandragóre
manechín, *pl.* manechíne
manéj, *pl.* manéjuri
mangál, (vase) *pl.* mangáluri
manganít, *pl.* manganíți
maniác, *pron.* -ni-ac
manichiúră, *pron.* -chiu-
manierát, *pron.* -ni-e-
maniéră, *pron.* -ni-e-
manifést, *pl.* maniféste
manifestá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* manifesteáză (la demonstrații)
manifestá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* maniféstă „prezintă"

manifestáție, *pron.* -ți-e; *gen.* manifestáției
manfla
manióc, *pron.* -ni-oc
manométru, *pl.* manométre
mansárdă, *pl.* mansárde
mánșă, *pl.* mánșe
manșón, *pl.* manșoáne
mantá, *pl.* mantále
mántie, *pron.* -ti-e; *gen.* mántiei
mantóu, *pl.* mantóuri
manuál, *pron.* -nu-al; *pl.* manuále
manufactúră, *pl.* manufactúri
manufacturiér, *pron.* -ri-er
manuscrís, *pl.* manuscríse
mapamónd, *pl.* mapamónduri
mápă, *pl.* mápe
marámă, *pl.* maráme
maramureșeán
marásm
maratón
marcá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* marcheáză
marcáj, *pl.* marcáje
marcasít
márcă, *pl.* mărci
marchíz, *pl.* marchízi
marchizét
marcotáj, *pl.* marcotáje
máre, *adj., gen. f.* márii; *pl. m.* și *f.* mari
máre-logofắt
máre-vórnic
marée, *pron.* -re-e *(nu:* -re-ie); *pl.* marée
márfă, *gen.* mắrfii; *pl.* mắrfuri
margarétă (floare)
marginália, *pron.* -li-a
márgine, *art.* márginea; *pl.* márgini
marionétă, *pron.* -ri-o-
marítim
marmeládă
marmoráj, *pl.* marmoráje
marmoréan, *pron.* -re-an
mármură, *pl.* mármuri
maró
marochín
marochinăríe, *gen.* marochinăríei
marsupiál, *pron.* -pi-al; *pl.* marsupiáli
marșrút, *pl.* marșrúte
mártie, *pron.* -ti-e; *dar:* 8 Martie
martingálă, *pl.* martingále
martiráj, *pl.* martiráje
mártor
marț (la jocul de table)
marți, *art.* márțea
marțiál, *pron.* -ți-al
marxísm-leninísm
masáj, *pl.* masáje
másă (de oameni), *pl.* máse
mascá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* mascheáză
mascarádă, *pl.* mascaráde
mascúl
maséză
masív, *subst., pl.* masíve
máslu, *pl.* másluri *și* másle
masór
masticáție, *pron.* -ți-e; *gen.* masticáției
mastoidítă, *pron.* -to-i-
mașináție, *pron.* -ți-e; *gen.* mașináției
mașínă-uneáltă, *gen.* mașínii-unélte; *pl.* mașíni-unélte
mașinísm
máștehă *și* **máșteră**
matahálă, *pl.* matahále
mátcă, *pl.* mătci
matemátică, *pl.* matemátici
matematicián, *pron.* -ci-an
matérial, *subst., pron.* -ri-al; *pl.* materiále
materialísm, *pron.* -ri-a-

materializá, *pron.* -ri-a-
matérie, *pron.* -ri-e; *gen.* matériei
matinéu (spectacol), *pl.* matinée, *pron.* -ne-e (*nu:* -ne-ie)
matisá
matostát, *pl.* matostáte
matriarhát, *pron.* -tri-ar-
matríce (Mat.), *pl.* matríce
matríce „uter"
matrícolă, *pl.* matrícole
matrimoníal, *pron.* -ni-al
matrițér
matróz, *pl.* matrózi
matúr, *f.* matúră
maturáție, *pron.* -ți-e; *gen.* maturáției
máțe-frípte
máțe-goále
máțe-pestríțe
máur, *pron.* ma-ur; *f.* máură
mausoléu, *pron.* ma-u-; *pl.* mausolée, *pron.* -le-e (*nu:* -le-ie)
máxim, *subst.*
máximum, *adv.*
mazagrán, *pl.* mazagránuri *și* mazagráne
mázăre, *numai sg.; gen.* mázării
mazíl
mazúrcă, *pl.* mazúrci
măcár
măcár că
măcăí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* măcăie
măcăleándru, *pron.* -că-lean-; *pl.* măcăléndri
măceáșă, *pron.* -cea-; *pl.* măcéșe
măcél, *pl.* măcéluri
măcéș, *pl.* măcéși
măciníș, *pl.* măcinísuri
măciúcă, *pl.* măciúci
măcríș
mădulár, *pl.* mădulare
măduvă, *gen.* măduvei
măgăoáie
măgăríță *și* **măgăriță**
măgură, *pl.* măguri
măiestríe, *pron.* mă-ies-; *gen.* măiestríei
măiestrít, *pron.* mă-ies-
măiéstru, *pl.* măiestri, *f.* măiástră, *pl.* măiéstre
mălái
mălăiáș
mălăiéț
mălín
mălúră *și* **mălură**
mănăstíre *și* **mânăstíre**
mănânc, *v.* mâncá
mănúnchi (*2 sil.*), *pl.* mănúnchiuri
mănúșă, *pl.* mănúși
mănușăríe, *gen.* mănușăríei
mărár
mărăcíne, *pl.* mărăcíni
mărăciníș, *pl.* mărăciníșuri
mărfár
mărgăritár (perlă), *pl.* mărgăritáre
mărgeá *și* **mărgícă**
mărgeán
mărgelúșă, *pl.* mărgelúșe
mărgináș, *pl.* mărgináși, *f.* mărgináșă, *pl.* mărgináșe
mărșăluí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* mărșăluiésc
măruntáie, *numai pl.*
măruntíș
măscăríci (*3 sil.*)
măseá
măseláriță
măslín
măslínă
măsliníu
măsluí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* măsluiésc; *conj.* măsluiáscă; *ger.* măsluínd

măsurá, *ind. prez. 1 sg.* măsór
mătánie, *pron.* -ni-e; *gen.* mătániei, *pl.* mătắnii
mătáse, *gen.* mătắsii; (sorturi) *pl.* mătăsuri
mắtură, *pl.* mắturi
măturói, *pl.* măturoáie
mătúșă, *pl.* mătúși
măzăríche
mâi, *v.* mâneá
mâie, *v.* mâneá
mâine, *pron.* mâi-ne
mâná, *ind. prez. 3 sg. și pl.* mână; *conj.* mâne
mână, *pl.* mâini
mânăstíre, *v.* mănăstíre
mânătárcă, *pl.* mânătắrci
mâncá, *ind. prez. 3 sg. și pl.* mănâncă, *1 pl.* mâncắm; *ger.* mâncând
mândréțe, *gen.* mândréții
mândru, *pl.* mândri
mâneá, *ind. prez. 1 sg.* mâi *și* mân; *conj.* mâie *și* mână
mânecă
mângâiá, *pron.* -gâ-ia; *ind. prez. 1 sg.* mângâi, *3 sg. și pl.* mângâie, *pron.* -gâ-ie; *ger.* mângâínd
mângâiére
mâniá, *pron.* -ni-a; *ind. prez. 1 sg.* mânii
mânjeálă
mânjí, *conj.* mânjeáscă
mânji, *v.* mânz
mântuí, *ind. prez. 1 sg.* mântui, *3 sg. și pl.* mântuie
mântuiálă
mânuí, *ind. prez. 1 sg. și 3 pl.* mânuiésc; *conj.* mânuiáscă
mânz, *pl.* mânji
mârâí, *ind. prez. 3 sg. și pl.* mârâie
mârșav
mârșăvíe, *gen.* mârșăvíei
mâțișór, *pl.* mâțișóri
mâzgă
mâzgălí, *ind. prez. 1 sg. și 3 pl.* mâzgălésc
mâzgălitúră
meándru, *pron.* me-an-; *pl.* meándre
meát (Anat.), *pron.* me-at; *pl.* meáturi
mecánică, *gen.* mecánicii
mecanicísm
mecanísm, *pl.* mecanísme
meci *(1 sil.) (nu:* match)
medálie, *pron.* -li-e; *gen.* medáliei
medalión, *pron.* -li-on
mediál, *pron.* -di-al
medián, *pron.* -di-an
mediántă (Muz.), *pron.* -di-an-
mediatór, *pron.* -di-a-
mediáție, *pron.* -di-a-ți-e; *gen.* mediáției
medicamént, *pl.* medicaménte
medicáție, *pron.* -ți-e; *gen.* medicáției
médico-farmaceútic
médico-legál
médico-militár
médico-sanitár
médico-veterinár
médie, *pron.* -di-e; *gen.* médiei
medievál, *pron.* -di-e-
medióru, *pron.* -di-o-; *f.* medióră
meditatór
meditáție, *pron.* -ți-e; *gen.* meditáției
mediteraneán, *pron.* -ne-an
médiu, *pron.* -dĭu
megalít, *pl.* megalíți
megalomaníe, *gen.* megalomaníei
megatériu, *pron.* -rĭu
megiéș, *pron.* -gi-eș; *pl.* megiéși
meglenoromân
mei
melancólic
melancolíe, *gen.* melancolíei

melé *și* **meléu** (Sport)
melestéu, *pl.* melestéie
méliță
melodíe, *gen.* melodíei
melodiós, *pron.* -di-os
melón, *pl.* meloáne
melopée, *pron.* -pe-e *(nu:* -pe-ie); *pl.* melopéi
mémbru, *pl.* mémbre (ale corpului)
mémbru, *pl.* mémbri, *art.* mémbrii (persoane)
memorándum
memoriál, *pron.* -ri-al; *pl.* memoriále
memórie, *pron.* -ri-e; *gen.* memóriei
memóriu, *pron.* -rĭu
menáj, *pl.* menájuri
menajá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* menajeáză, *1 pl.* menajắm; *ger.* menajând
menajáre, *pl.* menajắri
menajeríe, *gen.* menajeríei
ménghină, *pl.* ménghine
menhír, *pl.* menhíre
meningián, *pron.* -gi-an
meningítă
menú, *pl.* menúuri
mensuál, *pron.* -su-al
méntă
méntor
mențíne, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* mențín; *conj.* mențínă
menționá, *pron.* -ți-o-
mențiúne, *pron.* -ți-u-
menuét, *pron.* -nu-et *(nu:* -nu-iet); *pl.* menuéte
mercantilísm
mercuriál, *pron.* -ri-al
mérge, *ind. prez. 1 pl.* mérgem; *conj.* meárgă
meridián, *pron.* -di-an; *pl.* meridiáne
meridionál, *pron.* -di-o-
merinós, *adj. invar.*
meritá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* mérită
meritóriu, *pron.* -rĭu
merituós, *pron.* -tu-os
mesagér
mesageríe, *gen.* mesageríei
mesáj, *pl.* mesáje
meseán
meseriáș, *pron.* -ri-aș
Mesía
mesiánic, *pron.* -si-a-
mesteácăn, *pl.* mestéceni
mestecá
mestecăníș, *pl.* mestecăníșuri
méșă, *pl.* méșe
meșínă, *pl.* meșíne
méșter-lăcătúș
metabolísm
metacarpián, *pron.* -pi-an
metafizicián, *pron.* -ci-an
metáforă
metál, *pl.* metále
metaloíd, *pl.* metaloízi
metaplásmă
metastáză
metazoár, *pron.* -zo-ar
meteáhnă, *pl.* metéhne
metempsihóză
meteór, *pron.* -te-or
meteorít, *pron.* -te-o-
meteorologíe, *pron.* -te-o-; *gen.* meteorologíei
meteréz, *pl.* meteréze
metílic
metís
metóc, *pl.* metócuri *și* metoáce
metódă
metodísm
metráj, *pl.* metráje
metronóm, *pl.* metronoáme
metrópolă

metróu
meu *(nu:* mieu)
mezaliánță, *pron.* -li-an-
mezanín, *pl.* mezaníne
mezél, *pl.* mezéluri
mezentér (Anat.)
mezacárp
mezodérm, *pl.* mezodérme
mezozóic, *pron.* -zo-ic
mézzo-fórte, *pron.* me-țo-
mézzo-soprán̆ă, *pron.* me-țo-
miásmă, *pron.* mi-as-
miáună, *v.* mieuná
miazănoápte
miazăzí
micașíst, *pl.* micașísturi
mícă (Mineral.), *gen.* mícii
mic-burghéz, *pl.* mic-burghézi, *f.* mic-burghéză, *pl.* mic-burghéze
miciurinísm
microbián, *pron.* -bi-an
microbiológ, *pron.* -bi-o-
microbiologíe, *pron.* -bi-o-
microcósm
microfílm, *pl.* microfílme
microfón, *pl.* microfoáne
microfotoradiografíe, *gen.* microfotoradiografíei
microlít, *pl.* microlíte
micrométru (instrument), *pl.* micrométre
microorganísm
microradioscopíe, *gen.* microradioscopíei
microscóp, *pl.* microscoápe
microsión, *pron.* -si-on
microzoáre, *pron.* -zo-a-
micsándră
micșorá
micșuneá
mídie, *pron.* -di-e; *gen.*mídiei
mied *(1sil.)*
miel, *pl.* miei
(al) míelea (referitor la 1000), *pron.* mi-e- (*de ex.* al (o) mielea om)
mielínă, *pron.* mi-e-
miércuri, *pron.* mier-; *art.* miércurea
miére
miérlă
mierlói, *pron.* mier-loi
mieuná, *pron.* mie-u-; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* miáună, *pron.* mia-u-
miez *(1 sil.)*
migdálă
migratór
migrațiúne, *pron.* -ți-u-
(al) [...]míilea (referitor la 2000, 3000 etc.), *pron.* mi-i- (*de ex.* al trei miilea om)
mijí, *conj.* mijeáscă
míjloc *și* **mijlóc,** *pl.* míjloace *și* mijloáce „procedee, resurse, utilaje"
mijlóc, *pl.* mijlócuri „talii"
mijlocáș, *pl.* mijlocáși, *f.* mijlocáșă, *pl.* mijocáșe
mijlocíu
miléniu, *pron.* -nĭu
milesián
miliampér, *pron.* -li-am-
miliárd, *pron.* -li-ard
milionár, *pron.* -li-o-
militár
militarísm
milițián, *pron.* -ți-an
milíție, *pron.* -ți-e; *gen.* milíției
miluí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* miluiésc; *conj.* miluiáscă; *ger.* miluínd
mimetísm
mímică, *gen.* mímicii
mimóză
minarét, *pl.* minaréte
mincinós

mindír, *pl.* mindíre
minér, *subst.*
minerál
mineréu, *pl.* mineréuri
mínge, *gen.* (unei) mingi *(1 sil.)*, *pl.* mingi *(1 sil.)*
miniaturál, *pron.* -ni-a-
miniatúră, *pron.* -ni-a-
miniér, *adj.*, *pron.* -ni-er
mínim, *subst.*
mínimum, *adv.*
ministér
ministeriál, *pron.* -ri-al
míniu, *pron.* -nĭu
minotáur, *pron.* -ta-ur
mintál
mintós
minţí, *ind. prez. 1 sg.* şi *3 pl.* mint; *conj.* míntă
minuná, *ind. prez. 3 sg.* şi *pl.* minuneáză
minúne
minúscul
minút, *pl.* minúte
minutár
minuţiós, *pron.* -ţi-os
minuţiozitáte, *pron.* -ţi-o-
mioáră, *pron.* mi-oa-
miocárd, *pron.* mi-o-
miocardítă, *pron.* mi-o-
miocén, *pron.* mi-o-
miográf, *pron.* mi-o-; *pl.* miográfe
mióp, *pron.* mi-op
miopíe, *pron.* mi-o-; *gen.* miopíei
miorcăí, *ind. prez. 1 sg.* miorcăiésc *şi* miórcăi
mioríţă, *pron.* mi-o-
miorlăí, *ind. prez. 3 sg.* şi *pl.* miórlăie
miozínă, *pron.* mi-o-
miozótis, *pron.* mi-o-
mirá, *ind. prez. 1 sg.* mir, *3 sg.* şi *pl.* míră; *conj.* míre
mirácol
miráj, *pl.* miráje
míră, *pl.* míre
mireásmă
miriamétru, *pron.* -ri-a-
miriapód, *pron.* -ri-a-; *pl.* miriapóde
míriște, *pl.* míriști
miroáse „condimente", *numai pl.*
mirós, *pl.* mirósuri
mirosí, *ind. prez. 1 sg.* mirós, *3 sg.* miroáse, *3 pl.* mirós *şi* miroáse; *conj.* miroásă
mirtacée, *pron.* -ce-e *(nu:* -ce-ie)
miruí, *ind. prez. 1 sg.* şi *3 pl.* miruiésc; *conj.* miruiáscă
miscelanéu, *pron.* sce; *pl.* miscelanée, *pron.* -ne-e *(nu:* -ne-ie)
misionár, *pron.* -si-o-
misiúne, *pron.* -si-u-
misogín
mistér, *pl.* mistére
misteriós, *pron.* -ri-os
misticísm
mistificá, *ind. prez. 3 sg.* şi *pl.* mistífică
mistificáţie, *pron.* -ţi-e; *gen.* mistificáţiei
mistríe, *gen.* mistríei
mistuí, *ind. prez. 1 sg.* místui, *3 sg.* şi *pl.* místuie, *pron.* -tu-ie
mísşină „scobitură în dinţii ierbivorelor"
mişmáş
mişuná, *ind. prez. 3 sg.* şi *pl.* míşună
míting *(nu:*meeting)
mitologíe, *gen.* mitologíei
mitraliá, *pron.* -li-a; *ind. prez. 3 sg.* şi *pl.* mitraliáză; *1 pl.* mitraliém, *pron.* -li-em; *ger.* mitraliínd
mitraliéră, *pron.* -li-e-
mitraliór, *pron.* -li-or
mituí, *ind. prez. 1 sg.* şi *3 pl.* mituiésc

mixt, *pl.* micști (*1 sil.*); *f.* míxtă, *pl.* míxte
mízer, *adj.*
mizérie, *pron.* -ri-e; *gen.* mizériei
mláștină, *pl.* mláștini
mlădiá, *pron.* -di-a; *ind. prez. 1 sg.* mlădiéz, *pron.* -di-ez, *3 sg.* și *pl.* mlădiáză; *ger.* mlădiínd
mlădiére, *pron.* -di-e-
mlădiós, *pron.* -di-os
mlădíță, *pl.* mlădíțe
moáșă, *pl.* moáșe
mobíl, *adj.*, *pl.* mobíli; *f.* mobílă, *pl.* mobíle
mobíl, *subst.*, *pl.* mobíle *și* mobíluri
móbilă, *subst.*, *pl.* móbile
mobiliár, *pron.* -li-ar
mobiliér, *pron.* -li-er
mocăí, *ind. prez. 3 sg.* mócăie *și* mocăiéște
modél, *pl.* modéle
modeláj, *pl.* modeláje
moderáto (Muz.)
moderáție, *pron.* -ți-e; *gen.* moderáției
moderníșm
modést, *f.* modéstă
módic „neînsemnat"
modificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* modífică
moduláție, *pron.* -ți-e; *gen.* moduláției
moflúz, *pl.* moflúji *și* moflúzi
mogâldeáță
mohorí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* mohorăsc; *perf. s. 3 sg.* mohorí, *3 pl.* mohorâră; *conj.* mohorăscă; *ger.* mohorând; *part.* mohorât
móină, *pron.* moi-nă
molátic
moláu, *f.* moláie
mólcom
moldoveán
molecúlă, *pl.* molecúle
moleșeálă
moleșí, *conj.* moleșeáscă
moletiéră, *pron.* -ti-e-
molfăí, *ind. prez. 3 sg.* mólfăie *și* molfăiéște
molibdén, *numai sg.*
molíd
mólie, *pron.* -li-e; *gen.* móliei
mólimă, *pl.* mólime
molítvă
molúscă, *pl.* molúște
momáie
momeálă, *pl.* moméli (*și* moméle, *în expresia:* cu șoșele, cu ~)
monáh
monárh
mondiál, *pron.* -di-al
monédă, *pl.* monéde
monetăríe, *gen.* monetăríei
moníșm
monóclu, *pl.* monócluri
monocotiledonát
monográmă
monológ, *pl.* monoloáge *și* monológuri
monologá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* monologheáză
monóm, *pl.* monoáme
monoteíșm
monstruós, *pron.* -stru-os
monstruozitáte, *pron.* -stru-o-
montáj
montór
montúră
monumént, *pl.* monuménte
mops (câine), *pl.* mopși
moratóriu, *pron.* -rĭu; *pl.* moratórii
morbíd
mordánt, *pl.* mordánți

morfofiziologíe, *pron.* -zi-o-; *gen.* morfofiziologíei
morgána (*în expr.* fata morgana)
moríşcă, *pl.* moríşti
mormăí, *ind. prez. 1 sg.* mórmăi, *3 sg.* *şi pl.* mórmăie, *pron.* -mă-ie
mormăiálă, *pl.* mormăiéli
mormấnt, *pl.* mormínte
mortéză
mortiér, *pron.* -ti-er *şi* **mortiéră**, *pron.* -ti-e-
mortificáţie, *pron.* -ţi-e; *gen.* mortificáţiei
mortuár, *pron.* -tu-ar
mosc
moschée, *pron.* -che-e (*nu:* -che-ie); *pl.* moschéi
móstră
moş, *pl.* moşi
moşíe, *gen.* moşíei
moşiér, *pron.* -şi-er
móto, *pl.* motóuri
motocompresór, *pl.* motocompresoáre
motomecanizáre
motonávă, *pl.* motonáve
motór, *adj.*, *pl.* motóri
motór, *subst.*, *pl.* motoáre
motríce, *adj.*
moţăí, *ind. prez. 1sg.* móţăi, *3 sg. şi pl.* móţăie
moţăiálă
moţionál, *pron.* -ţi-o-
moţiúne, *pron.* -ţi-u-
movílă, *pl.* movíle
mozáic, *adj.*, *pron.* -za-ic
mozaíc, *subst.*, *pron.* -za-ic; *pl.* mozaícuri
mreájă, *pron.* mrea-jă; *pl.* mréje
mreánă, *pron.* mrea-nă; *pl.* mréne
múced
mucegái
mucegăí, *ind. prez. 3 sg.* mucegăiéşte; *conj.* mucegăiáscă
mucezeálă
múchie, *pron.* -chi-e; *pl.* múchii *şi* **múche**, *pl.* muchi
muchiér, *pron.* -chi-er
mucilágiu, *pron.* -giu
muezín, *pron.* mu-e- (*nu:* mu-ie-)
mugí, *ind. prez. 3 sg.* mugéşte
múgur
muiá, *pron.* mu-ia; *ind. prez. 1 şi 2 sg.* moi, *3 sg. şi pl.* moáie, *1 pl.* muiém, *2 pl.* muiáţi; *ger.* muínd
muierátic
muiére
mujdéi
muláj, *pl.* muláje
multinaţionál, *pron.* -ţi-o-
multiplicáţie, *pron.* -ţi-e; *gen.* multiplicáţiei
multişór, *pl.* multişóri (*nu:* mulţişóri)
mulţumí
mulţumitór
mumíe, *pron.* -mi-e; *gen.* mumíei
mumificá, *ind. prez. 3 sg. şi pl.* mumífică
muncél, *pl.* muncéle
municípiu, *pron.* -piu
muníţie, *pron.* -ţi-e; *gen.* muníţiei
murătúră
murdár
mureşeán
muribúnd
múrmur, *pl.* múrmure
murmurá, *ind. prez. 3 sg. şi pl.* múrmură
murseçá, *ind. prez. 3 sg. şi pl.* múrsecă
muruí, *ind. prez. 1 sg. şi 3 pl.* muruiésc; *conj.* muruiáscă
muruiálă
musacá

musafír
muscál
muscél, *pron.* sce; *pl.* muscéle
muschetár (*nu:* mușchetár)
muschétă
musculár (*nu:* mușchiulár)
musculatúră
musculós
muselínă
mustáță, *pl.* mustăți
mustrá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* mústră
mustuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* mustuiésc; *conj.* mustuiáscă
mușcá, *ind. prez. 1 sg.* mușc, *2 sg.* muști; *conj.* múște
mușchi *(1 sil.)*
mușețél
múșiță
mușteríu, *pl.* mușterii
muștiúc, *pron.* muș-tiuc; *pl.* muștiúcuri
muștruluí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* muștruluiésc; *conj.* muștruluiáscă
mușuroí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* mușuroiésc; *conj.* mușuroiáscă
mușurói, *pl.* mușuroáie
mutáție, *pron.* -ți-e; *gen.* mutáției
mutéște
mutísm
mutuál, *pron.* -tu-al
muțénie, *pron.* -ni-e; *gen.* muțéniei
mutunáche
múză
muzeologíe, *pron.* -ze-o-; *gen.* muzeologíei
muzéu, *pl.* muzée, *pron.* -ze-e (*nu:* -ze-ie)
múzică, *gen.* múzicii
muzicián, *pron.* -ci-an

N

N, *cit.* ne (*în simboluri și:* en)
nacélă, *pl.* nacéle
nádă, *pl.* náde „momeli", náde *și* năzi „înnăditurí"
nadír (Astron.)
nai
naivitáte, *pron.* na-i-
nálbă, *pl.* nálbe
námilă, *pl.* námile
nánchin
náos, *pl.* náosuri
narațiúne, *pron.* -ți-u-
náră, *pl.* nări
narcísă, *pl.* narcíse
narghileá, *gen.* narghilélei, *pl.* narghiléle
nas, *pl.* násuri
násture
nășă, *gen.* nășei, *pl.* náșe
natáție, *pron.* -ți-e; *gen.* natáției
nátriu, *pron.* -trĭu
naturaléțe
naturalísm
naționál, *pron.* -ți-o-
naționalísm, *pron.* -ți-o-
naționalitáte, *pron.* -ți-o-
naționalizáre, *pron.* -ți-o-
națiúne, *pron.* -ți-u-
naufragiá, *pron.* na-u-, -gi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* naufragiáză, *1 pl.* naufragiém, *pron.* -gi-em; *ger.* naufragiínd
naufrágiu, *pron.* na-u-, -gĭu; *pl.* naufrágii
naútic, *pron.* na-u-
nautíl, *pron.* na-u-
návă, *pl.* náve
navigá, *ind. prez. 1 sg.* navighéz, *3 sg.* și *pl.* navigheáză
navigáție, *pron.* -ți-e; *gen.* navigáției

nazál
nazofaringián, *pron.* -gi-an
năbădăi, *pl.*
năbúc „imitație de piele de antilopă”
năclăi, *ind. prez. 3 sg.* năclăiéște; *conj.* năclăiáscă
nădăjduí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* nădăjduiésc; *conj.* nădăjduiáscă
nădéjde
nădúf
nădușeálă
nădușí, *conj.* nădușeáscă
năfrámă, *pl.* năfráme
năgáră
năimí, *pron.* nă-i-
nălúcă, *pl.* nălúci
năméte, *pl.* năméți
nămól, *pl.* nămóluri
nănășă, *pl.* nănáșe
năpástă, *pl.* năpáste *și* năpăști
năpăstuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* năpăstuiésc; *conj.* năpăstuiáscă
năpârstóc
năprásnic
năráv, *pl.* nărávuri
nărăváș, *pl.* nărăváși; *f.* nărăváșă, *pl.* nărăváșe
năruí, *ind. prez. 1 sg.* nărui, *3 sg.* și *pl.* năruie
năsălíe, *gen.* năsălíei
năstrúșnic
năút
năválă
năvădí
năvód, *pl.* năvoáde
năzărí, *ind. prez. 3 sg.* năzáre *și* năzăréște
năzbâtie, *pron.* -ti-e; *gen.* năzbâtiei
năzdrăván
năzdrăvăníe, *gen.* năzdrăvăníei
năzuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* năzuiésc; *conj.* năzuiáscă
năzuínță, *pl.* năzuínțe
nea, *art.* neáua, *pron.* nea-ua
neabătút, *pron.* ne-a-
neánt, *pron.* ne-ant
neáoș, *pron.* nea-oș, *pl.* neáoși; *f.* neáoșă, *pl.* neáoșe
nebunátic
necáz
necăjí, *conj.* necăjeáscă
nechezá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* necheázá
necondiționát, *pron.* -ți-o-
necrológ, *pl.* necrológuri
necromanție, *gen.* necromanțíei
necrópolă
nectár
necúm
necurățénie, *pron.* -ni-e; *gen.* necurățéniei
necuviincíos, *pron.* -vi-in-cios
necuviínță
nedéie
nedelicatéțe
nedezlipít
nedezminţít
nedumerít
nefiínță
negativísm
negáție, *pron.* -ți-e; *gen.* negáției
neghínă, *gen.* neghínei
negiobíe, *pron.* -ghio-bi-; *gen.* neghiobíei
neglijá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* neglijeáză, *1 pl.* neglijăm; *ger.* neglijând
neglijént
neglijéu, *pl.* neglijéuri

negociá, *pron.* -ci-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* negociáză; *1 pl.* negociém, *pron.* -ci-em; *ger.* negociínd
negociére, *pron.* -ci-e-
negús
negustór
negustoríe, *gen.* negustoríei
neidentificábil, *pron.* ne-i-
neiertát
neîm... (în tempo lent) *și* **ne-m..** (în tempo rapid)
neîmblânzít
neîmpăcát
neîmplinít
neîn... (în tempo lent) *și* **ne-n...** (în tempo rapid)
neînceput
neîncetát
neînchipuít
neîncredere
neîncrezătór
neîndemânáre
neîndemânátic
neîndemână
neîndestulătór
neîndoiélnic
neîndoiós
neînduplecáre
neînduplecát
neîndurare
neîndurát
neîndurătór
neînfrânt
neînfricáre
neînfricát
neînfricoșát
neîngrădít
neîngrijí
neîngrijíre
neînsemnát
neînsuflețít
neîntârziát
neîntemeiát
neîntinát
neîntórs
neîntrecút
neîntrerúpt
neînțelegătór
neînțelegére
neînțelés
neînvíns
nelalócul (său, lui etc.)
nemaiauzít
nemaiavând
nemaiîntâlnít
nemaipomenít
nemaiștiínd
nemaivăzând
nemaivăzút
nemérnic
nemulțumí
neobișnuít, *pron.* ne-o-
neoclasicísm, *pron.* ne-o-
neofalínă, *pron.* ne-o-
neofít, *pron.* ne-o-
neogréc, *pron.* ne-o-
neolatín, *pron.* ne-o-
neolític, *pron.* ne-o-
neologísm, *pron.* ne-o-
neón, *pron.* ne-on
neosalvarsán, *pron.* ne-o-
neozóic, *pron.* ne-o-
nepieritór
nepotísm
nepricopsít
neptunián (Geol.), *pron.* -ni-an
neptunísm (Geol.)
neptúniu (Chim.), *pron.* -nĭu
neputínță, *pl.* neputínțe
neród
nerozíe, *gen.* nerozíei
nervúră, *pl.* nervúri

nesáț
nesățiós, *pron.* -ți-os
nestemátă
neștiínță
netezí
néto
nețărmurít
nețesălát
néumă, *pron.* neu-
neurasténic, *pron.* ne-u-
neuroanemíe, *pron.* ne-u-ro-a-; *gen.* neuroanemíei
neurochirurgíe, *pron.* ne-u-; *gen.* neurochirurgíei
neurológ, *pron.* ne-u-
neurón, *pron.* ne-u-
neutralitáte, *pron.* ne-u-
neutrón, *pron.* neu-
néutru *și* **neútru,** *pron.* ne-u-
nevăstúică, *pl.* nevăstúici
nevoí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* nevoiésc; *conj.* nevoiáscă
nevoiáș
nevóie
newton, *pron.* nĭú-ton
nezdruncinát
nicăiéri *și* **nicăiérea**
nicheláj, *pl.* nicheláj uri
nicicấnd *(2 sil.)* „niciodată"
nici când (nici când a venit)
nicicất *(2 sil.)* „deloc"
nici cât (nici cât negru sub unghie)
nicicúm *(2 sil.)* „deloc"
nici cum (nici cum ai spus)
nicidecất *(3 sil.)* „deloc"
nici de cât (nu vorbește nici de cât a suferit)
nicidecúm *(3 sil.)* „deloc"
nici de cum (nu vorbește nici de cum a venit)
nici o, *adj.*
niciodátă
nici odátă (nici odată, nici acum)
nici o dátă (nici o dată, nici de două ori)
nici un, *adj.*
nici úna, *pr.*
nici únul, *pr.*
nicoválă, *pl.* nicovále
nihilíst
nimb, *pl.* nímburi
nímeni *și* **nímenea**
nimerí
nímfă
nimíc
nimicít
nióbiu (Chim.), *pron.* ni-o-bĭu
níscai *și* **niscái**
niscaivá
nisíp
nisipós
níșă, *pl.* níșe
níște
nitám-nisám
nitroceluloză
nitroglicerínă
nituí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* nituiésc; *conj.* nituiáscă
nivél „înălțime, stadiu", *pl.* nivéluri
nivélă *și* **nivél** (instrument), *pl.* nivéle
niznái
noáten, *pron.* noa-ten
nóbil
nobiliár, *pron.* -li-ar
nobléțe
noctambúl
nodúl, *pl.* nodúli
nodurós
noi, *v.* nou
noián, *pl.* noiáne
noiémbrie, *pron.* -bri-e
nojíță, *pl.* nojíțe
nominalísm
nonséns

noptátic
noptiéră, *pron.* -ti-e-
nor
nóră, *gen.* nurórii; *pl.* nuróri
nord
nord-americán
nord-ést
nord-vést
noróc, *pl.* noroáce
norocí, *conj.* noroceáscă
nori
noroí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* noroiésc
norós
norvegián, *pron.* -gi-an
nóstru, *pl.* nóștri
notariát, *pron.* -ri-at
notáție, *pron.* -ți-e; *gen.* notáției
notorietáte, *pron.* -ri-e-
notóriu, *pron.* -riu
noțiúne, *pron.* -ți-u-
nou, *pl.* noi; *f.* nóuă, *gen.* nóii, *pl.* noi
nóuă, *pron.* no-uă
nóuăsprezece
(al) nóuăsprezecelea
nóuă súte
nouăzéci
nou-născút, *pl.* nou-născúți
noutáte, *pron.* no-u-
nuánță, *pron.* nu-an-
nubíl
nucét, *pl.* nucéturi
nucleár, *pron.* -cle-ar
nucleón (Fiz.), *pron.* -cle-on
nucléu, *pl.* nuclée, *pron.* -cle-e *(nu:* -cle-ie)
nugá, *pl.* nugále
nuiá, *pl.* nuiéle
nuielúșă, *pl.* nuielúșe
nu mai (el nu mai vine)
númai, *adv.* (am primit numai o carte)
numaidecât, *adv.* „imediat"
númai de cât (a vorbit numai de cât a cheltuit)
nu-mă-uitá (Bot.)
numerotáție, *pron.* -ți-e; *gen.* numerotáției
numismát
numismátic
numismátică, *gen.* numismáticii
nunțiatúră, *pron.* -ți-a-
núnțiu, *pron.* -țiu; *pl.* núnții
nupțiál, *pron.* -ți-al
núrcă, *gen.* núrcii; *pl.* nurci
nuróri, *v.* nóră
nutréț, *pl.* nutréțuri
nútria (Zool.), *pron.* -tri-a
nutríție, *pron.* -ți-e; *gen.* nutríției
nuvélă
nuvelístic

O, *cit.* o

oácheș, *pl.* oácheși; *f.* oácheșă, *pl.* oácheșe
oáie, *art.* oáia
oarecáre, *adj.invar.*
oarecând
oarecât
oarecé
oarecíne
oarecúm
oareșicáre
oareșicúm
oareúnde
oáspete, *pl.* oáspeți
oáste, *pl.* oști
oáză, *pron.* oa-ză
obádă, *pl.* obézi
obârșie, *pron.* -și-e; *gen.* obârșiei
óbcină, *pl.* óbcini *(2 sil.)*
obediénță, *pron.* -di-en-
óberliht, *pl.* óberlihturi

obéz, *pl.* obézi
obicéi, *pl.* obicéiuri
obiéct, *pron.* -biect
obiectív, *pron.* -biec-
obiectivísm, *pron* -biec-
obiécție, *pron.* -biec-ți-e; *gen.* obiécției
obijduí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* obijduiésc; *conj.* obijduiáscă
obișnuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* obișnuiésc; *conj.* obișnuiáscă
obișnuít
oblăduí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* oblăduiésc; *conj.* oblăduiáscă
oblét (Iht.), *pl.* obléți
obligatóriu, *pron.* -riu
obligáție, *pron.* -ți-e; *gen.* obligáției
oblojeálă, *pl.* oblojéli
oblojí, *conj.* oblojeáscă
obói, *pl.* oboáie
oból „contribuție", *pl.* obóluri
oboróc
obráz, *pl.* obráji
obráz, *pl.* obráze „persoane"
obráznic
obscén, *pron.* sce
obscúr
obscurantísm
observá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* obsérvă
observatór
observáție, *pron.* -ți-e; *gen.* observáției
obsésie, *pron.* -si-e; *gen.* obsésiei
obsidián, *pron.* -di-an
obstácol
obstétrică, *gen.* obstétricii
obstiná, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* obstineáză
obstrúcție, *pron.* -ți-e; *gen.* obstrúcției
obstrucționísm, *pron.* -ți-o-
óbște, *pl.* obști *(1 sil.)*
obturatór, *pl.* obturatoáre
obturáție, *pron.* -ți-e; *gen.* obturáției
obtúz
obțíne, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* obțín; *conj.* obțínă
obțínere
obuziér, *pron.* -zi-er
ocá, *art.* ocáua, *pron.* -ca-ua; *pl.* ocále
ocáră, *pl.* ocări
ocarínă, *pl.* ocaríne
ocázie, *pron.* -zi-e; *gen.* ocáziei
ocazionál, *pron.* -zi-o-
ocărî́, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* ocărấsc; *imperf.* ocărá; *perf.s. 3 sg.* ocărî́, *3 pl.* ocărấră; *conj.* ocăráscă; *ger.* ocărấnd; *part.* ocărất
occidént, *pron.* oc-ci-
occipitál, *pron.* oc-ci-
oceán, *pron.* o-cean; *pl.* oceáne
oceánic, *pron.* -cea-
oceanografíe, *pron.* -cea-; *gen.* oceanografíei
ocheádă, *pron.* -chea-
ocheán, *pron.* o-chean; *pl.* ocheáne
ocheánă (Iht.), *pron.* -chea-
ochelári, *numai pl.*
ochí, *conj.* ocheáscă
ochi (Anat.), *pl.* ochi
ochi (de la fereastră, de pădure, la o împletitură, la plită; mâncare), *pl.* óchiuri
óchiul-bóului (Bot.)
oclusív
ocluziúne, *pron.* -zi-u-; *gen.* ocluziúnii
ocól „spațiu delimitat; gard; ogradă", *pl.* ocoále
ocól, *pl.* ocóluri
octaédru, *pron.* -ta-e-; *pl.* octaédre
octét, *pl.* octéte
octogón, *pl.* octogoáne
octoíh, *pl.* octoíhuri
octómbrie, *pron.* -bri-e
ocultísm
ocupáție, *pron.* -ți-e; *gen.* ocupáției

odáie
odalíscă, *pl.* odalísce, *pron.* sce
odátă „odinioară, cândva” (a fost odată)
o dátă (încă o dată *sau* o dată promis)
o dátă ce
o dátă cu
odắjdii, *numai pl.*
odgón
odicolón
odíhnă
odinioáră, *pron.* -ni-oa-
odiós, *pron.* -di-os
odisée, *pron.* -se-e *(nu:* -se-ie)
odoleán, *pron.* -lean
oferí, *ind. prez. 1 sg.* ofér, *3 sg.* și *pl* oféră; *conj.* ofére
oficiá, *pron.* -ci-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* oficiáză, *1 pl.* oficiém, *pron.* -ci-em; *ger.* oficiínd
oficiál, *pron.* -ci-al
oficializá, *pron.* -ci-a-
oficiánt, *pron.* -ci-ant
oficiére, *pron.* -ci-e-
oficínă
oficiós, *pron.* -ci-os
ofíciu, *pron.* -cĭu
ofițér
ofrándă, *pl.* ofránde
ófsaid *(nu:* off-side)
ófset
óftică, *gen.* ófticii
ofuscá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* ofuscheáză
oglíndă, *pl.* oglínzi
ogoí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* ogoiésc; *conj.* ogoiáscă
ogorất
ográdă, *pl.* ogrắzi
ohm, *pron.* om; *pl.* ohmi
ohmmétru, *pron.* om-me-
oídium, *pron.* o-i-di-um
oiér
óină, *pron.* oi-nă
óiște, *pron.* o-iș-
ojínă
ojóg
olán (piesă de argilă arsă), *pl.* oláne
olandéz, *pl.* olandézi
oleácă
oleaginós, *pron.* -le-a-
oligarhíe, *gen.* oligarhíei
olimpiádă, *pron.* -pi-a-
olimpián, *pron.* -pi-an-
omagiá, *pron.* -gi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* omagiáză, *1 pl.* omagiém, *pron.* -gi-em; *ger.* omagiínd
omagiál, *pron.* -gi-al
omágiu, *pron.* -gĭu; *pl.* omágii
omắt, *pl.* omắturi
ombilíc, *pl.* ombilícuri
omídă, *pl.* omízi
omilíe, *gen.* omilíei
omisiúne, *pron.* -si-u-
omogenitáte
omológ, *pl.* omológi; *f.* omoloágă, *pl.* omoloáge
omologá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* omologheáză
omoplát, *pl.* omopláți
omorî́, *imperf.* omorá; *perf. s. 3 sg.* omorî́, *3 pl.* omorấră; *ger.* omorấnd; *part.* omorất
om-zí, *pl.* om-zíle
onctuós, *pron.* -tu-os
onctuozitáte, *pron.* -tu-o-
ondulatór (aparat), *pl.* ondulatoáre
ondulatóriu, *adj.*, *pron.* -rĭu
onduláție, *pron.* -ți-e; *gen.* onduláției
oníx și **ónix**
onoáre, *gen.* onoárei
onomástică, *gen.* onomásticii
onomatopée, *pl.* onomatopée, *pron.* -pe-e *(nu:* -pe-ie)

onór, *pl.* onóruri
onoráriu, *pron.* -rĭu
oolític, *pron.* o-o-
oosféră, *pron.* o-o-
opáiț, *pron.* -pa-iț; *pl.* opáițe
opál, *pl.* opále
opalescénță, *pron.* sce
operáție, *pron.* -ți-e; *gen.* opérației
opínie, *pron.* -ni-e; *gen.* opíniei
ópis, *pl.* ópise
ópiu, *pron.* -pĭu
oportunísm
opósum
opozíție, *pron.* -ți-e; *gen.* opozíției
oprég, *pl.* oprége
opresiúne, *pron.* -si-u-
opróbriu, *pron.* -brĭu
óptică, *gen.* ópticii
opticián, *pron.* -ci-an; *pl.* opticiéni
optimísm
óptsprezece
(al) óptsprezecelea
opt súte
(al) óptulea
optzéci
(al) optzécilea
opțiúne, *pron.* -ți-u-
opúne, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* opún; *conj.* opúnă
ópus (Muz.)
opúscul
or „însă"
orácol
oránj
oranjádă, *pl.* oranjáde
orár
oratóriu (Muz.), *pron.* -rĭu
oráție, *pron.* -ți-e, *gen.* oráției
óră
orăcăí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* orắcăie
orăcăiálă, *pl.* orăcăiéli
orășeán
orășeáncă, *pl.* orășénce
orătánie, *pron.* -ni-e; *gen.* orătániei, *pl.* orătắnii
orânduí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* orânduiésc; *conj.* orânduiáscă
orbecăí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* orbecăiésc; *conj.* orbecăiáscă
orchestráție, *pron.* -ți-e; *gen.* orchestráției
orchéstră
orchestrión, *pron.* -tri-on
órdie, *pron.* -di-e; *gen.* órdiei
órdine, *gen.* órdinii
oreádă (Mit.), *pron.* -re-a-
oreión, *pron.* -re-ion
organdí
organísm
Organizáția Națiúnilor Uníte (O.N.U.)
organizáție, *pron.* -ți-e; *gen.* organizáției
órgă, *gen.* órgii, *pl.* orgi
orgoliós, *pron.* -li-os
orgóliu, *pron.* -lĭu
orhidée, *pron.* -de-e *(nu:* -de-ie); *pl.* orhidée
ori „sau"
oricáre, *pron.* ori-
oricánd, *pron.* ori-
oricát, *pron.* ori-
oricé, *pron.* ori-
oricíne, *pron.* ori-
oricúm, *pron.* ori-
ori de cáte ori
órie, *pron.* -ri-e, *gen.* óriei
oriént, *pron.* -ri-ent
orientá, *pron.* -ri-en-
orientalíst, *pron.* -ri-en-
orifíciu, *pron.* -cĭu
originál „care nu e imitat"
originár „de loc din"
orígine, *art.* oríginea; *pl.* oríginі
oriîncotró, *pron.* ori-în-

orișicáre, *pron.* ori-
orișicấnd, *pron.* ori-
orișicất, *pron.* ori-
orișicé, *pron.* ori-
orișicíne, *pron.* ori-
orișicúm, *pron.* ori-
orișiúnde, *pron.* ori-
oriúnde, *pron.* ori-
orizónt
ornamentáție, *pron.* -ți-e; *gen.* ornamentáției
ortodóx, *pl.* ortodócși
ortoepíe, *pron.* -to-e-pi-e; *gen.* ortoepíei
ortografiá, *pron.* -fi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* ortografiázǎ, *1 pl.* ortografiém, *pron.* -fi-em; *ger.* ortografiínd
ortografíe, *pron.* -fi-e; *gen.* ortografíei
osârdie, *pron.* -di-e; *gen.* osârdiei
oscilatór (aparat), *pron.* sci; *pl.* oscilatoáre
oscilatóriu, *adj., pron.* sci, -rĭu
osciláție, *pron.* sci, -ți-e; *gen.* osciláției
osificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* osífică
osificáție, *pron.* -ți-e; *gen.* osificáției
ósmiu, *pron.* -mĭu
osmóză
ospătá
ospắț
ospíciu, *pron.* -cĭu
ospitaliér, *pron.* -li-er
ostátic
ostășésc, *f.* ostășeáscă
ostentáție, *pron.* -ți-e; *gen.* ostentáției
osteologíe, *pron.* -te-o-; *gen.* osteologíei
osteomielítă, *pron.* -te-o-mi-e-
óstie, *pron.* -ti-e; *gen.* óstiei
ostoí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* ostoiésc; *conj.* ostoiáscă
ostróv, *pl.* ostroáve
osuár, *pron.* -su-ar
otíc, *pl.* otíce
otorinolaringologíe, *gen.* otorinolaringologíei
otrávă, *pl.* otrắvuri
oțărí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* oțărắsc; *imperf.* oțărá; *perf. s. 3 sg.* oțărí, *3 pl.* oțărấră; *conj.* oțăráscă; *ger.* oțărấnd; *part.* oțărất
oțél-balót
oțél-betón
oțetí
ou, *pl.* óuă, *art.* óuăle, *gen.* óuălor
ouá
ováție, *pron.* -ți-e; *gen.* ováției
ovaționá, *pron.* -ți-o-
ovắz
ovoidál, *pron.* -vo-i-
ovoscóp, *pl.* ovoscoápe
ovúl, *pl.* ovúle
oxalát, *pl.* oxaláți
oxiúr, *pron.* -csi-ur
ozocherítă

P, *cit.* pe

páce, *gen.* pắcii
pachebót, *pl.* pachebóturi
pachét, *pl.* pachéte
paciént, *pron.* -ci-ent
paciénță, *pron.* -ci-en-
pacífic
pacificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* pacífică
pacifísm
pácoste, *gen.* pácostei
pact, *pl.* pácte
pádină, *pl.* pádini
paftá, *pl.* paftále
pag, *pl.* pagi; *f.* págă, *pl.* páge
pagináție, *pron.* -ți-e; *gen.* paginației
págină, *pl.* págini

pagódă, *pl.* pagóde
pahár, *pl.* paháre
pahidérm
pai, *pl.* páie
paiántă
pair, *pron.* per; *pl.* pairi, *pron.* peri
páisprezece
(al) páisprezecelea
paj
pájiște, *pl.* pájiști
pájură, *pl.* pájuri
paládiu, *pron.* -dĭu
paláncă, *pl.* palănci
palát (Arhit.), *pl.* paláte
palávră, *pl.* palávre
pálă, *pl.* pále
paleografíe, *pron.* -le-o-; *gen.* paleografíei
paleolític, *pron.* -le-o-
paleontologíe, *pron.* -le-on-; *gen.* paleontologíei
paleosláv, *pron.* -le-o-
paleotériu, *pron.* -le-o-, -rĭu
paleozóic, *pron.* -le-o-zo-ic
paliatív, *pron.* -li-a-; *pl.* paliatíve
pálid
paliér, *pron.* -li-er
palmarés
pálmă, *pl.* pálme
palmiér, *pron.* -mi-er
paloáre, *gen.* palórii
pálos, *pl.* pálose
palpitá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* palpítă
palpitáție, *pron.* -ți-e; *gen.* palpitáției
páltin
paludísm
palústru, *pl.* palúștri; *f.* palústră, *pl.* palústre
pamflét, *pl.* pamfléte
pámpas, *pl.* pámpasuri
panacéu, *pl.* panacée, *pron.* -ce-e (*nu:* -ce-ie)
panamá, *pl.* panamále
pánă (defect), *gen.* pénei; *pl.* péne
pancártă
pancreás, *pron.* -cre-as
pancreátic, *pron.* -cre-a-
pandécte, *numai pl.*
pandișpán
panegíric, *pl.* panegírice
panél, *pl.* panéle
panér, *pl.* panére
pánglică, *pl.* pánglici
pánică
panificáție, *pron.* -ți-e; *gen.* panificáției
panóptic, *pl.* panóptice
panorámă, *gen.* panorámei; *pl.* panoráme
panseá, *pl.* panséle
pántă, *pl.* pánte
panteísm, *pron.* -te-ism
panteón, *pron.* -te-on
panunionál, *pron.* -ni-o-
papagál, *pl.* papagáli
papanáș
papáră, *gen.* papárei *și* papắrii
paparúdă
papaveracée, *pron.* -ce-e (*nu:* -ce-ie)
pápă, *gen.* pápei
pápă-lápte
papetăríe, *gen.* papetăríei
papílă, *pl.* papíle
papión, *pron.* -pi-on
papiótă, *pron.* -pi-o-
papírus, *pl.* papírusuri
pápricaș
papúc
pápură, *gen.* pápurii
parábolă
parabólic

paraclís, *pl.* paraclíse
paraclisér
parádă, *pl.* paráde
paradiziác, *pron.* -zi-ac
paradóx, *pl.* paradóxuri *și* paradóxe
paráfă, *pl.* paráfe
paráginǎ, *gen.* paráginii
paragráf, *pl.* paragráfe
paralelipipéd, *pl.* paralelipipéde
paramétru, *pl.* paramétri
paranóic, *pron.* -no-ic
parantéză, *pl.* parantéze
parapét, *pl.* parapéte
parastás, *pl.* parastáse
parașútă
paratrắsnet
paraván, *pl.* paraváne
parazitísm
parbríz, *pl.* parbríze
parcáj
párcă
parchét, *pl.* parchéte
parcimoniós, *pron.* -ni-os
parcúrge
pardesíu, *pl.* pardesíe *și* pardesíuri
párdos
paréză
pariá, *pron.* -ri-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* pariáză, *1 pl.* pariém, *pron.* -ri-em; *ger.* pariínd
parietál, *pron.* -ri-e-
paríu, *pl.* paríuri
parízer
parizián, *pron.* -zi-an
parmaclấc, *pl.* parmaclấcuri
parmezán
parnasián, *pron.* -si-an
parodiá, *pron.* -di-a; *ind. prez.* 3 sg. *și* *pl.* parodiáză, *1 pl.* parodiém, *pron.* -di-em; *ger.* parodiínd
parohiál, *pron.* -hi-al
paronomasíe, *gen.* paronomasíei
paroxísm
partáj, *pl.* partáje
partér
participá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* partícipă
participáție, *pron.* -ți-e; *gen.* participáției
participiál, *pron.* -pi-al
partícipiu, *pron.* -pĭu
partículă
partídă, *pl.* partíde
partídă (Econ.), *pl.* partízi
partínic
partițiúne, *pron.* -ți-u-
parțiál, *pron.* -ți-al
parvení, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* parvín; *conj.* parvínă
pasagér
pasáj, *pl.* pasáje
pasarélă
pásă (*nu:* passă), *pl.* páse
pásămite
pásăre, *pl.* păsări
pasiénță, *pron.* -si-en-
pasioná, *pron.* -si-o-
pasionánt, *pron.* -si-o-
pasiúne, *pron.* -si-u-
paspartú
paspoál, *pron.* -poal; *pl.* paspoáluri
pastél, *pl.* pastéluri
pasteurizá, *pron.* -tö-ri-
pastișá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* pastișeáză, *1 pl.* pastișắm; *ger.* pastișând
pastíșă, *pl.* pastíșe
pástor
pastrámă, *gen.* pastrámei
pașapórt, *pl.* pașapoárte
pášă, *pl.* pași (*și* **pașá**, *pl.* pașále)
pášnic

Paști (1 sil.) *și* **Páște** (sărbătoare)
patalamá, *pl.* patalamále
patéu, *pl.* patéuri
pátimă, *pl.* pátimi
patináj
patinoár, *pron.* -noar
patriarhál, *pron.* -tri-ar-
patricián, *pron.* -ci-an
patrimoniál, *pron.* -ni-al
patrimóniu, *pron.* -niu
patriót, *pron.* -tri-ot, *pl.* patrióți; *f.* patriótă, *pl.* patrióte
patriotísm, *pron.* -tri-o-
patronáj
pátru súte
patruzéci
(al) patruzécilea
pátvagon
pauperizáre, *pron.* pau-
paupertáte, *pron.* pau-
paușál, *pron.* pa-u-
páuză, *pron.* pa-u-
paváj, *pl.* paváje
pávăză, *pl.* páveze
paveá, *pl.* pavéle
pavián, *pron.* -vi-an
pavilión, *pron.* -li-on; *pl.* pavilioáne
pavlovísm
pavoazá, *pron.* -voa-
pavoazáre, *pron.* -voa-
páznic
păcát
păcălí
păcălíci *(3 sil.)*
păcătuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* păcătuiésc; *conj.* păcătuiáscă
pădurátic
păgânísm
păgubáș, *pl.* păgubáși; *f.* păgubáșă, *pl.* păgubáșe
păiánjen, *pl.* păiánjeni
păienjeníș
pălăláie
pălămídă, *gen.* pălămídei
pălăríe, *gen.* pălăríei
pălăriér, *pron.* -ri-er
pălăvrăgí, *conj.* pălăvrăgeáscă
pălimár, *pl.* pălimáre
pălmáș, *pl.* pălmáși; *f.* pălmáșă, *pl.* pălmáșe
pălmuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* pălmuiésc; *conj.* pălmuiáscă
pămătúf, *pl.* pămătúfuri
pământíu
pănúșă, *pl.* pănúși
păpuríș, *pl.* păpuríșuri
păpușár (persoană), *pl.* păpușári
păpúșă, *pl.* păpúși
păpușói
părăduí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* părăduiésc; *conj.* părăduiáscă
părăginí
păreá, *ind. prez. 1 pl.* părém; *viit.* va păreá; *cond. prez.* ar păreá
părtáș, *pl.* părtáși; *f.* părtáșă, *pl.* părtáșe
păruí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* păruiésc; *conj.* păruiáscă
păruiálă, *pl.* păruiéli
păstáie, *pl.* păstăi
păstârnác
păstrăv
păstrúgă
păsuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* păsuiésc; *conj.* păsuiáscă
păsuiálă
păși, *conj.* pășeáscă
pătăránie, *pron.* -ni-e; *gen.* pătăràniei, *pl.* pătăránii
pătimáș, *pl.* pătimáși; *f.* pătimáșă, *pl.* pătimáșe
pătláginǎ

pătlăgeá
pătrát, *pl.* pătráte
pătrunjél
pătúl, *pl.* pătúle
pățánie, *pron.* -ni-e; *gen.* pățániei, *pl.* pățánii
păți, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* pățésc; *conj.* pățeáscă
păuníță, *pron.* pă-u-
pâcâí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* pâcâie
páine
pâlnie, *pron.* -ni-e; *gen.* pâlniei
pâlpâí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* pâlpâie
până
până la
până únde
pântece
pâră, *pl.* pâre
pârâí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* pârâie
pârâiáș
pârâu, *pl.* pârâie
pârcăláb
pârdálnic
pârghie, *pron.* -ghi-e; *gen.* pârghiei
pârguí, *ind. prez. 3 sg.* pârguiéște; *conj.* pârguiáscă
pârguiálă
pârî, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* pârăsc; *perf. s. 3 sg.* pârî, *3 pl.* pârâră; *conj.* pârăscă; *ger.* pârând; *part.* pârât
pârleáz, *pl.* pârleázuri
pârloágă, *pl.* pârloáge
pârnáie
pârtie, *pron.* -ti-e; *gen.* pârtiei
pâslă
pe aíci (*și:* pe-aíci)
pe alócuri (*și:* pe-alócuri)
pe aproápe (*și:* pe-aproápe)
pe atúnci *și* **pe atúncea** (*și:* pe-atúnci, pe-atúncea)
pecéte, *pl.* pecéți
pecetluí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* pecetluiésc; *conj.* pecetluiáscă
pechinéz, *pl.* pechinézi
pécie, *pron.* -ci-e; *gen.* péciei
pecíngine, *gen.* pecínginii
pecuniár, *pron.* -ni-ar
pedagóg
pedagógă
pedálă, *pl.* pedále
pedantísm
pe de áltă párte
pe de depárte
pe de láturi
pe de o párte
pe de rost
pedéstru, *pl.* pedéștri
pediatríe, *pron.* -di-a-; *gen.* pediatríei
pedichiúră, *pron.* -chiu-
pedícul, *pl.* pedícule
pe dinafáră
pe dinaínte
pe din dos
pedológ
pedúncul, *pl.* pedúnculi
pegás
pehbléndă
pe ici pe cólo
peioratív, *pron.* pe-io-
peisagíst, *pron.* pe-i-
peisáj, *pron.* pe-i-; *pl.* peisáje
pe la
pe lângă
pelerináj, *pl.* pelerináje
pelerínă, *pl.* pelerine
películă, *gen.* películei; *pl.* películe
pelteá
peltíc
pelúză, *pl.* pelúze
penáj, *pl.* penáje
penalitáte (Sport)
penár

pendúl, *pl.* pendúle
pendúlă (ceas), *pl.* pendúle
penél, *pl.* penéluri
penetráție, *pron.* -ți-e; *gen.* penetráției
penitenciár, *pron.* -ci-ar
pénsie, *pron.* -si-e; *gen.* pénsiei
pensión, *pron.* -si-on; *pl.* pensioáne
pensionár, *pron.* -si-o-
pensiúne, *pron.* -si-u-
pénsulă, *pl.* pénsule
pentaédru, *pron.* -ta-e-
péntru ca să
péntru că
péntru ce
penuríe, *gen.* penuríei
pepiniéră, *pron.* -ni-e-
pepít, *adj. invar.*
perceptór „funcționar care încasa impozitele"
percépție, *pron.* -ți-e; *gen.* percépției
perchezíție, *pron.* -ți-e; *gen.* perchezíției
percheziționá, *pron.* -ți-o-
percúție, *pron.* -ți-e; *gen.* percúției
perdáf, *pl.* perdáfuri
perdíție, *pron.* -ți-e; *gen.* perdíției
peréche
peremptóriu, *pron.* -rĭu
peremptiúne, *pron.* -ți-u-
peréte
perfecționá, *pron.* -ți-o-
perfecțiúne, *pron.* -ți-u-
perforáție, *pron.* -ți-e; *gen.* perforáției
pergamútă, *v.* bergamótă
periá, *pron.* -ri-a; *ind. prez. 1* și *2 sg.* périi, *1 pl.* periém, *pron.* -ri-em; *ger.* periínd
perícol
periculós
périe, *pron.* -ri-e; *gen.* périei
perimétru, *pl.* perimétre
periódic, *pron.* -ri-o-
perióst, *pron.* -ri-ost
peripețíe, *gen.* peripețíei
peritonéu
periúță, *pron.* -ri-u-
pérjă
permanént
permeábil, *pron.* -me-a-
permís, *pl.* permíse
permísie, *pron.* -si-e; *gen.* permísiei
permutáție, *pron.* -ți-e; *gen.* permutáției
pérnă
pernició́s, *pron.* -ci-os
perníță, *pl.* perníțe
perón, *pl.* peroáne
peronéu, *pl.* peronée, *pron.* -ne-e *(nu:* -ne-ie)
peroráție, *pron.* -ți-e; *gen.* peroráției
perpetuá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* perpetueáză
perpétuu, *pron.* -tu-u
perpétuum, *pron.* -tu-um
perpléx, *pl.* perplécși; *f.* perpléxă, *pl.* perpléxe
persán
persecúție, *pron.* -ți-e; *gen.* persecúției
perseverénță
persistá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* persístă
personáj, *pl.* personáje
personificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* personífică
perspicáce, *adj. invar.*
persuasiúne, *pron.* -su-a-si-u-
perturbáție, *pron.* -ți-e; *gen.* perturbáției
perúcă, *pl.* perúci
peruchiér, *pron.* -chi-er
peruvián, *pron.* -vi-an
peruzeá, *pl.* peruzéle
pervāz, *pl.* pervázuri

pescuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* pescuiésc; *conj.* pescuiáscă
pesémne
pesimísm
pesmét
pestilențiál, *pron.* -ți-al
pestríț
pe sub
péșteră
petárdă
pétic, *pl.* pétice
peticí, *conj.* peticeáscă
petíție, *pron.* -ți-e; *gen.* petíției
petiționár, *pron.* -ți-o-
petrecánie, *pron.* -ni-e; *gen.* petrecániei
petrificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* petrífică
petrografíe, *gen.* petrografíei
petroliér (vas petrolier), *pron.* -li-er
petrolifér (regiune petroliferă)
petúnie, *pron.* -ni-e; *gen.* petúniei
pețiól, *pron.* -ți-ol
pe úrmă
pián, *pron.* pi-an; *pl.* piáne
pianínă, *pron.* pi-a-
pianíssimo, *pron.* pia-
piáno, *pron.* pia-
piáptănă, *v.* pieptăná
piáră, *v.* pierí
piárdă, *v.* piérde
piástru, *pron.* pi-a-
piátră, *pron.* pia-tră; *pl.* piétre
piáță, *pron.* pia-ță; *pl.* piéțe
pic *și* **pícur**, *pl.* pícuri
picáj, *pl.* picáje
piciór, *pl.* picioáre
píck-up, *pron.* pícap
picromigdálă *și* **pricomigdálă**
píctoriță
piculínă, *pl.* piculíne
pícur, *v.* pic
picurá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* pícură
piedestál, *pron.* pie-des-; *pl.* piedestáluri *și* piedestále
piédică
piei, *v.* pierí *și* piéle
pieíre
piéle, *gen.* piélii *și* (la animale) piéii; *pl.* piei
piéliță
piept
pieptăná, *ind. prez. 1 sg.* piéptăn, *2 sg.* piépteni, *3 sg.* și *pl.* piáptănă; *conj.* piéptene
piéptene, *pl.* piépteni
piérde, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* pierd; *conj.* piárdă
piérde-váră
pierí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* pier, *2 sg.* pieri; *conj.* piáră; *imper.* piei
piérsică, *pl.* piérsici
pierzánie, *pron.* -ni-e; *gen.* pierzániei
piésă, *pron.* pie-să
pietáte, *pron.* pi-e-
pietón, *pron.* pi-e-
pietrár, *pron.* pie-
pietríș, *pron.* pie-triș
pietrói, *pl.* pietroáie
pietruí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* pietruiésc; *conj.* pietruiáscă
piezíș, *pl.* piezíși; *f.* piezíșă, *pl.* piezíșe
pigmént, *pl.* pigménți
pijamá, *pl.* pijamále
piláf, *pl.* piláfuri
píldă, *pl.* pílde
pilón, *pl.* pilóni
pilotáj
pílotă
pilúlă, *pl.* pilúle
pinacotécă, *pl.* pinacotéci
pingéa
pinguín, *pron.* -gu-in
pinión, *pron.* -ni-on; *pl.* pinioáne

pínten
piolét, *pron.* pi-o-
pión, *pron.* pi-on
pioniér, *pron.* pi-o-ni-er
pipăí, *ind. prez. 1* și *2 sg.* pípăi, *3 sg.* și *pl.* pípăie
piperá
piróğă, *pl.* pirógi
pirostríe, *pl.* pirostríi
piróșcă, *pl.* piróște
pirotehníe, *gen.* pirotehníei
pirpiríu
pisánie, *pron.* -ni-e; *gen.* pisániei
piscícol, *pron.* sci
piscínă, *pron.* sci
piscuí, *ind. prez. 3 sg.* piscuiéște *și* píscuie
pisói
pistíl, *pl.* pistíluri
pistól (armă, aparat), *pl.* pistoále
pitorésc, *f.* pitoreáscă
pitulá *și* **tupilá**, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* pituleáză *și* tupileáză
pitulíce, *pl.* pitulíci
pițigăiát
pițigói
piuár, *pron.* pi-uar
píuă, *pron.* pi-uă, *pl.* píve
piuí, *pron.* pi-u-i; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* píuie
piulíță, *pron.* pi-u-; *pl.* piulíțe
piunéză *(nu:* pionéză), *pron.* pĭu-ne-
píve, *v.* píuă
pívniță, *pl.* pívnițe
pizmáș, *pl.* pizmáși; *f.* pizmáșă, *pl.* pizmáșe
pizmuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* pizmuiésc; *conj.* pizmuiáscă
pizzicáto (Muz.), *pron.* pi-ți-ca-to
placá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* placheáză
placárdă, *pl.* placárde
plachíe, *gen.* plachíei
plafón, *pl.* plafoáne
plágă, *pl.* plăgi
plagiá, *pron.* -gi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* plagiáză, *1 pl.* plagiém, *pron.* -gi-em; *ger.* plagiínd
plai
plájă, *pl.* pláje
planetáriu, *pron.* -rĭu
planétă, *pl.* planéte
planificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* planífică
planisféră
planorísm
plánșă, *pl.* plánșe
planșéu, *pl.* planșée, *pron.* -șe-e *(nu:* -șe-ie)
plantáție, *pron.* -ți-e; *gen.* plantáției
plápumă, *pl.* plắpumi
plásă „împletitură, împărțire administrativă, tăiș", *pl.* pláse
plásmă, *pron.* **s** (*nu:* **z**)
plástică, *gen.* plásticii
plastifiánt, *pron.* -fi-ant
plastilínă
plastografiá, *pron.* -fi-a
plastrón, *pl.* plastroáne
plásture
plátcă (la haine), *pl.* plătci
plátină
platonísm
plátoșă, *pl.* plátoșe
plauzíbil, *pron.* pla-u-
plávie, *pron.* -vi-e; *gen.* pláviei, *pl.* plávii
plăceá, *ind. prez. 1 pl.* plăcém; *viit.* va plăceá; *cond.* ar plăceá
plăcíntă, *pl.* plăcínte
plăiéș
plăseá, *pl.* plăséle

plăsmuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* plăsmuiésc; *conj.* plăsmuiáscă
pleásnă, *pl.* plésne
plébe, *gen.* plébei
plebeián, *pron.* -be-ian
plebéu, *pl.* plebéi; *f.* plebée, *pl.* plebée, *pron.* -be-e *(nu:* -be-ie)
plebiscít, *pron.* sci; *pl.* plebiscíte
pledoaríe, *pron.* -doar-ri-; *gen.* pledoaríei
pleiádă „grup de oameni, ansamblu de elemente"
plenipotențiár, *pron.* -ți-ar
pleoápă, *pron.* pleoa-pă
pleonásm, *pron.* ple-o-
pleosc *(1 sil.)*
pleoștí, *pron.* pleoș-ti
plescăí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* pléscăie
plescăitúră, *pron.* -că-i-
plesiozáur, *pron.* -si-o-
plesní
pletóră
pléură, *pron.* ple-u-
pleurezíe, *pron.* ple-u-; *gen.* pleurezíei
pleurítă, *pron.* ple-u-
plevúșcă, *gen.* plevúștii *și* plevúștei
plex
pléxiglas
pliánt, *pron.* pli-ant
plictís
plimbá
pliocén, *pron.* pli-o-
plítă, *pl.* plíte
ploáie, *gen.* plóii
plocón, *pl.* plocoáne
plombagínă, *gen.* plombagínei
plonjón, *pl.* plonjoáne
plop
plóscă, *pl.* ploști *(1 sil.)*
plóșniță, *pl.* plóșnițe
plouá, *ind. prez.* plóuă; *conj.* plóuă; *ger.* plouấnd, *pron.* plo-uând
plumbuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* plumbuiésc; *conj.* plumbuiáscă
plurál, *subst.*, *pl.* plurále
plusprodús
plusvaloáre
pluș, *pron.* pluș *(nu:* plüș)
plutón
plutoniér, *pron.* -ni-er
pluviál, *pron.* -vi-al
pluviográf, *pron.* -vi-o-
pluviométru, *pron.* -vi-o-
pneu, *pl.* pnéuri
pneumátic, *pron.* pne-u-
pneumoníe, *pron.* pne-u-; *gen.* pneumoníei
pneumotoráx, *pron.* pne-u-
poansoná, *pron.* poan-so-
poánter, *pron.* poan-
poártă, *pl.* porți
pocăí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* pocăiésc
pócher (joc de cărți)
pocí, *conj.* poceáscă
pocinóg, *pl.* pocinoáge
pocládă
podbeál *și* **podbál**
podgórie, *pron.* -ri-e; *gen.* podgóriei
podidí
podíș, *pl.* podíșuri
pódium, *pron.* -di-um; *pl.* pódiumuri
poém, *pron.* po-em *(nu:* po-iem)
poét, *pron.* po-et (*nu:* po-iet)
poétic, *pron.* po-e- *(nu:* po-ie-)
poetizá, *pron.* po-e- *(nu:* po-ie-)
poezíe, *pron.* po-e- *(nu:* po-ie-); *gen.* poezíei
pogróm, *pl.* pogrómuri
poiánă, *pl.* poiéni *și* poiéne
poiátă, *pl.* poiéți
poieníță
póimâine
pojárniță

pojghíță
polarizáție, *pron.* -ți-e; *gen.* polarizáției
poléi, *subst.*
poleí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* poleiésc; *conj.* poleiáscă
poleiálă, *pl.* poleiéli
polémică, *pl.* polémici
polemizá
polenizá
poliandríe, *pron.* -li-an-; *gen.* poliandríei
poliédru, *pron.* -li-e-; *pl.* poliédre
poliloghíe, *gen.* poliloghíei
polinóm, *pl.* polinoáme
poliomielítă, *pron.* -li-o-mi-e-
politéhnică, *gen.* politéhnicii
politeísm
politéțe, *gen.* politéții
polítică, *gen.* políticii
politicián, *pron.* -ci-an; *pl.* politiciéni, *pron.* -ci-eni
póliță, *pl.* pólițe
polizór, *pl.* polizoáre
polobóc, *pl.* poloboáce
polonéz, *pl.* polonézi
poloníc, *pl.* poloníce
polóniu, *pron.* -nĭu
pomádă, *pl.* pomézi
poméți, *numai pl.*
pompiér, *pron.* -pi-er
pónce, *pron.* ponce (*nu:* pons)
póndere, *pl.* pónderi
pónei
pontáj
pontón, *pl.* pontoáne
pontoniér, *pron.* -ni-er
pópă, *gen.* pópii
poplín
popótă
popreálă
populáție, *pron.* -ți-e; *gen.* populáției
porécIă
porfír (rocă)
porfiríu, *adj.*
porozitáte
portál, *pl.* portáluri
portaltói, *pl.* portaltoáie
portavión
portbagáj
portdrapél
porthártă
portíc, *pl.* portícuri
portiéră, *pron.* -ti-e-
portmonéu, *pl.* portmonée, *pron.* -ne-e (*nu:* ne-ie)
portocalíu
portofél, *pl.* portoféle
portofóliu, *pron.* -lĭu; *pl.* portofólii
porto-fránco
portrét
porttigarét, *pl.* porttigaréte
portughéz, *pl.* portughézi
portvizít, *pl.* portvizíte
porțelán
pórție (de mâncare), *pron.* -ți-e; *gen.* pórției
porțiúne „fragment", *pron.* -ți-u-
porumbél
poruncí, *conj.* poruncească
posedá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* posédă; *conj.* poséde
posesiúne, *pron.* -si-u-
posesór
posomorî́, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* posomorăsc; *imperf.* posomorá; *perf. s. 3 sg.* posomorî́, *3 pl.* posomorấră; *conj.* posomorăscă; *ger.* posomorấnd; *part.* posomorất
pospái
pospăiálă
postamént, *pl.* postaménte
postáv, *pl.* postávuri

postbélic
postcalculáție, *pron.* -ți-e; *gen.* postcalculáției
postdatá
postdiluvián, *pron.* -vi-an
posterióր, *pron.* -ri-or
postmeridián, *pron.* -di-an
post-mórtem
postpús
post-restánt
post-scríptum (prescurtat P.S.)
postúră
postverbál
poștál, *f.* poștálă
poștalión, *pron.* -li-on
poștáș
póștă
pot, *v.* puteá
potáie
potásiu, *pron.* -siŭ
potârníche, *art.* potârníchea, *gen.* potârníchii, *pron.* -chii; *pl.* potârníchi
potcáp, *pl.* potcápuri
potécă, *pl.* potéci
potențiál, *pron.* -ți-al
potențiométru, *pron.* -ți-o-
póteră
poticní
potlóg
potóu
potpuríu
potrívă
potrívnic
poțiúne, *pron.* -ți-u-
povάră, *pl.* povéri
povάță, *pl.* povéțe
povățuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* povățuiésc; *conj.* povățuiáscă
povârníș, *pl.* povârníșuri
pozitivísm
pozíție, *pron.* -ți-e; *gen.* pozíției
poznáș, *pl.* poznáși; *f.* poznáșă, *pl.* poznáșe
póznă
práctică, *gen.* prácticii
practicá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* práctică
practicián, *pron.* -ci-an; *pl.* practiciéni
prádă, *pl.* prăzi
pragmatísm
pramátie, *pron.* -ti-e; *gen.* pramátiei
prápur, *pl.* prápuri
prásilă, *pl.* prásile
práștie, *pron.* -ti-e; *gen.* práștiei, *pl.* práștii
právilă, *pl.* právile
praz, *pl.* praji
práznic, *pl.* práznice
prăbușí, *conj.* prăbușeáscă
prădá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* prádă; *conj.* práde
prăfuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* prăfuiésc; *conj.* prăfuiáscă
prăfuiálă
prăjeálă
prăjí, *conj.* prăjeáscă
prăjínă, *pl.* prăjíni
prăpástie, *pron.* -ti-e; *gen.* prăpástiei, *pl.* prăpắstii
prășí, *conj.* prășeáscă
prășitoáre, *pl.* prășitóri
prăvălí, *ind. prez. 3 sg.* prăvăléște
prăznuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* prăznuiésc; *conj.* prăznuiáscă
prâslea
prâsnél
preabún, *adj., pron.* prea-
preacinstít, *adj.*
preacurát, *adj.*
preaiubít, *adj.*
preaînált, *adj., pron.* prea-î-
preaînălțát
preaînțelépt

preînvățát
prealábil, *pron.* pre-a-
preambúl, *pron.* pre-am-; *pl.* preambúluri
preaplín, *subst.*, *pl.* preaplínuri
preaputérnic, *adj.*
preasfânt, *adj.*
preavíz, *pron.* pre-a-; *pl.* preavíze
precár
precáut, *pron.* -ca-ut
precaúție, *pron.* -ți-e; *gen.* precaúției
precedá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* precédă; *conj.* preceádă
precépt, *pl.* precépte
preceptór „profesor"
precésie, *pron.* -si-e
precipitá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* precípită
precipitáție, *pron.* -ți-e; *gen.* precipitáției
precízie, *pron.* -zi-e; *gen.* precíziei
precóce, *adj. invar*
precúm
predecesór
predestináție, *pron.* -ți-e; *gen.* predestináției
predicát, *pl.* predicáte
prédică, *pl.* prédici
predilécție, *pron.* -ți-e; *gen.* predilécției
predispozíție, *pron.* -ți-e; *gen.* predispozíției
predispúne, *conj.* predispúnă
predominá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* predómină
predomináție, *pron.* -ți-e; *gen.* predomináției
predoslovíe, *gen.* predoslovíei
preelectorál, *pron.* pre-e-
preempțiúne, *pron.* pre-emp-ți-u-
preexistént, *pron.* gz
preexisténță, *pron.* gz
pregetá
preiá, *v.* preluá
preiéi, *v.* preluá
preistórie, *pron.* -ri-e; *gen.* preistóriei
preîncălzí
preîncălzíre
preîncălzitór
preînnoí
preînnoíre
preîntâmpiná
preîntâmpináre
prejudiciá, *pron.* -ci-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* prejudiciáză, *1 pl.* prejudiciém, *pron.* -ci-em; *ger.* prejudiciínd
prejudíciu, *pron.* -cĭu
preluá, *pron.* -lu-a; *ind. prez. 2 sg.* preiéi, *3 sg.* preiá, *1 pl.* preluắm, *pron.* -lu-ăm, *2 pl.* preluáți; *conj.* preiá
prelúdiu, *pron.* -dĭu
prematúr
premiá, *pron.* -mi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* premiáză, *1 pl.* premiém, *pron.* -mi-em; *ger.* premiínd
premiéră, *pron.* -mi-e-
premísă
prenúme
preopinént, *pron.* pre-o-
preparáție, *pron.* -ți-e; *gen.* preparáției
prepeleác, *pl.* prepeléci
prépeliță, *pl.* prépelițe
preponderént
preponderénță
prepozíție, *pron.* -ți-e; *gen.* prepozíției
prepoziționál, *pron.* -ți-o-
prerevoluționár, *pron.* -ți-o-
preríe, *gen.* preríei
preromantísm
presáj
presărá, *ind. prez. 1 sg.* presár

preschimbá, *pron.* schi
prescríe, *ind. prez. 1 pl.* prescríem, *2 pl.* prescríeți; *viit.* va prescríe; *ger.* prescriínd
prescrípție, *pron.* -ți-e; *gen.* prescrípției
presimțí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* presímt; *conj.* presímtă
presiúne, *pron.* -si-u-
presór, *pl.* presoáre
prestáție, *pron.* -ți-e; *gen.* prestáției
prestidigitatór
prestidigitáție, *pron.* -ți-e; *gen.* prestidigitáției
prestígiu, *pron.* -gĭu
presupúne, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* presupún; *conj.* presupúnă
presús
președințíe, *gen.* președințíei
preténție, *pron.* -ți-e; *gen.* preténției
pretențiós, *pron.* -ți-os
prétor
pretorián, *pron.* -ri-an
pretóriu, *pron.* -rĭu
pretutíndenea *și* **pretutíndeni**
prețiós, *pron.* -ți-os
prețuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* prețuiésc; *conj.* prețuiáscă
prevedeá, *ind. prez. 1 pl.* prevedém; *viit.* va prevedeá
prevedére, *pl.* prevedéri
prevení, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* prevín; *conj.* prevínă
preventóriu, *pron.* -rĭu
prevénție, *pron.* -ți-e; *gen.* prevénției
previziúne, *pron.* -zi-u-
prezbít
prezbiterián, *pron.* -ri-an
prezbitísm
prezbițíe, *gen.* prezbițíei
prezentá, *ind. prez. 1 sg.* prezínt, *1 pl.* prezentăm, *3 sg.* și *pl.* prezíntă
prezidențiál, *pron.* -ți-al
prezídiu, *pron.* -dĭu
prezíuă
prezumtív
prezúmție, *pron.* -ți-e; *gen.* prezúmției
prezumțiós, *pron.* -ți-os
pribeág
pribegí, *conj.* pribegeáscă
pribói, *subst.*
prichíci *(2 sil.)*
prícină, *pl.* prícini
pricinuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* pricinuiésc; *conj.* pricinuiáscă
pricopseálă, *v.* procopseálă
pricopsí, *v.* procopsí
pridvór, *pl.* pridvoáre
priéten, *pron.* pri-e-
prietenós, *pron.* pri-e-
prií, *ind. prez. 3 sg.* priéște; *conj.* priáscă
priinciós, *pron.* pri-in-
prilejuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* prilejuiésc; *conj.* prilejuiáscă
prim ajutór
prímăvară
primăvărátic
priméjdie, *pron.* -di-e; *gen.* priméjdiei
primejduí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* primejduiésc; *conj.* primejduiáscă
primení
primitivísm
prim-minístru, *art.* prim-minístrul *și* prímul-minístru
primordiál, *pron.* -di-al
primprejúr
prim rang *și* **prímul rang**, *loc. adj.*
prímulă
prímus, *pl.* prímusuri
prin

prínciope
principiál, *pron.* -pi-al
princípiu, *pron.* -pĭu
prínde, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* prind; *conj.* príndă
prinós, *pl.* prinósuri
príntre
prin urmáre
prioritáte, *pron.* pri-o-
pripășí, *conj.* pripășeáscă
pripór, *pl.* pripoáre
prisácă, *pl.* prisăci
prísmă, *pron.* s (*nu:* z)
prismátic
prisós, *pl.* prisósuri
pristól, *pl.* pristóluri
prísniț, *pl.* prísnițe
pritoceálă
pritocí
privațiúne, *pron.* -ți-u-
privegheá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* priveghează, *1 pl.* priveghém; *ger.* priveghínd
privéghi *(2 sil.)*
privéliște
privighetoáre, *pl.* privighetóri
privilegiá, *pron.* -gi-a
privilegiát, *pron.* -gi-at
privilégiu, *pron.* -gĭu
prizoniér, *pron.* -ni-er
probatóriu, *pron.* -rĭu
próbă
problémă
proboscidián, *pron.* -ci-di-an; *pl.* proboscidiéni, *pron.* -di-eni
procedéu, *pl.* procedée, *pron.* -de-e (*nu:* -de-ie)
procént, *pl.* procénte
procentáj
procentuál, *pron.* -tu-al
procés, *pl.* procése
procesiúne, *pron.* -si-u-
procés-verbál
proclamáție, *pron.* -ți-e; *gen.* proclamáției
procopseálă *și* **pricopseală**
procopsí *și* **pricopsí**
procreá, *pron.* -cre-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* procreeáză, *1 pl.* procreắm; *ger.* procreấnd; *part.* procreát
procreáție, *pron.* -cre-a-ți-e; *gen.* procreáției
procurór
prodigiós, *pron.* -gi-os
prodúcție, *pron.* -ți-e; *gen.* prodúcției
prodús, *pl.* prodúse
proeminént, *pron.* pro-e- *(nu:* pro-ie-)
proferá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* profereáză *și* proféră
profesionál, *pron.* -si-o-
profesionísm, *pron.* -si-o-
profesiúne, *pron.* -si-u- *și* **profésie**, *pron.* -si-e
profíl, *pl.* profíluri
profít, *pl.* profíturi
profuziúne, *pron.* -zi-u-
prognóză
prognostíc *și* **pronostíc** (Med.)
progrésie, *pron.* -si-e; *gen.* progrésiei
prohibíție, *pron.* -ți-e; *gen.* prohibíției
proiéct
proiectá
proiectíl, *pl.* proiectíle
proiectór
proiécție, *pron.* -ți-e; *gen.* proiécției
proletariát, *pron.* -ri-at
prolíx, *pl.* prolícși; *f.* prolíxă, *pl.* prolíxe
prológ (parte introductivă), *pl.* prológuri
promiscuitáte, *pron.* -cu-i-
promisiúne, *pron.* -si-u-

promontóriu, *pron.* -rĭu
promotór
promóție, *pron.* -ți-e; *gen.* promóției
prompt
promptitúdine, *gen.* promptitúdinii
pronostíc (ipoteză), *pl.* pronostícuri
pronúnție, *pron.* -ți-e; *gen.* pronúnției
propășí, *conj.* propășeáscă
propíce, *adj. invar.*
propilée, *numai pl., pron.* -le-e (*nu:* -le-ie)
propórție, *pron.* -ți-e; *gen.* propórției
proporționál, *pron.* -ți-o-
propovăduí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* propovăduiésc; *conj.* propovăduiáscă
propozíție, *pron.* -ți-e; *gen.* propozíției
proprietár, *pron.* -pri-e-
proprietáte, *pron.* -pri-e-
própriu, *pron.* -prĭu
própriu-zís, *pl.* própriu-zíși; *f.* própríu-zísă, *pl.* própriu-zíse
propteá
propúlsie, *pron.* -si-e; *gen.* propúlsiei
propulsór, *pl.* propulsoáre
propúne, *ind. prez. 1 sg.* propún; *conj.* propúnă
próră *și* **próvă**
proróc
prorocí, *conj.* proroceáscă
prorogá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* prorógă
proscrípție, *pron.* -ți-e; *gen.* proscrípției
prospecțiúne, *pron.* -ți-u-
prostovól, *pl.* prostovoále
prostráție, *pron.* -ți-e; *gen.* prostráției
protectór, *adj.*
protectór *și* **protéctor,** *subst.*
protécție, *pron.* -ți-e; *gen.* protécției
protecționísm, *pron.* -ți-o-
protejá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* protejeáză, *1 pl.* protejăm; *ger.* projetând
protést, *pl.* protéste
protoamíbă, *pron.* -to-a-
protocól, *pl.* protocoále
protoieréu
protoplásmă, *pron.* **s** (*nu:* **z**)
protozoár, *pron.* -zo-ar
protáp, *pl.* protápuri
próvă, *v.* próră
proveniénță, *pron.* -ni-en-
provensálă (limba)
providențiál, *pron.* -ți-al
provinciál, *pron.* -ci-al
provincialísm, *pron.* -ci-a-
provízie, *pron.* -zi-e; *gen.* províziei
provizóriu, *pron.* -rĭu
provocá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* provoácă
prozáic, *pron.* -za-ic
prozelít
prozodíe, *gen.* prozodíei
prozopopée, *pron.* -pe-e (*nu:* -pe-ie)
prusián, *pron.* -si-an
psalmodiá, *pron.* -di-a
pseudoním, *pron.* pse-u-
pseudopód, *pron.* pse-u-
pseudoștiínță, *pron.* pse-u-
psihanalíză
psihiatríe, *pron.* -hi-a-; *gen.* psihiatríei
psihiátru, *pron.* -hi-a-
psíhic
psihológ, *f.* psihológă
psihologíe, *gen.* psihologíei
psihomotór
púber
publicáție, *pron.* -ți-e; *gen.* publicáției
puc (*nu:* puck)
pudriéră, *pron.* -dri-e-
puericultúră, *pron.* pu-e- (*nu:* pu-ie-)

pueríl, *pron.* pu-e- *(nu:* pu-ie-)
pufăí, *ind. prez. 1 sg.* púfăi, *3 sg.* și *pl.* púfăie
púhav
puhói, *pl.* puhoáie
pui
puiét
pulóver, *pron.* -văr
pulsáție, *pron.* -ți-e; *gen.* pulsáției
pumnál, *pl.* pumnále
punct
punct și vírgulă, *art.* púnctul și vírgula
punctá
punctuáție, *pron.* -tu-a-ți-e; *gen.* punctuáției
púncție, *pron.* -ți-e; *gen.* púncției
púne, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* pun; *conj.* púnă; *ger.* punând
púpăză, *pl.* púpeze
purgatóriu, *pron.* -riu
puricá, *ind. prez. 1 sg.* púric
púrice
purificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* purífică
purísm
puritanísm
purói
púrpură, *gen.* púrpurii
pursânge
púrurea *și* **púruri** *(2 sil.)*
puséu, *pl.* puséuri
pustií, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* pustiésc; *conj.* pustiáscă; *ger.* pustiind
pustiíre
pustíu
pústnic
púșcă, *pl.* puști
puteá, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* pot, *2 sg.* poți, *3 sg.* poáte; *conj.* poátă
pútină, *pl.* pútini
putinéi, *pl.* putinéie
putínță, *pl.* putínțe
putrefácție, *pron.* -ți-e; *gen.* putrefácției
putregái, *pl.* putregáiuri
puzdérie, *pron.* -ri-e; *gen.* puzdériei

Q, *cit.* kü *și* chĭu

R, *cit.* re (*în simboluri și:* er)

rabiát, *pron.* -bi-at
rábie (Med.), *pron.* -bi-e; *gen.* rábiei
rábin
rablagít
rabotáj
rabotéză
rabotór
rachíu
rácilă, *pl.* rácile
radár
rádă, *pl.* ráde
ráde, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* rad, *1 pl.* rádem; *conj.* rádă
radiá, *pron.* -di-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* radiáză, *1 pl.* radiém, *pron.* -di-em; *ger.* radiínd
radiál, *pron.* -di-al
radiánt, *pron.* -di-ant
radiatór, *pron.* -di-a-; *pl.* radiatoáre
radiáție, *pron.* -di-a-ți-e; *gen.* radiáției
radiéră, *pron.* -di-e-
rádio, *pron.* -di-o; *art.* radióul; *pl.* radióuri
radioactív, *pron.* -di-o-ac-
radiodifuziúne, *pron.* -di-o-, -zi-u-
radioemisiúne, *pron.* -di-o-, -si-u-
radioficáre, *pron.* -di-o-
radiografíe, *gen.* radiografíei
radiojurnál

radiolocáție, *pron.* -di-o-, -ți-e; *gen.* radiolocáției
radionavigáție, *pron.* -di-o-, -ți-e; *gen.* radionavigáției
radiorecépție, *pron.* -di-o-, -ți-e; *gen.* radiorecépției
radiós, *pron.* -di-os
radiotelegrafía, *pron.* -di-o-, -fi-a
radiotransmisiúne, *pron.* -di-o-, -si-u-
rádiu, *pron.* -dĭu
rádius (Anat.), *pron.* -di-us
ráfie, *pron.* -fi-e; *gen.* ráfiei
rafinăríe, *gen.* rafinăríei
rafinór
rágilă, *pl.* rágile
raglán, *pl.* ragláne
rahianestezíe, *pron.* -hi-a-; *gen.* rahianestezíei
rahidián, *pron.* -di-an
rahític
rahitísm
raid *(1 sil.)*
raják
raliá, *pron.* -li-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* raliáză, *1 pl.* raliém, *pron.* -li-em; *ger.* raliínd
rámă, *pl.* ráme
rambléu, *pl.* rambléuri
ramificáție, *pron.* -ți-e; *gen.* ramificáției
rámură, *pl.* rámuri
ránă, *pl.* răni
ranchiúnă
ránițǎ, *pl.* ránițe
ranunculacée, *pron.* -ce-e *(nu:* -ce-ie)
rapáce
rápiță
rapórt, *pl.* rapoárte „documente oficiale, câturi între două mărimi"
rapórt, *pl.* rapórturi „relații"
raportá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* raporteáză *și* rapórtă „aduce venit" *și* raporteáză „dă un raport"
rarefiát, *pron.* -fi-at
ráreori
rarísim
ráriște, *pl.* ráriști
ráriță, *pl.* rárițe
rásă *(nu:* rassă)
rasiál, *pron.* -si-al
rasísm
rastél, *pl.* rastéle *și* rastéluri
ráspel, *pl.* ráspele
ráteș, *pl.* rátețe
ratificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* ratífică
rátă, *pl.* ráte
ráție, *pron.* -ți-e; *gen.* ráției
raționá, *pron.* -ți-o-
raționalísm, *pron.* -ți-o-
raționalizá, *pron.* -ți-o-
raționamént, *pron.* -ți-o-
rațiúne, *pron.* -ți-u-
ravágiu, *pron.* -gĭu; *pl.* ravágii
razachíe, *gen.* razachíei
rázie, *pron.* -zi-e; *gen.* ráziei
rázna
răbdá, *ind. prez. 1 sg.* rabd, *2 sg.* rabzi
răbój, *pl.* răbójuri
răceálă
răchítă, *pl.* răchíte
răcí, *conj.* răceáscă
răcní
rădáșcă, *pl.* rădáște
rădăcínă, *pl.* rădăcíni
răfuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* răfuiésc; *conj.* răfuiáscă
răfuiálă, *pl.* răfuiéli
răgáce, *pl.* răgáce
răget
răgușeálă

răguşí, *conj.* răguşeáscă
rămấne, *ind. prez. 1 sg.* şi *3 pl.* rămấn; *conj.* rămấnă; *ger.* rămânấnd
rămấnere
răpăí, *ind. prez. 3 sg.* şi *pl.* rắpăie
răpciúgă *(3 sil.)*
răposá
răpúne, *ind. prez. 1 sg.* şi *3 pl.* răpún; *conj.* răpúnă
rărúnchi *(2 sil.)*
răsád, *pl.* răsáduri
răsaláltăieri
răsărí, *ind. prez. 1 sg.* şi *3 pl.* răsár, *2 sg.* răsári
răsărít
răscoálă, *pl.* răscoále
răscroí, *ind. prez. 1 sg.* şi *3 pl.* răscroiésc; *conj.* răscroiáscă
răsfirá
răsfoí, *ind. prez. 1 sg.* şi *3 pl.* răsfoiésc; *conj.* răsfoiáscă
răsfrấnge
răsînţelége
răspấntie, *pron.* -ti-e; *gen.* răspấntiei
răsplátă, *pl.* răsplắţi
răspóimâine
răspúnde, *ind. prez. 1 sg.* şi *3 pl.* răspúnd; *conj.* răspúndă
răstigní
răstímp, *pl.* răstímpuri
răsturná
răsuceálă
răsucí, *conj.* răsuceáscă
răsúră, *pl.* răsúri
răşchía, *pron.* -chi-a; *ind. prez. 3 sg.* şi *pl.* răşchiáză, *pl.* răşchiém, *pron.* -chi-em; *ger.* răşchiínd
răşínă, *pl.* răşíni
rătéz, *pl.* rătéze
răţói, *subst.*
răţoí, *ind. prez. 1 sg.* şi *3 pl.* răţoiésc; *conj.* răţoiáscă
răufăcătór, *pl.* răufăcătóri
răutáte, *pron.* ră-u-
răutăciós, *pron.* ră-u-,-cios
răuvoitór, *pl.* răuvoitóri
răváş, *pl.* răváşe
răvăşeálă
răvăşí, *conj.* răvăşeáscă
răzătoáre, *pl.* răzătóri
răzbáte
răzbói, *subst.*
războí, *ind. prez. 1 sg.* şi *3 pl.* războiésc; *conj.* războiáscă
răzbóinic
răzbuná
răzdá
răzéş
răzgâiá, *ind. prez. 1 sg.* răzgấi, *3 sg.* şi *pl.* răzgấie
răzgândí
răzléţ
răzleţí
răzlóg
rắzmeriţă, *pl.* rắzmeriţe
răzór, *pl.* răzoáre
răzuí, *ind. prez. 1 sg.* şi *3 pl.* răzuiésc; *conj.* răzuiáscă
răzvrătí
râcâí, *ind. prez. 1 sg.* rấcâi, *3 sg.* şi *pl.* rấcâie
râcâiálă
rấde, *ind. prez. 1 sg.* şi *3 pl.* râd; *conj.* rấdă
râgâí, *ind. prez. 3 sg.* şi *pl.* rấgâie
rấie, *gen.* rấiei
rấnă
rânduí, *ind. prez. 3 sg.* şi *pl.* rânduiésc; *conj.* rânduiáscă
rânduiálă, *pl.* rânduiéli
rândunícă, *pl.* rândunici

rânjí, *conj.* rânjeáscă
râtáș, *pl.* râtáșuri
rấpă, *pl.* rấpe *și* rấpi
râs, *pl.* rấsuri (acțiuni)
râs (Zool.), *pl.* râși
rấset, *pl.* rấsete
râșní
râvní
reabilitá, *pron.* re-a-
rea-credínță, *gen.* rélei-credínțe
reactív, *pron.* re-ac-
reactór, *pron.* re-ac-
reactualizá, *pron.* re-ac-tu-a-
reácție (Chim.), *pron.* re-ac-ți-e; *gen.* reácției
reacționá, *pron.* re-ac-ți-o-
reacționár, *pron.* re-ac-ți-o-
reacționarísm, *pron.* re-ac-ți-o-
reacțiúne, *pron.* re-ac-ți-u-
readaptá, *pron.* re-a-
readúce, *pron.* re-a-
reafirmá, *pron.* re-a
reál, *pron.* re-al
realége, *pron.* re-a-
realimentá, *pron.* re-a-
realipí, *pron.* re-a
realísm, *pron.* re-a-
realitáte, *pron.* re-a-
realizá, *pron.* re-a-
reamintí, *pron.* re-a-
reangajá, *pron.* re-an-; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* reangajeáză, *1 pl.* reangajắm; *ger.* reangajấnd
reangajáre, *pron.* re-an-; *pl.* reangajắri
reaparíție, *pron.* re-a-, -ți-e; *gen.* reaparíției
reávăn, *pron.* rea-văn, *pl.* réveni; *f.* reávănă, *pl.* révene
rea-voínță, *gen.* rélei-voínțe
reázem, *subst.*, *pl.* reázeme
reázem, *v.* rezemá

rebegít
recădeá, *viit.* va recădeá; *cond.* ar recădeá
réce
recensămấnt, *pl.* recensămấnturi
recenzá
recenzént
recénzie, *pron.* -zi-e; *gen.* recénziei
receptácul, *art.* receptáculul, *gen.* receptáculului; *pl.* receptácule
receptór, *pl.* receptoáre (Tehn.) *și* receptóri (Biol.)
recépție, *pron.* -ți-e; *gen.* recépției
recepționá, *pron.* -ți-o-
rechemá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* recheámă
rechizíte, *numai pl.*
rechizitóriu, *pron.* -rĭu
rechizíție, *pron.* -ți-e; *gen.* rechizíției
recíf, *pl.* recífe
recipiént, *pron.* -pi-ent
recipísă
recitá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* recítă
recití
reclamáție, *pron.* -ți-e; *gen.* reclamáției
recluziúne, *pron.* -zi-u-
recomandá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* recomándă
recomandáție, *pron.* -ți-e; *gen.* recomandáției
reconciliére, *pron.* -li-e-
recondiționá, *pron.* -ți-o-
reconstituí, *ind. prez. 1 sg.* reconstítui, *3 sg.* și *pl.* reconstítuie
reconstrúcție, *pron.* -ți-e; *gen.* reconstrúcției
reconstruí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* reconstruiésc; *conj.* reconstruiáscă
recórdman, *subst.*, *pl.* recórdmeni; *f.* recórdmană, *pl.* recórdmene

recreá, *pron.* -cre-a; *ind. prez. 1 sg.* recreéz, *3 sg.* și *pl.* recreeáză, *1 pl.* recreăm, *2 pl.* recreáți
recreáție, *pron.* -cre-a-ți-e; *gen.* recreáției
recrút
rect
rectificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* rectífică
rectilíniu, *pron.* -nĭu
récto, *art.* rectóul
recțiúne, *pron.* -ți-u-
recúl, *pl.* recúluri
recunoștínță, *gen.* recunoștínței
recuzá
recuzítă
recviém, *pron.* -vi-em; *pl.* recviémuri
redáctor
redácție, *pron.* -ți-e; *gen.* redácției
redresór, *subst., pl.* redresoáre
reductór, *adj.*
reductór, *subst., pl.* reductoáre (Tehn.) *și* reductóri (Chim.)
redúcție, *pron.* -ți-e; *gen.* redúcției
redundánță
reduplicáție, *pron.* -ți-e; *gen.* reduplicáției
reeditá
reeducá
reeligíbil
reevaluá, *pron.* -lu-a
reexaminá, *pron.* gz
referéndum
referí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* referă
reflectá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* refléctă „oglindește" *și* reflecteáză „gândește"
refléctie, *pron.* -ți-e; *gen.* refléctiei
refléx, *adj., pl.* reflécși; *f.* refléxă, *pl.* refléxe
refléx, *subst., pl.* refléxe
refléxie, *pron.* -xi-e; *gen.* refléxiei
reformísm
refrácție, *pron.* -ți-e; *gen.* refrácției
refrén, *pl.* refréne
refugiá, *pron.* -gi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* refugiáză, *1 pl.* refugiém, *pron.* -gi-em; *ger.* refugiínd
refúgiu, *pron.* -gĭu
regím, *pl.* regímuri
regimént, *pl.* regiménte
regínă, *pl.* regíne
regionál, *pron.* -gi-o-
regionalísm, *pron.* -gi-o-
regístru, *pl.* regístre
regiúne, *pron.* -gi-u-
regizá
regizór
regláj, *pl.* regláje
regresiúne, *pron.* -si-u-
regulamént, *pl.* regulaménte
regulatór, *subst., pl.* regulatoáre
régulă, *pl.* réguli
reiá, *v.* reluá
reiáu, *v.* reluá
reiéi, *v.* reluá
reieșí, *ind. prez. 3 sg.* reiése; *imperf.* reieșeá; *conj.* reiásă
reincarnáre
reîmbărbătá
reîmpădurí
reîmpăduríre
reîmpărțí
reîmpărțíre
reîmprospătá
reînarmá
reînarmáre
reînălțá
reînălțáre
reîncadrá
reîncadráre
reîncălzí
reîncălzíre

reîncépe
reîncépere
reînchegá
reînchegáre
reînchíde
reînchídere
reînchiriá
reînchiriére
reîncolțí
reîncolțíre
reîncorporá
reîncorporáre
reînfășurá
reînfășuráre
reînființá
reînființáre
reînflorí
reînfloríre
reînnoí, *ind. prez. 3 sg.* reînnoiéște
reînnoíre
reînsănătoșí
reînsănătoșíre
reînscăuná
reînscăunáre
reînsuflețí
reînsuflețíre
reîntâlní
reîntâlníre
reîntinerí
reîntineríre
reîntoárce
reîntoárcere
reîntregí
reîntregíre
reîntremá
reîntremáre
reîntrupá
reînturná
reînturnáre
reînverzí
reînverzíre
reînviá, *pron.* -vi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* reînvíe; *conj.* reînvíe
reînviére
reînvietór
reláș *(nu:* relache)
relativísm
reláție, *pron.* -ți-e; *gen.* relátiei
reléu, *pl.* relée, *pron.* -le-e (*nu:* -le-ie)
relevá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* relévă
relícvă
reliéf, *pron.* -li-ef; *pl.* reliéfuri
relígie, *pron.* -gi-e; *gen.* relígiei
religiós, *pron.* -gi-os
reluá, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* reiáu, *2 sg.* reiéi, *3 sg.* reiá, *1 pl.* reluăm, *pron.* -lu-ăm; *conj.* reiá; *ger.* reluând, *pron.* -lu-ând
remaiá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* remaiáză, *1 pl.* remaiém; *ger.* remaínd
remaiéză
remaniá, *pron.* -ni-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* remaniáză, *1 pl.* remaniém, *pron.* -ni-em; *ger.* remaniínd
remaniére, *pron.* -ni-e-
remediá, *pron.* -di-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* remediáză, *1 pl.* remediém, *pron.* -di-em; *ger.* remediínd
remédiu, *pron.* -dĭu
reminiscénță, *pron.* sce
remorcá, *ind. prez. 1 sg.* remorchéz, *3 sg.* și *pl.* remorcheáză
remórcă, *pl.* remórci
remunerá
remuneráție, *pron.* -ți-e; *gen.* remuneráției
renghi *(1 sil.)*
renglótă
réniu, *pron.* -nĭu
renováție, *pron.* -ți-e; *gen.* renováției
rentiér, *pron.* -ti-er
reostát, *pron.* re-os-

reparáție, *pron.* -ți-e; *gen.* reparáției
repartíție, *pron.* -ți-e; *gen.* repartíției
repatriá, *pron.* -tri-a
repatriére, *pron.* -tri-e-
repáus, *pron.* -pa-us
repauzá, *pron.* -pa-u-
répede
repejór
repér, *pl.* repére
repercusiúne, *pron.* -si-u-
repercutá
repertóriu (*nu:* repertoar), *pron.* -riu
repetitór
repetíție, *pron.* -ți-e; *gen.* repetíției
repezí
replicá
réplică, *pl.* réplici
reportáj, *pl.* reportáje
repórter
represálii, *numai pl.*
represiúne, *pron.* -si-u-
reprezentánt
reprezentáție, *pron.* -ți-e; *gen.* reprezentáției
reprodúcție, *pron.* -ți-e; *gen.* reprodúcției
reproșá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* reproșeáză, *1 pl.* reproșăm; *ger.* reproșând
repúblică, *gen.* repúblicii, *pl.* repúblici
repudiá, *pron.* -di-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* repudiáză, *1 pl.* repudiém, *pron.* -di-em; *ger.* repudiínd
repúlsie, *pron.* -si-e; *gen.* repúlsiei
repurtá
reputáție, *pron.* -ți-e; *gen.* reputáției
resentimént, *pl.* resentiménte
resimțí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* resímt
resórbție, *pron.* -ți-e; *gen.* resórbției
resórt (împărțire organizatorică), *pl.* resoárte
resórt (arc), *pl.* resórturi
respectuós, *pron.* -tu-os
respiráție, *pron.* -ți-e; *gen.* respiráției
restanțiér, *pron.* -ți-er
restaurá, *pron.* -ta-u-
restauráție, *pron.* -ți-e; *gen.* restauráției
restéu, *pl.* restéie
restituí, *ind. prez. 1 sg.* restítui, *3 sg.* și *pl.* restítuie
restrícție, *pron.* -ți-e; *gen.* restrícției
restríște
reședínță
reșóu
reténție, *pron.* -ți-e; *gen.* reténției
retevéi, *pl.* retevéie
retéz, *pl.* retéze
retezá, *ind. prez. 1 sg.* retéz, *3 sg.* și *pl.* reteáză
retícul, *pl.* retícule
retínă, *gen.* retínei, *pl.* retíne
rétor
retorísm
retransmísie, *pron.* -si-e; *gen.* retransmísiei
retrăí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* retrăiésc; *conj.* retrăiáscă
retribuí, *ind. prez. 1 sg.* retríbui, *3 sg.* și *pl.* retríbuie
retribúție, *pron.* -ți-e; *gen.* retribúției
retroactív, *pron.* -tro-ac-
retrocesiúne, *pron.* -si-u-
retroversiúne, *pron.* -si-u-
retúr
retúș, *pl.* retúșuri
retușá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* retușeáză, *1 pl.* retușăm; *ger.* retușând
rețeá
rețétă

reține, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* rețín, *1 pl.* rețínem; *conj.* rețínă; *ger.* reținând
rețínere
reumatísm, *pron.* re-u-
reuniúne, *pron.* re-u-ni-u-
reușí, *pron.* re-u-; *conj.* reușeáscă
revádă, *v.* revedeá
revanșá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* revanșeáză, *1 pl.* revanșắm; *ger.* revanșând
revánșă, *pl.* revánșe
revărsá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* revársă
revedeá, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* revắd; *conj.* revádă
reveláție, *pron.* -ți-e; *gen.* reveláției
revelión, *pron.* -li-on
revendicá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* revéndică
revendicáre, *pl.* revendicắri
reveneálă
revení, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* revín; *conj.* revínă
revér, *pl.* revére
reverberáție, *pron.* -ți-e; *gen.* reverberáției
reveréndă
reverențiós, *pron.* -ți-os
revérs, *pl.* revérsuri
revízie, *pron.* -zi-e; *gen.* revíziei
revizionísm, *pron.* -zi-o-
revizór
revizuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* revizuiésc; *conj.* revizuiáscă
revocá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* revócă; *conj.* revóce
revoltá, *ind. prez. 1 sg.* revólt
revolúție, *pron.* -ți-e; *gen.* revolúției
revoluționár, *pron.* -ți-o-
revoluționarísm, *pron.* -ți-o-
revolvér
revúlsie, *pron.* -si-e; *gen.* revúlsiei
rezécție, *pron.* -ți-e; *gen.* rezécției
rezemá, *ind. prez. 1 sg.* reázem
rezerváție, *pron.* -ți-e; *gen.* rezerváției
rezervór
reziduál, *pron.* -du-al
rezíduu, *pron.* -du-u; *pl.* rezíduuri
reziliá, *pron.* -li-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* reziliáză, *1 pl.* reziliém, *pron.* -li-em, *2 pl.* reziliáți; *ger.* reziliínd; *part.* reziliát
reziliére, *pron.* -li-e-
rezolúție, *pron.* -ți-e; *gen.* rezolúției
rezolvá
rezonánță
rezonatór, *pl.* rezonatoáre
rezumá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* rezúmă
ricínă
ricoșéu, *pl.* ricoșéuri
ríctus, *pl.* ríctusuri
ridicá
ridíche, *art.* ridíchea; *pl.* ridíchi
ridícol
ridiculizá
rihtuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* rihtuiésc; *conj.* rihtuiáscă
rindeá
rinichi *(2 sil.)*
risípă
rísling
rituál, *pron.* -tu-al; *pl.* rituáluri
rizóm, *pl.* rizómi
roáde, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* rod; *conj.* roádă
roátă (cerc), *pl.* roți *(în expresii și:* roáte)
robáci *și* **robáce**
robinét, *pl.* robinéte
robustéțe
rocádă, *pl.* rocáde
rócă, *pl.* roci

róchie, *pron.* -chi-e; *art.* róchia, *gen.* róchiei; *pl.* róchii
rochíță, *pl.* rochíțe
rod, *pl.* roáde
rodáj, *pl.* rodáje
ródie, *pron.* -di-e; *gen.* ródiei
ródiu, *pron.* -dĭu
rogojínă, *pl.* rogojíni
rogóz
roi, *subst.*
roí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* roiésc; *conj.* roiáscă
róiniță, *pl.* róinițe
rom
romanciér, *pron.* -ci-er
romantísm
romanțiós, *pron.* -ți-os
román
românáș
romấncă
româncúță
românésc
românéște
româníme
româníst
românizá
romboédru, *pron.* -bo-e; *pl.* romboédre
romboidál, *pron.* -bo-i-
rond
rondél, *pl.* rondéluri
rondó
röntgenterapíe *și* **roentgenterapíe**, *pron.* rönt-ghen-
ronțăí, *ind. prez. 1 sg.* rónțăi; *3 sg.* și *pl.* rónțăie
rópot, *pl.* rópote
rósbif, *pl.* rósbifuri
rostogól (mișcare; pantă), *pl.* rostogóluri
rostogolí
rostuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* rostuiésc; *conj.* rostuiáscă
roșeáță
roșí, *conj.* roșeáscă
roșiátic, *pron.* -și-a-, *pl.* roșiétici; *f.* roșiátică, *pl.* roșiétice
roșiór, *pron.* -și-or
róșu, *pl.* róșii; *f.* róșie, *pl.* róșii
rotacísm
rotáție, *pron.* -ți-e; *gen.* rotáției
rotocól, *pl.* rotocoále
rotoféi
rotúlă, *pl.* rotúle
rotúnd, *adj. m.*, *pl.* rotúnzi; *f.* rotúndă, *pl.* rotúnde
rotunjeálă
rotunjí, *conj.* rotunjeáscă
rotunjíme
rourá, *pron.* ro-u-
rovínă, *pl.* rovíne
roz
rozacée, *pron.* -ce-e (*nu:* -ce-ie)
rozmarín
rubiacée, *pron.* -bi-a-ce-e (*nu:* -ce-ie)
rubídiu, *pron.* -dĭu
rubín, *pl.* rubíne
rubiníu
rúbrică, *pl.* rúbrici
rúcsac, *pl.* rúcsacuri
rúdă, *pl.* rúde
rudénie, *pron.* -ni-e; *gen.* rudéniei
rúgbi
rugínă, *pl.* rugíni
ruginíu
ruínă, *pron.* ru-i-; *pl.* ruíne
ruj
rújă
rujeólă, *pron.* -je-o-
ruláj
rulmént
rulóu

rúmen
rummy, *pron.* rő-mi
rúpie, *pron.* -pi-e; *gen.* rúpiei
rusálie (Bot., Mit.), *pl.* rusálii
Rusálii (sărbătoare)
ruténiu, *pron.* -nĭu
rutiér, *pron.* -ti-er
rutiniér, *pron.* -ni-er

S

S, *cit.* se *(în simboluri și:* es)
sábie, *pron.* -bi-e; *gen.* sábiei, *pl.* săbii
sabotáj
sabotór
sacá, *art.* sacáua
sacagíu, *pl.* sacagíi
sacerdót
sacóșă, *pl.* sacóșe
sacóu
sacrificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* sacrífică
sacrifíciu, *pron.* -cĭu
sacrilégiu, *pron.* -gĭu
sacrosánct
sadísm
safír, *pl.* safíre
safteá
saftián, *pron.* -ti-an
sagotiér, *pron.* -ti-er
saiá, *pl.* saiéle
saiván, *pron.* sai-; *pl.* saiváne
salám
salamándră
salariá, *pron.* -ri-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* salariáză, *1 pl.* salariém, *pron.* -ri-em; *ger.* salariínd
saláriu, *pron.* -rĭu
salátă, *pl.* saláte
salatiéră, *pron.* -ti-e-
sálă, *pl.* săli
sálbă, *pl.* sálbe
sálcie, *pron.* -ci-e; *gen.* sálciei, *pl.* sălcii
saléu
salivấție, *pron.* -ți-e; *gen.* salivấției
salpétru
sálvă, *pl.* sálve
sálvie, *pron.* -vi-e; *gen.* sálviei
samoéd, *pl.* samoézi
samovár
samurái
samuráslă
sanatoriál, *pron.* -ri-al
sanatóriu, *pron.* -rĭu
sanctuár, *pron.* -tu-ar
sancționá, *pron.* -ți-o-
sancțiúne, *pron.* -ți-u-
sandálă, *pl.* sandále
sándviș *și* **sándvici,** *pl.* sándvișuri *și* sándviciuri
sangvín
sánie, *pron.* -ni-e; *gen.* sániei, *pl.* sănii
santál (Bot.)
santinélă
sap, *v.* săpá
sápă, *pl.* sápe
sar, *v.* sărí
sarabándă, *pl.* sarabánde
sarailíe, *pron.* -ra-i-; *gen.* sarailíei
saramúră, *gen.* saramúrii
sáră, *v.* sărí
sarcásm
sárcină, *gen.* sárcinii; *pl.* sárcini
sarcofág, *pl.* sarcofáge
sarcóm
sari, *v.* sărí
sárică, *pl.* sárici
sarmá, *pl.* sarmále
sașíu, *f.* sașíe; *pl. neart.* sașíi, *art. m.* sașíii, *art. f.* sașíile
satấr, *pl.* satấre
satín, *pron.* -tin *(nu:* -ten)

satír
sátiră *și* **satíră**
satisfácție, *pron.* -ți-e; *gen.* satisfácției
saturáție, *pron.* -ți-e; *gen.* saturáției
Saturnálii
saț
saxofón, *pl.* saxofoáne
sălășluí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* sălășluiésc; *conj.* sălășluiáscă
sălbátic
sălbăticíe, *gen.* sălbăticíei
sălbăticiúne, *pron.* -ciu-ne
sălcíu, *f.* sălcíe; *pl. m.* și *f.* sălcíi
săltá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* sáltă
sămấnță, *pl.* semínțe
săniúș, *pron.* -ni-uș
săpá, *ind. prez. 1 sg.* sap, *2 sg.* sapi *(1 sil.); conj.* sápe
săpún
sărá, *ind. prez. 1 sg.* săréz
sărác
sărăntóc
sărí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* sar, *2 sg.* sari *(1 sil.); conj.* sáră
săturá, *ind. prez. 1 sg.* sátur, *3 sg.* și *pl.* sátură
sățiós, *pron.* -ți-os
săvârșí, *conj.* săvârșeáscă
sâcâí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* sâcâie; *conj.* sâcâie; *ger.* sâcâínd
sâcâiálă
sấmbure
sân
sâneáță, *pron.* -nea-; *pl.* sânéțe
sânziánă (Bot.), *pron.* -zi-a-; *pl.* sânziéne, *pron.* -zi-e-
sârguí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* sârguiésc; *conj.* sârguiáscă
sâsâí, *ind. prez. 1 sg.* sâsâi, *3 sg.* și *pl.* sâsâie
sâsâiálă
scábie, *pron.* -bi-e; *gen.* scábiei
scafandriér, *pron.* -dri-er
scai
scaiéte
scálă, *pl.* scále
scándiu (Chim.), *pron.* -dĭu
scap, *v.* scăpá
Scaraóțchi
scarificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* scarífică
scatíu
scădéa, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* scad; *viit.* va scădeá; *conj.* scádă
scăpá, *ind. prez. 1 sg.* scap, *2 sg.* scapi *(1 sil.); conj.* scápe
scăpătá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* scápătă
scărmăná, *ind. prez. 1 sg.* scármăn; *conj.* scármene
scâlciá, *pron.* -ci-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* scâlciáză, *1 pl.* scâlciém, *pron.* -ci-em; *ger.* scâlciínd
scâncí, *conj.* scânceáscă
scânteiá, *pron.* -te-ia; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* scânteiáză, *1 pl.* scânteiém, *pron.* -te-iem; *ger.* scânteínd
scântéie, *pron.* -te-ie; *gen.* scântéii
scấrnav
scârțâí, *ind. prez. 1 sg.* scârțâi, *3 sg.* și *pl.* scấrțâie; *conj.* scấrțâie
scelerát, *pron.* sce
scenáriu, *pron.* sce, -rĭu
scénă, *pron.* sce
scéptic, *pron.* sce
scepticísm, *pron.* sce
scéptru, *pron.* sce
scheci *(1 sil.)*
schelét, *pl.* scheléte
schematísm
schémă
scherzándo (Muz.), *pron.* schertándo
schérzo (Muz.), *pron.* schérțo

scheuná, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* scheáună, *pron.* schea-u-
schi
schiá, *pron.* schi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* schiáză, *1 pl.* schiém, *pron.* schi-em; *ger.* schiínd
schif (Sport)
schíjă, *pl.* schíje
schílav
schímb, *pron.* schi
schimbá, *pron.* schi
schímnic
schimonosí
schingiuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* schinguiésc; *conj.* schinguiáscă
schiór, *pron.* schi-or
schísmă
sciática, *pron.* sci-a-; *gen.* sciáticii
scindá, *pron.* sci
sciziúne, *pron.* sci-zi-u-
sclavagísm
sclaváj
scoábă
scoáte, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* scot; *conj.* scoátă
scociorî́, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* scociorăsc; *perf. s. 3 sg.* scociorî́, *3 pl.* scociorấră; *conj.* scocioráscă; *ger.* scociorând; *part.* scociorât
scolástic
sconcs (Zool.), *pl.* sconcși
scont
scontá
scórbură
scorburós
scorbút
scormoní
scorojeálă
scorojí, *conj.* scorojeáscă
scórpie, *pron.* -pi-e; *gen.* scórpiei
scorpíon, *pron.* -pi-on
scorúșă, *pl.* scorúșe
scot, *v.* scoáte
scoțián, *pron.* -ți-an
scovárdă, *pl.* scovérzi
scrânciob, *pl.* scrâncioburi
scrântí
scrâșní
scréper (Tehn.)
scríe, *ind. prez. 1 pl.* scríem, *2 pl.* scríeți; *imper.* scríeți; *ger.* scriínd
scriére
scrijelí *și* **scrijelá**
scrin, *pl.* scrínuri
scrípete, *pl.* scrípeți
scrípte, *numai pl.*
scrófulă (Med.), *pl.* scrófule
scrumbíe, *gen.* scrumbíei
scrumiéră, *pron.* -mi-e
scrúpul, *pl.* scrúpule
scuar *(1 sil.), pl.* scuáruri
scuipá, *pron.* scui-pa
scul, *pl.* scúluri
scúlptor
sculptúră
scurtcircuít
scútec
scúter
scutiér, *pron.* -ti-er
seámă
seámăn *și* **sémen,** *pl.* sémeni
seámănă, *v.* semăná
seáră, *pl.* seri
seárbăd, *pl.* sérbezi; *f.* seárbădă, *pl.* sérbede
sebacéu, *pl.* sebacée, *pron.* -ce-e *(nu:* -ce-ie)
seborée, *pron.* -re-e *(nu:* -re-ie)
sec, *f.* seácă; *pl. m.* și *f.* seci *(1 sil.)*
secá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* seácă
secáră, *gen.* secárei
secăríca

secătuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* secătuiésc; *conj.* secătuiáscă
secerá
sécеră
seceríș, *pl.* seceríșuri
sécetă
sechéstru
sécol, *pl.* sécole
secrét
secretariát, *pron.* -ri-at
secréție, *pron.* -ți-e; *gen.* secréției
sectór
sécție (subunitate organizatorică), *pron.* -ți-e; *gen.* sécției
secțiúne (Geom.), *pron.* -ți-u-
secúi
secuiésc
secundá
secundár
secúre
sedílă
sedimént, *pl.* sediménte
sédiu, *pron.* -dĭu
segregá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* segrégă
segregáție, *pron.* -ți-e; *gen.* segregáției
seif *(1 sil., nu:* safé)
seím, *pron.* se-im
seimén, *pron.* sei-
seismográf, *pron.* se-is-
seismográmă, *pron.* se-is-
seléсție „alegere”, *pron.* -ți-e; *gen.* seléсției
selecționá, *pron.* -ți-o-
selecțiúni (Muz.), *pron.* -ți-uni
seléniu, *pron.* -nĭu
selfactór, *pl.* selfactoáre
selfindúcție, *pron.* -ți-e; *gen.* selfindúcției
semántică, *gen.* semánticii
semăná, *ind. prez. 1 sg.* sémăn, *3 sg.* și *pl.* seámănă
semét
semețí
semicérc
semicirculár
semicoloniál, *pron.* -ni-al
semifónd
semiîntunéric
semilúnă
seminár, *pl.* semináre *și* seminárii
semínțe, *v.* sămânță
seminţeríe, *gen.* seminţeríei
semiologíe, *pron.* -mi-o-; *gen.* semiologíei
semn
semnál, *pl.* semnále
semnalmént
semnificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* semnífică
semnificáție, *pron.* -ți-e; *gen.* semnificáției
senatór
senín
seniór, *pron.* -ni-or
sens
sensíbil
sensibilitáte
sentențiós, *pron.* -ți-os
sentínță
senzáție, *pron.* -ți-e; *gen.* senzáției
senzaționál, *pron.* -ți-o
senzitív
senzoriál, *pron.* -ri-al
senzuál, *pron.* zu-al
senzualísm, *pron.* -zu-a-
separáție, *pron.* -ți-e; *gen.* separáției
sépia (vopsea), *pron.* -pi-a
sépie (moluscă), *pron.* -pi-e
septémbrie, *pron.* -bri-e
septentrionál, *pron.* -tri-o-
septuagenár, *pron.* -tu-a-
ser

serái, *pl.* seráiuri
serbá
serenádă, *pl.* serenáde
sergént
seri, *v.* seáră
série, *pron.* -ri-e; *gen.* sériei
seríngă, *pl.* seríngi
serj
sertár
serváj
serviábil, *pron.* -vi-a-
servíciu, *pron.* -cĭu
serviétă, *pron.* -vi-e-
servilísm
sesiúne, *pron.* -si-u-
sesizá
sesizáre
séte
seu
sevér
sex, *pl.* séxe
sexuál, *pron.* -xu-al
sezón, *pl.* sezoáne
sezoniér, *pron.* -ni-er
sfărâmá, *ind. prez. 1 sg.* sfărâm, *3 sg.* și *pl.* sfărâmă
sfărâmătúră
sfărâmiciós, *pron.* -mi-cios
sfătuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* sfătuiésc; *conj.* sfătuiáscă
sfârâí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* sfárâie; *conj.* sfârâie
sfârâiálă
sfârșeálă
sfârșí, *conj.* sfârșeáscă
sfârticá
sfâșiá, *pron.* -și-a; *ind. prez. 1 sg.* sfâșii, *3 sg.* și *pl.* sfâșie, *1 pl.* sfâșiém, *pron.* -și-em; *ger.* sfâșiínd
sfâșietór, *pron.* -și-e-
sféclă
sferoíd, *pl.* sferoíde
sferoidál, *pron.* -ro-i-
sfert
sféșnic
sfeștánie, *pron.* -ni-e; *gen.* sfeștániei
sfiálă, *pron.* sfi-a-
sfiiciós, *pron.* sfi-i-cios
sfiiciúne, *pron.* sfi-i-ciu-
sfinx, *pl.* sfincși
sfoáră
sforăí, *ind. prez. 1 sg.* sfórăi, *3 sg.* și *pl.* sfórăie
sforăiálă, *pl.* sforăiéli
sforzándo (Muz.), *pron.* sforțando
sfrédel, *pl.* sfrédele
siaméz, *pron.* si-a-
sibarít
siberián, *pron.* -ri-an
sic „întocmai"
sicríu
sidefíu
siéstă, *pron.* si-es-
síeși (dat.)
sigíliu, *pron.* -lĭu
sígur
síhlă
sílex, *pl.* sílexuri
silíciu, *pron.* -cĭu
silítră
silogísm
silóz
siluí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* siluiésc; *conj.* siluiáscă
silurián (Geol.), *pron.* -ri-an
simbióză, *pron.* -bi-o-
simból, *pl.* simbóluri
simbolísm
simfoníe, *gen.* simfoníei
simigíu, *pl.* simigíi
siminichíe, *gen.* siminichíei
siminóc

simplificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* simplífică
simplísm
símplu
simpózion *și* **simpozión**, *pron.* -zi-on
simptóm, *pl.* simptóme
simțămấnt, *pl.* simțăminte
simțí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* simt; *conj.* símtă
simuláție, *pron.* -ți-e; *gen.* simuláției
simultaneitáte, *pron.* -ne-i-
síncer
sincretísm
sincronísm
sindicalísm
sindróm, *pl.* sindroáme
sinécdocă
sinecúră, *pl.* sinecúri
sineréză
sínești *(ac.)*
singurátic
sinilíu
sinód, *pl.* sinoáde
sintáctic
sintáxă
sinuós, *pron.* -nu-os
sinuozitáte, *pron.* -nu-o-
sinusoidál, *pron.* -so-i-
sinuzítă
sípet, *pl.* sípete
sirián, *pron.* -ri-an
siróco
siróp
siropós
sistém, *pl.* sistéme
sístolă (Anat.)
sítă
situá, *pron.* -tu-a; *ind. prez. 1 sg.* situéz, *3 sg.* și *pl.* situeáză
situáție, *pron.* -tu-a-ți-e; *gen.* situáției
slab
slálom (Sport)
slávă, *pl.* slăvi
slăbiciúne
slănínă, *gen.* slănínii
sleí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* sleiésc; *conj.* sleiáscă
slip
slóbod, *adj.*
slobozí
sloi
slúger
slújbă
slují, *conj.* slujeáscă
sluțénie, *pron.* -ni-e; *gen.* sluțéniei
smalț
smaráld
smălțuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* smălțuiésc; *conj.* smălțuiáscă
smântấnă
smârc, *pl.* smârcuri
smârcâí, *ind. prez. 1 sg.* smârcâi, *3 sg.* și *pl.* smârcâie
smeád
smerénie, *pron.* -ni-e; *gen.* smeréniei
smiceá, *pl.* smicéle
sminteálă, *gen.* smintélii
sminti
smintít
smírnă
smoálă
smoc
smochínă
smóching
smucí, *conj.* smuceáscă
smúlge
snoávă
snob
snobísm
snop, *pl.* snopi
snopí
soáre-apúne

soáre-răsáre
soártă, *gen.* sórții
sobrietáte, *pron.* -bri-e-
sociál, *pron.* -ci-al
sociál-democrát, *pron.* -ci-al
socialísm, *pron.* -ci-a-
societáte, *pron.* -ci-e-
sociologíe, *pron.* -ci-o-; *gen.* sociologíei
socotí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* socotésc
sódiu, *pron.* -dĭu
sofá, *pl.* sofále
sofísm
sofítă (Fiz.)
soi
sóia, *gen.* sóiei
solanacée, *pron.* -ce-e *(nu:* -ce-ie)
solanée, *pron.* -ne-e *(nu:* -ne-ie)
soláriu, *pron.* -rĭu
solfegiá, *pron.* -gi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* solfegiáză, *1 pl.* solfegiém, *pron.* -gi-em; *ger.* solfegiínd
solfégiu, *pron.* -gĭu
solicitá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* solícită
solidificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* solidífică
sólniță
sólo, *pl.* solóuri
solstíțiu, *pron.* -țĭu
solúție, *pron.* -ți-e; *gen.* solúției
soluționá, *pron.* -ți-o-
somáție, *pron.* -ți-e; *gen.* somáției
somiéră, *pron.* -mi-e-
somn (Iht.), *pl.* somni
somnorós
somptuós, *pron.* -tu-os
sondáj, *pl.* sondáje
sondéză
sondór
soneríe, *gen.* soneríei
sonét, *pl.* sonéte
soprán, *f.* sopránă
sóră, *gen.* surórii, (personal sanitar) sórei; *pl.* suróri
sorbí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* sorb
soróc, *pl.* soroáce
sos
sosiéră, *pron.* -si-e-
soté, *pl.* sotéuri
soție, *gen.* soțíei
spádă, *pl.* spáde
spaghéte, *numai pl.*
spaliér, *pron.* -li-er
spángă, *pl.* spăngi
spaniól, *pron.* -ni-ol
sparánghel
spasm, *pl.* spásme
spasmódic
spáte
spațiá, *pron.* -ți-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* spațiáză, *1 pl.* spațiém, *pron.* -ți-em; *ger.* spațiínd
spațiós, *pron.* -ți-os
spáțiu, *pron.* -țĭu
spânatíc
spânz, *pl.* spânzi
speciál, *pron.* -ci-al
specialíst, *pron.* -ci-a-
spécie, *pron.* -ci-e; *gen.* spéciei
specificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* specífică
specimén, *pl.* speciméne
spectácol
spectroscóp, *pl.* spectroscoápe
spéctru, *pl.* spéctre
speculánt
speculáție, *pron.* -ți-e; *gen.* speculáției
spélcă
speologíe, *pron.* spe-o-; *gen.* speologíei
sperá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* spéră; *conj.* spére

speriá, *pron.* -ri-a; *ind. prez. 1 sg.* spérii, *1 pl.* speriém, *pron.* ri-em; *ger.* speriínd
sperietúră, *pron.* -ri-e-
spermanțét
spéze, *numai pl.*
spic, *pl.* spíce
spícher *(nu:* ṣpicher)
spícheriță, *(nu:* ṣpícheriță)
spicuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* spicuiésc; *conj.* spicuiáscă
spilcuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* spilcuiésc; *conj.* spilcuiáscă
spin, *pl.* spini
spintecá
spión, *pron.* spi-on
spionáj, *pron.* spi-o-
spirituál, *pron.* -tu-ăl
spirochét, *pl.* spirochéți
spirt
spirtós
spitál, *pl.* spitále
spițeríe, *gen.* spițeríei
splai
spléndid
spoí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* spoiésc; *conj.* spoiáscă
spoiálă
spoliá, *pron.* -li-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* spoliáză, *1 pl.* spoliém, *pron.* -li-em; *ger.* spoliínd
spondilóză
spongiér, *pron.* -gi-er
spongiós, *pron.* -gi-os
spontaneitáte, *pron.* -ne-i-
sporánge (Bot.)
sporovăí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* sporovăiésc; *conj.* sporovăiáscă
sporovăiálă
spórtsman, *pl.* spórtsmeni
spovedí
sprânceánă
sprijiní, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* spríjină; *conj.* spríjine
sprínten
sprințár
spúmă, *pl.* spúme
spúne, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* spun; *conj.* spúnă; *ger.* spunánd
spurcát
spuzeálă
sta, *imperf.* stăteám; *perf. s.* stătúi; *conj.* stea; *imper.* stai
stabíl
staccáto (Muz.)
stacojíu
stadión, *pron.* -di-on; *pl.* stadioáne
stádiu, *pron.* -dĭu
stafíe, *gen.* stafíei
stagiár, *pron.* -gi-ar
stágiu, *pron.* -gĭu
stagiúne, *pron.* -gi-u-
stai, *v.* sta
stalactítă
stalagmítă
stámbă
stánă, *pl.* stáne
stáncă, *pl.* stănci
stand *(nu:* ṣtand)
stándard *(nu:* ṣtandard), *pl.* stándarde
staniól, *pron.* -ni-ol
stániu, *pron.* -nĭu
stánță
stáreț
stároste
start *(nu:* ṣtart)
stárter
stat (de plată), *pl.* státe *(nu:* ṣtate)
statístică, *gen.* statísticii
statisticián, *pron.* -ci-an; *pl.* statisticiéni
statív „suport", *pl.* statíve

státive (de țesut), *numai pl.*
stat-majór
statór (Tehn.), *pl.* statoáre
statornicí
statuá, *pron.* -tu-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* statueáză, *1 pl.* statuắm
statuár, *pron.* -tu-ar
statuétă, *pron.* -tu-e-
statúie, *gen.* statúii
státu-quó, *pron.* -cvo
stáție (a unui vehicul), *pron.* -ți-e; *gen.* stáției
stațióna, *pron.* -ți-o-
stațiúne (balneară, meteorologică), *pron.* -ți-u-
stául, *pron.* sta-ul
stávilă, *pl.* stávile
stavríd (Iht.), *pl.* stavrízi
stăruí, *ind. prez. 1 sg.* stărui, *3 sg.* și *pl.* stắruie
stăruiálă
stăruínță, *pl.* stăruínțe
stăteám, *v.* sta
stătúi, *v.* sta
stâlceálă
stâlcí, *conj.* stâlceáscă
stâlp
stấnă, *pl.* stâne
stấncă
stângáci *(2 sil.)*
stấnjen
stânjenél
stârpí
stea, *v.* sta
stea, *pl.* stéle
stearínă, *pron.* ste-a-
stejár
stejăríș
steláj
stenografiá, *pron.* -fi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* stenografiáză, *1 pl.* stenografiém, *pron.* -fi-em; *ger.* stenografiínd
sténtor
stereocinematografíe, *pron.* -re-o-; *gen.* stereocinematografíei
stereoscóp, *pron.* -re-o-
stereotíp, *pron.* -re-o-
stereotipíe, *pron.* -re-o-; *gen.* stereotipíei
stern
sterp
stetoscóp, *pl.* stetoscoápe
stíbiu, *pron.* -bĭu
stíclă
sticléte
stigmát, *pl.* stigmáte
stigmatísm
stihíe, *gen.* stihíei
stilístică, *gen.* stilísticii
stilóu
stimulént
stindárd, *pl.* stindárde
stínge
stínghie, *pron.* -ghi-e; *gen.* stínghiei
stipendiá, *pron.* -di-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* stipendiáză, *1 pl.* stipendiém, *pron.* -di-em; *ger.* stipendiínd
stipéndiu, *pron.* -dĭu
stipuláție, *pron.* -ți-e; *gen.* stipuláției
stivuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* stivuiésc; *conj.* stivuiáscă
stoc *(nu:* ștoc)
stocáj
stófă *(nu:* ștofă), *pl.* stófe
stoicísm, *pron.* sto-i-
stomác, *pl.* stomácuri
strabísm
stráchină, *pl.* strắchini
stradă, *pl.* străzi
strai, *pl.* stráie (haine)
strai, *pl.* stráiuri (parâme, la catarg)

strájă, *pl.* străji
stráńă, *pl.* stráne
strangulá
strangulátie, *pron.* -ți-e; *gen.* strangulátiei
stráníu, *pron.* -nĭu
strásnic
strat, *pl.* stráturi
stratagémă, *pl.* stratagéme
stratificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* stratífică
stratificáție, *pron.* -ți-e; *gen.* stratificáției
străbunícă, *pl.* străbuníci
strădánie, *pron.* -ni-e; *gen.* strădániei, *pl.* strădánii
străduí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* străduiésc; *conj.* străduiáscă
străín, *pl.* străíni; *f.* străínă, *pl.* străíne
străinătáte, *pron.* stră-i-
străjuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* străjuiésc
străluci, *conj.* străluceáscă
strămoáșă, *pl.* strămoáșe
strămóș, *pl.* strămóși
strămoșésc, *f.* strămoșeáscă
străşnicíe, *gen.* străşnicíei
străvéchi (*2 sil.*)
străvezíu
strâmtorá
streáșină, *pl.* stréșini
stréche
strecurá, *ind. prez. 1 sg.* strecór
strecurătoáre, *pl.* strecurătóri
strepezí
striáție, *pron.* stri-a-ți-e; *gen.* striáției
stricăciúne, *pron.* -cĭu-
stricnínă
strictéțe
strídie, *pron.* -di-e; *gen.* strídiei
strigói
stroboscóp, *pl.* stroboscoápe
strónțiu, *pron.* -țĭu
structuralísm
strúgure
struján
strují, *conj.* strujeáscă
strúnă, *pl.* strúne
struț
stuc (*nu:* ștuc)
studént
studiá, *pron.* -di-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* studiáză, *1 pl.* studiém, *pron.* -di-em; *ger.* studiínd
studió, *pron.* -di-o; *pl.* studióuri
studiós, *pron.* -di-os
stúdiu, *pron.* -dĭu
stuf
stufăríe, *gen.* stufăríei
stupefácție, *pron.* -ți-e; *gen.* stupefácției
stupefiánt, *pron.* -fi-ant
stupefiát, *pron.* -fi-at
sturión, *pron.* -ri-on
suáv, *pron.* su-av
sub
subchirúrg
subdiréctor
subdiviziúne, *pron.* -zi-u-
subiéct, *pron.* -biect
subiectivísm, *pron.* -biec-
subintitulá
subîmpărțí
subîmpărțíre
subînchiriá, *pron.* -ri-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* subînchiriáză, *1 pl.* subînchiriém, *pron.* -ri-em; *ger.* subînchiriínd
subînchiriére
subîncrengătúră
subîntínde
subîntíndere

subînțelége
subînțelés
subjonctív
sublimáție, *pron.* -ți-e; *gen.* sublimáției
sublinguál, *pron.* -gual
subliniá, *pron.* -ni-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* subliniáză, *1 pl.* subliniém, *pron.* -ni-em; *ger.* subliniínd
submersíbil
submersiúne, *pron.* -si-u-
subnutríție, *pron.* -ți-e; *gen.* subnutríției
subordoná
subordonáre
subpământeán
subscríe, *ind. prez. 1 pl.* subscríem, *2 pl.* subscríeți; *ger.* subscriínd
subscrípție, *pron.* -ți-e; *gen.* subscrípției
subsecretariát, *pron.* -ri-at
subsécție, *pron.* -ți-e; *gen.* subsécției
subsemnát
subsidiár, *pron.* -di-ar
subsídiu, *pron.* -dĭu
subsól
subspécie, *pron.* -ci-e; *gen.* subspéciei
substánță
substanțiál, *pron.* -ți-al
substituí, *ind. prez. 1 sg.* substítui, *3 sg.* și *pl.* substítuie
substitúție, *pron.* -ți-e; *gen.* substitúției
substrát
subsuoáră, *pl.* subsuóri
subtensiúne, *pron.* -si-u-
subterfúgiu, *pron.* -gĭu
subtíl
subtítlu
subtropicál
subțiá, *pron.* -ți-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* subțiáză, *1 pl.* subțiém, *pron.* -ți-em; *gen.* subțiínd
subțirátic
subțíre
suburbíe *și* **subúrbie**, *pron.* -bi-e; *gen.* suburbíei *și* subúrbiei
subvénție, *pron.* -ți-e; *gen.* subvénției
subvenționá, *pron.* -ți-o-
subzistá
subzisténță
succedá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* succédă
succés, *pl.* succése
succesiúne, *pron.* -si-u-
succesór
succínt
sucí, *conj.* suceáscă
sucombá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* sucómbă
sud
sud-africán
sudálmă, *pl.* sudălmi
sudáție, *pron.* -ți-e; *gen.* sudáției
sud-dunăreán
sud-ést
sudór
sudoríță
suduí, *ind. prez. 1* și *2 sg.* súdui, *3 sg.* și *pl.* súduie; *ger.* suduínd
sud-vést
suedéz, *pron.* su-e-
suferí, *ind. prez. 1 sg.* súfăr, *3 sg.* și *pl.* súferă; *conj.* súfere
sufertáș
suficiént, *pron.* -ci-ent
sufíx, *pl.* sufíxe
suflecá, *ind. prez. 1 sg.* súflec
sufleor, *pron.* -flőr
sufléu
sufocá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* sufócă
sufrágiu „vot”, *pron.* -gĭu

sugáci *(2 sil.)*
sugerá
sugéstie, *pron.* -ti-e; *gen.* sugéstiei
sugestioná, *pron.* -ti-o-
sughițá, *ind. prez. 1 sg.* sughíț
sugrumá
suí, *ind. prez. 1 sg.* sui, *3 sg.* și *pl.* súie
súi-géneris, *pron.* su-i-
suitoáre „galerie într-o mină", *pron.* su-i-; *pl.* suitóri
sulfínă
sulimení
súliță, *pl.* súlițe
sumán, *pl.* sumáne
súmbru
sunt *v.* fi
suntém, *v.* fi
suntéți, *v.* fi
superficiál, *pron.* -ci-al
supérfluu *și* **superflúu**, *pron.* -flu-u
superheterodínă
superiór, *pron.* -ri-or
superstíție, *pron.* -ți-e; *gen.* superstíției
supéu
supiéră, *pron.* -pi-e-
supleánt, *pron.* -ple-ant; *pl.* supleánți
supléțe, *gen.* supléței
suplíciu, *pron.* -ciu; *pl.* suplícii
supórter
supozíție, *pron.* -ți-e; *gen.* supozíției
supraaglomeráție, *pron.* -pra-a-, -ți-e; *gen.* supraaglomeráției
supraalimentáție, *pron.* -pra-a-, -ți-e; *gen.* supraalimentáției
supraînălțáre
supraîncălzí
supraîncălzíre
supraîncălzitór
supraîncărcá
supraîncărcáre
supralicitáție, *pron.* -ți-e; *gen.* supralicitáției
supraomenésc, *pron.* -pra-o-
suprapresiúne, *pron.* -si-u-
supraprodúcție, *pron.* -ți-e; *gen.* supraprodúcției
suprapúne, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* suprapún; *conj.* suprapúnă
suprarealísm, *pron.* -re-a-
suprasaturáție, *pron.* -ți-e; *gen.* suprasaturáției
suprastructúră
supratensiúne, *pron.* -si-u-
supraveghéa, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* supraveghează, *1 pl.* supraveghém
supraviețuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* supraviețuiésc; *conj.* supraviețuiáscă
supremațíe, *gen.* supremațíei
supúne, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* supún; *conj.* supúnă; *ger.* supunând
supuráție, *pron.* -ți-e; *gen.* supuráției
supușénie, *pron.* -ni-e; *gen.* supușéniei
surâde, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* surâd; *conj.* surâdă
surceá
surescitát, *pron.* sci
surescitáție, *pron.* sci, -ți-e; *gen.* surescitáției
surfilá
surghiún
surmenáj
surogát, *pl.* surogáte
suróri, *v.* sóră
surpá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* súrpă; *conj.* súrpe
surprínde, *conj.* surpríndă
surtúc, *pl.* surtúce
surzénie, *pron.* -ni-e; *gen.* surzéniei
susái
susceptíbil, *pron.* sce

suscitá, *pron.* sci
sus-numít
suspénsie, *pron.* -si-e; *gen.* suspénsiei
suspensór, *pl.* suspensoáre (bandaje)
suspensór, *pl.* suspensóri (mușchi)
suspiciúne, *pron.* -ci-u-
sustentáție, *pron.* -ți-e; *gen.* sustentáției
susțíne, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* susțín; *conj.* susțínă
susțínere
susurá
(al) sútălea (referitor la 100, *de ex.* al (o) sutălea om)
(al) [...] sútelea (referitor la 200, 300 etc., *de ex.* al două sutelea om)
sutién, *pron.* -ti-en
suvéică, *pl.* suvéici
suvenír, *pl.* suveníre
swing, *pron.* sŭing *(1 sil.)*

Ș, *cit.* șe
șá, *art.* șáua, *gen.* șéii; *pl.* șei
șábăr, *pl.* șábăre
șablón, *pl.* șabloáne
șáde, *v.* ședeá
șáisprezece
(al) șáisprezecelea
șaizéci
(al) șaizécilea
șáltăr, *pl.* șáltăre
șamótă
șampánie, *pron.* -ni-e; *gen.* șampániei
șampón
șantáj
șantajíst
șantiér, *pron.* -ti-er
șápă, *pl.* șápe
șápcă, *pl.* șepci
șapirográf
șapirografiá, *pron.* -fi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* șapirografiáză; *1 pl.* șapirografiém, *pron.* -fi-em; *ger.* șapirografiínd
șápte
(a) șáptea
(al) șáptelea
șáptesprezece
(al) șáptesprezecelea
șápte súte
șaptezéci
(al) șaptezécilea
șarjá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* șarjeáză, *1 pl.* șarjăm; *ger.* șarjând
șárjă, *pl.* șárje
șarpántă
șárpe, *pl.* șerpi
șáse
(a) șásea
(al) șáselea
șáse súte
șasíu, *pl.* șasíuri
șatén
șátră, *pl.* șátre
șăgálnic
școálă, *pl.* școli
ședeá, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* șed, *3 sg.* șáde; *conj.* șádă
ședínță, *pl.* ședínțe
șeíc, *pron.* șe-ic
șélac *și* **șérlac**
șeminéu
șemizétă
șenílă, *pl.* șeníle
șeptél, *pl.* șeptéluri
șerb
șerbét, *pl.* șerbéturi
șerpi, *v.* șárpe
șerpoáică

șerpuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* șerpuiésc; *conj.* șerpuiáscă
șervét
șes
șevalét
șeviót, *pron.* -vi-ot
șevró *și* **șevróu**
șezlóng, *pl.* șezlónguri
șfichi *(1 sil.)*
șficiuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* șfichiuiésc; *conj.* șfichiuiáscă
șiác *(2 sil.)*
șicánă
șifón, *pl.* (sorturi) șifoáne
șifoniér, *pron.* -ni-er; *pl.* șifoniére
șild
șíling
șínă, *pl.* șíne
șindrílă
șinșílă *și* **cincíla** (Zool.)
șípot
șir, *pl.* șíruri
șirág, *pl.* șiráguri
șíră, *pl.* șíre
șirét, *pl.* șiréturi
șireténie, *pron.* -ni-e; *gen.* șireténiei
șiretlíc
șirói, *pl.* șiroáie
șiroí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* șiroiésc; *conj.* șiroiáscă
șist
șiștár
șlam
șleáhtă, *pl.* șléhte
șleau
șlefuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* șlefuiésc; *conj.* șlefuiáscă
șlep
șlíbovíță
șlif
șliț, *pl.* șlíțuri
șmírghel
șníțel
șnur
șnuruí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* șnuruiésc; *conj.* șnuruiáscă
șoárece, *pl.* șoáreci
șobolán
șoc
șofér
șofrán
șomáj
șomér
șopârlă, *pl.* șopârle
șoríci *(2 sil.)*
șort
șorț
șoseá
șoșón
șótie, *pron.* -ti-e; *gen.* șótiei
șovăí, *ind. prez. 1 sg.* șóvăi, *3 sg.* și *pl.* șóvăie
șovăiálă, *pl.* șovăiéli
șovăiélnic
șovinísm
șpáclu
șpalt, *pl.* șpálturi
șpăcluí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* șpăcluiésc; *conj.* șpăcluiáscă
șpérlă
șperțuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* șperțuiésc; *conj.* șperțuiáscă
șpraiț *(1 sil.)*
șpraițuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* șpraițuiésc; *conj.* șpraițuiáscă
șprițuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* șprițuiésc; *conj.* șprițuiáscă
ștachétă (Sport), *pl.* ștachéte
ștafétă
ștaif *(1 sil.)*
ștampílă
ștángă

ştánţă (Tehn.)
ştănţuí, *ind. prez. 1 sg.* şi *3 pl.* ştănţuiésc; *conj.* ştănţuiáscă
ştemuí, *ind. prez. 1 sg.* şi *3 pl.* ştemuiésc; *conj.* ştemuiáscă
ştévie, *pron.* -vi-e; *gen.* ştéviei
ştift, *pl.* ştífturi
ştiínţă, *pl.* ştiínţe
ştiubéi
ştiúcă, *pl.* ştiuci
ştiuléte
ştiutór, *pron.* şti-u-
ştreang
ştrúdel
şúbă, *pl.* şúbe
şúbler
şubrezénie, *pron.* -ni-e; *gen.* şubrezéniei
şugubắţ
şui
şuierá
şuierătoáre
şúiet
şúră, *pl.* şúre
şurúb, *pl.* şurúburi
şurubélniţă
şut
şuvói, *pl.* şuvoáie
şvab
şváiţer

T, *cit.* te

tabachéră, *pl.* tabachére
tabagísm
tábără, *pl.* tábere
tabél, *pl.* tabéle
tabiét, *pron.* -bi-et
taburét
tachét (Tehn.), *pl.* tachéţi
táctică, *gen.* tácticii
tacticián, *pron.* -ci-an; *pl.* tacticiéni
taftá
tahigráf (Tehn.), *pl.* tahigráfe
tahimétru, *pl.* tahimétre
táie, *v.* tăiá
taifás, *pron.* tai-
taifún, *pron.* tai-fun; *pl.* taifúnuri
taigá, *pron.* tai-ga, *art.* taigáua, *gen.* taigálei; *pl.* taigále
taiór
talángă, *pl.* tălắngi
taláş
taláz, *pl.* talázuri
tálie, *pron.* -li-e; *gen.* táliei
talión, *pron.* -li-on
talismán, *pl.* talismáne
táliu (Chim.), *pron.* -lĭu
tálmeş-bálmeş
talmudísm
talón, *pl.* taloáne
tálpă, *pl.* tălpi
talúz, *pl.* talúzuri
tambúchi (Mar.; *2 sil*), *pl.* tambúchiuri
tambúr (Tehn.), *pl.* tambúre
tam-nisám
tam-tám
tandém, *pl.* tandémuri
tandréţe
tangáj
tangenţiál, *pron.* -ţi-al
tangóu
tantiémă, *pron.* -ti-e-
tapáj, *numai sg.*
tapét, *pl.* tapéte
tapisá „a tapeta; a îmbrăca o mobilă cu un material”
tapiseríe (ţesătură), *gen.* tapiseríei
tapiţá „a îmbrăca o mobilă cu un material”
tapiţeríe (meserie), *gen.* tapiţeríei

tarábă, *pl.* tarábe
taráf, *pl.* taráfuri
tarif, *pl.* taríte
tárniță, *pl.* tárnițe
tarsián, *pron.* -si-an
tartáj *și* **trătáj,** *pl.* tartáje *și* trătáje
tartráj
tatuá, *pron.* -tu-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* tatueáză
tatuáj, *pron.* -tu-aj
táur
tautologíe, *pron.* ta-u-; *gen.* tautologíei
távă, *pl.* tăvi
taxí, *pl.* taxíuri
tăbăceálă
tăbăcí, *conj.* tăbăceáscă
tăbărí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* tábără; *perf. s. 3 sg.* tăbărí, *3 pl.* tăbărâră; *conj.* tábere; *ger.* tăbărând; *part.* tăbărât
tăceá, *ind. prez. 1 pl.* tăcém, *2 pl.* tăcéți; *imper.* tăcéți
tăciúne, *pron.* -cĭu-
tăgăduí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* tăgăduiésc; *conj.* tăgăduiáscă
tăgăduiálă
tăiá, *ind. prez. 1 sg.* tai, *3 sg.* și *pl.* táie, *1 pl.* tăiém; *ger.* tăínd; *part.* tăiát
tăiére
tăietór
tăietúră
tăiețéi *și* **tăițéi,** *pron.* tă-ie- *și* tă-i-
tăinuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* tăinuiésc; *conj.* tănuiáscă
tălăzuí, *ind. prez. 3 sg.* tălăzuiéște; *conj.* tălăzuiáscă
tălmáci *(2 sil.)*
tălmăcí, *conj.* tălmăceáscă
tălpói, *pl.* tălpoáie
tălpuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* tălpuiésc; *conj.* tălpuiáscă
tămăduí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* tămăduiesc; *conj.* tămăduiáscă
tămâiá, *ind. prez. 1 sg.* tămâiéz, *3 sg.* și *pl.* tămâiáză; *ger.* tămâínd
tămâie, *gen.* tămâiei
tămbălắu
tărăgăná
tărășénie, *pron.* -ni-e; *gen.* tărășéniei
tărâm, *pl.* tărâmuri
tărâțe, *pl.*
tărbăcí, *conj.* tărbăceáscă
tărcát
tăún
tăvălúg
tâlcuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* tâlcuiésc; *conj.* tâlcuiáscă
tânăr, *pl.* tíneri
tânguí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* tânguiésc; *conj.* tânguiáscă
tânjálă, *pl.* tânjéli
tânjí, *conj.* tânjeáscă
târâie-brâu
târgovéț
târgușór
târî, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* târắsc, *2 sg.* târắști, *3 sg.* târắște; *perf.s. 3 sg.* târî́, *3 pl.* târâră; *ger.* târând; *part.* târât
târlíci, *numai pl.*
târnăcóp, *pl.* tânăcoápe
târnuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* târnuiésc; *conj.* târnuiáscă
târșâí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* târșâie; *conj.* târșâie
teatrál, *pron.* tea-
teátru *(2 sil.)*
tedéum
téhnic
téhnică, *gen.* téhnicii

tehnicián, *pron.* -ci-an; *pl.* tehniciéni
tehnológic
tei
tejgheá, *art.* tejgheáua
telecomunicáție, *pron.* -ți-e; *gen.* telecomunicáției
telegrafiá, *pron.* -fi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* telegrafiáză, *1 pl.* telegrafiém, *pron.* -fi-em; *ger.* telegrafiínd
telegrafíe, *gen.* telegrafíei
teleobiectív, *pron.* -le-o-biec-
teleologíe, *pron.* -le-o-; *gen.* teleologíei
telescóp, *pl.* telescoápe
televiziúne, *pron.* -zi-u-
telúr (Chim.)
telúric
tembelísm
teméi
témere
templiér, *pron.* -pli-er
témpo, *art.* tempóul *și* témpoul
tenáce
tencuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* tencuiésc; *conj.* tencuiáscă
tencuiálă
tendenționísm, *pron.* -ți-o-
tendențiós, *pron.* -ți-os
tendínță
tendón, *pl.* tendoáne
ténie, *pron.* -ni-e; *gen.* téniei
ténis
tensiúne, *pron.* -si-u-
tentácul, *pl.* tentácule
tentáție, *pron.* -ți-e; *gen.* tentáției
teocrație, *pron.* -te-o-; *gen.* teocrației
teodolít, *pron.* te-o-; *pl.* teodolíte
teologíe, *pron.* te-o-; *gen.* teologíei
teorémă, *pron.* te-o-
teoretician, *pron.* te-o-, -ci-an; *pl.* teoreticiéni
teoríe, *pron.* te-o-; *gen.* teoríei
teozóf, *pron.* te-o-
teracótă
terapeútic, *pron.* -pe-u-
terásă
térbiu, *pron.* -bĭu
térchea-bérchea
terci *(1 sil.)*
terciuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* terciuiésc; *conj.* terciuiáscă
terebentínă
teréstru
terezíe, *gen.* terezíei
teriér (câine), *pron.* -ri-er
teritoriál, *pron.* -ri-al
teritóriu, *pron.* -rĭu
térmen
terminá, *ind. prez. 1 sg.* términ; *conj.* términe; *imper.* términă
termináție, *pron.* -ți-e; *gen.* termináției
termítă „insectă"
termocautér, *pron.* -ca-u-
termocentrálă
termochimíe, *gen.* termochimíei
térmos, *pl.* térmosuri
termostát, *pl.* termostáte
terorísm
tertét
terțiár, *pron.* -ți-ar
tescuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* tescuiésc; *conj.* tescuiáscă
téslă
testacéu, *pl.* testacée, *pron.* -ce-e *(nu:* -ce-ie)
testeá
testemél
teșí, *conj.* teșeáscă
tetános
tetraédru, *pron.* -tra-e-
tetraevánghel, *pron.* -tra-e-
teu, *pl.* téuri

teutón, *pron.* te-u-
textuál, *pron.* -tu-al
tezáur, *pron.* -za-ur
tiáră, *pron.* ti-a-
tíbia, *pron.* -bi-a
ticăí „a face tic-tac", *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* tícăie
ticăí „a se mocăi", *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* ticăiésc; *conj.* ticăiáscă
ticluí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* ticluiésc; *conj.* ticluiáscă
ticsí
ticsít
tífdruc
tífos
tigáie
tighél, *pl.* tighéluri
tignafés
tígvă
tíhnă
tihní
tíjă, *pl.* tíje
tilíncă
timoniér, *pron.* -ni-er
tinctúră
tíndă, *pl.* tínde
tineréțe, *gen.* tineréții
tinicheá, *pl.* tinichéle
tinichigeríe, *gen.* tinichigeríei
tinichigíu, *pl.* tinichigíi
tiráj, *pl.* tiráje
tirbușón, *pl.* tirbușoáne
tiroidián, *pron.* -ro-i-di-an
titiréz, *pl.* titirézi *și* titiréze
tizánă
toalétă, *pron.* to-a-
toártă, *pl.* toárte *și* torți
toast *(1 sil.)*
toastá, *pron.* toas-
tóbă
tobogán, *pl.* tobogáne
tocátă (Muz.)
tócă, *pl.* toci
tocílă, *pl.* tocíle
tócmai
tocmeálă, *pl.* tocméli
tocmí
tógă, *pl.* togi
toi
toiág, *pl.* toiége
tólbă
tomátă
tomberón, *pl.* tomberoáne
tómbolă
tomnátic
tonáj
topáz, *pl.* topáze
toporâște
toreadór, *pron.* -re-a-
torént, *pl.* torénte
torențiál, *pron.* -ți-al
tóriu, *pron.* -riu
torpédo (Tehn.), *pl.* torpedóuri
torr (Fiz.)
torsiométru (Tehn.), *pron.* -si-o-
torsiúne, *pron.* -si-u-
tort
tórță, *pl.* tórțe
totalitarísm
totdeaúna, *pron.* -dea-u-
totém, *pl.* totémuri *și* totémi
továl, *pl.* továluri
totodátă, *adv.*
tot o dátă
tótuna (a-i fi cuiva totuna)
tótuși
továrăș, *pl.* továrăși
továrășă, *pl.* továrășe
trabúc, *pl.* trabúcuri
tracțiúne, *pron.* -ți-u-
tradíție, *pron.* -ți-e; *gen.* tradíției
tradiționalísm, *pron.* -ți-o-

traforáj
tragedián, *pron.* -di-an
tragicomedíe, *gen.* tragicomedíei
tragicómic
trahée, *pron.* -he-e *(nu:* -he-ie)
trai
traiéct
traiectórie, *pron.* -ri-e; *gen.* traiectóriei
tráistă, *pl.* tráiste
trambulínă
tramvái
trandafiríu
transalpín
transatlántic
transbordá
transcendént, *pron.* sce
transcríe, *ind. prez. 1 pl.* transcríem, *2 pl.* transcríeți; *imper.* transcríeți; *ger.* transcriínd
transcríere
transcrípție, *pron.* -ți-e; *gen.* transcrípției
transdanubián, *pron.* -bi-an
transfér, *pl.* transféruri
transferá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* transféră; *conj.* transfére
transfigurá
transfiguráție, *pron.* -ți-e; *gen.* transfiguráției
transformatór, *pl.* transformatoáre
transformáție, *pron.* -ți-e; *gen.* transformáției
transfúzie, *pron.* -zi-e; *gen.* transfúziei
transhumánță
translátor *și* **translatór**
transláție, *pron.* -ți-e; *gen.* transláției
transliteráție, *pron.* -ți-e; *gen.* transliteráției
translucíd
transmisiúne (Mil., Jur., Tehn.), *pron.* -si-u- *și* **transmísie** (Tehn.), *pron.* -si-e
transmíte
transmutáție, *pron.* -ți-e; *gen.* transmutáției
transpiráție, *pron.* -ți-e; *gen.* transpiráției
transplantáție, *pron.* -ți-e; *gen.* transplantáției
transpórt
transportór (aparat), *pl.* transportoáre
transpúne, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* transpún; *conj.* transpúnă
transsiberián, *pron.* -ri-an
transsudáție, *pron.* -ți-e; *gen.* transsudáției
transvazá
transversál
tranșá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* tranșeáză, *pl.* tranșắm; *ger.* tranșând
tránșă, *pl.* tránșe
tranșée, *pron.* -șe-e *(nu:* șe-ie); *pl.* tranșée
tranzácție, *pron.* -ți-e; *gen.* tranzácției
tránzit
tranzitív
tranzitóriu, *pron.* -riu
tranzíție, *pron.* -ți-e; *gen.* tranzíției
trapéz „patrulater, aparat", *pl.* trapéze
trapéz „mușchi", *pl.* trapézi
trapezoidál, *pron.* -zo-i-
traséu, *pl.* trasée, *pron.* -se-e *(nu:* -se-ie)
tratáție, *pron.* -ți-e; *gen.* tratáției
traumatísm, *pron.* trau-ma-
traversá
trăgáci
trăí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* trăiésc; *conj.* trăiáscă
trăsnáie

trăsnet
trăsní
trătáj, *v.* tartáj
trândav
treábă, *pl.* tréburi *și* trébi
treácă-meárgă
trebuí, *ind. prez. 3 sg.* trébuie; *imperf.* trebuiá; *conj.* trebuiáscă; *ger.* trebuínd
trei
tréier
treierá
treieríș
(al) tréilea, *pron.* trei-lea *și* tre-i-lea
tréisprezece
(al) tréisprezecelea
trei súte
treizéci
(al)treizécilea
trémă, *pl.* tréme
trémolo, *pl.* tremolóuri
tremurá
tremuríci *(3 sil.)*
trenci *(1 sil.)*
tréning
trepanáție, *pron.* -ți-e; *gen.* trepanáției
trepidáție, *pron.* -ți-e; gen. trepidáției
trepiéd, *pron.* -pi-ed; *pl.* trepiéde *și* trepiéduri
tréstie, *pron.* -ti-e; *gen.* tréstiei
tretín *și* **trétin**
trezoriér, *pron.* -ri-er
triáj, *pron.* tri-aj
triánglu, *pron.* tri-an-; *pl.* triángluri
triásic, *pron.* tri-a-
triatlón, *pron.* tri-a-tlon; *pl.* triatlónuri
tribórd, *pl.* tribórduri
tribuláție, *pron.* -ți-e; *gen.* tribuláției
tribunál, *pl.* tribunále
trichínă, *gen.* trichínei
tricolór
tricotáj, *pl.* tricotáje
tricóu, *pl.* tricóuri
tridént, *pl.* tridénte
trienál, *pron.* tri-e-
trifói
trigón, *pl.* trigoáne
trihotomíe
trilogíe, *gen.* trilogíei
trimestriál, *pron.* -tri-al
trimíte, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* trimít; *conj.* trimítă; *part.* trimís
trío
triór, *pl.* trioáre
trípoli, *pron.* -po-li
triptíc, *pl.* triptíce
tristéțe, *gen.* tristéții
trísca, *pl.* trískte
triumfá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* triúmfă
triumvirát, *pron.* tri-um-
triúnghi *(2 sil.)*
triviál, *pron.* -vi-al
troácă, *pl.* troáce
troféu, *pl.* trofée, *pron.* -fe-e (*nu:* -fe-ie)
troháic, *pron.* -ha-ic
trohéu, *pl.* trohéi
troián
tróică, *pl.* troici
troiení
tróiță, *pron.* tro-i-
troleibúz, *pl.* troleibúze
troléu, *pl.* trolée, *pron.* -le-e (*nu:* -le-ie)
tróliu, *pron.* -lĭu
troncónic
tropăí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* trópăie; *conj.* trópăie
trósnet
trosní
trotuár, *pron.* -tuar
truc, *pron.* u *(nu:* ü)

trufáș, *pl.* trufáși; *f.* trufáșă, *pl.* trufáșe
trunchi *(1 sil.)*
trunchiá, *pron.* -chi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* trunchiáză, *1 pl.* trunchiém, *pron.* -chi-em; *ger.* trunchiínd
trúpiță
trusóu
trust
trústman
truvér
tubércul (Bot., Anat., Med.), *pl.* tubérculi
tuberóză
tuci *(1 sil.)*
tuciuríu, *f.* tuciuríe; *pl.* tuciuríi
tufăríș
tul (țesătură), *pron.* tül
tulburá
túlbure
tuléi, *pl.* tuléie
tulpán, *pl.* tulpáne
tulpínă, *pl.* tulpíni
tumefácție, *pron.* -ți-e; *gen.* tumefácției
tumefiát, *pron.* -fi-at
tumoáre, *pron.* tu-moa-; *gen.* tumórii
tumultuós, *pron.* -tu-os
túnde, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* tund; *conj.* túndă
tunél, *pl.* tunéluri *și* tunéle
túngsten
tunícă
tupilá, *v.* pitulá
turáție, *pron.* -ți-e; *gen.* turáției
túra-vúra
turbá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* turbeáză
turbínă, *pl.* turbíne
turbocompresór, *pl.* turbocompresoáre
turbogeneratór, *pl.* turbogeneratoáre
turboinjectór, *pl.* turboinjectoáre
turbomotór, *pl.* turbomotoáre
turbopropulsór, *pl.* turbopropulsoáre
turboreactór, *pron.* -re-ac-; *pl.* turboreactoáre
turboreácție, *pron.* -re-ac-; *gen.* turboreácției
turcísm
turcoáză
turísm
turnéu, *pl.* turnée, *pron.* -ne-e *(nu:* -ne-ie)
turnúră, *pron.* u *(nu:* ü)
turuí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* túruie
túse, *art.* túsea, *gen.* túsei
tustréi
tuș (cerneală), *pl.* túșuri
túșă, *pl.* túșe
tușí, *conj.* tușeáscă
tușiéră, *pron.* -și-e-
tuteláj
tutoáre
tutóre *și* **tutór**
tutuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* tutuiésc; *conj.* tutuiáscă
tutún
tutungíu, *pl.* tutungíi

Ț, *cit.* țe
țambál, *pl.* țambále
țambalagíu, *pl.* țambalagíi
țándără, *pl.* țăndări
țánțos, *pl.* țánțoși; *f.* țánțoșă, *pl.* țánțoșe
țapínă
țárină „ogor”, *pl.* țárini
țăpói, *pl.* țăpoáie
țăráncă, *pl.* țăránce *și* țărănci
țărână, *gen.* țărânei
țărcuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* țărcuiésc; *conj.* țărcuiáscă

țărm
țărúș, *pl.* țărúși
țâfnós
țânțár
țârâí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* țârâie
țâșní
țâțâí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* țâțâie
țâțấnă
țeápă, *pl.* țépe *și* țepi
țeápăn
țeávă, *pl.* țevi
țel
țélină (plantă), *pl.* țéline
țélină „pământ nelucrat", *pl.* țélini
țepós
țepúșă, *pl.* țepúșe
țesálă, *pl.* țesále
țesătoríe, *gen.* țesătoríei
țése, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* țes; *conj.* țeásă
țest
țéțe (muscă)
țicnít
țigáie
țigáră
țigarét „muștiuc"
țigarétă „țigară"
țigăncúșă
țíglă
țignál
țíncvais
țíne, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* țin, *1 pl.* țínem, *2 pl.* țíneți; *conj.* țínă; *ger.* ținând
țínere
țintáură, *pron.* -ta-u-
ținti
țintirím
țintuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* țintuiésc; *conj.* țintuiáscă
țípăt
țipénie, *pron.* -ni-e; *gen.* țipéniei
țipiríg
țistuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* țistuiésc; *conj.* țistuiáscă
țíteră
tițéi
țiuí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* țíuie
țoi
țol (Tehn.), *pl.* țoli
țol, *pl.* țóluri
țopăí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* țópăie
țuguiá, *ind. prez. 1 sg.* țuguiéz *și* țúgui, *3 sg.* și *pl.* țuguiáză *și* țúguie, *1 pl.* țuguiém; *ger.* țuguínd
țumburúș, *pl.* țumburúșe
țurlói
țúrțur

U, *cit.* u

ubicuitáte, *pron.* -cu-i-
ucenic
ucigáș, *pl.* ucigáși; *f.* ucigáșă, *pl.* ucigáșe
ucígă-l-crúcea
úger, *pl.* úgere
ucraineán, *pron.* -crai-nean; *pl.* ucrainéni
uiúm, *pl.* uiúmuri
ulceá, *pl.* ulcéle
ulcelúșă, *pl.* ulcelúșe
ulceráție, *pron.* -ți-e; *gen.* ulceráției
ulcícă, *pl.* ulcéle
uléi
uleiós, *pron.* -le-ios
úliță, *pl.* úlițe
úliu *(2 sil.)*, *pl.* úlii, *art.* úliii
ulteriór, *pron.* -ri-or
ultimátum

ultragiá, *pron.* -gi-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* ultragiáză, *1 pl.* ultragiém, *pron.* -gi-em; *ger.* ultragiínd
ultráj, *pl.* ultráje
ultramicroscóp, *pl.* ultramicroscoápe
ultraviolét, *pron.* -vi-o-
ulúc „jgheab", *pl.* ulúce
ulúcă „scândură", *pl.* ulúci
uluí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* uluiésc; *conj.* uluiáscă
umán
umanísm
umaníst
umanitáte
úmăr „parte a corpului uman, a jugului", *pl.* úmeri
úmăr „umeraș", *pl.* úmere
umbeliféră
umblá
umerár
umeráș, *pl.* umeráșe
umflá
umilínță, *pl.* umilínțe
umoáre, *pron.* u-moa-; *gen.* umórii
umór
umoríst
úmple, *ind. prez. 1 pl.* úmplem, *2 pl.* úmpleți; *viit.* va úmple
úmplere
unchi *(1 sil.)*
unchiáș, *pron.* -chiaș
úncie, *pron.* -ci-e; *gen.* únciei
uncróp
undevá
úndiță, *pl.* úndițe
unduí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* unduiésc; *conj.* unduiáscă
uneáltă, *pl.* unélte
uneóri, *pron.* u-ne-ori
unghér
unghi *(1 sil.)*
únghie, *pron.* -ghi-e; *pl.* únghii
únic
unificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* unífică
unionál, *pron.* -ni-o-
unioníst, *pron.* -ni-o-
uniúne, *pron.* -ni-u-
univérs, *pl.* univérsuri
universitáte
únsprezece
(al) únsprezecelea
untdelémn
untiéră, *pron.* -ti-e-
úpercut, *pl.* úpercuturi
urangután
uràniu, *pron.* -nĭu
urâciós, *pron.* -cios
urâciúne
urâțénie, *pron.* -ni-e; *gen.* urâțéniei
urbanísm
urciór „vas; inflamație a pleoapei"
urcúș, *pl.* urcúșuri
urdiníș, *pl.* urdiníșuri
uréche, *art.* uréchea
urecheá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* urecheáză, *1 pl.* urechém; *ger.* urechínd; *part.* urecheát
urecheálă
urecheát
urechiúșă, *pl.* urechiúșe
urée, *pron.* -re-e *(nu:* -re-ie)
urétră, *pl.* urétre
urgént
uriáș, *pron.* -ri-aș, *pl.* uriáși; *f.* uriáșă, *pl.* uriáșe
urî́, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* urăsc; *perf.s. 3 sg.* urî́, *3 pl.* urâră; *ger.* urând; *part.* urât
urlói
urluí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* urluiésc; *conj.* urluiáscă
urluiálă

urmáș, *pl.* urmáși; *f.* urmáșă, *pl.* urmáșe
ursúz, *pl.* ursúzi
urticárie, *pron.* -ri-e; *gen.* urticáriei
urzeálă
uscá, *ind. prez. 1 sg.* usúc, *2 sg.* usúci, *3 sg.* și *pl.* usúcă; *conj.* usúce
ustensíle
usturói
ușárnic, *pl.* ușárnici; *f.* ușárnică, *pl.* ușárnice
úșă
ușcioáră
ușiér, *pron.* -și-er
ușór (la ușă; *nu:* ușcior)
ușór, *adj. (nu:* ușúre)
ușurátic
utiláj, *pl.* utiláje
utopíe, *gen.* utopíei
utrénie, *pron.* -ni-e; *gen.* utréniei
uvertúră, *pl.* uvertúri
uzáj, *pl.* uzájuri
uzínă, *pl.* uzíne
uzuál, *pron.* -zu-al
uzufructuár, *pron.* -tu-ar
uzurpá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* uzúrpă

V, *cit.* ve

vacánță
vaccín, *pl.* vaccínuri
vaccináție, *pron.* -ți-e; *gen.* vaccináției
vacs
vácuum, *pron.* -cu-um
vádă, *v.* vedeá
vádră, *pl.* védre
vagabónd
vagabondáj
vagón-cistérnă
vagonét, *pl.* vagonéte
váiet, *pl.* váiete
vájnic
valeriánă, *pron.* -ri-a-
valíd
valoáre, *gen.* valórii
valorificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* valorífică
vals
valtráp, *pl.* valtrápuri
valț (Tehn.)
valvârtéj
válvulă
vanádiu, *pron.* -dĭu
vánă, *pl.* váne
vandalísm
vaníle, *pron.* -li-e; *gen.* vaníliei
vapór (navă), *pl.* vapoáre
vapóri „substanță în stare gazoasă", *numai pl.*
váră (anotimp), *pl.* veri
váră (rudă), *gen.* vérei; *pl.* vére
várgă, *pl.* vergi
variá, *pron.* -ri-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* variáză, *1 pl.* variém, *pron.* -ri-em, *2 pl.* variáți; *ger.* variínd; *part.* variát
variáție, *pron.* -ri-a-ți-e; *gen.* variáției
varíce
varietáte, *pron.* -ri-e-
varietéu, *pron.* -ri-e-; *pl.* varietéuri
varióĺă, *pron.* -ri-o-
várniță, *pl.* várnițe
vasál
vaselínă
vasoconstrícție, *pron.* -ți-e; *gen.* vasoconstrícției
vasodilatáție, *pron.* -ți-e; *gen.* vasodilatáției
vasomotór *și* **vasomotóriu**, *pron.* -rĭu
vatálă, *pl.* vatále
vátă, *gen.* vátei

vátăm, *v.* vătămá
vatmán
văcsuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* văcsuiésc; *conj.* văcsuiáscă
văcsuitór
văd, *v.* vedeá
văduvă, *pl.* văduve
văicărí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* văicărésc
văitá, *ind. prez. 1 sg.* váit, *1 pl.* văităm
vălătúc, *pl.* vălătúci
vălmășeálă
vălțuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* vălțuiésc; *conj.* vălțuiáscă
vămuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* vămuiésc; *conj.* vămuiáscă
văpáie
vărátic
vărgúță, *pl.* vărgúțe
vărsămấnt, *pl.* vărsămínte
văruí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* văruiésc; *conj.* văruiáscă
văruiálă
vătáf, *pl.* vătáfi
vătămá, *ind. prez. 1 sg.* vátăm, *3 sg.* și *pl.* vátămă
vătrái, *pl.* vătráie
vătúi, *subst.*
vătuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* vătuiésc; *conj.* vătuiáscă
vâjâí *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* vấjâie
vâjâiálă
vâlceá *și* **vâlcícă**
vâlcelúșă, *pl.* vâlcelúșe
vâlvătáie
vâlvâí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* vấlvâie
vâlvói
vấnă, *pl.* víne *(nu:* vâne)
vânătáie
vând, *v.* vínde
vấndă, *v.* vínde
vânturátic
vấntură-lúme
vârcolác
vârf
vârfuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* vârfuiésc
vârí, *imperf.* vârá; *perf. s. 3 sg.* vârí, *3 pl.* vârâră; *ger.* vârând; part. vârât
vấrstă (timp)
vấrstă *și* **vrấstă** (dungă)
vấrstnic
vấrșă, *pl.* vấrșe
vârtéj, *pl.* vârtéjuri
vârticúș, *pl.* vârticúșuri
vâsc
vâscós
veac, *pl.* veácuri
vecérnie, *pron.* -ni-e; *gen.* vecérniei
vechi, *f.* véche, *art.* véchea; *pl.* vechi
vectór, *pl.* vectóri
vectoriál, *pron.* -ri-al
vecuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* vecuiésc; *conj.* vecuiáscă
vedeá, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* văd; *conj.* vádă
vedénie, *pron.* -ni-e; *gen.* vedéniei
vedére
vedetísm
vegetarián, *pron.* -ri-an; *pl.* vegetariéni
vegetáție, *pron.* -ți-e; *gen.* vegetáției
véghe, *art.* véghea
vegheá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* vegheáză, *1 pl.* veghém; *ger.* veghínd; *part.* vegheát
vehícul, *pl.* vehícule
veióză
veleitáte, *pron.* -le-i-
velicorús
velínță, *pl.* velínțe
velocipéd, *pl.* velocipéde
velodróm, *pl.* velodrómuri

velúr
venerátie, *pron.* -ți-e; *gen.* venerátiei
venetíc
venî, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* vin; *conj.* vínă; *ger.* venínd
venozitáte
ventilatór, *pl.* ventilatoáre
ventilátie, *pron.* -ți-e; *gen.* ventilátiei
ventrícul, *pl.* ventrícule
ventrilóc *(nu:* ventrilóg)
verándă, *pl.* verande
verdíct, *pl.* verdícte
vergeá
vergelúșă, *pl.* vergelúșe
veríf
verificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* verífică
verígă, *gen.* verígii
verísm
vérmut *și* **vermút**
verniér, *pron.* -ni-er; *pl.* verniére
vernisá
vernisáj
verosímil
versánt, *pl.* versánte *și* versánți
versét, *pl.* verséte
versificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* versífică
versificáție, *pron.* -ți-e; *gen.* versificáției
versiúne, *pron.* -si-u-
vérso, *art.* versóul
verzúi, *f.* verzúie; *pl.* verzúi
vest
vestiár, *pron.* -ti-ar
vestibúl (încăpere), *pl.* vestibúluri
vestíbul (Anat.), *pl.* vestíbuluri
vestígiu, *pron.* -gĭu
veșmânt, *pl.* veșmínte
véșnic
veștejí

vetúst, *pl.* vetúști; *f.* vetústă, *pl.* vetúste
véveriță
vexațiúne
viábil, *pron.* vi-a-
viadúct, *pron.* vi-a-; *pl.* viadúcte
viagér, *pron.* vi-a-
viáță, *pron.* via-ță; *gen.* viéții
vibratór (mașină, aparat), *pl.* vibratoáre
vibratór, *adj.*, *pl.* vibratóri; *f. sg.* și *pl.* vibratoáre
vibráție, *pron.* -ți-e; *gen.* vibráției
vibrión, *pron.* -bri-on
vicariát, *pron.* -ri-at
viceamirál, *pron.* -ce-a-
vicecónsul
vicepreședínte
vicevérsa
viciá, *pron.* -ci-a; *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* viciáză, *1 pl.* viciém, *pron.* -ci-em; *ger.* viciínd; *part.* viciát
viciós, *pron.* -ci-os
víciu, *pron.* -cĭu; *pl.* vícii
víctimă
victórie, *pron.* -ri-e; *gen.* victóriei
victoriós, *pron.* -ri-os
víe, *subst.*, *gen.* víei
vienéz, *pron.* vi-e-
vier (Zool.) *(1 sil.)*
viér „îngrijitor de vie", *pron.* vi-er
viérme
viermuí, *ind. prez. 3 sg.* viermuiéște; *conj.* viermuiáscă
viespár, *pron.* vies-; *pl.* viespáre
viéspe, *pron.* vies-; *pl.* viespi
vietáte, *pron.* vi-e-
viețuí, *pron.* vie-țu-i; *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* viețuiésc; *conj.* viețuiáscă
viézure, *pron.* vie-
viforátic

viitór
vijelíe, gen. vijelíei
vilbrochén (Tehn.)
vilegiatúră, *pron.* -gi-a-
viminál
vin, *v.* vení
vínă, *v.* vení
vinci (Mec.) *(1 sil.)*, *pl.* vínciuri
vínclu, *pl.* víncluri
vínde, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* vând; *conj.* vândă
vindecá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* víndecă
vindicatív
víneri, *art.* vínerea
vingalác (Tipogr.), *pl.* vingaláce
viniétă, *pron.* vi-ni-e- *(nu:* vignétă)
vinificá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* viníficá
vinificáție, *pron.* -ți-e; *gen.* vinificáției
vioáră, *pl.* vióri
vioiciúne, *pron.* vi-o-i-ciu-
violacée, *pron.* vi-o-, -ce-e *(nu:* -ce-ie)
violét, *pron.* vi-o-
violoncél, *pron.* vi-o-
violoníst, *pron.* vi-o-
vioreá *și* **viorícă,** *pron.* vi-o-
víperă, *pl.* vípere
vipúșcă, *pl.* vipúști
viráj, *pl.* viráje
viramént, *pl.* viraménte
virgín
virtuál, *pron.* -tu-al
virtuós, *adj., pron.* -tu-os
virtuóz (artist), *pron.* -tu-oz
vírus, *pl.* vírusuri *și* víruși
vis, *pl.* vísuri *și* víse
víscere, *pron.* sce
víscol, *pl.* víscole
viscozitáte
vist (joc de cărți)
vistiér, *pron.* -ti-er
vistieríe, *pron.* -ti-e-; *gen.* vistieríei
vistiérnic, *pron.* -ti-er-
víșină, *pl.* víșine
vișiníu
vitejíe, *gen.* vitejíei
vitéză
vitráliu, *pron.* -lĭu; *pl.* vitrálii
vítreg
vitregíe, *gen.* vitregíei
vitrínă, *pl.* vitríne
vitriól, *pron.* -tri-ol
vițél
vițelúșă, *pl.* vițelúșe
viváce, *adj. invar.*
vívat, *interj.*
vivisécție, *pron.* -ți-e; *gen.* vivisécției
vizaví
viziéră, *pron.* -zi-e-
vizioná, *pron.* -zi-o-
vizionár, *pron.* -zi-o-
vizitíu, *pl.* vizitíi
viziúne, *pron.* -zi-u-
vizór, *pl.* vizoáre
vizuál, *pron.* -zu-al
vizuínă
vlădícă
vlăguí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* vlăguiésc; *conj.* vlăguiáscă
vlăstár, *pl.* vlăstáre
voal *(1 sil.)*
voalát, *pron.* voa-
vocalísm
vocáție, *pron.* -ți-e; *gen.*vocáției
vodevíl, *pl.* vodevíluri
voí (*v.* *și*: a vrea), *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* voiésc, *2 sg.* voiéști, *3 sg.* voiéște, *1 pl.* voím; *imperf. 1 sg.* și *pl.* voiám; *conj.* voiáscă; *ger.* voínd; *part.* voít
voiáj, *pl.* voiájuri *și* voiáje
voiajá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* voiajeáză, *1 pl.* voiajăm; *ger.* voiajând

voiajór
vóie, *art.* vóia
voievód
voínță, *gen.* voínței
volán, *pl.* voláne
vólbură
vólei (Sport)
voléu
voliționál, *pron.* -ți-o-
volóc
voltáj
volt-ampér, *pl.* volt-ampéri
voltíjă, *pl.* voltíje
volúm, *pl.* volúme
voluptuós, *pron.* -tu-os
vomá
vopseá
vopsí
vorbăréț
vótcă
vrábie, *pron.* -bi-e; *gen.* vrábiei, *pl.* vrăbii
vraci *(1sil.)*
vraf
vráiște
vrájă
vrájbă
vránă, *pl.* vráne
vrăbioáră, *pron.* -bi-oa-
vrăjí, *conj.* vrăjeáscă
vrăjmáș, *pl.* vrăjmáși; *f.* vrăjmáșă, *pl.* vrăjmáșe
vrástă, *v.* vấrstă
vreá (*v. și:* a voí), *ind. prez. 1 sg.* vreau, *2 sg.* vrei, *1 pl.* vrem, *3 pl.* vor; *imperf. 1 sg.* și *pl.* vream *(1 sil.)*; *conj.* vrea; *part.* vrut
vrédnic
vrednicíe, *gen.* vrednicíei
vrej, *pl.* vréjuri *și* vreji
vréme, *pl.* vrémuri *și* vremi
vremuí, *ind. prez. 3 sg.* vremuiéște; *conj.* vremuiáscă
vreo *(1 sil.)*
vreodátă, *pron.* vre-o- *și* vreo-
vreún, *pron.* vre-un *și* vrĭun
vreúna, *pron.* vre-u- *și* vrĭu-
vreúnul, *pron.* vre-u- *și* vrĭu-
vuí, *ind. prez. 3 sg.* vuiéște; *conj.* vuiáscă
vúiet
vulgarísm
vulpói
vultán
vúltur

W, *cit.* dublu ve

waránt, *pron.* varánt; *pl.* waránte
waterpolo (Sport), *pron.* ŭóterpolo
watt, pron. vat; *pl.* wați
wéber (Fiz.), *pron.* veber
whísky, *pron.* ŭís-chi
white-spírit, *pron.* ŭáit-spírit
wólfram, *pron.* volfram

X, *cit.* ics

xenón
xilén (Chim.)
xilofón, *pl.* xilofoáne
xilogravúră, *pl.* xilogravúri

Y, *cit.* i grec

Z, *cit.* ze *(în formule, expresii și:* zet)

za, *pl.* zále

zacúscă
zadár
zadárnic
zádă, *pl.* záde
zahárniță, *pl.* zahárnițe
záhăr
zaiafét, *pl.* zaiaféturi
zalhaná, *pl.* zalhanále
zápis, *pl.* zápise
zaporojeán
zaráf, *pl.* zaráfi
zárvă
zaț
zavéră, *pl.* zavére
zavístie, *pron.* -ti-e; *gen.* zavístiei
zăbálă, *pl.* zăbále
zăbávă, *pl.* zăbáve *și* zăbăvi
zăbún, *pl.* zăbúne
zăcătoáre, *pl.* zăcătóri
zăceá, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* zac, *1 pl.* zăcém; *viit.* va zăceá
zădărî́, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* zădărắsc; *imperf.* zădărá; *perf. s. 3 sg.* zădărî́, *3 pl.* zădărấră; *conj.* zădărắscă; *ger.* zădărấnd; *part.* zădărất
zădărnicí, *conj.* zădărniceáscă
zădúf
zăgăzuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* zăgăzuiésc
zălóg, *pl.* zălóguri *și* zăloáge
zămislí
zănátic
zăngăní, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* zăngănésc
zănoágă, *pl.* zănoáge
zăpăceálă
zăpăcí, *conj.* zăpăceáscă
zăpláz, *pl.* zăplázuri
zăpușeálă
zăpuși, *conj.* zăpușeáscă
zărí, *conj.* zăreáscă
zăticní
zăvói, *pl.* zăvoáie
zăvór, *pl.* zăvoáre
zăvorî́, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* zăvorắsc; *imperf.* zăvorá; *perf. s. 3 sg.* zăvorî́, *3 pl.* zăvorấră; *conj.* zăvoráscă; *ger.* zăvorấnd; *part.* zăvorất
zấnă, *pl.* zấne
zâzánie, *pron.* -ni-e; *gen.* zâzániei
zâzâí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* zấzâie; *conj.* zấzâie
zbanghíu, *f.* zbanghíe; *pl.* zbanghíi
zbanț
zbáte, *ind. prez. 1 pl.* zbátem, *2 pl.* zbáteți; *viit.* va zbáte
zbânțuí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* zbấnțuie
zbârceálă, *pl.* zbârcéli
zbârcí, *conj.* zbârceáscă
zbârciόg
zbârlí
zbârlít
zbârnâí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* zbấrnâie; *conj.* zbấrnâie
zbârnâitoáre, *pron.* -nâ-i-
zbenguí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* zbénguie
zbicí, *conj.* zbiceáscă
zbierá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* zbiáră
zbiéret, *pl.* zbiérete
zbilț
zbir
zbor
zborșí, *conj.* zborșeáscă
zbúcium
zbughí, *conj.* zbugheáscă
zburá
zburătăcí
zburdá
zdrávăn
zdrăngăní

zdreánță
zdrențărós
zdrențuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* zdrențuiésc; *conj.* zdrențuiáscă
zdrobí
zdrumicá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* zdrúmică
zdrunciná
zeámă, *gen.* zémii
zéce
(al) **zécelea** (referitor la 10)
(al) [...] **zécilea**, (referitor la 20, 30 etc., *de ex.* al douăzecilea)
zeciuiálă, *pron.* -cĭu-
zefír (vânt), *pl.* zefíri
zefír (țesătură), *pl.* zefíruri
zéghe
zeitáte, *pron.* ze-i-
zemós, *f.* zemoásă
zemuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.*zemuiésc
zeppelín *și* **zéppelin**, *pron.* ț; *pl.* zeppelíne *și* zéppeline
zer
zéro, *pl.* zeróuri
zețár
zețuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* zețuiésc; *conj.* zețuiáscă
zgáibă
zgárdă, *pl.* zgărzi
zgâí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* zgâiésc; *conj.* zgâiáscă
zgâlțâí, *ind. prez. 1 sg.* zgâlțâi, *3 sg.* și *pl.* zgâlțâie
zgândărí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* zgândărésc
zgârcénie, *pron.* -ni-e; *gen.* zgârcéniei
zgârci, *subst. (1 sil.)*
zgârcí, *conj.* zgârceáscă
zgârcít
zgâriá, *pron.* -ri-a; *ind. prez. 1* și *2 sg.* zgârii, *3 sg.* și *pl.* zgârie, *1 pl.* zgâriém, *pron.* -ri-em; *ger.* zgâriínd
zgárie-brânză, *pron.* -ri-e-
zgârietúră, *pron.* -ri-e-
zglobíu, *f.* zglobíe; *pl.* zglobíi
zgómot
zgrăbúnță, *pl.* zgrăbúnțe
zgrepțăná, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* zgreápțănă
zgribulí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* zgribulésc
zgríptor
zgrunțurós
zguduí, *ind. prez. 1 sg.* zgúdui, *3 sg.* și *pl.* zgúduie
zguduiálă
zgúră
zi, *art.* zíua, *pron.* zi-ua; *gen.* zílei
ziaríst, *pron.* zi-a-
zíce, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* zic, *1 pl.* zícem; *conj.* zícă; *imper. 2 sg.* zi, *neg.* nu zíce
zigzág, *pl.* zigzáguri
zilér
zimț, *pl.* zimți
zimțuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* zimțuiésc; *conj.* zimțuiáscă
zi-múncă, *pl.* zíle-múncă
zinc
zincografiá, *pron.* -fi-a
zincogravúră
zincuí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* zincuiésc; *conj.* zincuiáscă
zircón (mineral)
zircóniu (Chim.), *pron.* -nĭu
zlătár
zloátă
zlot
zmângălí, *ind. prez. 1 sg.* și *3 pl.* zmângălésc; *conj.* zmângăleáscă

zmeu (Mitol.), *pl.* zmei
zmeu (jucărie), *pl.* zméie
zméură, *pron.* zme-u-
zoáie
zodiác, *pron.* -di-ac
zódie, *pron.* -di-e; *gen.* zódiei
zoiós
zoofít, *pron.* zo-o-; *pl.* zoofíte
zoologíe, *pron.* zo-o-; *pl.* zoologíei
zoomorfísm, *pron.* zo-o-
zootéhnic, *pron.* zo-o-
zootehnicián, *pron.* zo-o-, -ci-an
zornăí, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* zórnăie
zugráv
zuliár, *pron.* -li-ar
zurbagíu, *pl.* zurbagíi
zurgălắu, *pl.* zurgălắi
zuruí, *ind. prez. 3 pl.* zuruiésc *și* zúruie; *conj.* zuruiáscă *și* zúruie
zvăpăiát
zvácnet
zvâcní
zvântá, *ind. prez. 3 sg.* și *pl.* zvântă
zvânturátic
zvârcolí
zvârlí, *ind. prez. 1 sg.* zvârl, *3 sg.* zvârlă *și* zvârle, *3 pl.* zvârlă *și* zvârl; *conj.* zvârle
zvârlúgă
zvelt
zveltéțe
zvon

NUMELE GRECO-LATINE[1] CARE SE SCRIU CONFORM ADAPTĂRII TRADIȚIONALE[2]

Absírt
Acarniénii (5)
Acást
Acónțiu(4)
Acrocorínt
Acrópole, -ei[3]
Actéea
Actéon
Admét
Adrást
Adrián (3)
Aélo (3)
Afrodíta
Agatócle
Agesiláu
Agrigént
Agripína
Aháia
Ahíle
Ahileída (5)
Alalcoméne *(f.)*
Álaric și Alaríc
Alcaméne
Alcéu
Alcibiáde (5)
Alcífron
Alcinóu (3)
Alcióna (4)
Alcména
Alcméon
Alexandría
Alféu
Aloéu (3)
Altéea
Amaltéea
Amatúnt
Anfianása (5)
Amfianáx (4)
Amficráte
Amfilóh
Amfimáh
Amfiméde (*f.*)
Amfinóm
Amfinóme (*f.)*
Amfíon (3)
Amfisténe
Amfítrion (4)
Amfitríte *(f.)*
Amián (3)
Amúliu (4)
Anaxágora
Anaximándru
Anaximéne
Ancéu
Anchíse
Andocíde
Andrócle
Androgéu
Andromáca
Androméda
Antéu
Antiboréu
Antífon
Antigóna
Antilóh
Antimáh
Antinóu (3)
Antióh (3)
Antióhia (5)
Antiópe (*f.*; 4)
Antisténe
Antóniu (4)
Apián (3)
Apólo
Apolodór *și* Apollodór
Apolónia (5)
Arcádiu (4)
Arcesiláu (4)
Areopág (4)
Aretúsa
Argéu
Árgo *(nava)*
Argolída
Árgos
Árgus *(zeu)*
Archeláu (3)
Arheptolém
Arhilóh
Arhiméde
Ariádna (4)
Arián (3)
Ariobarzáne (6)
Ariovíst(4)
Aristárh
Aristéu
Aristíde
Aristíp
Aristobúl
Aristodém
Aristofán
Aristotél
Artaxérxe
Artemidór
Ascániu (4)
Asclepiáde (5)
Asclepiodór (5)
Asclepiodót (5)
Asíria
Asteropéu
Astiáge (4)
Astíanax (4)

---

[1] Titlurile de opere au fost marcate în listă cu caractere cursive. Cifrele din paranteză indică numărul de silabe.

[2] Vezi §§ 170-175.

[3] Nume comun: *acropolă*, -e.

Astipaléea
Atalánta
Atanásiu (5)
Aténa
Atenodór
Ática
Atíla
Atlantída
Átos
Atréu
Átropos
Áugias (3)
Augúst (2)
Augustín (3)
Aulída (3)
Aurelián (4)
Aventín
Avérn

Babilón
Babilónia (5)
Bachilíde
Bactriána
Batrahomio-mahía (8)
Belerofón
Belizáriu (5)
Beóția (4)
Bitínia (4)
Bizánț
Boristéne
Briaréu (3)
Bucefál
Bucólicele

Cadméea
Caferéu
Caístru (3)
Calcedón
Calcídica
Caldéea
Calidón
Calimáh
Caliópe (*f.*;4)
Calípso
Calisténe
Calísto
Cambíse
Capanéu
Capadócia (5)
Capitolín (*muntele*)
Capitóiu
Caríbda (3)
Carmíde
Carneáde (4)
Cáron
Cartágina
Casándra
Casándru
Casiodór (4)
Casiopéea (5)
Catilinárele
Catúl
Cecúb
Cefalénia (5)
Ceféu
Cefís
Cefísia (4)
Cefisodém
Cefisodór
Cefisodót
Celéno
Celesíria (5)
Cérber
Cezaréea
Chére
Cheréfon
Cheronéea
Chersonés
Chílon
Chíos
Chíron
Cibéle *(f.)*
Ciclópi[4]
Cidípe *(f.)*
Ciléne
Cíntia (3)
Cirpián (3)
Cípriile
Ciréne
Ciríl
Ciropedía
Círus
Citéra
Citerón
Cizíc
Claudián (3)
Claúdiu (4)
Cláudius (3)
Clazoméne
Cleánte (3)
Cleárh
Cleobúl (3)
Cleoméde (4)
Cleoméne (4)
Clisténe
Clitemnéstra
Clitófon
Clitúmn
Clóe
Clóto
Cnósos
Cocít
Colhída
Coliséu
Colofón
Constantín
Corcíra
Córe
Corínt
Coriolán (4)
Coronéea
Crátil
Crésus
Cretéu
Crisíp
Crisostómul
Critobúl
Critoláu (3)
Crónos
Ctesíp
Curiáți, Curiáții

Dáfne
Dáfnis
Damasíp
Damócle
Danáe
Dárius (3)
Deceléea
Dedál
Deianíra(4)
Deifób (3)
Délfi
Demáde
Demárh
Deméter *și* Demétra
Democrít
Demodóc
Demosténe
Dexíp
Diceárh (3)
Díche
Dído *și* Didóna

---

[4] Nume comun: ciclop, -i

Dinogéția (5)
Diocleţían (5)
Diodór (3)
Diofánt (3)
Diogéne (4)
Diogéne Laérțiu
Dioméde (4)
Dionísiu (5)
Dionisodór (5)
Dioscoríde (5)
Dioscúri (3)
Diotíma(4)
Dodóna
Domițián (4)
Dorída

Eác (2)
Eágru (3)
Ebál
Echináde
Edíp
Efés
Efiálte (4)
Egáte
Egéon
Egéu
Egína
Egíst
Ehalía
Eláda
Elagábal *și*
Eliogabál (5)
Eléea
Eléna
Elénicele
Elída
Empedócle
Endímion (4)
Enéa (3)
Eneída
Enipéu
Eól
Eólia (4)
Epaminónda
Epictét
Epicúr
Epidáur (4)
Epihárm
Epimeníde
Epimetéu
Epír
Eratosténe
Eréb
Erehtéu
Eridán
Erínii
Erimánt
Eschíl
Eschíne
Esculáp
Esóp
Esquilín
Eteócle
Etólia
Eubéea (3)
Eubúl (2)
Euclíde (3)
Eudém (2)
Euelpíde (4)
Eufórb (2)
Eufórion (4)
Eufrát
Euhemér (3)
Euméne (3)
Eumeníde (4)
Euméu (2)
Eumólp (2)
Euriál (3)
Euricléea (4)
Euridíce (4)
Eurilóh (3)
Eurimáh(3)
Eurinóm (3)
Eurinóme (*f.*;4)
Euríp (2)
Euripíde (4)
Euristéne (4)
Euristéu (3)
Eusébiu (4)
Eutidém (3)
Eutífron (3)
Eustáțiu
Eutrópiu (4)
Evádne
Evándru
Evánt

Faéton
Faetúsa
Fálaris
Falérn
Faléron
Farnáce
Farsália (4)
Fástele
Fébe
Fébus
Fédon
Fédra
Fédru
Ferecíde
Ferecráte
Féstos
Fídias (3)
Fidipíde
Filadélfia (5)
Filéb
Filémon
Fílip
Filípicele
Filocráte
Filoctét
Filodém
Filoméla
Fílon
Filostrát
Finéu
Flegetón
Florídele
Focéea
Focída
Focilíde
Fócion (3)
Fórcis
Foronéu
Frígia (3)
Ftía
Ftiotída (4)
Fúrii

Galatéea
Galén
Gália
Galiléea
Ganiméde
Garamánt
Géea
Geórgicele (5)
Gerîon (3)
Gigantomahía (6)
Gigánți[5]
Gorgóna
Gortína
Gortínia(4)

---

[5] Nume comun: gigant, -ți

Gráie (2)
Grigórie din
Naziánz (4)

Hagnúnt
Halicarnás
Halimúnt
Hánibal
Hánon
Háos
Hárite
Harpíi
Harpocráte
Hecatéu
Hecatonhíri
Hecúba
Héfaistos (3)
Heféstia (4)
Hegesíp
Helespónt
Heliodór (4)
Hémon
Hemónia
Heraclíd (3)
Heraclít
Hércule
Hermióna (4)
Hermíp
Hermocráte
Hermocrít
Hermogéne
Hermoláu
Herodián (4)
Herodót
Heroídele
Herostrát
Hesiód (3)
Hiacínt (3)
Híbla
Hídra
Hieroním (4)
Himenéu
Himéra
Himét
Hipárh
Hiperíde
Hipérion *și*
Hiperíon
Hiperméstra
Hipocráte
Hipodamía
Hipolít
Hipoméne
Histáspe
Hoefórele
Homér
Honóriu (3)
Horáțiu (3)
Horáții, Horáțiii

Ianícul *(muntele)*
Iapét
Icár
Icaromeníp
Idomenéu (4)
Idotéea
Iduméa
Ifícle
Ificráte
Ifigénia (5)
Iliáda (4)
Ilíria (4)
Ilitía
Iocásta (3)
Isocráte
Iséu
Isidór din Sevílla
Isména
Ístmicele
Ístru *(Dunărea)*
Itáca
Iulián Apostátul
Iugúrta
Iunóna *și* Iúno
Iúpiter (3)
Iustín (2)
Iustinián (4)
Iuvenál(3)

Lacedemóna
Lactánțiu (4)
Laérte
Lampsác
Laodamía
Laodíce
Laodicéea
Latóna *și* Léto
Leándru (3)
Leocráte (4)
Leonída (4)
Léte
Leucáda (3)
Leucíp (2)
Líbia (3)
Licabét
Lícia (3)
Licófron
Licúrg
Lídia
Lincéu
Lisías
Lisicráte
Lisimáh
Lisíp
Lisistráta
Líviu (3)
Locrída
Longín
Lucán
Lucián (3)
Lucíliu (4)
Lucréțiu (4)
Macróbiu (4)
Magnézia (4)
Maratón
Márte
Marțiál (3)
Mausól (2)
Maxénțiu (4)
Maximián (4)
Meándru (3)
Mecéna
Medéea
Medúza
Megarída
Megasténe
Megéra
Melaníp
Meleágru (4)
Melicérte
Mémfis
Menál *(muntele)*
Menándru
Menecráte
Menedém
Meneláu
Menexén
Meníp
Meónia (4)
Mercúr
Mesalína
Mesénia (4)
Metapónt
Metmna
Metódiu (4)
Metrodór
Micéne
Milét *(orașul)*
Miltiáde (4)
Mimnérm
Minotáurul (5)
Mirína
Míron

Mísia (3)
Mitiléne
Mitridáte
Mnesilóh
Mnestéu
Móire (2)
Morféu
Múze[6]

Narcís
Nausicáa (4)
Naziánz (3)
Neárh(2)
Neléu
Nemeénele
Neoptolém (4)
Neptún
Neréu
Nicándru
Nicéea
Níche
Nicomáh

Ocipéte
Octavián (4)
Odeón (3)
Odiséea
Odiséu
Odoácru (4)
Ogigía
Oiléu (3)
Olímp *(muntele)*
Olímpia (4)
Olimpiáda
(mama lui Alexandru) (5)
Olímpicele
Olimpiodór (5)
Olínt
Olínticele
Opián (3)
Opúnt
Oréste
Orestía
Orféu
Origéne
Oritía
Orónte
Ortígia (4)
Ovídiu(4)

Pactól
Paflagónia
Páfos
Palaméde
Palatín
(muntele)
Palinúr
Pállas Aténa
Palmíra
Pamfília (4)
Pangéu
Párce
Parmeníde
Parnás
Partenón
Partenópe *(f.)*
Partenopéu
Pasifáe (4)
Patróclu
Pausánia (4)
Peán (2)
Peanía(4)
Pegás
Pelasgiotída (6)
Peléu
Pelopída
Peloponés
Penelópa
Penéu
Pentelíc
Pentesiléea
Pentéu
Peónia (4)
Peribía (4)
Pergám
Periándru (4)
Perícle
Persefóna
Perséu
Pesinúnt
Petróniu (4)
Pídna
Pigmálion (4)
Piláde
Píndar
Píram
Piréu
Pirgopoliníce
Piritóu
Pírus *(regele)*
Pisistráte
Pitágora
Pítia (3)
Píticele
Platéea
Pláut (2)
Plíniu (3)
Plisténe
Plotín
Plutárh
Políbiu (4)
Policlét
Policráte
Polifém
Polignót
Polímnia (4)
Poliníce
Polixéna
Pompéi (2)
Pompéii (3) *(orașul)*
Pónticele
Póntul Euxín (3)
Poséidon (3)
Posidíp
Posidóniu (5)
Portidéea
Praxitéle
Prenéste
Priám (2)
Priáp
Prisción (3)
Procúst
Prometéu
Propérțiu(4)
Propilée
Propontída
Protágora
Protesiláu
Protéu
Ptoleméu
Púnicele

Quintilián (4)
Quirinál (3)

Radamánte
Rodópe *(f.)*
Ródos
Rubicón

[6] Nume comun: muză, -e

Sáfo
Sagúnt
Salamína
Salmonéu
Salóna
Salústiu (4)
Satúrn
Saturnáliile (6)
Scamándru
Scíla
Seián (2)
Selinúnt
Semiramída
Séneca
Sfinx
Síbaris
Sibíla
Sigéu
Sihéu
Síla
Silén
Sílvele
Simóis (3)
Simoníde
Siracúza
Siréne[7]
Sírte
Sísif
Smírna
Socráte
Sofócle
Sófron
Sosigéne
Sotáde
Sperhéu
Speusíp (2)
Stagíra

Stesíhor
Stimfál
Stix
Stobóu
Strepsiáde (4)
Strímon
Suetóniu (4)
Sulmóna

Tácit *(istoricul)*
Táfos
Taigét (3)
Táles
Tália
Taliárh (3)
Taltíbiu(4)
Tántal
Támiris
Tarént
Tarquíniu (4)
Tars
Tártar
Tásos
Taurída (4)
Téba
Tebaída (4)
Teétet
Telemáh
Témis
Temistócle
Tenár
Teocrít (3)
Teódoric (4)
Teodósiu (5)
Teofíl (3)
Teofrást (3)
Teógnis (3)
Teogonía (5)
Teopómp (3)
Teraméne
Teréntiu (4)
Teréu
Termodónt
Termopíle
Terpándru
Terpsihóra
Tersít
Tertulián (4)
Tesália (4)
Tesaloníc
Teséu (2)
Tesprotída
Tibériu (4)
Tibúl
Tidéu
Tiéste (3)
Timagéne
Timocráte
Tíndar
Tir
Tirínt
Tirteu
Tisaférne
Tísbe
Tisifóne
Titáni[8]
Titanomahía
Títon
Tlepolém
Trahiniénele (6)
Traián
Trapezúnt
Trasibúl
Trasimáh
Trasiméde
Trasimén
Trebonián (4)
Trifília(4)
Triptolém
Trístele
Troáda (3)
Tucidíde
Tusculánele

Ulíse
Ulpián (2)

Valentinián (5)
Vénus *și* Venéra
Vergíliu *și*
Virgíliu (4)
Verínele
Vespasián (4)
Viminál
Vitrúviu
Vulcán

Xantíp
Xantípa
Xenofán
Xenofón
Xérxe

Zacínt
Zenodót
Zeus (1)
Zeuxíp
Zoíl (2)
Zoroástru (4)

---

[7] Nume comun: sirenă, -e

[8] Nume comun: titan, -i

CUPRINSUL

Pag.

Reguli de ortografie și de ortoepie 9

I. Alfabetul 9

II. Fonetica și problemele de ortografie și de ortoepie 10
Vocalele 10
Vocale în hiat 14
Diftongii 15
Triftongii 18
Consoanele 19
Consoanele duble 22
Dispariția unor sunete 23
Accentul 23

III. Gramatica și problemele de ortografie și de ortoepie 24
Substantivul și adjectivul 24
Articolul 26
Numeralul 26
Pronumele 27
Verbul 27
Prepozițiile 30

IV. Formarea cuvintelor și problemele de ortografie și de ortoepie 30
Sufixe și prefixe 30
Scrierea cuvintelor compuse 33

V. Scrierea cu litere majuscule 35

VI. Scrierea și pronunțarea numelor proprii și comune străine ...38
Scrierea numelor proprii latinești și grecești vechi 39
Transcrierea numelor și a cuvintelor din limbile care folosesc alfabetul chirilic 42

A. Limba rusă 42
Tabloul de corespondențe 43

B. Limba bulgară 46

VII. Despărțirea cuvintelor în silabe 46

VIII. Abrevierile 47

Punctuația 49
Introducere 49
Punctul 52
Semnul întrebării 56
Semnul exclamării 59
Virgula 63
Punctul și virgula 73
Două puncte 76
Semnele citării (ghilimelele) 79
Linia de dialog și de pauză 81
Parantezele 84
Punctele de suspensie 86
Cratima (liniuța de unire și de despărțire) 90

Semnele ortografice 91

Listă de abrevieri 92
Bibliografie 93
Index de cuvinte 97
Numele greco-latine care se scriu conform adaptării tradiționale 267

Tehnoredactare computerizată: Popa Vlad

Coli de tipar: 11,5
Format: 24/70x100
Apărut: 1995

Tipărit la:
Imprimeria „Ardealul” Cluj

Îndreptarul ortografic, ortoepic și de punctuație este o lucrare de larg interes, care se adresează atât elevilor, studenților și profesorilor, cât și ziariștilor din presa scrisă și audiovizuală, redactorilor din edituri, scriitorilor, traducătorilor, precum și tuturor celor ce doresc să vorbească și să scrie corect românește.

Prezenta ediție a lucrării, a cincea, în care se aplică „Hotărârea Adunării generale a Academiei Române [...] privind revenirea la «â» și «sunt» în grafia limbii române”, a fost elaborată la Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan” din București și a fost aprobată de Secția de Filologie și Literatură a Academiei Române.

ISBN 973-96989-8-0

Lei 3700